...e ülinaljakas, enam kui 150 lugu
...ldavas kogumikus räägib
...ohahuumori kuningas Scott Adams ...

... abielust:

...bielus ja see tähendab, et pean
...li õigustama. Ma ei või enam
...aid selleks särgile jätta, et näha,
...na hakkab, joonistada seejärel
...sid ja osta uue särgi. Ühtäkki on
...e käitumine vale."

... oma meistrimehaoskustest:

„Minu jaoks on selle lambipirni vahetamine sama, mis „Mona Lisa" Louvre'ist väljasmugeldamise planeerimine. Valgusti karbil pole mingeid hoobasid, nuppe, juhendeid, väikeseid auke, kuhu kruvikeeraja pista – mitte kui mingeid vihjeid. Ma pole veel välistanud võimalust, et see pärineb tulevikust."

...test rõõmudest:

...t haiguspäeva toas oli mul tunne
...il, mis on põrandale kukkunud
...erenud. Eile taasesitlesin oma
...e oli nagu uuesti universumiga
...versum. Räägitakse, et tegelikult
...da, kuidas su keha D-vitamiini
...usun, et mina suudan. Ahhh."

... inimkäitumisest:

„Õnne võtmeks on kontroll selgelt piiritletud valikute üle, millele tilgub tasapisi uusi võimalusi juurde, kuid mitte nii palju, et need segadusse ajaksid. Seetõttu arvan, et nutikatel tulnukatel oleks lihtne inimesi orjastada, valmistades neile individuaalsed puurid, kus poleks muud, kui valgusereguleerija ja valik viirukeid. Kuid ma ei tohiks neile vihjeid anda."

...u poliitikast, religioonist, kohtingutest, dieedist, aluspesust, autolaulikutest, kinnisvarast ...muust. Muuhulgas viib autor meid „Dilberti" koomiksi kulisside taha, näidates mitmeid koomikseid, mida nende esialgsel kujul avaldada ei lubatud.

...ärkus: suur osa selle raamatu sisust ilmus varem Scott Adamsi ajaveebis ...bertblog.typepad.com), kuid ajaveebi arhiiv on blokeeritud, nii et ära unistagi selle tasuta väljaprintimisest.

...APÄEV

SCOTT ADAMS

JOONISTA KOOMIKSEID EDASI, AHV!

Koomiksi-joonistaja ignoreerib sõbralikku soovitust

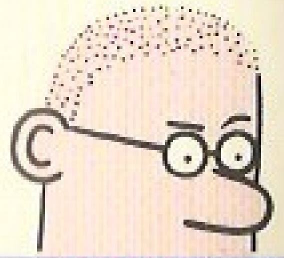

JOONISTA KOOMIKSEID EDASI, AHV!

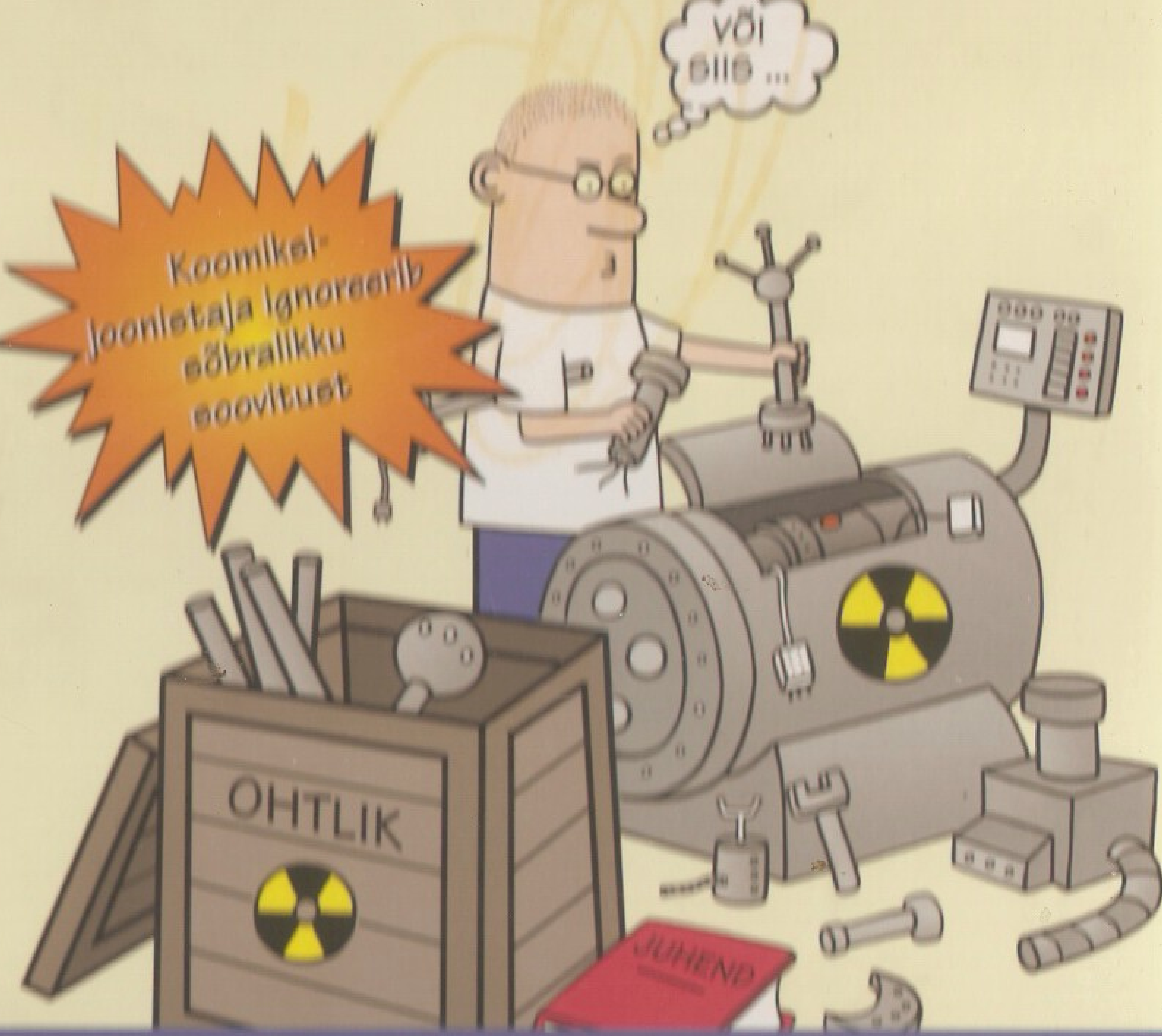

SCOTT ADAMS

„Dilberti" koomiksi ja „Dilberti printsiibi" autor

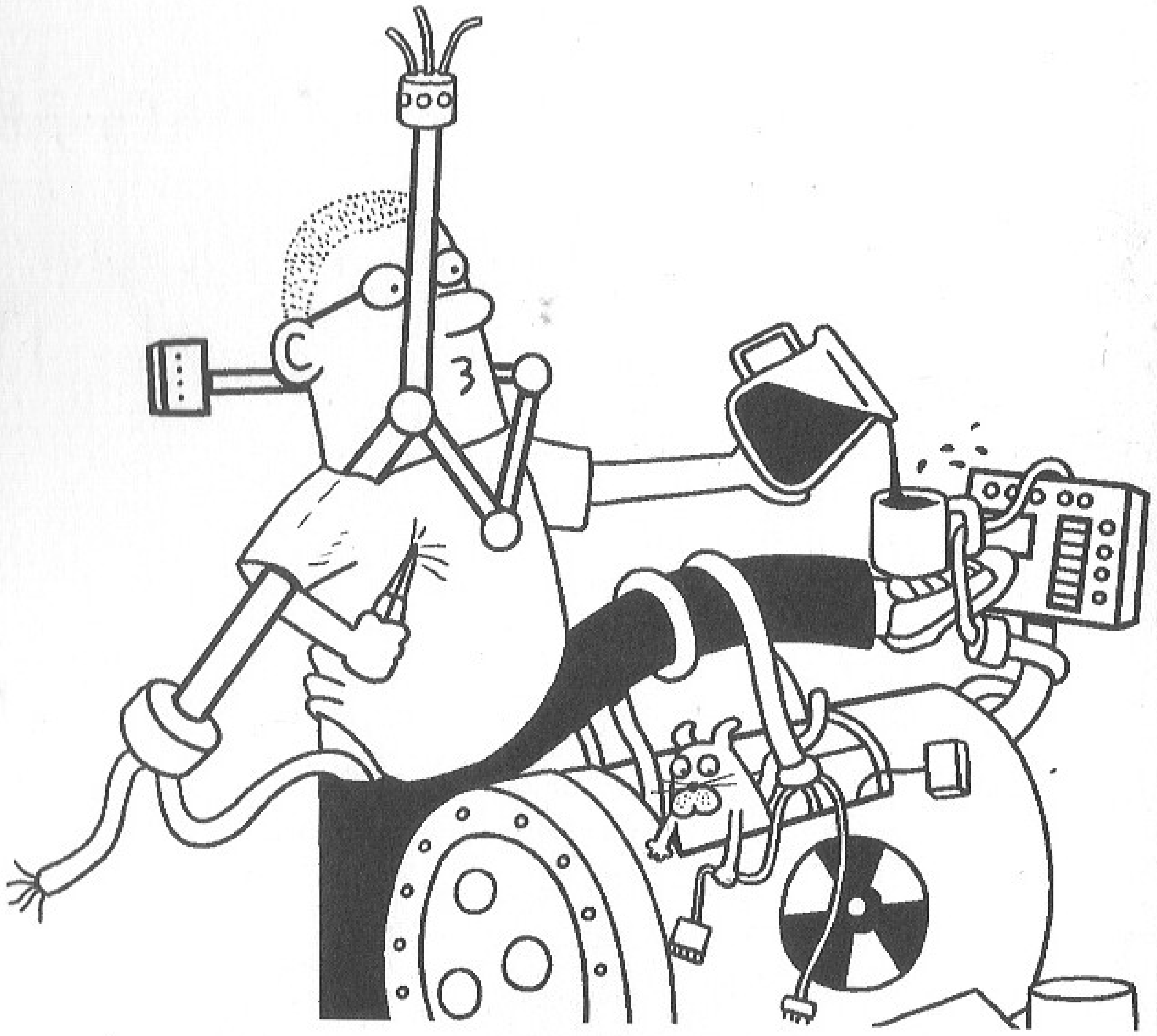

SCOTT ADAMS

JOONISTA KOOMIKSEID EDASI, AHV!

Koomiksijoonistaja ignoreerib sõbralikku soovitust

Inglise keelest tõlkinud Virgo Siil

TÄNAPÄEV

Originaali tiitel:
Scott Adams
Stick to Drawing Comics, Monkey Brain!
Penguin Group, 2007

Toimetanud Liis Pesur
Kujundanud Katrin Mürk

Copyright © Scott Adams, Inc., 2007

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
This edition published by arrengement with Portfolio, a member of Penguin Group (USA) Inc.

Tõlge eesti keelde © Virgo Siil ja Tänapäev, 2009

ISBN 978-9985-62-833-1

Trükitud OÜ Greif trükikojas

Pühendatud Shellyle, Savannah'le ja Justinile

Sisukord

Sissejuhatus 13

Minu süütu välimus 19
Ohtlikud söörikud 20
On aeg oma välimust muuta 22
Halvad mõtted 23
Pringliga jurist 24
Valede asjade peale vihastumine 25
Linnuhirm 26
Ma armastan tehnikat 27
Kui kindel on kindel? 28
Küsija suu pihta ei lööda 29
Hügieen 30
Pane oma toimetajavõimed proovile 31
Mõrvar jooksus 32
Mõrvar jooksus: uuendatud 33
Kirjutustõrge 34
Surematuse plaan B 35
Piinlik olukord 36
Asjad, mille pärast ma ei muretse 37
Loodus ja muud tüütused 38
Mõju all kirjutamine 39
Kallis vesi 40
Karikaturist tappis tuhandeid 41
Minu aknasse piilumine 42
Proovi seda oma kodus 43
Kloonimine 44
Vargad kõikjal 45
Hästiinformeeritud supergeeniused 46
Kuidas tantsida 47
Mõte loeb 49
Tarkpeaprobleem 50
Intelligents on ülehinnatud 51
Kuidas olla turundusgeenius 55
Sa näed imehea välja 57
Adopteerimine 58
Miljardäri rahaküsimus 59
Meie, mõjukad juhtimisteoreetikud 60
Universumi saladused 61
Ideaalid 62
Kes on püham? 63
Hasartmängud 64
Su keha vihkab sind 65
Särkide tulevik 66
Hääletud sõnad 67
Head ja halvad probleemid 69
Väljendite vermija 70
Minu alusetud arvamused 71
Traditsioonilised väärtushinnangud 72
Mis on nimes? 73
Ajavahehäirega tita 74

Minu uus lööklause 75
Kohatud vastused 76
Huvitavad infokillud 77
Vaalavaatlused 78
KHR-meetod 78
Õlitada minu mida? 79
Optimistlik küünik 80
Keegi rääkis mulle 81
Reetlikud pilgud 82
Joobnud kolkaelanikud <u>ei ole</u> naljakad 83
Liiga palju kokkusattumusi 86
Kas ma olen liberaal? 87
Tõhus kohtamisportaal 88
Orlandosse lendamine 89
Pulmakulud 90
Kas sa nüüd kuuled mind? 91
Põhiseaduslik või mitte 95
Kaalu kaotamine 96
Kas mehed on kõigest puudulikud naised? 97
Võitmine 98
Elu universumis 100
Liigutav kogemus 102
Edu valem 103
Tantsimine 104
Naudinguühiku teooria 106
Abivalmi Kriitilise Mehe Sündroom 108
Teiste inimeste usu austamine 109
Sissetuleku vahe 110
Minu lemmiknurinad 111
Saksa kannibal 113
Pulmakingid 114
Pulmameened 115
Lendpärdikutega tagumik 116
Kõigi aegade optimistlikuim mees 117
Pragmaatiline Partei 118
Asoki aluspüksid 122
Relatiivsus 123
Lõvikuningas 126
Elu parim kink 127
Elavate sipelgate öö 127
Fekaalruba 129
Kokkupuuted kuulsustega 130
Minu enesekeskne upsakus 131
Saba teise sõnaga 133
Elavate uksehoidjate öö 135
Minu isiklik armee 136
Tennis 137
Oma matuse kavandamine 138
Ken Lay 140
Lapsed rakkes 141
Salaühing 142
Reno 143
Kassi paitamine 145
Telefonihoorad 146
Naljakad uudised 148
Unetus Californias 150
Pulmapäev 151
Minu uus siht 152
Kuumalaine 153
Aluspesupuue 154

Pittsburgh 156
Kääbuste maksusoodustused 157
Sadistlikud pornofilmid 159
Rämpspostitajad 160
Inimloomus 161
Tööharjumused 163
Vananemise eelised 164
Steroidireklaam 165
Amatööride öö 166
Hiina striptiisimatus 167
Enesekriitika 169
Hääletu *h* 170
Uni 171
Mis on ebaviisakas? 172
Miks mulle meeldib inimesi ärritada? 173
Tõuaretus 174
Paavst keerutab pabulad üles 176
Autos asjade järele küünitamine 177
Kuidas käituks Trump? 178
Võib-olla on viga minus 179
Külm 180
Ajalugu 182
Tuled kustu 183
Tühjad kastid 185
Rääkides arheoloogiast 186
Lahe võlutrikk 187
Murettekitav areng 188
Parim asi, mis minuga kunagi ei juhtunud 189
Hambapasta smugeldaja 190
Jälestan end üdini 191
Minu nähtamatu koopamehest sõber 193
Huumori ja siivutuse suhe 194
Tragöödia kategoriseerimissüsteem 195
Sinu eellased ajavad mu südame pahaks 196
Suurepärane või hoopis loll idee 197
Tead, millal loobuda 199
Karjäärivalik 201
Abieluüllatused 202
Ohtlik taara 203
Trumpa küünik üle 204
Heade uudiste päev 205
Peaaegu „60 minuti" materjal 208
Elektroonilised hääletusmasinad 209
Kõige ropum täht 210
Kraam mu peas 211
Jootraha 212
Süüdista toateenindust 215
Valimiste tulevik 217
Kas targad inimesed on rumalad? 219
Väikesed rõõmud 222
Vananevad ajud 223
Filosoofiline lakoonilisus 225
Tere tulemast klubisse 226
Koomiksituharad 228
Kompetentsiluulud 231
Üks häda maailmaga 233
Peaaegu naljakad asjad 234
(Teiste) inimeste solvamine 236

Kujuteldav kuulaja	238
Miks on muusika lubatud?	239
See on piisavalt hullumeelne, et mitte toimida	241
Kuu kinnisvara	241
Mu möödukad mured	243
Endast targemana käitumine	245
Tära	247
Kuidas aru saada, et su esitlus ei lähe hästi	248
Ülestunnistus	249
Veel nendest neetud valimismasinatest	251
Mille pärast ma siis muretsen?	252
Minu Universumi Söörikuteooria	255
Diskrimineerimine	259
Need al-Qaeda lindistatud sõnumid	260
Sootestis põrumine	261
Kuradima Komodo draakonid	262
Maailma parim advokaat	264
Aitamine	264
Déjà-muu	266
Elu Marsil	267
Oih	268
Ülim test	269
Autoremont	271
Ilmselt olen ma ära hellitatud	273
Hämmastav romantika	274
Autos laulmine	276
Religioosne JOKK	277
Lainetav pluusikoletis	278
Primaadi müsteeriumid	279
Meest närilise pähe	280
Kalleim muumia	281
Minu ajalooteadmised	282
Maailma parim majakaaslane	289
Ma olen kõige üksildasem skeptik	290
Inimkonna lõpp	291
Lisa A: korduma kippuvad küsimused	293
Lisa B: Scott Adamsi (ja „Dilberti") tsitaadid	296

Joonista koomikseid edasi, ahv!

Sissejuhatus

Sa võid imestada, miks ma Dilberti raamatut ei kirjutanud. Sellele vastamiseks pean pikemalt selgitama.

Esiteks pean tunnistama, et 90 protsenti minu ettevõtmistest on ebaõnnestunud. Äpardused mind üldjuhul ei häiri. Ma õpin neist alati midagi ja läbikukkumised loovad piisava alandlikkuse fooni selleks mõneks korraks, kui mul miski õnnestub. Et aidata sul mõista põhjusi, miks ma kirjutasin mitte-Dilberti raamatu – lisaks mu loomuomasele uute asjade loomise vajadusele –, pean ma sind ajas tagasi viima.

Mingil määral sai see raamat alguse juba minu lapsepõlves. Üheksa-aastasena ütlesin emale, et kavatsen võita maisihelveste karbil väljakuulutatud kunstivõistluse. Kui minu joonistus kuulsast Old Faithfuli geisrist osutub parimaks, siis võidan auhinna. Ema üritas seletada, kui paljud inimesed osalevad samal võistlusel, arvatavasti selleks, et ma ei oleks pettunud, kui ma ei võida. Mõistsin küll, kui väike on tõenäosus, kuid olin siiski oma võidus kindel, seega joonistasin pildi ja saatsin selle ära.

Ma võitsin kaamera.

Üheteistkümneaastasena olin kindel, et leian meie linna iga-aastasel kevadpühade munaotsingul kuldse muna. Kujuta ette nurme, mis on täis peidetud mune ja neid otsivaid lapsi ning vaid üks neist munadest on kuldne. Kõigi tõenäosusteooriate kiuste olin kindel, et just mina selle leian.

Juba samal nädalal oli kohaliku ajalehe esikaanel minu pilt. „Scott Adams leidis kuldse muna."

Umbes samal ajal kuulsin esimest korda sõna *priimus*. Olin üllatunud, et lõpuklassi parima õpilase jaoks on olemas eraldi sõna. Otsustasin üheks neist saada. Kui raske see ikka olla võiks?

1975. aastal lõpetasin kooli priimusena.

Mäletan ühte päeva kaheksanda klassi teadustunnis, kus õpetaja andis vastused standardülesannetele, mida me olime lahendanud. Ma tõstsin käe ja ütlesin, et tema vastus on vale. Väitsin, et ta oli küsimust valesti tõlgendanud. Ta ei pidanud seda tõenäoliseks, kuna tema oli elukutseline õpetaja

ja mina neljateistaastane. Minu meeleheaks oli ta siiski nõus algallika üles otsima ja järele kontrollima.

Mul oli õigus. Ta oli küsimusest valesti aru saanud.

Oma esimesel päeval Hartwicki kolledžis kohtasin ühiselamu postkastide juures suurt lihaselist Bobi-nimelist selli. Ta oli varastes kahekümnendates ja naasnud kolledžisse, et oma kraad kätte saada. Vestluse käigus selgus, et me mõlemad mängime tennist, nii et otsustasime ühe mängu teha. Ta kelkis midagi sellest, et oli oma eelmises kolledžis parim tennisist ja et ta pühib minuga väljakut. Ma ei olnud kunagi tennisetunde saanud, kuid tennist mängisin sageli ja tavaliselt ka võitsin, seega lubasin talle, et ma hävitan ta. (Jah, olin siis selline.)

Tuli välja, et ta on minust märksa parem mängija, kuid tal oli halb päev ja mina võitsin. Ta oli üllatunud ja pettunud – vähemalt nii tõlgendasin ma seda, kui ta pärast matšpalli oma reketi minu ees pilbasteks virutas. Paar kuud hiljem sai temast kolledži meeskonna parim mängija. (Ma ei võitnud teda enam kunagi.)

Oma korporatsioonikarjääri käigus osalesin kord kohustuslikul probleemilahendamise koolitusel. Esimeseks ülesandeks anti meile näidisjuhtumi analüüs, sest selle lahendamisel tuli paljusid faktoreid kaaluda. Pidime meile õpetatud vahendite abi kasutama ja tähtsusetud tegurid välja sõeluma, kuni jõudsime probleemi allikani. Meile kinnitati, et see protsess võtab omajagu aega ja mõned grupid ei pruugigi ülesannet lahendada.

Ma lugesin juhtumi läbi ja sain kohe aru, milles probleem seisneb. Tegemist oli sellise lahendusega, mida nähes teadsid, et see on õige. Instruktor süüdistas mind petmises, sest ta oli seda koolitust juba aastaid korraldanud ja keegi polnud kunagi juhtumit lihtsalt pärast selle lugemist lahendanud.

Mäletan, kuidas rääkisin oma sõpradele ja perekonnale, et saadan mõned oma koomiksid firmadele, et saada koomiksijoonistajana müügikartellilepingut. Ma ei mäleta ühtegi inimest, kes oleks mu edusse uskunud. Igal aastal saadavad tuhanded karikaturistihakatised oma koomikseid ja vaid mõned neist saavad töölepingu. Ning enamik neistki koomiksitest kaovad mõne aasta pärast. Kogu minu kunstikogemus piirdus mõningate kritseldustega ja täielikult väljateenitud madalaima hindega ülikooli kunstiklassis. See oligi minu ettevalmistus uueks elukutseks.

Saatsin oma proovitöid mitmetele müügikartellidele. Üks abivalmis sündi-

kaat soovitas mul joonistused mõnel kunstnikul teha lasta. United Medial oli madalam standard ja nad pakkusid mulle „Dilberti" eest lepingut. Tuli välja, et nad tegid õige otsuse.

Kui „Dilbertit" avaldati alles ligi viiekümnes ajalehes ja ma olin endiselt oma argitöökohal, helistas mulle koosolekute korraldaja Calgaryst ja küsis, kas ma oleksin nõus ühele inseneride kambale kõnet (soovitavalt humoorikat) pidama.

Ma olin väiksematele gruppidele varemgi kõnesid pidanud, põhiliselt oma töö juures. Samuti olin osalenud Dale Carnegie kursusel, kuid sealgi tuli kõnet pidada vaid oma neljakümnele kursusekaaslasele. See kõik jäi kaugele Calgary lavakoomikast. Kuid mu tähelepanu köitis nende pakkumine maksta viis tuhat dollarit. Leidsin, et halvim, mis saab juhtuda, on see, et ma häbistan ennast Kanadas.

Niisiis lendasin Kanadasse, näitasin neile mõningaid koomikseid, millega olin endale pahandusi kaela tõmmanud, ja rääkisin teravmeelseid lookesi. Tundus, et neile meeldis mu etteaste. See oli ligi kolmsada tasulist kõnet tagasi. Ma ei saa sulle oma praegust hinda öelda, kuid suurim pakkumine, millest seni keeldunud olen, oli sada tuhat dollarit ühetunnise kõne eest tehnoloogiaettevõttes. (Mul oli muid kohustusi.)

Pea meeles, et ma räägin ainult asjadest, mis mul õnneks läksid. Enamik mu ettevõtmistest kõigis eluvaldkonnis on lõppenud ebaõnnestumiste ja häbiga. Kuid edulood moodustavad omamoodi mustri ja võib-olla sa juba näed seda.

Kui olin mõned aastad koomiksitega tegelenud, tegi suure kirjastuse toimetaja Adrian Zackheim mulle ettepaneku kirjutada humoorikas võtmesraamat äritegevusest. Ma polnud kunagi ühelgi kirjutamiskursusel käinud. Ma polnud isegi palju raamatuid lugenud. Lubasin siiski, et teen proovi.

Raamatu nimeks oli „Dilberti printsiip". Sellest sai New York Times'i menuraamat nr 1. Seepeale kirjutasin kohe teise raamatu ja need kaks raamatut hõivasid mitteilukirjanduse edetabelis esimese ja teise koha.

Umbes aasta hiljem peatusin ühe linnakese restoranis, mille lähedal olin oma maksukonsultandiga kohtunud, et enne kodu poole suundumist lõunatada. Ma tundsin selle juhatajat ajast, mil ta töötas ühes teises restoranis, kus ma olin sadu kordi söömas käinud. Me ajasime juttu ja ta mainis, et ühel päeval tahaks ta endale oma restorani. Ma olen alati tahtnud restorani

investeerida – selle vajaduse tagamaad on isegi mulle arusaamatud. Seega ütlesin talle, et kui ta kavatsus on tõsine, siis koostagu äriplaan ja mina kaalun selle rahastamist. Ta tegigi seda. Kõik ütlesid, et ma olen segane, kui kavatsen ilma vastava kogemuseta restoraniäriga tegelema hakata.

Äri (Stacey's Café) osutus väga edukaks ja me avasime Staceyga paar aastat hiljem teisegi restorani (Stacey's at Waterford).

Mitu aastat tagasi võtsid minuga ühendust mõned mõjukate inimeste nõustajad. Ma ei saa sulle selle loo detaile paljastada ega isegi rääkida, miks ma ei või neid paljastada. Kuid kokkuvõtteks võin öelda, et nad vajasid abi mõnede halbade mõtete lämmatamisel, mis avalikkuses levima olid hakanud. Nende arvates võis huumor olla üheks lahenduse osaks ja kuna nad olid „Dilberti" fännid, siis otsisid nad mind üles. Probleem seisnes selles, et need halvad mõtted tundusid teadmatule inimesele suurepärased. Neid teatavaid halbu mõtteid ei olnud võimalik loogika abil tõrjuda, sest nendevastased argumendid oleksid liiga keerulised olnud. Tuli kasutada tagaust.

Ma pakkusin neile mõningaid osavalt kujundatud hüpnotiseerivaid fraase, mis olid kung fu keeleliseks vasteks. Need olid lihtsad (mis on minu spetsialiteet) ja olles neid kuulnud, muutusid kõik konkureerivad ideed lihtsalt mõttetuks. Mõtle kas või Johnnie Cochrani kuulsale ütlusele: „Kui kinnas pole paras, siis laske ta vabaks." Minu arvates võlgneb O. J. Simpson oma vabaduse suures osas just sellele fraasile. Minu repliigid toimisid samal moel.

Mõjukad inimesed katsetasid mu repliike. Järgmisel päeval said nendest kogu maailma ajalehtede pealkirjad. Ma võisin televiisorist ükskõik millist uudistesaadet vaadata ja kuulata, kuidas minu sõnad mõne arvamusliidri suust väljuvad. Need fraasid lämmatasid vastulaused ja võib-olla muutsid maailma sündmuste käiku. (Selles ei saa kunagi kindel olla.)

Ma räägin neid lugusid sellepärast, et iga kord, kui ma proovin midagi uut või ebatõenäolist, ütleb keegi midagi sarnast nagu „ära loobu oma argitööst". Kui ma söandan ette võtta midagi, mis on selgelt väljaspool minu valdkonda, siis kuulen ütlusi stiilis „see käib sul üle jõu" ja viimasel ajal „joonista koomikseid edasi".

Samas võin sellele esmapilgul heale nõuandele vastukaaluks kinnitada, et minu ebatõenäolisi ettevõtmisi on väga sageli edu saatnud, eriti siis, kui need paistavad mul üle jõu käivat. Tegelikult on just need mu kõige suuremad õnnestumised olnud. Olen sulle nüüd mõned näited toonud, kuid usu mind, neid on veel palju. Näiteks need kaks:

See oleks pidanud mul kindlasti üle jõu käima, kui ma diagnoosisin Google'i abil õigesti oma ootamatu ja ebatavalise rääkimisvõime kaotamise probleemi. Esimesed neli arsti, keda ma külastasin, olid kasutud. Seega otsustasin vaid Interneti abil meditsiinilise uuringu teha. Minu õige diagnoos viis mu õigete spetsialistide juurde, kelle abil mu kõnevõime (suuremalt jaolt) taastus. Selle protsessi käigus kohtusin inimestega ja kuulsin inimestest, kes on sama probleemi tõttu aastakümneid kannatanud – sageli sellepärast, et neile pole õiget meditsiinilist diagnoosi pandud.

Mul on küll majanduskraad, kuid ausalt öeldes mäletan ainult midagi sellist, et müügimahu suurendamiseks tuleb hindu alandada. Eile edastas sõber mulle ühel ärialasel kodulehel avaldatud naljaloo selle kohta, kuidas ma võiksin saada Nobeli majandusauhinna. Artikkel põhines minu antud investeerimisnõuannetel, mis on paljudes majandus- ja äriväljaannetes avaldatud. Minu soovitused polnud midagi uut – ma lihtsalt mõtlesin välja, kuidas ühel leheküljel selgitada seda, millele tavaliselt pühendatakse terve raamat. Majandusteadlastele meeldib napisõnalisus.

Selle kõige konteksti panemiseks tuletan sulle uuesti meelde, et iga õnnestumise kohta tabab mind kümne ettevõtmise täielik häving. (See on täpne kalkulatsioon. Ma olen sõna otseses mõttes arvet pidanud.) Äpardused on alati tabanud tegevusalasid, mille jaoks ma olen täiesti kvalifitseeritud. Veidral kombel pole ma suutnud isegi oma „argiametit" pidada. Samas on mind alati edu saatnud aladel, milles mul puudub igasugune kogemus või vastavad teadmised.

Ma tean, et paljude arvates ei oleks ma pidanud juba kas või sellepärast seda mitte-Dilberti raamatut kirjutama, et see pole isegi äriraamat. Mitte-Dilberti raamatud pole minu spetsialiteet. „Joonista koomikseid edasi," on nõuanne, mida kuulen sagedamini, kui viitsiksin kokku lugeda. Võib-olla sa juba mõtledki seda. Ma olen sellega harjunud.

Kui ma oleks sellelaadset nõuannet varem kuulda võtnud, poleks ma oma elus kunagi midagi huvitavat teinud, veel vähem edu saavutanud. Kas tasus seda raamatut kirjutada või on see jällegi üks neist ebaõnnestumistest minu äparduste ja kimbatuste nimekirjas? Pole aimugi. Tänan, et annad sellele võimaluse.

Hakkasin selle raamatu materjali kirjutama umbes samal ajal, kui tegin oma naisele Shellyle abieluettepaneku. Katsetasin iga päev Dilberti blogis lehte või paari ja rookisin lugejate kommentaaride abil kehvemad kirjutised välja. Ma kirjutasin iga päev, nii et võid seda raamatut võtta kui päevikut mu mõtetest ajal, mil muutusin poissmehest abikaasaks. Mõningatel puhkudel oled ehk mõlgutanud sarnaseid mõtteid, eeldades, et olid samuti meeltesegaduses, kurnatud, vahel ravimite mõju all ja üldse stressist läbi imbunud.

Sinu rõõmuks võin öelda, et ma ei kirjutanud eriti oma pulmadest ega nende planeerimisest. Ma olen mees ja ausalt öeldes ma detaile ei mäleta. Ma arvan, et meil olid lilled. Ja see toimus mingisugusel laeval. Me arvatavasti tantsisime.

Üks asi, mida mäletan, on see, et seisin altari ees ja vaatasin, kuidas mu imeilus pruut tuleb ümber nurga pärast seda, kui me olime 24 piinarikast tundi üksteisest lahus olnud. See on ainuke mälestus, mida ma vajan või tahan.

Mõni lugeja tahab ehk teada, miks ma ei suutnud kirjutada raamatut, kasutamata kõiki neid vulgaarsusi, mida siit leida võib. Ma oleks suutnud küll. Olen küllaldaselt selliseid raamatuid kirjutanud. Kuid ma tundsin end alati piiratuna, kuna ei võinud täielikult oma väljenduslaadi kasutada, mis on, nagu kahetsusega pean tunnistama, sageli vulgaarne. Kui sul on huumorimeel olemas, siis on tõenäoline, et tead ka ise nii mõndagi värvikat väljendit. Nii et ära ole üleliia hukkamõistev.

Minu süütu välimus

Ilmselt on lennujaama turvatöötajaid õpetatud vaatama su nägu, et näha, kas sa tõmbled nagu terrorist. Pärast mu pardakaardi kontrollimist heidavad nad mulle alati pika ja kaalutletud pilgu. Ma arvan, et nad on läbinud ühetunnise kehakeele järgi halbade inimeste tuvastamise kursuse. Seega üritan kasutada oma kõige loomulikumat ilmet – sellist, mis ütleb: „Ma pole terrorist. Ma olen kõigest läbisõidul. Minu vahistamiseks pole mingit vajadust." Samuti mõtlen eriti keskendunult nendele sõnadele seks puhuks, kui ma olen Jedi rüütel ja keegi pole mulle seda kunagi öelnud.

Kuid ma kardan, et terrorist kasutaks just võltsi süütut ilmet. Ma pole hea näitleja. Kui ma foto jaoks naeratan, siis näeb see täiesti ebaloomulik välja. See isegi ei meenuta naeratust. Pigem on see grimass, mis väljendab kerget üllatust ja seedehäiretest tulenevat mõningast ebamugavustunnet. Seega kahtlen tõsiselt, kas ma lennujaama turvameeste jaoks „loomulikku" ilmet ette manades eriti loomulik välja näen.

Seejärel kujutan ette, et ka turvamees ise teeskleb loomulikku käitumist, mõeldes samal ajal midagi sellist: „Kui see ilmne terrorist mulle selja keerab, üritan ma ta ühe hoobiga tappa. Võib olla saan mingi preemiagi." Niisiis oleme mõlemad lõksus selles Oscarit mitteväärivas näitemängus, kus mina üritan näidelda meest, kes *ei* ürita näidelda, et ta *ei* ole terrorist, samas kui turvamees teeskleb, et ta on mees, kes ei kavatse mind tappa. See on üks pikk hetk.

Lõpuks kirjutab turvamees midagi mu pardakaardile. Kirjutatu paistab olevat initsiaalide või mingi koodi sarnane. Ma hakkan muretsema, et selle koodi tõttu tulevad teised turvatöötajad mulle kallale hetkel, mil olen metallidetektori all kõige haavatavamas olekus. Mõnikord tahan ma järgmises järjekorras seistes seda koodi muuta. Aga kuna ma koode ei tea, võib juhtuda, et ma muudan koodi „süütu reisija" kogemata koodiks „Bin Laden, TAPPA, TAPPA, TAPPA".

Niisiis ei hakka ma koodi muutma. Sellegipoolest mõtlen enne metallidetektori läbimist korraks, mis tunne võiks olla, kui sind tulistatakse üheaegselt taserist ja pekstakse kumminuiadega. Ma arvan, et on vaid aja küsimus, millal ma teada saan.

Ohtlikud sõõrikud

Kas sa oled näinud 2005. aasta 4. augusti „Dilberti" koomiksit, kus Dogbert esines politsei läbirääkijana? Kui ma selle esimest korda United Mediasse oma toimetajale saatsin, siis oli seal kujutatud politseinikku, kes tulistab hetk tagasi alla andnud relvastamata kurjategijat. Siin näed algset versiooni.

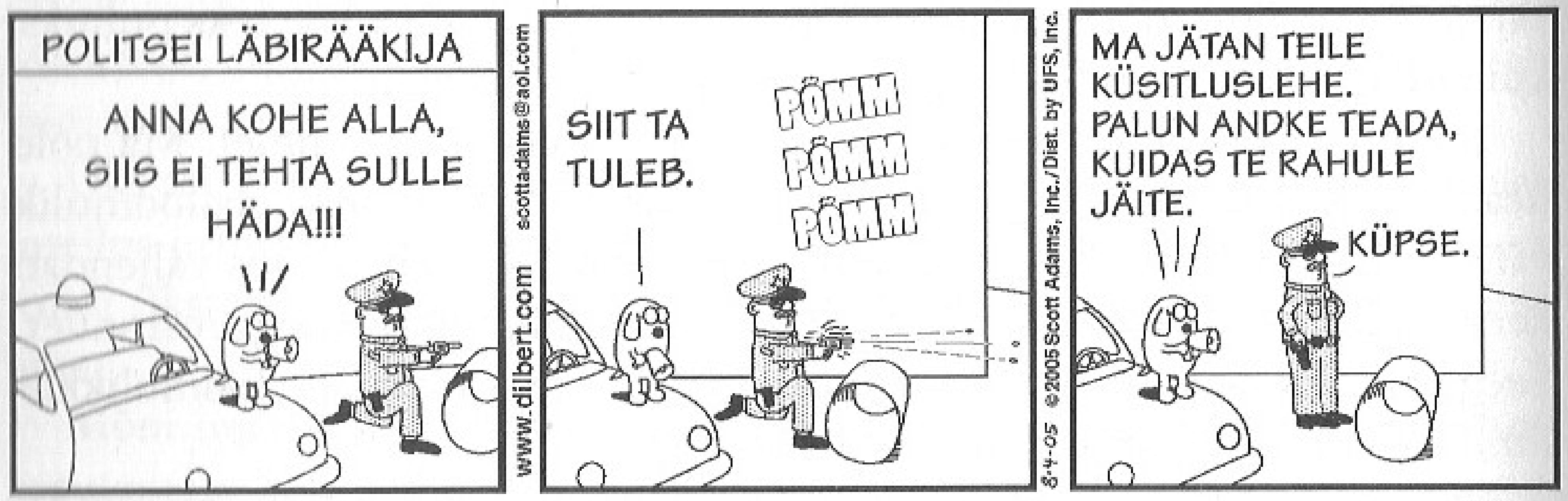

Probleem on selles, et ajalehekoomiksite puhul kehtib kirjutamata reegel, mille kohaselt ei tohi näidata relvast tulistamist. Ma teadsin seda reeglit, aga kuna toimetaja oli alles algaja, siis ma arvasin, et on avanenud ideaalne võimalus kontrollist läbi lipsata. Kuid tema tähelepanelik assistent nurjas mu plaani ja juhtis sellele ajalehe juhtivtöötajate mitteametliku komitee tähelepanu, kes pidi otsustama, kuidas edasi toimida. Komitee otsustas, et relva ei tohi näidata. Idee, et politseinik laseb relvastamata kahtlusaluse maha, oli vastuvõetav, kuid tulistavat relva ei tohtinud kujutada.

Niisiis saatsin nüüd muudetud versiooni, kus keskmine kast oli täidetud sõnadega „PÕMM, PÕMM, PÕMM", mis viitas relvast tulistamisele, näitamata samas relva ennast. Abitoimetaja esitas ülemustele uue versiooni, kuid nemad arvasid, et koomiksis näidatakse jätkuvalt relva ja sellest tulistamist, seega ei sobinud ka see variant.

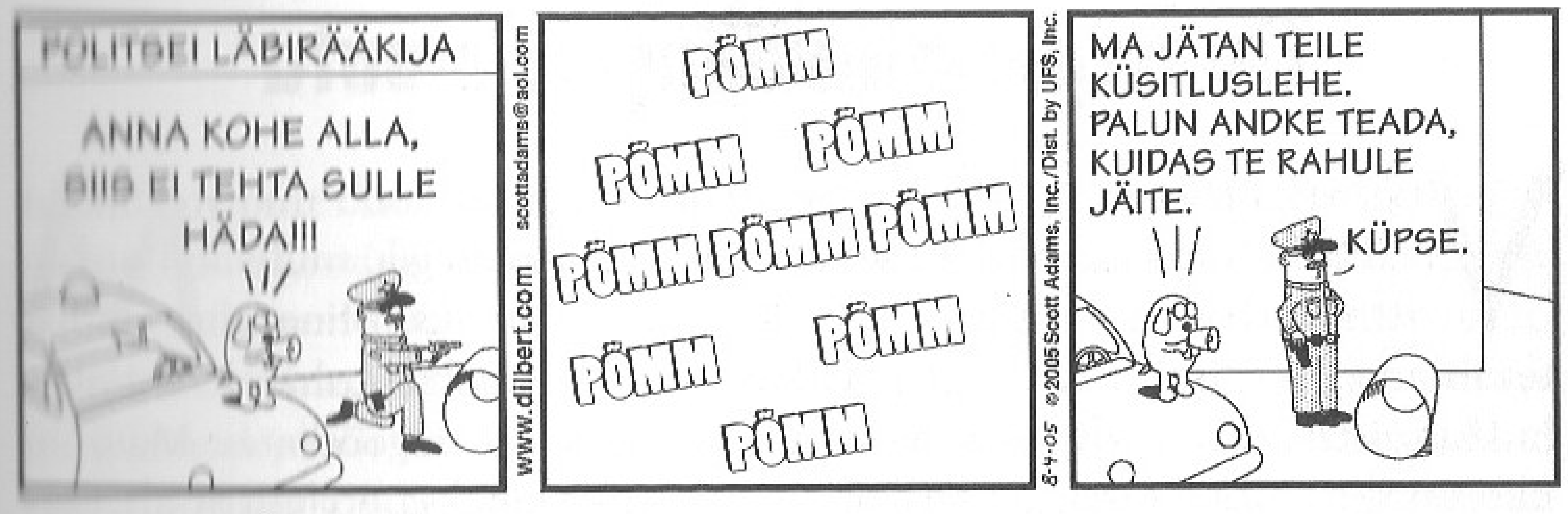

Õnneks on mul seljataga kuusteist aastat korporatsioonikogemust ja ma oskan grupiotsustest mööda hiilida. Mul oli vaja lahendust, mis vaid komiteele meeldiks. Pakkusin välja kompromissi. Kõik muu jätaksin samaks, kuid relva asendaksin sõõrikuga... mis tulistab kuule. Mu ettepanekuga nõustuti. Sellel päeval avaldati allolev koomiks – lugejatele mingit selgitust ei lisatud.

Huvitaval kombel oli juhtidel õigus. Minu teada ei avaldanud mitte keegi sõõrikuvägivalla vastu protesti. Ent kui me oleks tõelist relva näidanud, oleks kohe ka pahandused tekkinud. Minu amet on omaette kunst, kuid joonistamisel pole sellega just palju pistmist.

On aeg oma välimust muuta

Vahetevahel kohtan ma inimesi, kes eelistavad kõiki uudisteallikaid vältida. Nad väidavad, et see on ideaalne strateegia, mille abil omale stressivaba elu tagada. Kuid mulle see ei sobiks. Mina olen uudisesõltlane. Tavaliselt vaatan ma nädalas umbes üheksa tuhande inimese hukkumist kõikvõimalikes uudistekünnise ületanud tragöödiates. Ma võin ühe õnnetu tüübi suremist viiskümmend korda üheksa eri nurga alt vaadata, ilma et mul sellest küll saaks. Kuid sellel tähtsal „teabel" on oma hind – enamiku ajast on mu soolikad sõlmes ja ma kardan, et iga minu läheduses olev ese kas plahvatab või kukub mulle pähe.

Olin hiljuti ühel reisil ja tellisin hommikusöögi hotellituppa. Hommikusöögi toonud mees oli ilmselgelt niisugune tüüp, kes väldib kõiki uudistekanaleid. Ma ei väida seda (mõningase enesekindlusega) mitte ainult tema muretu oleku põhjal, vaid ka sellepärast, et ta nägi täpselt Saddam Husseini moodi välja. Üldine reegel ütleb, et kui sa näed välja nagu julm diktaator, siis oleks aeg oma välimust muuta. Aja vuntsid maha, võta oma juustega midagi ette, hakka kõrvarõngast kandma – midagi sellist. Kuid tundus, et tema on endaga üsna rahul. Ma olen kindel, et ta ei olnud tegelikult Saddam, aga igaks juhuks andsin talle rohkem jootraha.

Ma kardan, et järgmine uudistes näidatav massimõrvar näeb täpselt minu moodi välja. Ma näen enda teisikuid kõikjal – autoga mööda sõitmas või mõnes ostukeskuses. Sageli me naeratame või lehvitame, mõeldes, kumb meist on „vaese mehe versioon".

Statistiliselt võttes tuleb sellega arvestada, et ühel päeval juhtub mõnel minu poolkloonil olema üheaegselt nii halb tuju kui ka *bazooka*. Parim, millele ma siis loota võin, on see, et see juhtub uudistetihedal päeval ja keegi ei märka teda. Aga kui nii palju ei vea, siis lepin ka üheksa filmimisnurga ja hea valgustusega.

Halvad mõtted

Ma veedan liigagi palju aega mõeldes suurepärastele kuritegudele, mida võiksin sooritada, kui ma oleksin kuritegusid sooritav inimene. Orkaanijärgsetest rüüstamistest lugedes mõtlen alati sellele, kuidas seda kõige parem teha oleks. Ma arvan, et ma hangiksin endale rüüstamispaadi ja varuksin hunniku matkavarustust juhuks, kui peaksin katastroofipiirkonda lõksu jääma. Poleks paha kanda ka suuremõõdulist jopet, mille seljal on kiri FEMA[1]. Ma ootaksin, kuni orkaan hakkab mõnda konkreetset asulat ähvardama, siis varastaksin auto ja hakkaksin oma väikest piraadipaati selles suunas vedama, jälgides sõidu ajal uudiseid. Asuksin laagrisse sihtmärgitihedasse piirkonda, seoksin paadi kõrgele laternaposti külge ja ootaksin, et torm linna inimtühjaks pelutaks. On reaalne võimalus, et orkaan tapab mu enne, kui ma korralikult rüüstama jõuan hakata, kuid olen nõus sellega riskima, et vaid saada tasuta pükse, mis pole minu mõõtu.

Ma võiksin ka peibutiskutsika kaasa võtta juhuks, kui keegi peaks nägema, kuidas ma läbi katkise poeakna ronin. Siis ma hoiaksin kutsikat üleval ja hüüaksin: „Kõik on korras! Ma sain ta kätte!"

Pärast rüüstamist – või nagu me, valgenahalised, ütleme: „varude kogumist" – põristaksin oma väikese piraadipaadiga mööda peatänavat välja ookeaniavarustesse ja tagasi salajasse peidupaika, mis lehkaks niiskunud röövsaagi järele.

Üsna varsti kavatsen maailma näljahäda lõpetamise üle mõtlema hakata. Kuid ausalt öeldes tundub see raskem.

[1] Federal Emergency Management Agency – Föderaalne Kriisihaldusagentuur (tlk).

Pringliga jurist

Mitmed inimesed saatsid mulle meili teatamaks, et nad olid märganud mu 2005. aasta 6. septembri koomiksit, kus pringel tapab juristi, avaldatuna kahes erinevas versioonis. Vaoshoitum versioon avaldati ajalehtedes ja teravam ilmus minu kodulehel. Miks nii?

Eeldades, et ajalehtedel võib teravama versiooniga probleeme tekkida, loon ma vahel kaks versiooni. Iseenesest pole tegemist tsensorlusega – lihtsalt üritatakse klientide rahulolu tagada. Ma ei tunne end loominguliselt ahistatuna, sest 1,5 miljonile inimesele Internetis teravama variandi näitamine rahuldab täielikult minu mõnemolekulist loomepuutumatuse vajadust.

All näed taltsamat varianti. Minu toimetajate jaoks United Medias polnud mingi probleem, et näidatakse tapetud juristi, kuid tema hukkumise põhjuse osas leppisime kokku järgneva versiooni.

Ma arvan, et see oli naljakas, kuid originaalversioon oli löövam. Vaata, kas saad aru, miks ajalehtedele järgmine variant ei oleks meeldinud.

Tuleb välja, et on olemas kirjutamata reegel, mis keelab näidata pringlit, kes on peadpidi juristi tagumikus.

Ma sain ikkagi kaebusi „pehmema" versiooni kohta, aga kurdeti ainult, et minu joonistatud pringel näeb rohkem delfiini moodi välja. See pahandas mõningaid inimesi.

„Dilberti" lugeja Paul Simer nägi koomiksit ja pakkus abivalmilt, et jurist „peaks hakkama elama pringlist kannustatud elu".

Kahju, et mina selle peale ei tulnud.

Valede asjade peale vihastumine

Võib-olla on asi selles, kuidas mind kasvatati, kuid mulle paistab, et ma vihastun valede asjade peale. Kui ma näiteks kuulen uudistes lugu mingist sarimõrtsukast, kes mattis 43 ohvrit maa-alusesse punkrisse, mille ta oli oma kuuri alla ehitanud, siis on mu esimene reaktsioon: „Oh sa, ta ehitas kuuri alla maa-aluse punkri!" Taban ennast imetlemas seda usinust ja kirge, millega ta oma unistust täitis. See on kahtlemata kohatu.

Lugesin täna Reader's Digestist mereväeinseneri Richard Jamesi kohta, kes leiutas Slinky mänguasja pärast seda, kui sõjalaevade hobujõumõõtja pingevedru 1943. aastal tema laualt maha kukkus ja kukerpallitades edasi „jalutas".

Ma vihkan seda tüüpi.

Ma ei tea küll kogu lugu (sellepärast kutsutaksegi seda Reader's Digestiks)[1], kuid mulle tundub, et ta sai autasustatud selle eest, et oli kohmakas. Mina ei saa seda tunnustada.

Olen kohanud mitmeid inimesi, kes on sellega terve varanduse kokku ajanud, et asutasid ja seejärel müüsid maha *dotcom*-firmad, mis peagi pankrotti läksid. Nad pole lihtsalt rikkad, vaid pööraselt rikkad. Ja kõik nende pärijad on samuti pööraselt rikkad, kuni nad sõidavad oma Ferraridega teetammilt alla ja taastavad minu usu karmasse.

Nii, kuna see hoog läks üle, võin jälle minna lugema teost „Naer – parim

[1] Lugeja kokkuvõte (tlk).

ravim" ja vaadata, kui paljudele inimestele maksti 300 dollarit selle eest, et nad saatsid naljaka loo, mida lugesid Dilbert Newsletterist, ja väitsid, et see juhtus nendega. Ma ei tea, kas Reader's Digest kavatseb mind kadedusest lõhki ajada, aga juhuslikuks kokkusattumuseks on seda raske pidada.

Linnuhirm

Noh, nüüd on see ametlik: ma kardan linde.

Järgides teooriat, mille kohaselt päev ilma päikeseta on päev ilma melanoomita, kartsin ma päikest juba niigi. Samuti tunnen ennast ebamugavalt nende plastasjanduste läheduses, mis õllepurkide kuuspakke koos hoiavad; ma kardan, et mu pea võib sinna kuidagi kinni jääda. Ma kardan paljusid asju.

Nüüd on hakanud see linnugripi värk muret tekitama. Juba praegu teen parkimisplatsile kaksteist ringi peale, leidmaks kohta, mis pole otse pasatsoonis ja puu all. Kui linnud hakkavad grippi nakatuma, siis tulistavad nad mõlemast otsast. Maailmas pole piisavalt palju aknakaabitsaid.

Hoian pöialt, et globaalne soojenemine tapab kõik linnud ära enne, kui nad mulle kaela hakkavad sadama. Kui vähegi veab, siis lahvatavad need linnud globaalse soojenemise tõttu keset lendu leekidesse. Probleem lahendatud.

Kuid kuni see tore päev kord saabub, kaalun ma Floridasse kolimist. Ma pole küll ornitoloog/meteoroloog, kuid olen üsna kindel, et lindudele orkaanid ei meeldi.

Meedia keskendub alati orkaanide negatiivsetele külgedele. Nad ei märgi kunagi, et see aitaks õhu mõneks ajaks lindudest puhtaks lüüa. Tahaksin kordki kuulda reporterit rõõmsalt teatamas:

„Tänu orkaanile Vilma pole mitu tundi keegi meie „Pealtnägija" võttebussile sittunud. Sõnajärg sulle, Bob."

Ma armastan tehnikat

Täna (päev, mil ma selle loo kirjutasin) ärkasin varakult, sest pean teise riigi otsa lendama. Lülitasin arvuti sisse ja vahetasin lennufirma kodulehe abil oma istekohta ning trükkisin pardapääsme välja.

Noh, tehniliselt võttes kulus mul seda üritades tund aega, sest koduleht tikkus erinevates faasides kinni kiiluma, kuni ma loobusin ja helistasin nende abiliinile ning teostasin oma asjaajamise tõhusalt nende kõnetuvastamissüsteemi kasutades.

Noh, tehniliselt võttes kulus mul viisteist minutit läbi automaatmenüüde roomates, kuni mu kass ronis lauale ja näugus telefonitorusse. Seepeale läks süsteem režiimi, kus mulle pakuti vaid valikuid „enne lendu" ja „lennu ajal". Need ei ole sellised küsimused, millele tahaks vastata konteksti teadmata, seega katkestasin kõne ja helistasin uuesti. Seekord teostasin oma asjaajamise tõhusalt, kasutades nende kõrgtehnoloogilist telefonisüsteemi.

Noh, tehniliselt võttes tundus, et roomasin eluaeg läbi automaatsete häälemenüüde, kuni jõudsin võimaluseni rääkida elava inimesega. See elav isik teostas viisakalt ja tõhusalt mu asjaajamise.

Noh, tehniliselt võttes teatas süsteem mulle, et ühendab mu järgmise vaba klienditeenindajaga, kuid katkestas hoopis kõne. Teisel katsel sain ühenduse toreda India naisega, kes aitas mul istekohta vahetada. Sellele järgnes meeldiv lend.

Noh, tehniliselt võttes helistas lennufirma automaatsüsteem tund aega hiljem ja teatas, et mu lend tühistati ilma erilise põhjuseta. Kuid mulle reserveeriti automaatselt uus ja parem lend, kus on suurepärased istmed ja pakutakse taimetoite. Oli ka suur tõenäosus, et kena stjuardess masseerib mu selga.

Noh, tehniliselt võttes reserveerisid nad mulle öise lennu, mis garanteerib selle, et kui ma varsti pärast maandumist esitan oma plenaarettekande tuhandepealisele tööstusjuhtidest koosnevale rahvamassile, näen ma välja nagu heroiinisõltlasest mäger, kes reisis salaja majoneesipurgis.

Aga pole probleemi. Vahetasin lennufirmat ja reserveerisin mõistlikuma lennuaja. Seejärel läbisin mängleva kergusega turvakontrolli ja sain meeldiva reisielamuse osaliseks.

Noh, tehniliselt võttes annab kellegi arvuti hoiatussignaali, kui sa broneerid viimasel minutil üheotsalennu. Ebastiilsete prillidega kartulikujuline

naine juhatas mu „põhjaliku läbiotsimise" järjekorda. Keegi käskis mul astuda kõrgtehnoloogilise telefoniputkaga sarnanevasse asjandusse, kus mind tuulutati läbi, analüüsiti tuulutamisõhku ja informeeriti laboranti sellest, kas mul on viimasel ajal olnud kokkupuudet lõhkeainetega. Läbisin küll testi, kuid mõtlesin kogu see aeg, kust ma lõhkeainet saada võiksin.

Nüüd istun lennujaamas ja ootan lennukit, mis põrkab tõenäoliselt asteroidiga kokku ja kukub ookeani. Kuid seljamassaaži osas olen endiselt optimistlikult meelestatud.

Kui kindel on kindel?

Ma peaksin vist selle sissekande kirjasuurust vähendama, sest kirjutan tüübist, kes istub minu kõrval lennul Chicagosse.

Enne õhkutõusmist istusime ja toksisime mõlemad usinalt oma BlackBerry nutitelefonidel, saates viimase hetke sõnumeid. Aga kui mina tõlgendasin stjuardessi palvet kõik elektroonikaseadmed välja lülitada sõnasõnalt, siis sellel mõjuvõimsal juhtivtöötajal oli teistsugune arusaam. Tema tõlgendus palvest oli: „Peida oma BlackBerry ära, kui stjuardess vaatab. Muidu aga tööta sellega kogu õhkutõusmise ajal."

Ühelt poolt olen ma peaaegu täiesti kindel, et BlackBerry ei põhjusta lennuki allakukkumist. Kui ta ka kõige ebatõenäolisemate stsenaariumite kohaselt peaks seda tegema, siis oleks seda kindlasti juba oma tosin korda juhtunud. Kui sa võtad arvesse kõiki lennureise maailmas ja kui palju mobiiltelefone, BlackBerrysid, sülearvuteid ning pihuarvuteid on lennukites reisinud, siis tundub ebatõenäoline, et need võiksid endast mingit ohtu kujutada.

Siiski. Seal ta istub, toksib ja võib-olla... võib-olla tapab mu. Ma mõtlesin selle suhtes midagi ette võtta, näiteks stjuardessile öelda. Kuid millalgi lennu kestel pean tualettruumi kasutamiseks paluma tal mind mööda lasta. Kui ma teda vihastan, siis võib sellest kujuneda pingeline ja ebamugav lend. Mul tuli valida kas 10-protsendiline tõenäosus, et mu põis lõhkeb, või 0,00000001-protsendiline tõenäosus, et hukkun.

Nii ma siis lihtsalt istusin ja vaatasin, kuidas see reegliterikkuja oma väikest surmaseadeldist näperdas, samal ajal kui piloot vajutas gaasi ja võttis suuna taeva poole. Kas see võib olla üks neist kordadest, kus BlackBerry põhjustab lennuki kukkumise Kaljumägedesse? Kui kindel ma olin, et see on ohutu? Kas saab sellises olukorras üldse kunagi küllalt kindel olla? Ainuke lohutus oli, et kui see tibuke alla peaks kukkuma, siis võib ajalehtede esikülgedelt lugeda pealkirja „Lennuõnnetus. „Dilberti" koomiksi joonistaja söestunud." See on kõva reklaam, poja. Seega oleks see omamoodi minu võit juhul, kui see seadusetrotsija pole just Föderaalse Varakambri uus esimees või mõni muu muljetavaldav tegelane. See imeks küll, kui ma hukkuksin tulekeras ja mind mainitaks vaid küljereal.

Küsija suu pihta ei lööda

Eile pidasin kõne ühele suurele tööstusettevõttele. Hiljem kogunesid inimesed mu ümber, et küsida autogramme, vestelda ja nõnda edasi. Minu kätt raputas suur mees, kellel olid hiiglaslikud niisked tuvastamata laiba käed, ja küsis: „Kas ma saaksin ühe teie esitluskile endale?"

„Mida?" küsisin hämmeldunult.

„Teie esitluskile... mida oma kõne ajal kasutasite. Kas ma saaksin ühe endale?"

„Ee... ei. Mul on neid oma kõnede jaoks vaja."

Esitluskilesid kasutatakse digitaalses videosüsteemis osana kõnede paketist, mida ma rääkides alati tarvitan. Mõtlen, et kui ma ühe neist talle annan, siis pean selle asendama. See tähendab, et pean algse koomiksifaili üles otsima, vaatama, kus ma printerikilesid hoian, uue trükkima, takistama kassi pärast trükkimist värsket tinti ära lakkumast (suur probleem) ja selle õigesse esitlusjärjekorda paigutama. Kui mul püsib üldse meeles seda kõike teha, mis on parimal juhul kahtlane.

Samuti mõtlen ma kahekümnele inimesele, kes seda kilepalvet kuulevad. Kui nad tajuvad nõrkushetke, siis nõuavad ka nemad kilesid või tükikesi minu riietest, võib-olla ka tualett-tarbeid minu reisikohvrist ja nii edasi. Ma ei tahtnud pretsedenti luua.

„Dave Barry andis mulle küll ühe," väitis laibakäeline mees.

„Aga minu omi te ei saa. Mul on neid vaja," vastasin mina, tundes end kitsina.

Loo parim osa oli tema näoilme, kui talle jõudis kohale, et ma ei muuda oma meelt. See nägi välja, nagu oleks keegi tema koera kinni püüdnud, selle tema vanaema tagumikku toppinud, nad mõlemad tema sissesõiduteele seadnud, tema linnamaasturi laenanud ja tema kütust kasutades tema laste silme all neist korduvalt üle sõitnud.

Ta lõpetas sõnadega: „Küsija suu pihta ei lööda," kuigi just seda oli temaga tehtud.

Hügieen

Kas see on ainult minu kiiks või mõtled ka sina sõna „hüään" lugedes alati hügieenile?

Hügieenist rääkides – hiljuti külastasin ühes lennujaamas meeste käimlat, kus puudusid käterätid ja käsi sai kuivatada vaid soojaõhupuhuritega. Sama hästi võiksid nad seinale riputada sildi „Me *ei* soovita teil käsi pesta".

Mina isiklikult kardan pisikuid nii väga, et pesen oma käsi umbes nelikümmend korda päevas. Kuid isegi *mina* jään korraks mõtlema, kas tekkiv ajakulu oleks seda väärt. Ma tean, et on olemas mingi teaduslik põhimõte, mille kohaselt sooja õhu liikumine kiirendab käte kuivatamise protsessi. Tegelikult olen ma üsna kindel, et see ei ole midagi muud kui aurustumine ja platseeboefekt koos protsessiga, mida mina kutsun „loobumiseks" ja käimlast märgade kätega välja jalutamiseks.

Lõpuks sai pisikuhirm meeste käimla ebapiisava tehnika sallimatusest võitu ja tegin proovi. Olles seisnud seal aja, mis tundus olevat terve igavik, hakkasid mõtted mu hästi imavate pükste poole liikuma. Kas oleks siis nii vale, kui lühendaksin seda protsessi kuuekümne sekundi võrra ja pühiksin käed lihtsalt oma pükste külge kuivaks, hoolikalt kubemepiirkonda vältides?

Niisiis valisin kaks strateegiliselt vähetähtsat püksipiirkonda, lõpetasin töö, mida platseebo oli alustanud, ja läksin oma teed. Kuid see ei tekitanud minus head tunnet.

Pane oma toimetajavõimed proovile

Kas sa nägid mu 2005. aasta 3. novembri „Dilberti" koomiksit, kus Turris Juustega Ülemus otsib uut ülemuse lemmikut? Juhul kui see sul nägemata jäi, võid seda siin vaadata.

Seda võib parimal juhul lõbustavaks pidada. Kuid originaalversioon, mis mu toimetaja lauast kaugemale ei jõudnud, oli natuke teravam. See nägi välja selline.

Kas sa oskad pakkuda, miks see välja praagiti? Ma annan sulle ühe minuti sellele mõtlemiseks, enne kui ise vastuse ütlen. Vihje: see pole nii ilmne, kui sa arvad.

Ootan...

Ootan...

Ootan...

Aeg sai otsa. Sina vist arvasid, et see oli liiga seksuaalne, sest siin palutakse lemmikul end ülemuse jala vastu nühkida. Üsna hea pakkumine, kuid mitte päris täpne. Probleem seisnes selles, et koomiksil oli soolise ahistamise mekk man.

Mulle kõnealune tõlgendusviis joonistamise ajal pähe ei tulnud, sest ülemus ei saa sellest tegevusest mingit seksuaalset rahuldust. See on ju lõppude lõpuks kõigest tema jalg. Ta vaid kontrollib, kuivõrd kvalifitseeritud kandidaat on. Ja ma oleks teinud täpselt sama nalja, kui intervjueeritav oleks olnud mees.

Kuid ma arvan, et toimetajal oli õigus. Seda on kindlasti võimalik sobimatul viisil tõlgendada.

Kas sulle tundus see soolise ahistamisena või oled sa sotsiopaat nagu minagi?

Mõrvar jooksus

Kas sa juhtusid nägema uudist, kus näidati süüdimõistetud mõrvarit, kes põgenes vanglast, kasutades võltsdokumente ja tsiviilrõivaid? Valvurid lihtsalt avasid ukse ja lasid ta välja. Võimuorganid kirjeldasid põgenikku kui nartsissisti. See on peen sõna, millega taheti öelda, et ta peab ennast teistest inimestest paremaks.

Ma pean tunnistama, et kui mina teeksin Marlboro paki ja lusika abil võltsdokumendi ning valmistaksin padjapüüridest tsiviilrõivad ja seejärel lihtsalt jalutaksin vanglast välja, oleksin ma samuti endaga üsna rahul. Kindlasti peaksin ennast paremaks sellest idioodist, kes mu välja lasi. Ja siinjuures ei võta ma seda isegi arvesse, et pääsesin mõrvakaristusest.

Mul on kahju valvurist, kes ta dokumente kontrollides nägi Kaamel Joe pilti ja mõtles: „Kõik tundub korras olevat." Pealegi võiks ju eeldada, et mõni valvuritest märkab padjapüürist valmistatud püksseelikut[3].

See mõrvar ei püsi kaua vabaduses. Nartsissistiks olemise lõbu seisneb selles, et räägid teistele, kui imetlusväärne sa oled. Meedia on tema loo kallal nagu kari šaakaleid, seega on ta nüüd *kuulus* nartsissist ja see teda küll ei aita.

[3] Meeslugejatele teadmiseks – püksseelik on pükste ja seeliku hübriid. See on ideaalne riietusese inimestele, kes on otsustusvõimetud ja/või nartsissistlikud mõrvarid.

Arvatavasti alustab ta ettevaatlikult, laiates ainult nende inimeste ees, kelle ta kavatseb niikuinii maha lüüa. Kuid lõpuks kohtab ta kedagi, kellel on temast kiiremad jalad. Või unustab kellegi korralikult kinni siduda. Ma loodan vaid seda, et ta muutub lohakaks enne, kui hakkab neid inimesi jahtima, kes teda oma naljaraamatutes pilkavad.

Mõrvar jooksus: uuendatud

Politsei sai põgenenud nartsissistliku mõrvari kätte. Tuleb välja, et nad leidsid ta alkoholipoe eest joobnuna, ilma et ta oleks püüdnudki oma isikut varjata. Mõned kommentaatorid on selle põhjal järeldanud, et ta polnudki eriti nutikas. Kuid nad ei mõtle nagu nartsissistlikust mõrvarist mõttehiiud.

Minu teooria kohaselt unustas ta midagi oma kongi (ütleme näiteks head päikeseprillid või sigaretipaki) ja tahtis tagasi minna ning selle ära tuua. Ta teab, et võib iga kell põgeneda. Kuid seekord tahab ta (lisapõnevuse pärast) seda purjuspäi teha.

Mingil tasandil ma imetlen tema enesekindlust.

Kirjutustõrge

Üks mulle sagedamini esitatavaid küsimusi on: „Kas sul tekib vahel kirjutustõrge?"

Kõige rohkem meeldib mulle selle küsimuse juures, et küsija ilmutab tohutut optimismi. Ma oletan, et inimesed, kes seda küsimust küsivad, usuvad, et neis on peidus võimsad loovuse ja talendi allikad, mis on seletamatutel põhjustel tõkestatud. Neil on vaja vaid ühe koomiksijoonistaja tõkkevastast loitsu ja seejärel hakkab nende menuraamatute geiser tööle.

Soovin, et ma oleksin samasugune optimist. Kujutan ette, kuidas ma küsiksin NBA mängijalt, mismoodi ta oma hüppamistõrkega hakkama saab, eeldades, et kui ma teaksin, kuidas enda hüppetõrkest vabaneda, ei vajaks ma enam autot. Edaspidi lihtsalt hüppaksin igale poole, kuhu vaja – nagu Hulk, ainult et mitte nii vihasena.

Kahjuks võtan ma asju liiga sõna-sõnalt, et mingil kasulikul viisil sellele tõrkeküsimusele vastata. Mul on võimatu vältida loogilist mõttekäiku, et mul on alati kirjutustõrge selle hetkeni, mil mul tekib idee. See on omamoodi binaarne olukord.

Targem oleks küsida, *kuidas* ma kirjutustõrkest üle saan. Lühike ja võib-olla ka kõige õigem vastus oleks, et ma olen lihtsalt selliselt programmeeritud. Loovuse ja tobeduse vaheline ala on väga kitsas ja usu mind, sa ei tahaks minu peas olla. Las ma toon mõne näite reaalajas. Seda lõiku kirjutades olen ma lennukis. Luba mul oma mõtted nende sünnihetkel üles kirjutada, et sul tekiks aimus minu mõttemehhanismist. See pole eelnevalt välja mõeldud:

Huvitav, kas on võimalik valmistada hiiglaslikke mürasummutamise kõrvaklappe, mida saaks paigaldada väljaspoole lennukeid, nii et sees olevad reisijad ei peakski neid kasutama?

Pagan, oma mõtete üleskirjutamine oli halb idee. Nüüd mul polegi ühtegi mõtet, välja arvatud see mõte, et mul pole ühtegi mõtet. Jumal küll, olen sattunud mingisse nõiaringi.

Oot, nüüd mul tuli mõte seoses selle purjus proua veiniklaasiga, mis seisab käetoel meie istmete vahel. See rappub turbulentsi tõttu tugevalt. See kukub veel mu klaviatuurile. Oh jumal, ma tean kindlalt, et see sinna kukub. Oih, ma arvan, et ta vaatas ekraanile ja nägi, et ma kutsusin teda purjus prouaks. Mu käed on trükkimisest väsinud. Ma tahan jälle pissile minna, aga praegu põleb turvavöö kinnitamise tuli. Kui ta tukkuma jääb, siis peaksin võib-olla ta Chardonnay' ära jooma.

No hästi, aitab küll. Jutu iva on selles, et sa peaksid õnnelik olema, et sa pole mina.

Surematuse plaan B

Mulle meeldis kunagi rääkida, et mu eesmärk on elada 140-aastaseks. Ma olen üsna veendunud, et meditsiiniteadus jõuab küllalt kaugele areneda, et see võimalikuks teha. Inimesed ütlevad mulle, et see on loll eesmärk, sest keegi ei taha olla vana ja nõder. Need eitajad ei võta arvesse tõenäolist läbimurret tujuparandavate droogide valdkonnas. Parimad tänapäeval kättesaadavad tujuparandajad tekitavad kohutavaid kõrvalmõjusid või on ebaseaduslikud või mõlemat korraga. Kuid ma eeldan, et need probleemid lahendatakse järgneva 30 aasta jooksul. Kui ma saan 120-aastaseks, venib mu naeratus kõrvuni ja ma olen niivõrd „elujõuline", et minu pükste ümbrusse tuleb paigutada punased ohukolmnurgad.

See *oli* minu siht. Aga viimasel ajal olen hakanud mõtlema, et see on liiga konservatiivne. Kui sa oled uudiseid jälginud, siis tead, et on põhjust arvata, et geeniteraapia ja muu selline võimaldab rikastel karikaturistidel sajandeid elus püsida.

Minu plaanis on vaid üks viga. Hiljuti Floridas oma vanemaid külastades märkasin, et nad on vananedes kokku kuivama hakanud. Minu isa on praeguseks kümme sentimeetrit lühemaks jäänud ja lõppu veel ei paista. Seetõttu tekkis mul realistlikum eesmärk. Uus plaan on elada küllalt kaua, et tasapisi ära kaduda. Ma loodan, et see on aeganõudev protsess, ja soovin 500–600 aasta pärast mahtuda tikutopsi ning omada lemmikloomana Hüpiku-nimelist põrnikat.

Ma kavatsen endiselt maailmas ringi rännata, arvatavasti mõne oma neljakümne seitsme Mandrake'i-nimelise ustava teenri särgitaskus. Ma lasen igal Mandrake'il oma särgitaskusse augu lõigata, mis on minu tikutopsist

kodu vaateaknaga ühel kõrgusel. Sealt juhin ma oma Dilberti-impeeriumit ja kirjutan naljaraamatuid, kuni kahanen neutriinosuuruseks ja kukun maakera südamesse, mille vedelas magmas jätkan oma igavest elu.

Kui ma just ei unusta oma lemmikpõrnikat Hüpikut toita ja ta mind ära ei söö. Siis muutun ma põrnikakakaks ja minust saab igavene puänt mõnes julmas Yoko Ono naljas[4].

Selline on siis mu plaan. Anna teada, kui leiad selles mingeid puudusi.

Piinlik olukord

Enne ühte kõnepidamist Atlanta ärijuhtidele ootasin pisikeses betoonist riietusruumis ja veetsin aega Atlanta Journal-Constitutionit lugedes ning oma BlackBerryt kasutades. Peagi selgus, et lavatöölised kasutavad selle riietusruumi tualetti, sest see asub lähedal ja on harva hõivatud.

Üks helitehnikutest tuiskas sisse ja ehmus, leides kellegi siin istumas. Ta mäletas mind eelnevast helikontrollist. Nüüd tekkis tal dilemma. Tema ilmest võisin välja lugeda, et see külastus poleks olnud lühemat sorti. Riietusruum on pisike ja betoonist ja ei taga tualettruumis tegutsejale erilist privaatsust. Ma võisin peaaegu näha, kuidas mõtted ta peas liikusid.

Kas ma peaks lihtsalt ükskõiksust teesklema ja selles väikeses ventilatsioonita riietusruumis ühe kangi välja pressima? Kui professionaalne oleks jätta peakõneleja siia marineerima?

Ta kõhkles. Ta tervitas mind. Ta läks tualettruumi, oli seal natuke ja väljus lohiseval sammul ning silmi peites nii kiiresti, kui suutis, nagu oleks ta käinud vaid peegli ees oma habemes leiduda võivaid anomaaliaid otsimas.

Mõni minut hiljem kiirustas järgmine tehnik sisse. Üllatus. Kõhklus. Kuid ta otsustas siiski asja ära teha, sest see oli kõigest kiire häda.

Kolmas tüüp oli kõige naljakam. Üllatus. Kõhklus. Seejärel tegi ta enne välja sibamist „tulin ainult käsi pesema" pettemanöövri.

Hakkasin mõtlema, mida mina nende asemel oleksin teinud. Arvatavasti oleksin kasutanud „tulin ainult käsi pesema" manöövrit, ümisedes sinna

[4] Sõnamäng – põrnikas on ingl k beetle, kõlaliselt sarnane bändiga Beatles, mille laialiminekus süüdistati bändi liidri John Lennoni kaasat Yoko Onot (tlk).

juurde midagi stiilis: „Sõin just apelsini." See tooks muidu piinlikku olukorda nii puhtuse kui ka värske tsitruse aspekti.

Mõnikord on see parim, mida sa teha saad.

Asjad, mille pärast ma ei muretse

Ma tean, et minuga on midagi valesti, sest ma muretsen valede asjade pärast. Näiteks veedan palju aega, muretsedes oma mikrolaineahju kiirguse pärast. Iga kord, kui seisan sellest kolme meetri kaugusel, olen ma täiesti kindel, et tunnen, kuidas mu põrn kuumenema hakkab. Veelgi murelikumaks muutun, kui mikrolaineahi on sisse lülitatud.

Teisalt ei tekita minus mingit elutervet kartust fakt, et Iraan endale tuumapommi valmistab. Ma mõistan, et just see on asi, mis *peaks* mind murelikuks muutma. Kuid minu arvates on midagi valesti.

Iraani kõrgeim usujuht – ma arvan, et ta tiitliks oli Suur Ottoman või midagi sellist – väljastas *fatwa*, mille kohaselt on tema järgijatel keelatud tuumapommi valmistada. Mina arvan, et kui iraanlased tahaksid oma salajase programmi kohta valetada, siis laseksid nad seda poliitikutel teha. Lõppude lõpuks on see ju nende töö. Pole mõistlik mässida Suurt Ottomani valedesse ja kahandada tema usaldusväärsust. Sest kui ta hiljem annab näiteks korralduse, et kõik peavad portselanist ükssarvikut vastu oma pead taguma, siis hakkavad kodanikud kahtlema, kas seekord on tegemist tegeliku või nalja-*fatwa*'ga.

Nüüd aga vabanda mind, täna on pesupäev ja ma pean alumiiniumfooliumist mõned uued särgid valmistama.

Loodus ja muud tüütused

Seda kirjutades pedaalin ma seliliasendis ratastrenažööril, kuulan kliimaseadmega toas CNN-i ja kirjutan pöialdega oma BlackBerryl. Mõned ütleksid selle kohta, et ma olen kaotanud ühenduse loodusega.

Mina isiklikult aga leian, et mu praeguses elus on liigagi palju loodust. Mõned putukad suudavad endiselt läbi pragude sisse tungida ja akendest ründab mind ohtlik päikesekiirgus. Ja umbrohust, malaariast ning lukustamata uksest sisse trügida üritavast linnugripioksest ei hakka ma parem rääkimagi.

Minu täiuslikus maailmas ümbritseks kogu maja mingisugused profülaktilised barjäärid juhuks, kui mis tahes loodus üritaks sissepoole tungida. Iga minuti või paari järel loputataks barjääridevaheline ruum läbi ja loputusjäägid juhitaks otse mõnda pisikesse telki, mille flanelli kandev elanik oskaks aeg-ajalt sinna sattuvaid malaariasse nakatunud moskiitosid vääriliselt hinnata. Sellest olukorrast võidaks kõik.

Tehniliselt võttes pole ma küborg, kuid püüdlen selle poole. Juba praegu joonistan koomikseid, et teenida raha, mille eest ostan masinaid, mis antud hetkel on: a) minu käes, b) minu istmiku all ja c) saadavad minu kõrva uudiseid. Mul on nende seadmetega sümbioosne suhe, mis põhimõtteliselt ei erine kokkuleppest, mille olen oma maksaga sõlminud. Minu mõistus täidab oma ülesandeid ja mu maks, BlackBerry, ratastrenažöör ja televiisor täidavad enda omi. Ma küll ei väida, et eelistaksin tehnikat oma loomulikule kehale, kuid väärib märkimist, et vaid mu maks kurdab, kui ma liiga palju joon.

Ootan pikisilmi päeva, mil võin oma keha maha jätta ja asuda elama robotisse, kes on varustatud kõigi lisadega, mida vajan. Sa võid nüüd mõelda, kui õnnelik ma ikka oleks genitaalideta robotikehas, kuid ma arvan, et selleks ajaks teadlased juba teavad, kuidas saata elektriline signaal minu aju sellele osale, mis laseb mul arvata, et Carmen Electra ameleb eelmänguks mu jalaga. Mul oleksid kõik genitaalieelised ja mitte mingeid sellega kaasnevaid puuduseid.

Ja kui ma peaksin mingil esteetilisel põhjusel ikkagi tahtma suguelundeid omada, siis võiksin mõnes kohalikus robotiosade poes lasta endale ühe vinge riista paigaldada. Tõenäoliselt eelistaksin kroomitud varianti, mis

oleks ligikaudu Honda Civicu summuti suurune. Kindlasti peaks see olema irrutatav juhuks, kui mul on mõningaid juhutöid vaja teha, näiteks sellega laenurkadest ämblikuvõrke pühkida.

Robotina oleksin hävimatu ja elaksin igavesti. See oleks äärmiselt lahe, vähemalt selle ajani, mil Päike plahvatab ja Maa hävitab. Siis hõljuksin igavesti maailmaruumis, üritades lendamiseks käsi lehvitada. See osa oleks igav.

Mõju all kirjutamine

Täna olen ma valuvaigistitest pilves, sest eile tehti mulle operatsioon, et korrigeerida mu ninavaheseina. Enne protseduuri ei esitanud ma eriti palju küsimusi, kuid enamiku toimunust võin tuletada sellest, kuidas ma end täna tunnen. Ilmselt topivad arstid ühte ninasõõrmesse nälginud ahmi, kes kraabib ja närib nii kaua, kuni jõuab ajuni. Seejärel tõmmatakse ta sabapidi välja. Õed peatavad verejooksu, toppides kumbagi sõõrmesse topeltlaia madratsi, mis on hoolikalt joodiku ümber mässitud.

Ma ei olnud operatsiooni pärast eriti mures hetkeni, mil nägin ühte kahetsusväärset ninaga seotud unenägu. Unenäos oli operatsioon läbi ja ma imetlesin peeglist oma ülimalt töökorras nina. See lasi ideaalselt õhku läbi, kuid nägi kuidagi teistmoodi välja. Esialgu ei saanud ma aru, milles asi. Lõpuks märkasin: mul oli nüüd seal, kus enne oli kaks väikest sõõret, üks suur sõõre. Kui tahad, võid seda ükssõõrmeks kutsuda.

Nüüd istun siin oma pooltoimiva ajuga, hingamisteed ahmi hingeõhust haisemas, mõeldes, kas nende sidemete all on mul üks sõõre või kaks. Selles unenäos nägi ükssõõre väga elegantne ja kaasaegne välja. Ainuke ebameeldivus, mis mul sellega seoses pähe tuli, oli see, et niisugune nina on täpselt selline asi, millega pälvid eluks ajaks hüüdnime, näiteks Nosudaamus või Koon Adams.

Ja kui keegi peaks kunagi kasutama ütlust: „Ma vajan seda sama palju, kui auku peas," siis kallutaksin pea kuklasse, ajaksin oma tohutu sõõrme puhevile ja ütleksin: „Sul on õigus." Seejärel naeraksin oma nalja üle nii kaua, kuni norsataksin sellest sõõrmest terve võileiva ja kotitäie krõpse välja.

Ma tõesti ei tohiks praegu klaviatuuri kasutada.

Kallis vesi

Hiljuti käisin toiduaineid ostmas ja tõstsin kärusse ka kastitäie pudelivett. Üks naine, kes ilmselgelt töötas konkureeriva pudeliveefirma jaoks, märkas mu valikut ja soovis teada, miks ma kalli vee asemel tema odavama hinnaga vee kasuks ei otsustanud. Ta küsimus vihjas sellele, et ma pole eriti arukas. Vesi on vesi, märkis ta.

Esimese eneseõigustuse, mis pähe tuli, jätsin ütlemata, kuid see oleks olnud midagi sellist: „Kui ma olen küllalt loll, et vett osta, olen ma ka küllalt loll, et selle eest liiga palju maksta!"

Kuid see ei tundunud õige. Minu teine mõttevälgatus oli vastata midagi stiilis: „Kas te teate, kes ma olen??? Ma olen maailmakuulsa „Dilberti" koomiksi looja, mida avaldatakse kahes tuhandes ajalehes kuuekümne viies riigis. Ma ostan liigkallist vett, sest ma võin seda endale lubada. Muuseas, see vesi on vaid mu kassi jaoks."

Ka see ei tundunud õige.

Mu kolmas variant oli sama halb ja oleks kõlanud umbes nii: „Noh, kui te juba küsite, siis võin vastata, et rakendan oma mõistust pigem kallite asjade ostmiseks kui teie alasti ettekujutamiseks."

Liiga riskantne.

Pärast lahkumist mõtlesin, et oleksin pidanud ütlema midagi sellist: „Nagu iga pudeliveespetsialist peaks teadma, on uuringud tõestanud, et taara värvus mõjutab maitsekogemust. Teie ettevõtte pudel saadab alateadvusele sõnumi, et tegemist on päevavanuse lombiveega, millesse on natuke ekskremente segatud."

Kuid ma ei öelnud ühtegi nendest tarkuseteradest. Selle asemel mõmisesin midagi ajanappusest ja sibasin minema.

Ma joon endiselt liiga kallist vett, kuid ma ei naudi seda enam.

Karikaturist tappis tuhanded

Karikaturistikarjääri pahupooleks on see, et ma vahetevahel tapan kogemata inimesi. Minu tegevus nõudis esimese ohvri üheksakümnendate keskel, pärast seda, kui üks kirjanik kirjutas peatüki ühest mu raamatust oma nimele ja saatis selle ajakirja. Sellele järgnenud kohtumaadluse käigus sai ta südameataki ja suri maha. Üks tema tigedatest sõpradest ütles, et see oli minu süü, sest teda varguses süüdistades tekitasin talle liigset stressi. Mul oli küll kahju, kuid hoidsin samas advokaadikuludelt hulga raha kokku. Ja hea on teada, et kui mind peaks keegi tahtma paljaks röövida, siis on mul arvestatav võimalus oma vastane rivist välja lüüa, kurtes lihtsalt niikaua, kuni stress ta tapab.

Hiljuti tapsin veel tuhandeid inimesi. Täpsed andmed pole siiani laekunud. Probleemi tekitas minu 2005. aasta 20. novembri koomiks, mis vihjas sellele, et jaekauplused müüvad eBay-s halbade klientide organeid.

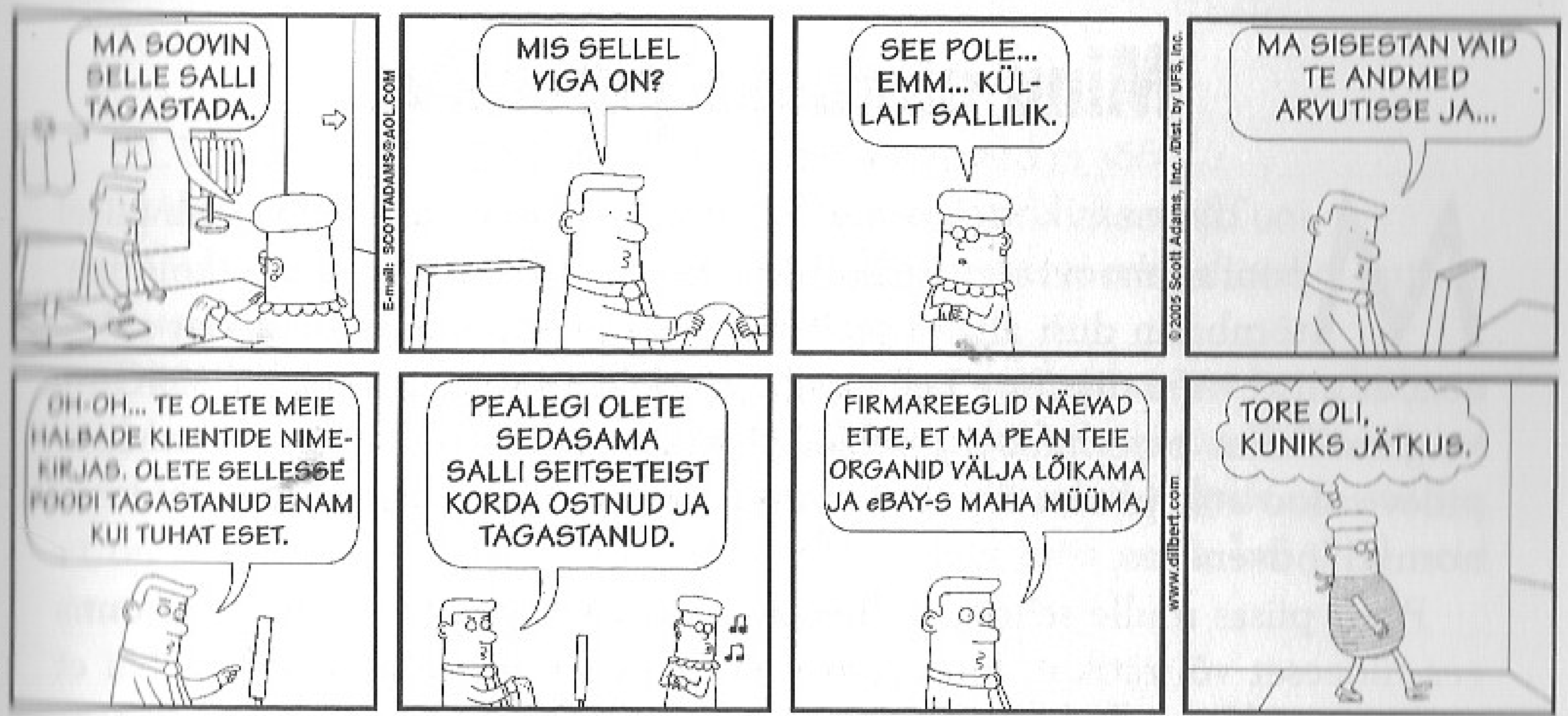

Ma olen saanud kümneid (pikki!) kirju väga pahastelt inimestelt, kes on veendunud, et see „Dilberti" koomiks kahandab organidoonorite arvu. Probleem olevat selles, et inimesed hakkavad arvama, et nende elundid jõuavad eBay-sse ja see ei motiveeri neid organeid loovutama.

Selline mõttekäik mõjutab vaid äärmiselt lolle potentsiaalseid organidoonoreid. Kuid nagu sa tead, moodustavad nad suure osa üldisest elanik-

konnast. Igatahes olen hakanud mõtlema, kui paljud inimesed on küllalt nutikad, et lugeda läbi terve „Dilberti" koomiks, ja on samas küllalt lollid, et kujutada ette, nagu saabuks esimene inimene õnnetuspaigale selleks, et eBay jaoks elundeid hankida. Selliseid inimesi ei saa olla rohkem kui üks protsent.

Niisiis eeldame, et „Dilbertit" loevad 150 miljonit inimest, millest üks protsent oleks seega 1,5 miljonit. Ning kõigest kümme protsenti neist loovutanuks sellegipoolest oma organi, nii et ma tapan tõenäoliselt 150 000 inimest.

Sellistes olukordades tundub, et lihtsalt „oih" pole piisav. Tavaliselt üritan piirduda vaid nende inimeste tapmisega, kes seda väärivad. Kuid inimesed, kes vajavad siirdamist, ei kuulu sageli sellesse kategooriasse. Seega palun siinjuures, et sa täidaksid kohe elundidoonoriavalduse.

Muidu võib juhtuda, et ka sina tapad kellegi, kaabakas.

Minu aknasse piilumine

Minu ajutiseks koduks on üürikorter, mille suurim aken vaatab teisel pool sisehoovi olevate korterite poole. Alguses, pärast sissekolimist, tõmbasin duši alla ja sealt tagasi karglemise ajaks hoolikalt ruloo ette, et mitte oma siivutute kehaosade pendeldamisega uhkeldada. (Jah, ma karglen. Selles pole midagi imelikku.) Kuid ajapikku hakkas tunduma, et pidev ruloo ette ja eest ära tõmbamine on liigne vaev. Seega hakkasid mu normid lõdvenema.

Peagi piisas mulle sellest, et hoidsin aknast möödumisel intiimpiirkonna ees riideeset või rätikut. Ent varsti tundus ka see liigne vaev olevat. Nii et nüüd kiirendasin ma sammu ja möödusin aknast külg ees, kiirgalopiga, lootes, et see ühesekundipaljastus ei pimesta mõnda juhuslikku pealtvaatajat.

Kui sa nüüd arvad, et ka kiirgalopp muutus liiga tülikaks, siis tunned mind hästi. Kiirgalopist sai karglemine, sellest omakorda kõndimine ja lõpuks lihtsalt lonkimine. Tegelikult, kui mul juhtub akna ees sokk maha kukkuma, siis kummardun ja võtan selle üles. Kiirustamata.

Sa võid nüüd mõelda, kus on minu piir. Tead, minu töö üks suur pluss on

see, et ma häbistan end iga päev miljonite lugejate ees. Niisiis on mul selle suhtes tekkinud kõrge valulävi. Loomulikult ei tegeleks ma akna ees millegagi, mis oleks skatoloogiline või seotud paljunemisega või vihjaks nendele. Kuid ma kaalun tõsiselt keerutamist.

Proovi seda oma kodus

Lapsed, kas te olete tüdinud kuulmast täiskasvanuid ütlemas: „Sa ei saa öelda, et see ei meeldi sulle, kuni sa pole seda proovinud"?

Jah, te OLETE sellest tüdinud.

Kui mu vanem vend Dave oli umbes kaheteistkümneaastane, leiutas ta ainukese teadaoleva kaitse „proovi seda" arvamuse vastu. See toimib kindlasti.

Ja see käib umbes nii:

TÜÜTU LAPSEVANEM: „Miks sa neid herneid ei söö?"

DAVE (kaheteistkümneaastane): „Mulle ei meeldi herned."

TÜÜTU LAPSEVANEM: „Sa ei saa öelda, et see ei meeldi sulle, kuni sa pole seda proovinud."

DAVE: „Hea mõte. Äkki sa läheksid tagaõue, otsiksid mõne kena külmunud koerajunni ja tarbiksid seda pulgajäätise pähe? Sa ei saa öelda, et see ei meeldi sulle, kuni sa pole seda proovinud. Või oled valmis nõustuma, et on olemas asjad, mis ei pruugi sulle meeldida juba enne, kui oled neid proovinud?"

Kui oled laps, on aeg sinu liitlane. Sinul on seda küllaga. Vanematel on alati kiire. Kui oled herneste söömise jah/ei küsimuse viinud rohkem filosoofilistesse külmunud koerajunni analoogia sfääridesse, annavad targemad vanemad alla. Sinu kui võiduka lapse jaoks on ainuke ebameeldivus see, et sa sööd rohkem ebatervislikku toitu ja sured enneaegselt aeglast ning koledat surma. Kuid see on oht, millega sinusuguse ninatarga lapse vanemad on nõus riskima.

Kloonimine

Mul pole vaja sulle rääkidagi, et on küllaldaselt häid põhjusi, miks endale klooni tahta:

1. Varuosad.
2. Orjatöö.
3. Teisik atentaadikatsete puhuks.
4. Suurepärased vingerpussid oma kaasa arvel.
5. Hea alibi kellegi tapmise korral.

Ja siin pole isegi arvestatud võimalusega, et sa oled homo. Kuid teisalt on olemas vaid üks hea põhjus, miks sa ei tohi omale klooni muretseda: see on ebamoraalne. Loomulikult on see ka ebaseaduslik, kuid ainult sellepärast, et see on ebamoraalne, nii et tegelikult on ikkagi vaid üks põhjus.

Ma tahaks teada, kes otsustab, mis on ebamoraalne uhiuute asjade puhul, mis ei sarnane mitte mingil viisil vanade asjadega, mille osas oleme kokku leppinud. See on täpselt selline küsimus, mis muudab mu mõne hääletusega valitava ametikoha jaoks sobimatuks kandidaadiks. Ma kaldun alati praktilise lähenemise poole, mis ei taga aga löövat efekti. Osaks mu poliitilisest tegevusprogrammist oleks näiteks: „Teeme mõned inimkloonid, et näha, kas nad muutuvad hingetuteks *zombie*'deks, kes tahavad meie liha närida, enne kui põrgukateldesse lähevad." No näed. Sellest saaks kehv autokleeps.

Kloonide puhul on tähtis küsimus, kuidas nad omale hinged saavad, eeldades muidugi, et hinged on olemas. Kui Jumal annab neile uhiuued hinged, siis nad polegi tegelikult kloonid. Nad oleksid põhimõtteliselt uued inimesed. Kuid see taandaks Jumala kõikvõimsast universumi loojast hingeautomaadiks. Lõpuks kontrolliks klooni valmistanud teadlane Jumalat, sundides teda veel üht hinge välja punnitama, et klooni täita. See on häiriv mitmes mõttes, millest vähem häiriv pole viis, kuidas mina selle sõnastasin.

Aga võib-olla saab sinu kloon poole sinu hingest, ütleme 10,5 grammi jagu. See oleks samuti jama. Mul on küllalt keeruline tangotada oma vähese hingega, mis mul väidetavalt olemas on. Kui see pooleks lõigata, pean polkaga leppima.

Kui igal mu kloonil oleks uus ja erinev hing, kuid kõik muu oleks sarnane, siis hakkaksime segaduse vältimiseks neid tähtedega tähistama – A, B, C ja nii edasi. Ja siit tuleneb ka parim põhjus ennast mitte kloonida: kõik kutsuksid sind Hing-A-ks.

Vargad kõikjal

Täna varastati neljasajandat korda mu rahakott ja ausalt öeldes on mul sellest kõrini. Ma ei teagi, kumb mind rohkem häirib – kas kuritegu ise või see, et varas hiilib alati tund hiljem uuesti mu koju ja asetab rahakoti raskesti leitavasse kohta, näiteks minu tualettlauale.

Kuna mu rahakotist pole kunagi midagi kadunud, siis ma tean, et see varas ei ole oma ametis eriti osav. Võib-olla on ta seesama idioot, kes varastab järjepidevalt mu lennujaama juurde pargitud auto. Ta tangib paagi alati täis ja pargib auto umbkaudu samasse piirkonda, kuhu ma selle omateada jätsin, kuid sellegipoolest on see ebaviisakas ja segadusse ajav käitumine.

Minu vanematel on sarnane probleem. Nad veedavad talved oma väikeses Florida linnamajas ja sel aastal New Yorgist sinna jõudes märkas mu isa, et midagi on väga valesti. Tema seletuse kohaselt polnud mööblil küllaldaselt tolmu. Pärast kuut kuud võib eeldada korraliku tolmukatte olemasolu – küllalt paksu, et sinna näpujäljed jätta. Kuid kahtlasel kombel polnud sel aastal peaaegu üldse tolmu.

Isa oleks saanud juhtumit teaduslikul viisil uurida, vaadates näiteks „Astroloogilisest abimehest" järele, kas see aasta oleks pidanud eriti tolmuvaba olema. Kuid milleks vaeva näha, kui sa tead, et majja on sisse tunginud inimesed, kes pühivad sinu asjadelt tolmu luba küsimata?

Kõige tüütumat sorti sissetungijatest vembumehed on sellised, kes jamavad minu pesuga. Nad teevad alati sama nõmedat nalja, mis ei ole minu arvates üldse naljakas. See käib umbes nii: ma naasen oma riidekapi juurde, süles kuum korv värskelt pestud riietega, ainult selleks, et märgata poolel teel maas üht sokki minu käes oleva puhta pesu ja mustapesukasti vahel. Nüüd tekib mul küsimus, kas see on puhas sokk, mis kukkus korvist välja,

või on tegemist musta sokiga, mis kukkus tund tagasi, kui ma võtsin kastist musta pesu?

Ma olen kindel, et sel ajal, kui mina uurin sokki, kontrollides selle painduvust, värskust ja soojuskiirgust, istub see vembumees kuskil kapis ja vaatab pealt. Ma nuusutan sokki, teen kõlgutustesti (et näha, kas see on endiselt jalakujuline) ja langetan seejärel otsuse. Ma pole kunagi oma otsuse õigsuses täiesti kindel. Sellepärast kõnningi sageli kergelt longates, et mitte avaldada liiga pikalt survet sokile, mis on võib-olla must.

Hästiinformeeritud supergeeniused

Sa oled tõenäoliselt märganud, et arvamusküsitlejad pingutavad kõigest väest, et oma küsitlustesse võimalikult palju nõdrameelseid kaasata. Seda kutsutakse tüüpiliseks näiteks. Ja see tähendab seda, et näiteks Einsteini arvamus on sama kaalukas kui selle tüübi oma, kes arvab, et „Perekonnatsirkuse" koomiks saadab talle väikese Billy kaudu salajasi sõnumeid.

Minu arvates on ohtlik teavitada lolle sellest, mida teised lollid arvavad. See vaid tugevdab nende arvamust. Ja hullem kui üks enesekindel loll on terve hulk selliseid lolle.

Ainukesed küsitlused, mida mina tahan näha, on need, millesse kaasatakse ainult 0,01 protsendi tippintelligentsi hulka kuuluvaid inimesi, kes on ka väga hästi kursis asjaga, mille kohta neilt arvamust küsitakse. Nimetagem neid inimesi hästiinformeeritud supergeeniusteks. Kui enamikul selle grupi inimestest on sama arvamus ja see läheb minu seisukohaga vastuollu, olen nõus oma arvamust muutma. Lõppude lõpuks ei õpeta ma ka oma arstile, kust mu pimesoolt otsida. Miks ma peaksin ühele hästiinformeeritud supergeeniusele ütlema, mida arvata teatud välispoliitika globaalse sotsiaalmajandusliku tähenduse või finantsotsuse või mille iganes suhtes? (Erandiks oleks see, kui ma teda ei usaldaks, sest tal on tulemuse suhtes teatud rahalised huvid.)

Aga mis saaks siis, kui hästiinformeeritud supergeeniustel oleks mõne asja kohta väga lahkuminevad arvamused? Ka seda oleks tore teada. See tähendaks, et tarkusest ja teadlikkusest ei olegi nii palju abi, kui võiks arvata. Siis võiksin jääda oma oravlike arusaamade juurde ja soojendada end rahulolevas teadmises, et vähemalt mõned hästiinformeeritud supergeeniused jagavad minu arvamust.

Aga tegelikult ka, kui järgmised presidendivalimised liginema hakkavad, siis kavatsen ma rahastada mõnda sellist küsitlust, millesse kaasataks ainult hästiinformeeritud supergeeniused, eeldades, et neid on võimalik leida. Kas sina ei tahaks nende arvamust teada, enne kui ise oma pimesoole välja lõikad (ülekantud tähenduses)?

Kuidas tantsida

Kunagi kaalusin ma eneseabiraamatu kirjutamist. Kuid siis mõistsin, et loogiliselt võttes on see võimatu. Kui sa nüüd järele mõtled, siis saad aru, et eneseabiraamatu autor üritab abitut lugejat aidata. See käpard ei kirjutanud ju seda raamatut ise. Seega pole mingilgi viisil tegu „eneseabi" raamatuga. Nii et lõpetagu enda ehtimine teiste inimeste loorberitega. Ei midagi enamat.

Kuid rääkides sinu aitamisest – täna üritan ma õpetada tantsupuudega lugejaid (noh, hästi, heteromehi) ennast tantsupõrandal nii liigutama, et pealtvaatajad ei teeks järgmisi asju:

Näpuga näitamine
Itsitamine
Kirbutõrje
Postitaks sinust videot YouTube'i huumorikategooriasse
Haaraks sinu keelest, et sa seda alla ei neelaks

Kui sa oled ebakompetentne huupi tantsija, siis ma tean, kuidas sa end tunned. Aastaid ihkasin ma teada saada, kuidas tantsida vähem õõvastavalt

kramplikus stiilis. Ma olin kindel, et on olemas mingi tantsuvalem ja kui ma selle selgeks õpin, saab minust tantsulõvi.

Tegelesin selle probleemiga nii, nagu ma enamiku asjadega tegelen – küsisin nõu neilt, kellel on annet. Soovisin õppida võtteid ja nõkse. Nagu arvata võis, andsid isekad tantsuvärdjad mulle soovitusi stiilis „Proovi rütmi tunnetada" või "Käitu loomulikult". See nõuanne, kombineerituna suure koguse Grey Goose'i viinaga, pani mu liikuma viisil, mida saab kirjeldada vaid nimega Turboidioot.

Kuid ma oskan hästi kõrvalt jälgida. Niisiis võtsin isiklikuks ülesandeks jälgida parimaid tantsijaid, lootes avastada, milles seisneb liikujate ja laperdajate vahe. Ühel heal päeval sain aru. See on tõesti lihtne võte ja seda rakendades muundusin ühe hetkega Turboidioodist natuke puuduliku koordinatsiooniga tüübiks. Tunnistan, et see ei olnud puhas võit, kuid sellest piisas, et kahandada näpuga näitamisi ja naermisi, millega olin juba harjunud.

Saladus on järgmine: puusatöö.

Kogu lugu. Muud midagi. Väga lihtne, ometi väga tõhus. Sa võid ise mu salavõtet katsetada. Proovi kõigepealt vannitoapeegli ees puusi *mitte* liigutades tantsida. Lehvita oma käsi ja jalgu ükskõik mis viisil, mis sinu arvates tantsulik on. Õudus, mida seda nähes koged, armistab sind arvatavasti kogu ülejäänud eluks.

Nüüd proovi uuesti, kuid seekord liiguta puusi muusika rütmis ja ära pööra erilist tähelepanu oma kätele ja jalgadele. Jah, sa võiksid neid liigutada, kuid märkad, et need pole nii tähtsad. Nüüd vaata peeglisse ja oh imet: tantsid vähem idiootlikult kui eales varem. Kõik tuleneb puusadest.

Samas näed ka väga homo välja, mis tuleb ainult kasuks, sest võid nii meelitada ligi ägedaid naisi, kes otsivad ohutut tantsukaaslast. Ainuke heteromehe homoliku tantsimisega kaasnev ebameeldivus on mõne liibuvaid nahkpükse kandva särgita mehe tähelepanuavaldus. Kuid sa harjud sellega ära. Tsiteerides mu vanaisa: „Iga asi, mis väärib ihkamist, on väärt ka seda, et mõni mees hõõrub oma varustust sinu vastu."

Mõte loeb

Küsisin oma mõrsjalt, mida ta jõulukingiks soovib, ja ta oli küllalt vastutulelik, et saata mulle meil, kus oli märgitud kindel ese, mida oleks raske leida.

Kopeerisin toote nime tema meilist, kleepisin selle Froogle'i otsingumootorisse ja leidsin Internetist odavaima variandi. Selleks kulus ligi kaksteist sekundit. Oma aadressi ja krediitkaardiinfo sisestamiseks kulus veel üks minut.

Kinkimisest rääkides tavatsetakse öelda, et mõte on see, mis loeb. Siiani olin oma tulevase kaasa kingile kulutanud seitsekümmend kaks sekundit. Jäin mõtlema, kas sellest piisab.

Teadsin, et mu pruudil ei lähe mulle kingi otsimine nii lihtsalt. Minus kombineeruvad kaks ohtlikku omadust – hoolimatus materiaalsete väärtuste suhtes ja suur, vabalt kasutatav sissetulek. Kui tekib selline ebatõenäoline olukord, et ma vajan midagi, mis on küllalt väike, et mahtuda kasti, ostan ma selle juba samal päeval. Ma oletan, et Shelly on mulle kinki otsinud vähemalt kaks nädalat. Ja minust pole sealjuures eriti abi. Kui ta küsib, mida ma soovin, siis vastan midagi stiilis: „Noh, mingeid kingi oleks vaja. Aga mul on imelikud jalad, nii et ära neid osta." Ajal, mil mina seda siin kirjutan, otsib tema paaniliselt midagi, mis mahuks kategooriasse „mitte kingad" ja „tal pole veel seda".

Vastu tahtmist pidin endale tunnistama, et mul tuleb „kingimõtte lünk" täita. Niisiis läksin tennisekaupade poodi ja ostsin nii aeglaselt kui suutsin ühe kena tennisekoti, kus ta saaks oma tennisereketit hoida. Tõenäoliselt teenisin mõned miinuspunktid, kuna poodlesin oma isiklikus lemmikkaupluses, kus saan puutenaudingu sellest, et võin reketeid katsuda ja nendega lööke proovida. Ma valisin välja ühe ilusa koti, kuid nagu selgus, mitte nii ilusa kui oli see, mida ma järgmisel päeval tema autos nägin. Oleksin pidanud seda vist juba kuu aega varem märkama. Kaks miinuspunkti tähelepanematuse eest. Ja veel kaks miinuspunkti ropu sõna röökimise eest, kui seda nägin.

Nüüd pean välja mõtlema mõned asjad, mille ainsaks vooruseks on ajahulk, mis kulub nende ostmiseks. Kink ise polegi nii tähtis, sest sellega ei tehta muud, kui lastakse paar nädalat põrandal lösutada ja siis, kui ma tööasjus ära olen, kolitakse see põrandaalusesse panipaika.

Kahjuks on tänapäeval liiga lihtne kinke osta. Mitte miski ei nõua küllalt aega, et tõsta esile mu hoolast mõtlemist ja rasket vaeva. Minu tagavaraplaan on luua tabel, kus ma saan näidata aega, mis kulus tema kingi üle mõtlemisele. Lisan sellele ka kommentaaride veeru, juhuks kui ta peaks seda hiljem revideerima. Kommentaarideks on märkused: „Mõtlesin sellele, kui väga talle meeldib krabi süüa. Pähe ei turgatanud mingeid häid krabidega seostuvaid kinke."

Ja jälle kord, nagu seda minuga sageli juhtub, karistatakse mind selle eest, et ma mõtlen kiiresti. Pean leheküljele lisama joonealuse märkuse, et ümardan kõik lähima viieteistkümneminutilise juurdekasvuni.

Tarkpeaprobleem

Kõike arvesse võttes on parem olla tark kui rumal. Kuid tarkusel on ka pahupool. Ma veedan ligi poole oma päevast, üritades inimesi veenda, et ma ei haudu puänti. See on täiesti hämmastav, kui tihti ma pean oma seletusi alustama sõnadega: „Ma tean, et sa arvad, et ma hakkan nalja tegema, aga seekord ei ole see nii."

Hiljuti tekkis mul mingil saladuslikul põhjusel kõnehäire. Parim meditsiiniline arvamus oli, et tegemist on tõrkega, mida kutsutakse spastiliseks düsfooniaks – selle probleemi korral lähevad häälepaelad ilma erilise põhjuseta hulluks. Tulemuseks on see, et ma saan küll viie tuhande pealisele rahvahulgale kõnet pidada, kuid ei ole üldjuhul kellegagi näost näkku suheldes võimeline enamaks kui kähedaks sosistamiseks. Just nagu kokutaja, kes võib hästi laulda, kuid ei saa normaalselt rääkida.

Küllalt kole oli juba avastus, et ma ei suuda arvatavasti enam kunagi normaalselt teise inimesega rääkida. Kuid asja muutis halvemaks minu kurikuulus nutikus, mis pani inimesi arvama, et kui ma oma probleemist räägin, siis ma teen nalja. Järgnev dialoog on möödunud nädala jooksul umbes sada korda aset leidnud.

MINA (kähedal sosinal): „Tere. Kuidas... sul... läheb?"
TEINE INIMENE: „Ohoo, tundub, et sul on kõripõletik."
MINA (kähedal sosinal): „Ei... mul on... kõnehäire. See on... jääv."
TEINE INIMENE: „Ha-ha-ha-ha! Sa oled naljakas."

Mulle valmistab muret mõte, et kunagi saan raskes õnnetuses viga ja esimene inimene, kes õnnetuspaigale tormab, arvab, et ma teen nalja. Ta näeb arterist purskuvat verd, tunneb mu ära (mingist kõneõhtust) ja ütleb: „Täitsa lahe! Kuidas sa seda teed?" Ma üritan arusaamatust lahendada, kuid minu hääl on kuuldav vaid siis, kui tal juhtuvad kaasas olema viis tuhat sõpra ja mikrofon. Vastasel korral jooksen verest tühjaks.

Ei, tõsiselt.

Intelligents on ülehinnatud

Ma lõin hiljuti mõiste „meelelahusoofia". See on filosoofia, mida viljeletakse vaid meelelahutuse eesmärgil, mitte valgustatuse saavutamiseks. Meelelahusoofia puhul puudub igasugune kohustus olla täpne või õige. See on lihtsalt lõbus ajaviide. Järgnevalt parim näide meelelahusoofiast.

Seoses pideva vaidlusega intelligentse kujunduse üle tekkis mul küsimus, kas intelligents on ehk ülehinnatud. Täpsemalt – kas intelligentsed inimesed on õnnelikumad kui ebaintelligentsed inimesed?

Kui sa peaksid järgnevad kaks hüpoteetilist isikut nende õnnelikkuse järgi reastama, siis millisesse järjekorda sa nad paigutaksid?

1. Hambaarst Bob.
2. Koer Helbeke.

Hambaarstid on üldiselt targad, kuid ikkagi on selle ameti esindajate hulgas enesetapumäär suurem kui enamikul teistel elukutsetel. Tugevaks

kontrastiks on koerad, kes on totakad ja näevad alati õnnelikud välja. Sa ei kuule peaaegu kunagi, et mõni koer üritas ennast maha lasta.

Tean, et ootad minult nalja stiilis: „Hambaarstid oleksid samuti õnnelikud, kui nad saaksid ennast lakkuda." Kuid mul on käsil tõsine arutelu ja sellist nalja ma ei tee. Pealegi on hambaarstidel selle jaoks assistendid.

Igatahes, kui intelligents ei aita end õnnelikuna tunda, siis mis sellest kasu on?

Sa võid vastu vaielda, et liigi ellujäämine on intelligentsi jaoks küllalt hea õigustus. Lõppude lõpuks eelistab enamik inimesi elus olemist isegi siis, kui nende päeva tipphetkeks on oma ettevõtte aktsionäridele kahjumi tekitamine, lugedes tööajal „Dilberti" koomikseid.

Ma arvan, et nõustud ideega, mille kohaselt intelligents suurendab inimeste ellujäämise tõenäosust. Kõik abivahendid on teretulnud. Kuid see tekitab ühe veelgi huvitavama küsimuse: milleks peaks Jumalal intelligentsi vaja minema?

Ja tema intelligentsi all mõtlen ma mingit sellist vormi, mis oleks inimestele mõistetav. Näiteks kasutan mina hetkel oma intellekti selle peatüki kirjutamiseks, süües samal ajal oma restoranis maitsvat rooga. Ruumi teises otsas istub üks endine alluv, kelle nimi mulle meelde ei tule. Ma kardan, et ta ütleb: „Tere, Scott!" ja mina vastan: „Tere... sina." Juba planeerin oma väljumist köögi kaudu, et ma ei peaks temast mööda kõndima. Ja see on hea näide millestki, mille pärast Jumal ei muretseks.

Ausalt öeldes ei tule mulle pähe ühtegi asja, millega minu intelligents aitab mul argipäeval hakkama saada ja millega ka Jumal peaks hakkama saama. Ma olen üsna kindel, et sama võib öelda sinu kohta.

Kui Jumal on olemas ja tal on intelligents, siis julgen väita, et see on täiesti erinev inimeste intelligentsist. Ta ei vajaks seda, et olla õnnelik, ja tema ellujäämist ei ohusta miski, seega millist intellekti peaks kõikvõimas olend omama?

Sellele vastamiseks võtame inimeste ülepaisutatud intellekti definitsiooni ja lahutame sellest kõik, mida Jumal ei vaja. Esiteks heidame kõrvale kogu intellekti, mis on seotud ihade, ahnuse, seksi, hirmu, tusa, poliitika, sepitsemiste, Monty Pythoni tsitaatide meelespidamisega, ja kõik muu, millega Jumalal pole midagi peale hakata.

Seejärel vabaneme armastusest (nagu inimesed seda mõistavad), sest see on ilmselgelt intellekti vastand. Ma ei ütle seda küüniliselt. Ma tahan vaid öelda, et kui sa suudaksid end „armuma mõelda", siis teeksidki seda rohkem ja armuksid vähem Safeway panga tellerisse, kellele, nagu sa pidevalt unustad, makstakse, et ta oleks sõbralik.

Me pole veel lõpetanud.

Kuidas on teadvusega? Võiks ju eeldada, et Jumal on samasuguse teadvusega, nagu meie sellest aru saame, eks? Kuid sellel poleks kõikvõimsa olendi puhul mingit mõtet. Meie endi teadvus koosneb põhiliselt kujutlustest, mis võib järgmiseks juhtuda, ja selle kujutluspildi võrdlusest hetkel toimuvaga, et me võiks vastavalt käituda. See on ellujäämiseks vajalik, kuid ainult selliste olendite jaoks, kes koosnevad lihast ja on ümbritsetud karnivooridest. Jumal ei vaja sellist teadvust, sest kõikvõimsus tähendab seda, et sinu eelisõigused võrduvad täpselt reaalsusega. Pole mingit mõtet olla kõikvõimas, kui sa peaksid istuma ja unistama asjadest, mida sa tahaksid, ja siis nende saamist ootama. Seega pole Jumalal ka teadvusega midagi peale hakata.

Meie arusaamast intellektist, mis oleks paslik kõikvõimsale Jumalale, on järel selliste asjade tegemine, mis eeldavad kavandamist ja kavatsust.

Ateistid väidavad, et universum loodi ilma mingi kavandamisvajaduseta. Sealjuures peavad nad silmas sellist kavandamist, nagu inimesed seda teavad. Aga kui tähtis selline kavandamine üldse oleks? Inimesed peavad asju ette planeerima selleks, et need välja tuleksid, kuid kas kõikvõimsat olendit piiraksid samasugused tingimused?

Kui inimesed suudaksid suuri asju valmistada, vajamata kasutajaprofiili, ajakava ja tööde nimekirja (teisisõnu ilma kavandita), teeksidki nad nii. Plaani vajad siis, kui sul on kitsas ajakava, piiratud eelarve ja vahendid. Jumalal pole mingeid tähtaegade või vahendite piiranguid. Miks peaks ta siis samal viisil looma kui inimesed? Kui me omistame kõikvõimsale olendile inimlikud loomeprotsessid, siis me alahindame teda. Tema tegutseks omal viisil. Kõikvõimsa olendi loomemetoodikasse kuuluks suhteliselt lühike füüsikaseaduste nimekiri, hunnik mateeriat ja palju aega. Selle protsessi lõpus meenutaks (kui seda inimeste loominguga võrrelda) Jumala loodu kunsti, koos kõigi oma vigadega. (Võrdle oma hoolikalt disainitud autot korratu päikeseloojanguga. Kumb on paremini kujundatud?)

Kui sa nõustud, et Jumala loomeprotsess ei sarnane inimeste loomis-

protsessidega ja Jumala jaoks pole intellektil samasugust tähendust nagu inimestele, siis on raske intelligentse kujunduse vastu vaielda. Keegi ei tea, milline tähendus on Jumala jaoks sõnadel „intelligents" ja „kujundus". Ja sa ei saa välistada seda, mida sa ei suuda isegi määratleda.

Kuid kas Jumal on üldse olemas? Sõltub sellest, kuidas sa teda määratled.

Ükskõik millist definitsiooni järgides pole Jumal osa meie loomulikust maailmast. Ta on üleloomulik. Samas avaldab ta, nagu usklikud väidavad, loomulikule maailmale kõikvõimsat mõju. Kas meie üldkogemustes on midagi, mis vastaks sellisele väljakutsele?

Muidugi: idee.

Luba mul analoogia abil selgitada. Me usume armastuse olemasollu, kuid seda kutsub põhiliselt esile vaid bioloogia ning situatsiooni summa. Armastus ise on kõigest variidee, mis sisaldab keemilisi reaktsioone ja keskkonnamuutusi. Armastus on üleloomulik samas mõttes, nagu kõik teised ideed. Sul ei ole võimalik ammutada ämbritäit armastust. Armastus mõjutab materiaalset maailma, olemata sealjuures osa sellest. Täpselt samamoodi nagu väidetavalt toimib Jumal.

Ka suurim ateist on nõus, et Jumal eksisteerib *ideena*. Ja see idee on vaieldamatult võimsaim olemasolevatest. Ta mõjutab otseselt kõiki inimtegevuse tahke, alates sigimisest kuni sõjani.

Definitsiooni kohaselt koosneb universum mateeriast, energiast ja reeglitest, mis neid koos hoiavad. Kokkuvõttes moodustavad need asjad idee, mis ateistide väitel lõi Maa ja kõik selle elanikud.

Kas selliselt kirjeldatud universum on üheaegselt intelligentne ja loov? Nagu ma juba selgitasin, sõltub see täielikult sellest, kuidas sa neid termineid kõikvõimsa olendi puhul määratled.

Ma ei suuda kuidagi uskuda Jumalasse, kelle isiksus sarnaneks mingilgi määral minu omaga. Minu arvamus põhineb teenitult välgutabamuse saanud inimeste vähesusel. Kuid universumil võib olla nii intelligents kui ka loomevõime, kui jätta kõrvale need määratluse osad, mis kehtivad ainult inimeste ja mitte Jumala kohta.

Kuidas on eesmärgiga? Kas Jumalal ei peaks olema eesmärke, et ta saaks olla selline Jumal, nagu meie teda ette kujutame? Minu arvates mitte. Eesmärke vajavad olendid, kel veel pole seda, mida nad tahavad. Kõikvõimsa olendi jaoks on reaalsus ja eesmärk eristamatud. Vastasel korral tuleks välja, et kui Jumalal oleks eesmärk, siis tal veel poleks seda, mida ta tahtis. Ja kuidas on võimalik olla üheaegselt kõikvõimas ja rahulolematu?

Kui ma kunagi sel viisil arutlesin, tulid vasaktiivaäärmuslased metsast välja ja süüdistasid mind kreatsionistide ja loova intelligentsi väidete pooldamises. Mina nendesse leeridesse ei kuulu. Ma olen kõigest meelelahusoof, kelle arvates ateistid usuvad Jumalasse.

Kuidas olla turundusgeenius

Mitu aastat tagasi kahlasin kubemeni tulistes e-kirjades, kuna olin ennustanud, et ebaseaduslik muusika allalaadimine viib laserplaatide müüginumbrite kahanemiseni. Minu arvates oli see ilmselge. Aga illegaalsete failide sikutajate ja isehakanud turundusgeeniuste hulgad väitsid jõuliselt, et need tasuta näidised hoopis *suurendavad* CD-de müüki. Seda loomulikult ei juhtunud, sest tuleb välja, et inimesed eelistavad „tasuta ja kohe" varianti „ülehinnatud ja hiljem" variandile, eriti juhul, kui vahelejäämise võimalus on kaduvväike. See kogemus tugevdas usku, et mu MBA[5] andis mulle parema arusaama turundusest kui see, mille mu verbaalsed sparringupartnerid kanepipiibu ja keskendunud mõtlemise abil saavutasid.

Hiljuti pakkusin oma raamatut „God's Debris" Internetis tasuta, lähtudes teooriast, et inimesed, kellele see meeldib, on nõus ostma selle kõvade kaantega järge. Esimese kahe nädalaga laadisid 170 000 inimest raamatu alla. Arvatavasti saatsid paljud neist selle teistele inimestele edasi, kes saatsid selle veel omakorda edasi. Ma pakun, et esimesel kuul luges mu raamatut pool miljonit inimest. See on armasta-või-vihka raamat, seega oletame, et 250 000 inimesele see meeldis. See arvutus tundub enam-vähem paika pidavat, kui vaadata arvustusi Amazonis.

Nüüd aga paneme sinu turundustaiplikkuse proovile: kui paljud neist inimestest, kellele tasuta proov meeldis, läksid ja ostsid ka järje? Vastus on järgmises lõigus, seega paku oma vastus enne, kui loed edasi.

Niisiis...

[5] Master of Business Administration – magistrikraad ärijuhtimises (tlk).

Ma päris täpset numbrit ei tea, aga paistab, et see on väiksem kui tuhat. Häirivalt suur hulk lugejaid olid segaduses ja küsisid, kas nad saaksid ka järje tasuta.

Ma ei kahetse, et muutsin „God's Debrise" tasuta kättesaadavaks. Mul polnud midagi kaotada, kuna trükiversioon ilmus juba viis aastat varem ja kulgeb omasoodu. Mul oli hea teada, et olin kirjutanud raamatu, mis oli kuu aega üks maakeral enim loetuid. See oli proovimist väärt. Kuid ma arvan, et kinnitasin ühte turundustõde: kui miski on tasuta, siis eeldavad inimesed, et nad peavad ka järgmise eest sama vähe maksma. Nii et võib-olla mu MBA-st polegi eriti rohkem kasu kui bongi tõmbamisest ja sügavalt järele mõtlemisest.

Umbes sarnase õppetunni sain mõned aastad tagasi hüpnoosikoolitusel osaledes, kuid toona ei settinud see vist küllalt sügavale. Õpetaja selgitas, et inimesed arvavad, et nad saavad hüpnoosist rohkem kasu, kui peavad selle eest maksma. Selgitades seda oma sõnadega, arvan, et su aju ütleb sulle tegelikult, et see hüpnoos on hea kraam, muidu sa ei peaks selle eest maksma. Su ego ei laseks sul olla inimene, kes tunneks, et sai mingilt sensitiivilt petta. Sa oled selleks liiga tark. Seega arutled sa mõistuspäraselt, et hüpnoos toimib ja see uskumus aitabki sellel tegelikult toimida.

Ma olen kahe restorani kaasomanik. On üks küsimus, mida mulle meeldib esitada mitterestoraniomanikele, kes peavad end oma laialdasele einestamiskogemusele tuginedes selle ala ekspertideks: „Mis tegurid muudavad ühe restorani edukaks?"

Tavaliselt arvavad inimesed, et nendeks on toit või teenindus, võib-olla ka mõlemad kokku. Tundub üsna ilmselge vastus olevat, eks? Kuid sa eksid rängalt. Restorani edu kõige tähtsamaks teguriks on selle õhkkond, mille moodustavad valgustus, helid, kohtade paigutus, värvid ja huvitav asukoht. Parimates restoranides on *kõik* õigesti, aga kui sul on vaid hea söök ja hea teenindus, siis jääd hätta. Kuni õhkkond klapib, on minu piirkonnas restoran rahvast pilgeni täis, kui just toit mittesöödav pole.

Õhkkond on sellepärast nii tähtis, et see aitab kogu kehal end hästi tunda. Õige valgustus muudab su kaaslase atraktiivsemaks. Atmosfäär võib panna su rohkem jooma kui tavaliselt. Liida see kõik kokku ja võib juhtuda, et sa ei mäletagi, mida sõid või kui kaua sa seda ootama pidid, kuid sul on meeles, et veetsid väga meeldivalt aega. Su lauakaaslased võisid olla jõledad idioodid,

kuid õige valgustus, muusika ja alkohol võivad selle vea parandada. Heast teenindusest siin ei piisaks.

Teisisõnu, kui su kohtingule kutsutu soovib minna hämarasse lokaali, kus on hea joogivalik, peab ta sind koledaks.

Sa näed imehea välja

Mood on oma põhiolemuselt riietumisstiil, mis muudab ebatõenäoliseks võimaluse, et teised inimesed kasutavad sinust tagaselja rääkides väljendeid:

„Näeb välja, nagu oleks „Hinnapomm" talle pähe sittunud."
„Pole paha... kodutu kohta."
„Ohoh, see on Rosie O'Donnell!"

Stiilsuse kõrgeimal tasemel vihkavad inimesed sind üdini, kuna sa näed liiga ilus välja. Säästan sind sellisest saatusest ja õpetan vaid täpselt seda, kuidas riietuda sama hästi, nagu tublid hästiriietuvad normaalsed inimesed, ja mitte grammigi rohkem. Ometi ei saa ma seda üksi teha. See on ühisettevõtmine, mis eeldab tehnika olemasolu, söakat rahastamist, autoriõiguste rikkumisi ja muudki.

Ma kutsun seda Dilberti kapiks. See on kujuteldav koduleht, mis näitab stiilipuudega inimestele täpselt kätte, mida ja kust Internetist osta. Asi käib nii:

Iga inimene võib avaldada oma isikliku kapi riideesemetega, mis tema arvates talle hästi sobivad. Ta lisab oma riiete suurused, mitu digitaalset fotot, kus ta vastavat riietust kannab, ja lingi Interneti-poele, mis seda pakub. Ostjana otsiksid sa seda lehekülge, kus oleksid sinuga sarnased inimesed – pikkus, kaal, vanus, nahavärvus, prillid, juuksed jne. Siis ostaksid asju, mille kohta sa tead, et need näevad sinusarnase inimese seljas head välja. Kohates pärismaailmas meest, kes näeb välja nagu mu kloon, keda on natuke moonutatud, vaatan ma ostuidee saamiseks esimese asjana tema kingi. Dilberti kapp on taolise olukorra tõhusam vorm.

Tõenäoliselt ei ela sa sellise tüübi lähedal, kes näeb sinu moodi välja ja avaldab oma kapi, seega võid osta kõiki riideid, mis tal on, tundmata muret, et juhtud temaga ühele peole.

Kui sa ei viitsi tema riideid osta, siis võid ta pilte varastada ja kohtingukodulehtedel enda piltide asemel postitada. Sel viisil jätad endast stiilse riietuja mulje, kulutamata ise sentigi.

Dilberti kapi kodulehe haldaja, nagu ka isiklike kappide omanikud, saaks iga teostatud tehingu pealt väikese vahendustasu, sarnaselt Amazoni vahendussüsteemiga. Ajapikku teeniksid parimate kappide omanikud terve varanduse.

Ja nüüd selle süsteemi lahe külg: iga Internetis avaldatud riideese muutub ettevõttekuluks ja sa saad sellelt maksud tagasi. Vähemalt seni, kuni sind külastab maksukontroll ja sa pead selgitama, et su maksunõustajaks on karikaturist.

Pärast seda, kui ma olen mingi ideega lagedale tulnud, ütlevad tavaliselt sajad inimesed rõõmsalt, et see on juba olemas. Kui see on ka praegu nii, siis anna teada. Ma vajan pükse, mis sobiksid mehele, kes näeb välja nagu Tom Petty pärast kemoteraapiat.

Adopteerimine

Kuuldes inimestest nagu Angelina Jolie ja Madonna, kes adopteerivad Aafrikast vaeslapsi, tekib mul tunne, et teen liiga vähe. Kuid ütlen ausalt: orvu lapsendamine tundub hirmus vaevarikkana, eriti kui arvestada teise riiki lendamise osa. Tahaksin küll hea olla, kuid seda viisil, millega kaasneks vähem lendamisi. Otsisin lihtsamat viisi, kuidas tõestada maailmale, et ma olen hea inimene, ja paistab, et tänu president Bushile leidsingi selle.

President soovis, et inimesed lapsendaksid embrüod, mida võiks seaduslikult tüvirakkude uuringuks kasutada. Embrüo oleks täiuslik kasulaps. Hoiaksin teda lihtsalt külmkapis, saaksin uue ülalpeetava pealt maksusoodustusi ja nulliksin Brad Pitti edumaa, kes läheks väga tõenäoliselt mu hooliva suhtumise pärast paiste.

Kui mu embrüot hakkaks üksindus vaevama, hangiksin talle seltsiks veel tosin loodet. Looted on väikesed, seega poleks nende hoidmisega vähemalt järgmise voolukatkestuseni mingit probleemi.

Olen nõus, et looted pole nii nunnud kui tavalised titad. Kuid võttes arvesse selle olukorra ökonoomsust ja mugavusi, on raske vastu vaielda. Loote jaoks pole kunagi vaja riideid osta. Ta ei vaidleks kunagi vastu ja ta ei saaks külmkapis kogeda abielueelset seksi, ükskõik kui väga ta ka ei püüaks, hoolimata vabast ligipääsust erinevatele ainetele.

Ma pole päris kindel, kas peaksin teda ka toitma. Tõenäoliselt saaksin koos temaga voldiku, kus sellest räägitaks. Loodetavasti saaksin embrüo, kes pole söögi osas noriv. Tahaksin sellist loodet, kes sööks seda kraami, mida akvaariumitesse puistatakse. Kordan veel, et olen laisk, nii et kui toit pole taaras, mis meenutab soolatoosi, siis ma arvatavasti hülgan oma loote.

Raskem osa oleks oma lootele nime andmine. See peaks lahe nimi olema, muidu hakkavad teised lapsed narrima. Mõtlen midagi stiilis Embrüo Emery või siis Täpp.

Miljardäri rahaküsimus

Siin on sulle üks väike õudne mänguke, mida saad oma järgmisel perekondlikul kokkusaamisel mängida. Ma nimetan seda „Miljardäri rahaküsimuseks" ja see on tõeline silmade avaja. Sul pole vaja teha rohkemat, kui esitada oma perekonnale hüpoteetiline küsimus:

„Oletame, et leiad tuhat dollarit sularaha, mis sinu teada kuulus miljardärile. Kuna tegemist on hüpoteetilise küsimusega, siis eeldame, et miljardär ei märka kunagi selle raha kaotsiminekut ja ka keegi teine ei saa teada, kui sa raha endale jätad. Ja oletagem, et raha tagastades ei saaks sa leiutasu ega ka mingit muud kaudset tulu. Kas tagastaksid selle?"

Pakun, et seda grupilt küsides vastavad paljud, et nad annaksid raha tagasi. Kuid küsides seda eraldi, võid üllatusega avastada, et paljud sinu pereliikmed on pätid.

Parimal juhul vastaks su perekond, et nad ei tagastaks raha, kuna oleksid

liiga laisad, et end sellega vaevata. Igal juhul muutuks olukord põnevaks, kui sa suguvõsakokkutulekul oma rahakoti kaotaksid.

Minu kogemuse kohaselt need inimesed, kes raha tagastaksid, lihtsalt ei vaja lisaraha. Need aga, kes ütlevad, et nad jätaksid selle endale, teavad tavaliselt täpselt, kuidas nad seda kulutaksid, näiteks: „Jätaksin selle endale, sest mul on plasmateleviisorit vaja." Põhinedes oma piiratud katsetele selle küsimusega, võin järeldada, et televiisorit vajavad inimesed pole nii helded kui juba televiisorit omavad inimesed.

Teatav protsent elanikkonnast usub, et neid jälgib Jumal, kes hoiab ühes käes välgunoolt ja teisega avab langeluugi põrgusse. Olen avastanud, et ka sellest rühmast pooled omastaksid leitud raha põhjusel, et kui Jumal tahaks, et miljardäril see raha alles oleks, siis poleks ta lasknud tollel seda üldse kaotadagi.

Peoküsimus: kas sa jätaksid raha endale?

Meie, mõjukad juhtimisteoreetikud

Mitmed inimesed saatsid mulle meili, kus ütlesid, et mind paigutati maailma Kõige Mõjukamate Juhtimisteoreetikute tabelis kaheteistkümnendale kohale.

Ausõna, ma ei tee nalja. See oli kodulehel kirjas, järelikult on see tõsi.

Minu esimeseks reaktsiooniks oli nende haletsemine, kes viiekümnest kandidaadist jäid kaheteistkümnendale alla. Arvatavasti olid nad üsna rõõmsad edetabelisse pääsemise üle, kuni avastasid, et nad jäid alla tüübile, kes tahaks lapsendada loote, panna talle nimeks Täpp ja hoida teda külmkapis.

Ma pole päris kindel, keda ma oma maailmatasemel juhtimisteooriatega mõjutan, kuid kindlasti ei tule sellest midagi head. Olen saanud palju kirju inimestelt, kes ütlevad, et Wally on nende eeskuju. Sellest pole juhtkonnale mingit kasu. Ja mulle meeldib mõelda, et Alice'i tegelaskuju lubab naistel inimesi lüüa. Ma pole kunagi tulnud selle peale, et töökohal vägivalla propageerimise eest võidaks mulle mingi auhind anda. Kuid järele mõeldes pole kaheteistkümnes koht ka suurem asi auhind.

Siiski pean tunnistama, et olen sellisest aust joovastunud ja kavandan juba järgmist juhtimismõjutust. Mõtlen sellele, kuidas mõjutada juhatajaid klounideks riietuma, võttes aluseks teooria, et rõõmsameelne tööjõud on tootlikum. Kui ka see ei vii mind Kõige Mõjukamate Juhtimisteoreetikute tippkümnesse, siis ausõna, ma ei tea, mis viiks.

Universumi saladused

Universumis on palju paeluvaid saladusi. Eelistan neid kõiki ignoreerida ja koondada oma huvi järgmisele küsimusele: miks on naiskinnisvaramaakleritel veidrad soengud?

Tead küll, millest ma räägin: svammilikud, häirivalt suured surmavarjud kuuekümnendatest. Nähes pilte sellistest soengutest ja vastates palvele luua vabu seoseid, ütleksid: „Liberace... Montana... tuumaseen... keiser Wilhelm."

Kinnisvaramaaklerid ehivad oma fotodega reklaame ja isegi oma visiitkaarte. Arvatavasti sai see komme alguse aastaid tagasi, kui sellesse ametisse asusid kuumad naised, kes vajasid eelist. See eelis osutus veel paremaks, kui nad oskasid loota, sest ka koledad maaklerid hüppasid samale rongile ja hakkasid oma pilte avaldama. Nüüd ei pea tulevane klient hurmava ja tundmatu teenusepakkuja vahel valima. Ta võib valida hurmava maakleri ja Quasimodo vahel. See lahendab igasuguse ebaselguse.

Mind on alates sellest ajast, kui hakkasin „Dilbertit" joonistama, umbes triljon korda pildistatud ja ma võin sulle kinnitada, et Larry Kingi ja Hilary Duffi eristavad vaid pildistamiskaugus ja valgustus. Kuid *endiselt* näeb enamik maaklereid fotodel inetu välja. Kui sa näed maaklerist pilti, millel ta pole sugugi rabav, siis on vägagi võimalik, et tegelikkuses on ta nägu selline, mis muudaks Stevie Wonderi veelgi pimedamaks. Stevie silmamunad taganeksid niivõrd sügavale ajupoolkeradesse, et ta unustaks ära, kuidas klaverit mängida.

Kui ma peaksin kinnisvara müüma, siis kasutaksin oma koledust ära. Nagunii ei usalda keegi ilusaid inimesi, eriti siis, kui tegemist on suurte rahasummadega. Minu kinnisvaramoto oleks: „Ma olen kole ja pole siiamaani nälga surnud, seega peaksite taipama, et ma olen osav!"

Ideaalid

Vaieldes ühe või teise asja üle, ütlevad inimesed sageli, et me ei tohiks hüljata Ühendriikide rajajate ideaale. Hakkasin siis mõtlema, mis need ideaalid olid.

Enne kui jätkame, pean veel märkima, et ma olen äärmiselt patriootlik, hoolimata sellest, mida sa siin loed. Palun ära käsi mul Venezuelasse kolida.

Nagu sa ehk tead, oli Ameerika rajajatel palju aega asjade üleskirjutamiseks, sest neil polnud televisiooni ja ka uute hammaste nikerdamisele kulub vaid teatud arv tunde. Kuid ma ei usu, et nad tulid kokku ja lõid dokumendi „Ideaalide deklaratsioon". Rajajate ideaalide mõistmiseks peaksime jälgima nende tegevust. Järgnevalt mõned ideaalid, mida nad ilmselt jagasid:

1. Orjus – suurepärane võimalus tuti saamiseks.
2. Naiste hääletusõigus? Hull jutt!
3. Inimesed, kellel pole maad, imevad.
4. Hea viis maksukorralduse muutmiseks on vägivalla kasutamine.
5. Nii kaua, kui sa kannad mehiseid saapaid, pole tegelikult tegemist vastassugupoole rõivaste kandmisega.
6. Reeturlus on lubatud, kui sul on hea põhjus.
7. Paks võid olla juhul, kui oled teravmeelne ja leiutad asju.

Hetk tagasi, kui otsisin Internetist mõnda asutajate infokildu, mida saaksin vaimukalt kommenteerida, komistasin sellise Louisiana ostu kohta käiva fakti otsa:

Kuigi ostutehing sai kiirelt kinnitatud, oli inimesi, kes protesteerisid ostu vastu, sest põhiseadus ei pooldanud territooriumite ostmist. Kuid Jefferson loobus ajutiselt oma ideaalidest ja ütles kongressis oma toetajatele, et „rakendatav meetod peab sageli juhtima seda, mis on puhas teooria". Enamus nõustus temaga.

Jefferson tunnistas hiljem, et ta venitas Louisiana ostmisel, millest sai Ühendriikide ajaloo suurim üksiku maatüki soetamine, oma võimupiiri mõranemiseni. Selle tulemusena on ameeriklaste põlvkonnad läbi ligi kahe sajandi saanud kasu Jeffersoni üllast Ameerika-nägemusest ja kontinendi laiendamisest.

Juhul, kui soovid seda ise lugeda, siis leidsin selle siit kodulehelt: http://earlyamerica.com/earlyamerica/milestones/louisiana/

Nagu ma kahtlustasingi, osutusid riigi rajajad üheks asjalikuks meestekambaks. See on ideaal, mida ma võin järgida.

Kes on püham?

Veel paar võtet, millega oma järgmisel joobnud sugulaste kokkutulekul segadust külvata. Esita küsimus: kumb on püham, kas ema Teresa või Bill Gates?

Loo sobiv taust, viidates sellele, et ema Teresa poolsel kaalukausil on tema eluaegne vaimne inspireerimine ja vaeste abistamine. Pole paha.

Bill Gatesi kasuks räägib tema sihipärane heategevus, vaktsiinid ja muu selline, mis päästab lõppkokkuvõttes 100 miljoni inimese elu. Lisaks on ta juba veennud oma sõpra Warren Buffettit ja võib-olla ka teisi oma varandusega sama ette võtma. Nii et lisame Bill Gatesi sekundaarse mõjuna tema arvele veel 100 miljonit inimest. Sa võid küll kokkuvõttes 10 miljonit päästetud elu alla tingida, kuid number oleks ikkagi suur.

See peaks täiskasvanud vadistama panema. Kui nad on juba Bill Gatesi saatana käsilaseks kuulutamisega hõivatud (oh, ära muretse, seda tehakse kindlasti), hiili minema ja uuri välja, kus lapsed mängivad. Kogu viie- kuni

kaheksa-aastased kokku ja küsi neilt: „Kui jõuluvana võitleks Jeesusega, kumb jääks peale?" Ütle neile, et vanaisa annab parima vastuse pakkunud lapsele viiskümmend krooni.

Seejärel lahku majast nii ruttu kui võimalik.

Esitasin oma blogis sama küsimuse. Minu lemmikvastus oli see:

Ja mis puutub jõuluvana ning Jeesuse võitlusse, siis jääks Jeesus peale. Kuna ta suudab vee peal kõndida, siis võib ta jõuluvana järve keskele lohistada ja teda vee all hoida, jäädes ise sealjuures mõnusalt kuivaks. Kui nüüd aga kaasata üheksa põhjapõtra ja kaksteist jüngrit, siis muutuks kaklus veel põnevamaks.

Hasartmängud

Üks negatiivne külg inimestega lävimise juures on see, et nad avastavad järjepanu minus vigu, mille olemasolust ma seni teadlik polnud. Näiteks sain hiljuti teada, et ma ei oska hasartmänge mängida. Muidugi võin koos parimate hallipäiste kasiinomooridega münte pilusse toppida ja nuppu vajutada, aga kui tegemist on eksootilisemate mänguversioonidega, tekib mul omamoodi vaimne tõrge. Täringud? Ei. Pai Gow pokker? Mkm. Isegi 21 jääb mulle mõistetamatuks.

Millegi õppimiseks peab sinus olema piisavalt huvi, et käivitada mis iganes ajukeemia, mis aitab sul kõigepealt teemale keskenduda ja seejärel reeglid oma püsimälusse talletada. Ilmselt on seda lihtne teha inimestel, kes usuvad, et nende mänguotsustel on suur mõju sellele, kas nad võidavad või kaotavad. Minu jaoks on aga kõik kasiinomängud peale mänguautomaatide tüütu reeglite hunnik, mis peaks olema sinult raha võtmise ja selle eest mitte millegi vastu andmise lihtsakoeline protseduur.

Ilmselt mõtlevad teised inimesed kaardimängureegleid kuuldes: „Just nende abil saan ma rikkaks. Ma pean hoolega kuulama." Minu aju aktiveerib selle peale lihtsalt vastureaktsiooni „põgene või võitle". Ma pole sel hetkel kindel, kas tormata minema või hakata diilerit peksma.

Ma ei jõua üles lugeda kordi, mil heatahtlikud inimesed on kirjeldanud mulle lihtsaid kasiino 21 reegleid. Minu jaoks kõlab see alati täpselt nii:

See on lihtne. Kui diiler saab vähemalt (Mul läheb nüüd mõte uitama) ja sul on (Issand, kaua ta veel seletab?), seega peaksid sina (Kas mu hing hakkab kehast lahkuma? Huh, ei, see on kõigest sigaretisuits). Aga kui sulle jagatakse (Ha-ha-ha), siis sa peaksid duubeldama. See tähendab, et (Hei, sellel tegelasel sinu selja taga on naljakas särk. Huvitav, kust ta selle sai). Ja muidugi võid alati panustada (Laa-laa-laa-laa), mis tähendab (Ma lähen mündiautomaatide juurde).

Tahaksin olla selline inimene, kes saab hasartmängust adrenaliinilaksu. Kuid mitte nii hasartne, et pean lõpuks oma lapsed tailasest ärimehele müüma. Sõltuvusel on oma magus koht ja ma kadestan neid, kellel see olemas on. Nendel õnneseentel on kõik ajendid keeruliste hasartmängude reeglite õppimiseks. Vastupidiselt minule – minul tekitavad mänguautomaadid vaid kerge sumina peas, peamiselt vilkuvate tulede ja ahvatlevate helide tõttu. Kuid umbes tunni aja pärast hakkan ma järelejäänud rahasse suhtuma kui millessegi räpasesse, millest pean võimalikult ruttu vabanema. Üks asi, mille järgi saad aru, et sinust ei saa kunagi elukutselist mängurit, on see, kui oled mõelnud: „Huvitav, kui ruttu ma sellest viimasest sajalisest lahti saan?"

Su keha vihkab sind

Sa võid arvata, et sinu erinevad kehaosad kuuluvad ühte meeskonda. Vale. Näiteks sinu selg vihkab sind kogu südamest.

Seda, et su selg on õel, saad aru sellest, et ta ei hoiata sind kunagi kohe saabuva valuliku, elu muutva nikastuse eest, mis paneb sind isegi surnuid kadestama, veel enam tervete selgadega surnuid.

Su selg kogub väikeseid ülekohtuseid koormamisi samamoodi, nagu kaameli küür kogub vett või viigimarju või mäda või mis, kurat, iganes seal sees on. Seejärel su selg jälgib ja ootab õiget võimalust rünnakuks.

Kui sul on kunagi olnud tõsine seljanikastus, siis oskad järgnevale küsimusele vabalt vastata. Millise tegevuse tulemusena tekib kõige tõenäolisemalt sinu elu kõige kohutavam seljavalu?

1. Laviini eest suuskadel põgenemine.
2. Tita päästmiseks auto tõstmine.
3. Kikkpoksivõistlus.
4. Kummardamine, et võtta üles kartulikrõpsutükk, mis su suust välja lendas, kui sa oma nalja üle naersid.

Viimane asi, mida sinu selg tahab, on hea lugu, mis leevendaks natukenegi su ebamugavust. Su selg ei jää enne rahule, kui sa pole mitte ainult valulikult kurnatud, vaid oled ka teiste silmis hale tüütus.

TEINE ISIK: „Noh, kuidas sa ülekehalahase said?"
SINA: „Kuule, see on päris naljakas lugu. Sidusin just oma kingapaela..."

Särkide tulevik

Mis on kõige pikem aeg, mille jooksul oled kandnud särki tagurpidi, seda ise teadmata? Ma ei mõtle pahupidi kandmist. Seda juhtub pidevalt ja nii võid päev läbi ringi käia. Teised võivad isegi arvata, et see on sihilik. Ma mõtlen tagurpidi kandmist, nii et väike kraeł olev lipik jääb su lõua alla.

Tavaliselt avastan ma viie minuti pärast, et mul on särk tagurpidi seljas. Ma nimetan seda tagurpidi-särgi-adumise-ajaks ehk TSAA. Hoian sellel ajal silma peal, sest kui olen kord viieteistkümne minuti piiri ületanud, siis on aeg kübarat kandma ja möödasõidureas aeglaselt sõitma hakata.

Kord ilmus mu tennisepartner trenni tagurpidi pükstega. Selle puhul erilist vahet polnud, välja arvatud siis, kui ta üritas oma palle taskusse toppida. (Lisa siia oma nali, kuid ära ütle: „See võis valus olla," sest seda kasutasin juba mina.)

Enam ei saa ma ka loota, et inimesed teavitavad mind mu tagurpidi olevast särgist. Seda alates ajast, mil muutusin nähtamatuks. Nähtamatu olemise all mõtlen seda, et olen täiskasvanud meesisik, kes on vanem kui kolmkümmend viis. Kui sa oled selle vanusepiiri ületanud, pole kellelgi mingit põhjust sind vaadata. Inimesi ei eruta ega huvita sinu olemasolek. Üldjoontes võtan ma lihtsalt ruumi. Loobuksin riietusest täielikult, kuid tean, et siis kulutaksin liiga palju aega oma suguelunditele päevituskreemi kandmisele.

Igatahes minu arvates on tulevikus särgid mõlemapoolsed. Võid seda kanda nii õiget- kui ka tagurpidi ja see teeb sama välja. Poleks isegi probleem, kui sa oma pea läbi käise pistaksid. Särgi materjalis olevad andurid saavad kohe aru, milline pöörane idioot sa oled ja kohendavad särgi vastavalt sellele.

Ajaks, mil see rõõmus päev saabub, olen mina nähtamatum (s.t vanem) kui kunagi varem. Lisaks olen küllalt vana rikkumaks karistamatult kõiki ühiskondlikke norme. Kavatsen hakata särke pükstena kasutama. Pistan lihtsalt jalad läbi käiste ja lasen oma tilbendistel peaavast välja rippuda. Kui keegi peaks viitsima mulle tähelepanu pöörata, mida pean küll ebatõenäoliseks, hüüan lihtsalt: „Ma olen vana!" ja siban minema, nautides kõik see aeg briisi.

Mõistlik on oma pensioniplaan varakult paika panna.

Hääletud sõnad

Ingliskeelsetes sõnades on sageli ilma igasuguse põhjuseta hääletud häälikud. Minu arvates tuleks need lisatähed kinkida mõnele teisele keelele, millel neid on liiga vähe. Meenub näiteks hawaii keel. Hawaiis käies ei uurinud ma küll täpselt järele, kuid minu arvates on nende emakeeles ainult kolm või neli kaashäälikut. Aga sellest pole midagi, sest seal pole ka eriti millestki rääkida. Järgnevalt väike näide lausetest, mida pole Hawaiil kunagi vaja öelda:

Kus mu lumelabidas on?
Oleks meil vaid ilus maastik.

Vaata ette, madu!
Ilusad kingad.
Ma tahaks Põhja-Dakotas olla.

Nimekiri on lõputu.

Kui meil pole võimalik hääletutest häälikutest vabaneda, siis laiendagem seda ideed tervetele sõnadele. Mulle sobiks, kui ma saaksin kõigis oma lausetes kasutada hääletuid sõnu. Siis võiksin salaja aus olla, jäädes samas välispidiselt viisakaks.

Mina: „Küll teil on alles ilus imik (hääletult: juhul, kui ta on kokaiinisõltlasest ninaahv)."

Lisaks tahan siin ja praegu kuulutada, et kõik minu tulevikus öeldavad laused on varustatud hääletu märkusega „aga loomulikult on erandeid". Selle lühendiks on ALOE.

See on tähtis, sest umbes pool ajast, mil ma inimestega suhtlen, kulub sellele, et jõllitan neid tuimalt, kui nad parajasti osutavad ilmsele erandile selle kohta, millest ma just rääkisin.

Näide:

MINA: „Ilus ilm."

TEINE ISIK: „Mitte kogu maailmas. Pealegi, päev on alles noor. Hiljem võib veel pilve minna."

MINA: „Hea katse, kuid ma lisan kõigile oma väidetele hääletu ALOE."

TEINE ISIK: „Olgu neetud need hääletud märkused!!!"

Head ja halvad probleemid

Kõik probleemid pole võrdsed. Kui sul on näiteks nool peast läbi lastud, on tegemist halvemat sorti probleemiga. Kui sul on liiga vähe aega ja liiga palju kliente, on tegemist head sorti probleemiga.

Veel üks head sorti probleem on see, mille olemasolust sa polnud teadlik. Ütleme näiteks, et su kukal on erakordselt inetu, kuid muus osas näed normaalne välja. See poleks sinu jaoks mingi probleem, sest sa ei teaks seda (ALOE). Siis aga ütleks mingi idioot: „Mis su kuklal viga on?" Ja ühtäkki ei suudagi sa enam muule mõelda. See probleem polnud probleem, kuni sa ei teadnud, et sul on probleem. Teadmatus on alahinnatud.

Eile käisin kõnepatoloogi juures, sest minu arvates oli mul probleem (rääkimisega). Lahkusin ta juurest kahe probleemiga. Ajal kui harjutasin lauset „Mõmmi mõmiseb ja mekib mett", vidutas ta silmi ja ütles: „Kas te teadsite, et teie nägu tõmbleb?"

„Mida?"

„Teie nägu tõmbleb. Mõnikord tõmblevad te silmad ja vahel tõmbleb te nina kõrval olev näoosa."

Küsisin kohe oma kihlatult, kas ta on märganud, et mu nägu tõmbleb. Tema vastas: „Jah, sa oled seda teinud nii kaua, kui mina sind tunnen. Sa teed seda mõtlemise ajal."

„Ja sa pole seda mulle kunagi öelnud?"

Hullem, kui avastus, et mu nägu tõmbleb, on see, et ma tõmblen siis, kui ma mõtlen. Sest tuleb välja, et ma mõtlen üsna sageli. Ja mõtlemine tõmblemise üle mõtlemisele muudab selle minu arvates veel hullemaks.

Igatahes, nüüd hakkasin mõtlema muudele halbadele asjadele, mida me võime teistele öelda, tehes nad ülejäänud eluks enesest teadlikuks. Võibolla...

„Ütlen vaid seda, et sume valgus pole su sõber."

Või siis:

„Ma panin su ninale hüüdnime. Tahad seda kuulda?"

Või siis:

„Kas sa kõnnid alati nii?"

Väljendite vermija

Kui Internetti uskuda, siis on minust saanud viljakas väljendite vermija. Võid teha ükskõik millise alltoodud pärli kohta Google'i otsingu ja saada igasuguseid tulemusi.

Dilberti printsiip
Dilbertian (eesti k dilbertlik)
Catbert
PHB (Pointy-Haired Boss, eesti k turris juustega ülemus e TJÜ)
Rat Dance (eesti k rotitants, s.t suvaline toksimine klaviatuuril)
Frooglepoopillion (nii suur number, et selle jaoks oli uut sõna vaja)
Elbonian (eesti k elboonialane)
Induhvidual (eesti k idioviduaalne, halvustav väljend alama klassi kohta)

Ja uuemad väljendid BOCTAOE (eesti k ALOE) ning YSLE (eesti k SJSÕ). Kui sa pole jälginud kõike, mida ma ütlen või kirjutan, siis sulle teadmiseks, et need tähendavad „Aga loomulikult on erandeid" ja „Sa juhm sidruniõgard".

Ühelt poolt on tore lisada popkultuuri oma sõnu ja väljendeid. Teisalt on mul kahju paisutada niigi sõnarikast keelt. Ma olen veel hullem kui see tegelane, kes leiutas väljendi „Ühelt poolt plaa-plaa-plaa, kuid teisalt plaa-plaa-plaa." Ma vihkan teda. Samuti vihkan tüüpi, kes otsustas, et me peaksime kasutama kolme „plaad", kui piisaks ka ühest.

Sõnade leiutamine tundub silmakirjalik, sest minu arvates tuleks olemasolevat liigsete ja ebameeldivate sõnade varu kärpida. Mul on selleks head põhjused. Näiteks on mõned sõnad ebameeldivad juba oma kõla tõttu:

Talk
Muist
Kliiver
Sülg

Seejärel loobuksin sõnadest, mida keegi ei suuda korrektselt kirjutada:

Tobogan
Brokoli
Piknik

Ja mis puutub järgnevasse kolmikusse, siis mina nõuan, et jätame ühe alles ning hävitame ülejäänud kaks. Mul ükskõik, millise alles jätame. Kõigi kolme säilitamine kutsub õnnetuse kaela:

Krohv
Kohv
Koff

Järgmiseks võtaksin käsile sõnad, mis pärast nende kuulmist kummitama jäävad, näiteks *osso buco* ja Mary Steenburgen. Ausalt öeldes on halvim lause, mille ma suudan välja mõelda, midagi sellist: „Mary Steenburgeni arvates maitses *osso buco* nagu niiske talk."

Proovi selle teadmisega päev üle elada.

Minu alusetud arvamused

Oled sa kunagi selle üle mõelnud, kui paljudesse asjadesse sa ilma tõenditeta usud? Tuleb välja, et need moodustavad enamiku. Mul on harva aega tutvuda vastavasisulise teadusliku materjaliga enne, kui ma otsustan näiteks proovida üheaegselt vilistada ja habet ajada. Ma pole küll kunagi näinud ühtegi tõendit, et nende kahe asjaga üheaegselt tegelemine on ohtlik, kuid ma ei saa seda välistada. Seega usun ilma kindla tõendita, et see on ohutu.

Kui sul puuduvad kindlad tõendid, pead toetuma tervele mõistusele. Sama meetodit rakendas esimene mees, kes suri mürgiseene söömise tõttu. Ma arvan, et ta viimased sõnad olid umbes sellised: „Kõik teised seeneliigid kõlbasid küll, seega ütleb terve mõistus, et see siin... Kõõõks!"

Enamjaolt ma usun, mida inimesed räägivad, kui see tundub mingilgi

määral loogiline või kuni keegi teine ütleb, et see on vale. Usun näiteks, et evolutsiooniteooria aitab geoloogidel naftat otsida. Paljud inimesed on mulle seda öelnud ja keegi pole sellele vastu vaielnud. See tundub kindlalt tõeste faktide hulka kuuluvat. Kuid samas paneb see mõtlema, kas kreatsionistlikud geoloogid on kehvemad naftaotsijad kui ateistlikud geoloogid. Kujutan ette vestlust kusagil Calgarys kreatsionistliku geoloogi ja tema ülemuse vahel:

ÜLEMUS: „Matteus, miks sa pole üldse naftat leidnud? Kõik teised on edukad olnud."
MATTEUS: „No ma olen igalt poolt otsinud, aga leidnud olen vaid neid nõmedaid fossiile, mida saatan minu lollitamiseks maha on matnud."
ÜLEMUS: „Avasta naftaleiukoht või sind vallandatakse."
MATTEUS: „Ei no tore. Ta sai sinu kah oma käpa alla."

Traditsioonilised väärtushinnangud

Oled sa kunagi mõelnud, miks mõned inimesed uhkustavad oma traditsiooniliste väärtushinnangutega, kui nad sealjuures peavad loomulikult silmas paremaid väärtushinnanguid? Nad teevad seda sellepärast, et „traditsiooniline" on paindlikum sõna. See väljendab sisemist paremust, vajamata samas üksikasjade kaitsmist. Kavatsen hakata omadussõna „traditsiooniline" kasutama kõiksugustes kontekstides, kus ma soovin vihjata kahemõttelisele heatahtlikkusele, olemata silmanähtavalt valelik.

LAPSEVANEM: „See on pilt minu perekonnast."
MINA: „See on üks tõeliselt traditsiooniline perekond!" (Tähendus: Nad näevad välja nagu pilves prügikollid.)

Või siis:

KIHLATU: „Kumb pluus sulle rohkem meeldib?"

MINA: „Mulle meeldib see traditsioonilisem." (Tähendus: Sa vali üks välja ja mina kiidan takka, nagu oleksin algusest peale seda silmas pidanud.)

Või siis:

MAJANDUSTEADLANE: „Kas te pooldate inflatsiooni tõrjumiseks kõrgemate intresside rakendamist või eelistate kasvumajandust soosivat poliitikat?"
MINA: „Mina eelistan traditsioonilist lähenemist." (Tähendus: Sinu kord hämmelduda.)

Lisaks murran pead selle üle, kui kaua peaks näruste väärtushinnangute kogum laagerduma, et need muutuksid traditsionaliseerimisprotsessi abil soositavateks. Kui see aeg pole liiga pikk, siis soovitan hakata mõningaid tulevasi põhimõtteid juba praegu hauduma. Ma arvan, et meie järglased oleksid tänulikud näiteks traditsiooni eest ennast alati maani täis juua ja pilt tasku panna, kui abikaasapoolne perekond külla tuleb. Me võiksime sellele mingi laheda nime anda, näiteks „hibernatsioon", nii et see kõlab pigem traditsiooni kui iseloomuvea moodi. Paaril järgneval põlvkonnal oleks küll piinlik, kuid lõpuks oleks see sama iseenesestmõistetav nagu kamina kohale suure soki riputamine ja jõuluvana ootamine.

Mis on nimes?

Natuke aega tagasi oli nii Time'i kui ka Newsweeki kaanelugu olümpiasuusataja Bode Millerist. Suur osa nendest lugudest tegeles tema napsilembusega. See mind ei üllatanud, kuna ma usun, et inimesest saab see, millele ta nimi vihjab. *Bode bag* on alkoholi sisaldav nahast lähker, mida tarvitatakse kohtades, kus pudeli kasutamine oleks ebamugav, näiteks suusanõlval. Miller on õllemark. Bode Milleri nimi tähendab „õlut täis nahklähker, mida võib sageli suusanõlvadel näha". Pealtnägijad on korduvalt kinnitanud, et ta väärib oma nime.

Töötasin kord koos naisega, kelle nimi oli Malle Dukas. Kui seda kiirelt öelda, siis tundub, nagu öeldaks naljaka kõnedefektiga „ma olen edukas". Ennast tutvustades ütles ta alati: „Tere, mina olen Malle Dukas." Tema karjäär edenes hästi. Arvestades seda pidevat positiivset kinnitust, ei usu ma, et see oli kokkusattumus.

Mulle on räägitud, et mu kodulinnas oli Endel Puupea nimeline mees. Ma oletan, et ta kandideeris kongressi, kuid ma pole selles kindel.

Tõestisündinud lugu: kunagi sain kirja ühelt mehelt, kelle nimi oli Alar Enehnud. Huvitav, kuidas sõbrad teda kutsuvad?

Olen töötanud ka koos naisega, kelle perekonnanimi oli Beavers. Tema eesnimi polnud eriti huvitav, kuid ma olen ikka mõelnud tema ülejäänud perekonnale. Võin kihla vedada, et mõne eesnimi oli Harry[6].

Ajavahehäirega tita

Paljud lugejad on täheldanud, et mu 2006. aasta 25. jaanuari ajavahehäirega tita koomiksil oli kaks lõppu. Üks versioon ilmus Internetis ja teine avaldati enamikus ajalehtedes. Vahel pakun mitu versiooni (siivutu ja ohutu), kui ma tean, et ajalehtedele tekitab mingi konkreetne teema kõhuvalu. All näete ajalehtedes avaldatud ohutut varianti.

[6] Humoorikatel T-särkidel kujutatav tegelane (tlk).

[7] Ajavööndite vahetusest tekkinud füüsiline bioloogilise kella segiminek (tlk).

Nüüd aga algne variant. Minu arvates on see teravmeelsem.

Iseenesest pole tegemist tsenseerimisega. Toimetajad lihtsalt otsustavad, mida nende lugejad näha tahaksid. See on nende töö. Nende kahjuks kuulub minu töö juurde sageli nende töö raskendamine. Kui lubad end natuke elukutsealaselt nõustada: kui sul on valida selle vahel, kas töötada mehena, kes situb vaibale, või mehena, kes selle ära koristab, on vaid ühel neist võimalik töötamise ajal ka lehte lugeda.

Minu uus löökl ause

Olles edukas karikaturist, kellel on oma ajaveeb ja avalik e-postiaadress, kaasneb paketiga sada korda päevas kriitika märklauaks olemine. Õnneks on mind õnnistatud ebaloomuliku kriitikataluvusnivooga. Sageli on kriitika hästi läbimõeldud ja täiesti õigustatud ning minu reaktsioon on: „Jap, tabasid naelapea pihta." Seda juhtub umbes pooltel kordadel. Ülejäänud arvustused pärinevad juhmidelt sidruniõgarditelt ja nad lõbustavad mind pidevalt.

Mu viimase aja lemmikarvustus tuli vastuseks postitusele: „Kui te mäletate Suure Hiina müüri ajalugu, siis teate, et see hoidis edukalt loomad eemal. Kuid sissetungijate armee pidi vaid valvuritele altkäemaksu andma ja nad võisid läbi väravate jalutada."

Mulle saadeti selline arvustus:

Hr Scott Adams, te peaksite muistsete nomaadihõimude ees vabandama, et te neid „loomadeks" kutsusite. Tutvuge ajalooga ja austage teisi. Suur Hiina müür oli piir paiksete ja rändhõimude vahel ja mis jääb Hiinast järele, kui allasurutud Sise-Mongoolia, Uigur ja Tiibet või isegi Taiwan peaksid iseseisvuma? Hiina maa-ala kahaneks neljandikule oma praegusest suurusest. Kes nüüd agressorloom on?

Nüüdsest kavatsen iga eriti hea repliigi lõpetada sõnadega: „Kes nüüd agressorloom on?" See tekitab küll segadust, kuid sellel pole eriti tähtsust. Ma saan aru, millal on tegemist hea lööklausega.

Kohatud vastused

Sageli olen ma oma väikeses maailmas. Tavaliselt ei märka seda keegi. Üks viise, millega ma end reedan, on see, et ma vastan sellele, mida ma arvan, et inimesed peaksid mulle ütlema, mitte sellele, mida nad tegelikult ütlevad.

Hiljuti tõi FedExi mees mulle paki. Ust avama minnes eeldasin, et ta ütleb midagi stiilis: „Kuidas teil läheb?" Nii et meie vestlus kulges järgnevalt:

FEDEXI MEES: „Palun."
MINA: „Hästi, ja teil?"

Ta kõndis lihtsalt minema.

Vahel jään ka „kuidas sul läheb" nõiaringi kinni. See käib nii:

MINA: „Kuidas sul läheb?"
TEINE ISIK: „Hästi. Kuidas sul läheb?"
MINA: „Kuidas sul läheb?"
TEINE ISIK: „Emm... endiselt hästi."

See on üldiselt vihje, et sa ei kuulanud ja sa ei hooli.

Lisaks on mul komme lõpetada vestlused kohatute triviaalsete ütlustega. See käib nii:

TEINE ISIK: „Kogu mu pere jättis mu maha ja mul on surmatõbi."
MINA: „Mul on kahju. Igatahes, ma pean nüüd minema. Head päeva!"

Huvitavad infokillud

Eile sain ma teada, kuidas teha kindlaks, milline seinal olevatest pistikupesadest on ühendatud seinalülitiga. Lülitiga pesad on paigutatud tagurpidi ja vaid üks kahest pesast on lülitiga ühendatud. Vähemalt kehtib see uue hoone kohta, kus mina elan. ALOE. See on üks neist väikestest kasulikest infokildudest, mille puhul me tunneme, et seda on vaja maailmaga jagada.

Tund tagasi avastasin veel ühe vajaliku asja. Minu raadiokell eritab soojust ajal, mil ta istub ja ootab, et mind äratada. Olin ühe džempri hooletult kella peale visanud ja avastasin hiljem, et see oli täpselt mulle sobiva temperatuurini soojenenud. Külmadel päevadel kavatsen magama minnes džempri raadiokellale jätta, et see oleks ärkamise ajaks mõnusaks köetud. Mmm-mmm.

Samuti kavatsen õpetada oma kassi öösiti mu aluspükse kandma, et need soojana püsiksid. Seda nimetatakse innovatsiooniks. Lepi sellega.

Vaalavaatlused

Seda kirjutades olen puhkusel Mauil, istun üürikorteri nurgasohval ja vaatan ookeani. Vaalad on selgelt näha, nad tõusevad pinnale, purskavad vett ja kulgevad edasi. Iga kord, kui näen neist mõnda, tekib mul tunne, et näen midagi erilist. Sellest ei väsi kunagi.

Ma ei saa aru, miks ma tahan nii palju aega veeta vaalu vahtides. Mind on üldjuhul raske lõbustada. Aga kui vaal sülitab poole kilomeetri kaugusel natuke vett oma hingatsist (mulle meeldib öelda *hingats*[8]) välja, siis ma mõtlen, et nägin just Jeesuse sündi. Ja kui ma juhtun nägema kümmet protsenti vaala seljast, siis saavutan peaaegu täieliku ekstaasi.

See on mulle mõistatuseks, kuna ma isegi ei austa eriti vaalu. Nad söövad liiga palju ja on liiga rumalad, et hingata vee all nagu kalad, kes nad olema peaksid. Oma põhiolemuselt on nad lehmad, kellele meeldib vesi.

Täna hommikul päikesetõusu ajal rüüpasin rohelist teed ja otsisin oma korteri mugavuses pilguga veel vaalu. Järsku märkasin rannas ühte. Ta paistis surnud olevat. See erutas mind, sest olen alati tahtnud surnud vaala lähedalt näha. Maldasin vaevu oma tee lõpetada, et plätud haarata ja lähemalt vaatama tormata. Kuid ajapikku muutuvas päevavalguses selgus, et see oli vaid suur kivi.

Järelikult lahutas kolmkümmend minutit mu meelt kivi, mis kehastas surnud vaala. Õhtul on mul kavas Grey Goose'i juua ja jälle seda kivi põrnitseda. Raske öelda, milline on olnud mu elu parim puhkus, kuid see on kindlasti üks tugev kandidaat.

KHR-meetod

Suurim viga, mille sa suhtes olles võid teha, on eeldada, et kuna sa oled mingil alal hästi haritud või koolitatud, siis peaks sinu arvamus olema eriti tähtis. Sa võid näiteks olla maailma tunnustatuim putukaekspert, aga kui su kaasa kinnitab, et röövikutest saavad vöötoravad, siis pole mõtet teda ümber veenma hakata. Sa võid proovida öelda: „Mul on

[8] Ingl k *blowhole* (tlk).

putukateaduse doktorikraad, ma tean, mida räägin," kuid sinu kaasa kuuleb vaid: „Ma olen ülbe persevinn, kes ei suuda kärbsel ja kahtlasel sünnimärgil vahet teha."

Seega unusta ära, kui palju sa tead või kui tark sa enda arvates oled või kui palju lisateavet sa hiljuti hankisid. See ei aita sind. Selle asemel pakun sulle ainuõige lahenduse: KHR-meetod.

KHR tähendab Kes Hoolib Rohkem. Kui sa tahad, et su suhe kestaks, alluta kõik oma otsused ja faktitõlgendused isikule, kes kõige rohkem hoolib.

Praktikas tähendab see seda, et naised otsustavad 98 protsenti kõigist asjadest ja neil on „õigus" 98 protsendil juhtudest. Meestega võrreldes hoolivad naised rohkem peaaegu kõigest. Mehed kratsivad enamjaolt seda, mis sügeleb, ja sellest piisab. ALOE.

Paljud naised ja mõned mehed, kes seda loevad, vaidlevad kindlasti mu jämedale üldistusele vastu. Teile vastan ma täiesti siiralt: „Teil on õigus. Ma ei tea, mis mulle pähe tuli."

Näed, kui lihtne see on?

Õlitada minu mida?

Eile käisin hotelli tervisekeskuses massaažis. Lahti riietudes märkasin kraanikausi kõrval olevat suurt massaažiõlipudelit. Selle sildile oli kirjutatud „Tilliõli".

Mu esimene mõte oli: „Jumal küll, neil on iga kehaosa jaoks eraldi õli." Järgmine mõte oli, et ma vist naudin seda massaaži rohkem, kui oodata oskasin. Kuid mull lõhkes, kui märkasin, et õlipudeleid oli ainult üks. Polnud „Küünarnukiõli" või „Õlaõli", oli ainult see üks pudel tilliõli.

Seejärel mõtlesin, et ehk nad märkasid midagi siis, kui ma aja kinni panin, ja märkisid: „Ära tema peal normaalset õli kasuta. Too tilliõli."

Võta teadmiseks, et mind ei saa tillist tõmmata. Ma olen optimist. See on peaaegu sama, mis kergeusklik, ainult et parema hoiakuga.

Optimistlik küünik

Inimesed on sageli üllatunud, kui ma kinnitan, et pean ennast optimistiks, ehkki küüniliste kalduvustega optimistiks, kellel on selline tume pool, mida ka saatan ise peaks natuke õõvastavaks (ehk oled märganud). Minu nimi on kirjas isegi kodulehel, mis nimetab kuulsaid küünikuid. Tavaliselt ei seostata küünilisust optimistliku meelelaadiga. Kuid mul on täpselt selline kombinatsioon ja ma kaitsen seda.

Ma olen alati optimist olnud. Iga kord, kui ma võistlustel või mõnes mängus osalen, olen ma hoolimata minu vastu olevatest šanssidest kindel, et ma võidan. Iga kord, kui ma lähen postkasti juurde, loodan sealt tšeki leida. Just selline irratsionaalne optimism põhjustas minu tungimise koomiksiturule, omamata mingisugustki kogemust ja kunstilist annet (see ettevõtmine õnnestus).

Kuigi mul on olnud suurepäraseid õnnestumisi, on enamik mu katsetusi luhta läinud. Kuid mina kehitan õlgu ja jätkan üritamist. Oma ebaõnnestumistest õpin alati midagi, mis mind hiljem aitab. Näiteks kontorikarjääri liiva jooksmine tegi minust parema karikaturisti. Ja kuna ma alati eeldan, et järgmine ettevõtmine õnnestub, ei näe ma ka minevikuäpardustega pea vaevamisel mõtet.

Samuti olen ma inimkonna suhtes üldiselt optimistlikult meelestatud. Ma arvan, et me lahendame minu eluajal sellised probleemid nagu terrorism, sõda, vaesus ja enamik haigusi. Tõesti arvan. Ja ma usun, et iga järgmine põlvkond on parem kui kõik sellele eelnenud põlvkonnad, kaasa arvatud nn suurim sugupõlv.

Ma olen optimistlik enda suhtes ja inimkonna suhtes tervikuna. Mind häirivad vaid keskmised sitapead, kes on minu arvates sageli enesehävitajalikud ebardid – kanalisatsioonist alla minemas ja üritavad mind kaasa tõmmata. See vaatenurk ei ole tõesem kui mu ebaratsionaalne optimism, kuid minu arvates on kasulik nii mõelda. See hoiab mind valvel, nii et suudan märgata kõige ohtlikumaid pettusi ja lõkse, enne kui on liiga hilja. Ja see aitab mul loomulikult koomikseid luua.

Hoolimata mu kehvast hoiakust paljude isikute suhtes, eelistan isiklikult inimestele oma usalduse enne kinkida, kui nad selle ära on teeninud, vähemalt seni, kui sellega kaasnev risk pole liiga tappev. Kuid sellel on vähem

pistmist nende teiste inimestega ja rohkem sellega, kes ma ise tahan olla. Minu arvates usaldus muudab inimesi. Nad muutuvad vastavalt sellele, mida sa neilt ootad. Sama kehtib sinu kohta – sa muutud selliseks, nagu ise eeldad.

Inimesena koosned sa paljude asjade kogumist: nahk, luud, ajud, kogemused ja emotsioonid. Kuid veel enam koosned sa oma ootustest. Sellepärast eelistan ma olla optimist.

Keegi rääkis mulle

On palju viise, kuidas asju teada saada. Sa võid raamatut lugeda, osaleda kursustel, võib-olla ka ise katseid teha. Minu meelisteabeallikas on „keegi rääkis mulle". Kui võtta arvesse, et mu teine meelisallikas on hallutsinatsioonid, siis on „keegi rääkis mulle" teabehanke meetod suhteliselt usaldusväärne.

Hiljuti hakkasin mõtlema, kuidas vaalad jõuavad nende lühikeste hetkede jooksul, mil nad on pinnal ja ei hinga välja, oma pisikeste hingatsitega piisavalt õhku ahmida. Siis „keegi rääkis mulle", et ta küsis sama küsimuse ühes kohas, mille nime ma ei mäleta, kuid millele andsin nime Vaalaekspertide Instituut ehk lühendatult VI. VI mees (see võis ka naine olla) rääkis, et organisatsiooni töötajad ei oska samuti sellele küsimusele vastata.

See muutis mu endaga üsna rahulolevaks, sest ma olin selles küsimuses peaaegu sama tark kui VI mees (või oli see naine).

Ma küsisin oma vaalavaatlusreisil olnud loodusteadlaselt, kuidas vaalad magada saavad, kui nad peavad sageli pinnal hingamas käima. See on tähtis küsimus, kuna tean omast käest, et kui ma pean öösel kas või ühe korra üles tõusma, et pissil käia, olen ma järgmisel päeval väsinud. Ma ei kujuta ette, et peaksin üles ärkama ja kuhugi minema iga kord, kui mul on vaja hingata. Loodusteaduse mees (võib-olla ka naine) teavitas mind sellest, et päriselt vaalad ei magagi. Nad rohkem nagu mediteerivad vahetevahel. Ma küll ei küsinud, kuid ma arvan, et mõõkvaalad[9] ei mediteeri nii palju, kui peaksid. Vaieldamatult tähtsaim asi, mis ma vaalade kohta teada sain, lisaks sellele,

[9] Ingl k *killer whales* – tapjavaalad (tlk).

et nende hingatseid ei kasutata eelmängus, on see, et mõnedel vaaladel on neid kaks. Täpselt nii, kaks hingatsit.

Nüüd võivad mõned teist öelda, et vaalal on teist hingamisava vaja sama palju kui auku pähe. Kuid see poleks naljakas. Ma tahan seda öelda, et kahe hingatsiga vaal on praktiliselt võttes üks hiiglaslik nina. Ja sellepärast ei uju ma ookeanis: see on täis ninasid.

Reetlikud pilgud

Oled sa kunagi olnud sellises olukorras? Sa lepid sõbraga kohtumisaega kokku. Sina tahad varasemat aega, tema kaupleb hilisemat aega. Te lepite kokku vahepealse aja ja siis heidab sõber sulle *selle pilgu*.

See on pilk, mis ütleb: „Ma kavatsen hiljem kohale jõuda, ehk siis täpselt sellel ajal, mida ma algselt pakkusin, kuid teesklen, et see juhtus kogemata." Seda pilku iseloomustab kõige paremini väljend „ajutine kooma". Inimese nägu muutub viivuks kaledaks ja elutuks, nagu kehv pokkerinägu, millele järgnevad sunnitud naeratus ja sõnad: „No selge. Hästi. Siis näeme." Tema lause võib isegi mõminaks hääbuda. See reedab ta.

Sa tead, et sulle tehakse tünga, kuid sa ei saa tegelikult oma sõpra ette süüdistada: „Sa räpane petis! Ma tean, et sa kavatsed hilineda!" Sa ei saa ka ise hiljem kohale jõuda, sest on väike võimalus, et sõber saabub ikkagi õigeaegselt.

Sellistel hetkedel tahaksin, et oleksin üks neist inimestest, kes ei oska kehakeelt lugeda – neid vist kutsuti insenerideks. Kuid ma pole üks neist. Tegelikult õppisin ma aastaid tagasi hüpnotiseerimist ja üks selle ootamatuid kõrvalmõjusid on ebatavaline oskus inimesi „lugeda" ja nende varjatud kavatsusi märgata. Sellest on kasu, kuid see on kahe teraga mõõk, sest sageli ma küll näen rongi enda suunas tulemas, aga ei saa alati õigel ajal eest ära hüpata.

Õpetan sulle ühe näolugemise võtte, mida võid kohe kasutama hakata. Kui inimesed vaatavad midagi või kedagi, kes neile meeldib, siis nende pupillid laienevad. Pole vahet, kas nad vaatavad kutsikaid ja vikerkaart või pornot.

Kui see neile meeldib, siis üritavad nende silmad seda rohkem õgida. Veel rohkem kehtib see sinu lemmiklooma kohta. Kui su koer või kass vaatab sind või mõnda oma lemmikmänguasja, siis jälgi tema silmi.

Märkus: Kui su koera pupillid sind vaadates ei laiene, kavatseb ta sind une ajal tappa.

Joobnud kolkaelanikud <u>ei ole</u> naljakad

Kord lisasin „Dilberti" koomiksisse purjus kolkaelaniku. Dogbert virutas ta palgilt alla kuristikku. Ilmselgelt oli see koomiks kolkaelanike suhtes hoolimatu. All näed sedasama koomiksit ja selle järel kirja, milles protesteeritakse viisi vastu, kuidas ma kolkaelanikke kujutan.

Seepeale saadeti mulle järgnev kiri:

Lugupeetud hr Adams,

kirjutan teile seoses „Dilberti" koomiksiga, mis avaldati Lääne-Virginia Charlestoni Gazette-Mailis laupäeval, 18. veebruaril. Olen pikka aega nautinud teie koomikseid, olles ise veetnud kaheksa aastat Marshalli Ülikoolis pisikeses kabiinis (kuigi olin täiskohaga professor), kus pidin eelarvepiirangute tõttu pidama arvet paberite hulga üle, mida kasutasin.

Praegu olen Apalatšide Rahvusliku Koosseisu ja Soo Uurimise Kes-

kuse asedirektor ning viin Marshalli magistriõppes läbi apalatši uuringute lõpukoolitust. Üks minu huvisid on viis, kuidas apalatšide stereotüübid on üldkultuuris mõtestanud ja õigustanud apalatšide kui etnilise grupi väärkohtlemist.

Teie koomiksitegelane „tappis" purjus kolkaelaniku. Ta lamas palgil, kandis tunkesid ja tema kõrval oli kann (arvatavasti puskariga?). Ta löödi jalaga kuristikku kindlasse surma. Lubage mul küsida, kas te oleksite samasuguse koomiksi joonistanud iirlasest, juudist, mustanahalisest või hispaanlasest? Kahtlen selles sügavalt. Enamik ameeriklasi on muutunud tundlikuks selliste kahjulike stereotüüpide suhtes, mis kujutavad endast ohtu vähemusrühmadele. Samas ei kõhkle teie ega ka paljud teised kolkaelanikke (s.t apalatše) sel viisil kujutamast.

Soovitan teil tungivalt vaadata viimast National Geographicu numbrit. Sealt leiate artikli mäetipu lõhkumisest ja ökoloogilisest, kultuurilisest ja etnilisest kahjust, mida see tekitab mägedele ja nende elanikele. Ma arvan, et enamik ameeriklasi on seda praegu toimuvat katastroofi nii kaua ignoreerinud, kuna üldsus on ühiselt seda meelt, et kolkaelanikud on alamad – kasutud inimolendid. Teie koomiks kinnitab seda arvamust.

Ma olen nõus, et mõned apalatšid on alkohoolikud ja kannavad tunkesid. Kuid ma arvan, et meie riigis on palju teisigi inimesi, kes vastavad samale kirjeldusele. Me oleme uhke rahvas, kes on tihedalt oma maaga seotud ja loonud selles riigis muusikat, kirjandust ning tekitanud ühiskondlikke liikumisi, mis on tõstnud meie kõigi elustandardit. Miks tahavad televisioon ja trükimeedia vaid meie sotsiaalprobleemidele keskenduda? Või meid ainult negatiivse nurga alt näha?

Tänan, et võtate vaevaks mu kommentaaride üle järele mõelda. See ei ole rünnak teie isiksuse vastu, vaid loodetavasti harib teid. Olen meelsasti valmis teile lugemismaterjali soovitama või seda meiliga saatma.

Siiralt teie

Lynda Ann Ewen, PhD

Marshalli Ülikooli sotsioloogia emeriitprofessor

Apalatšide Rahvusliku Koosseisu ja Soo Uurimise Keskuse asedirektor

Ohio Ülikooli trükikoja sarja „Apalatšide rahvuslik koosseis ja sugu" toimetaja

Enda kaitseks võin öelda, et minu koomiksis olnud kolkaelanik ei saanud surma. Ta maandus pehmelt põõsasse, mis koosnes ainult vahtpolüstüroolist. Kuid selle näitamiseks polnud mul koomiksis piisavalt ruumi. Siinjuures pead minu ausõnaga leppima.

Teiseks arvasin ma, et kolkaelanikuks olemine on elustiilivaliku küsimus, mis muudaks ka selle üle naermise lubatavaks. Kui sulle meeldib tunkepükse kanda, naudid sõna „põle" kasutamist, nt „põle paras", ja oled närilist söönud või võilillesuppi lürpinud, siis võib minu arvates sind sulle liiga tegemata kolkaelanikuks kutsuda, hoolimata sellest, kus sa üles kasvasid.

Kolmandaks on minu arvates jabur mõelda, et Apalatši mägedes sündimine ja üleskasvamine teeb sinust kolkaelaniku. Mina elasin Catskilli mägedes, mis on Apalatšide osa. Me põld mingid korradi kolkaelanikud! Me lihtsalt arvasime, et meil on värvikas kõnemaneer:

KLASSIKAASLANE: „Ma tõmmasin ühe ümiseja[10] maha."

MINA: „Miks?"

KLASSIKAASLANE: „Mul oli püss. Temal oli nahk. Kogu lugu."

MINA: „Kas sa grillisid teda?"

KLASSIKAASLANE: „Ei, pagan. Ma naelutasin ta teistele hoiatuseks alaposti."

MINA: „Mille hoiatuseks?"

KLASSIKAASLANE: „Pole tähtis."

Erinevalt kolkaelanikest kandsime me alati särke. Kui just väljas soe polnud. Või kui polnud spagetiõhtu. Ainult hullud inimesed kannavad spagette süües särke. Ma pean tunnistama, et minagi olen paar korda närilisehautist (metsümiseja) ja võilillesuppi söönud. Kumbki neist ei meenuta maitselt nii väga kana, kui võiks.

[10] Oravataoline näriline (tlk).

Liiga palju kokkusattumusi

Oled sa märganud, et kokkusattumused tulevad kobaras? Aeg-ajalt komistan ma juhuste puntra otsa, mis paneb mind oma reaalsuse kohta käivates luuludes kahtlema. Siis tekib ahvatlus uus luulude komplekt välja haududa, et kõik klapiks.

Minu praegune reaalsusetõlgendus on selline, et ma olen kusagil koomas ja see, mis näib olevat mu elu, on tegelikult unenägu. See ei tundugi nii hullumeelne, kui seda võrrelda alternatiivse seletusega, et minust sai tõepoolest üks kõigi aegade edukamaid koomiksijoonistajaid, omamata eelnevalt mingitki vastavat kogemust.

Minu koomateooria kohaselt on mõned väikesed kokkusattumused defektid mu muus osas veatus pettekujutelmas. Näiteks kõndisin ühel päeval terviseklubis oma kapi poole suundudes tennise reserveerimislauast mööda. Naine laua taga võttis telefonikõne vastu, vaatas üles, nägi mind ja ütles: „See on teile." Ja oligi. Just minu möödumise hetkel helistati spordi-tarvetekauplusest, et lahendada minuga mõningaid arveküsimusi seoses reketiga, mille olin mitu kuud tagasi ostnud. Nad ei eeldanud, et ma juhtun sel hetkel telefonist mööduma, nad lihtsalt helistasid tenniselauda, uurimaks, milline Scott Adams ma olen, et arve andmed õigele inimesele saata. Tõlgendasin olukorda nii, et arvatavasti tehti mu tegelikule minale, kes oli koomas, svammipesu.

Igatahes, asi läheb veel imelikumaks. Seda kirjutades istun ma oma restorani baari ääres (Stacey's at Waterford, Dublin, California) ja lõunastan. Mu tänase päeva teine ülesanne oli täita oma kihlatu soov ja hankida kinkekaart. Olin selle ülesande täiesti ära unustanud, kuni mu lähedusse istus üks naine ja palus kinkekaarti.

Ometi olen ma seni näinud siin kedagi kinkekaarti ostmas kõige rohkem üks kord kahe kuu jooksul. Niisiis kirjutan kokkusattumustest hetkel, mil üks õnnelik juhus päästab mu naha. Seda olukorda tõlgendan ma nii, et minu tegelikule minale, kes on koomas, tehakse jälle svammipesu, seekord minu lemmikkehaosale.

Kas ma olen liberaal?

Inimesed küsivad minult sageli, kas ma olen liberaal. Jututoad ja kodulehed ja veebipäevikud on sellele ülitähtsale küsimusele märkimisväärselt palju aega kulutanud. Ma leian, et on aeg asi selgeks teha.

Vastus: ma pole sellesse eriti süüvinud.

Mul on ebamäärane arusaam, et liberaalid toetavad jõuliselt isikuvabadusi ja üritavad valitsust inimestest eemale tõrjuda. Minu filosoofia on mitmekülgsem. Ma usun, et kõik inimesed pooldavad seda, mis on rohkem nende huvides ja põhjendavad seda seejärel absurdsete filosoofiliste argumentidega. Veel hullem – nad liituvad „rühmaga" ja nõustuvad kõigega, mida rühma liider ütleb.

Kui mu filosoofial oleks nimi, siis oleks see arvatavasti ignorantneisekuseritarism. Kui tegemist on millegi keerukaga, olen ma liiga ignorantne, et omada mingit asjalikku seisukohta. Näiteks:

MINGI TEGELANE: „Scott, mis sa arvad, kas me peaksime jälle kullastandardi kasutusele võtma?"

MINA: „Ee..."

MINGI TEGELANE: „Kas Ühendriigid peaksid Iraaki jääma ja verest tühjaks jooksma või kohe lahkuma ja laskma pahadel luua tugipunkt kohta, kust neil on parem meid hävitada üritada?"

MINA: „Ee..."

Ausalt öeldes suhtun ma umbusklikult igaühte, kellel on keerulise probleemi suhtes kindel seisukoht. Kuid sotsiaalteemade puhul on probleem tavaliselt lihtne. Ma olen nende poolt, kelle vaated on mulle kõige kasulikumad.

Näiteks pooldan kõige legaliseerimist, mis on suhteliselt ohutu, eriti siis, kui alternatiiviks on maksmine selle eest, et võõraid inimesi hoitaks vanglates, kus nad saaksid õppida, kuidas välja saades paremini minu identiteeti varastada.

Võtame näiteks avalikus kohas suitsetamise; ma pooldan selle keelustamist, sest mulle ei meeldi suitsupilves olla. Passiivne suitsetamine on sama, mis prügi minu ninas.

Mis puutub mootorratturikiivritesse, siis mu esimene valik oleks need kohustuslikuks muuta, kuid ainult nendele inimestele, kes väärivad minu arvates ellujäämist. Kahjuks oleks liiga keeruline jooksvalt arvet pidada. Seega on teine variant sundida kõiki mootorrattureid kiivreid kandma. Selle positiivne majanduslik mõju oleks elusolevate tätoveerimiskunstnike, palgamõrtsukate ja narkokokkade suur arv juhuks, kui mul on kunagi mõne sellise teenust vaja. ALOE.

Relvamüügi osas pooldan ma ükskõik milliseid seadusi, mis võimaldaksid mul vaevata püstolit hankida siis, kui tahan kedagi maha lasta. Ma oletan, et inimesel, keda soovin tulistada, on samuti relv. Kuid mul pole midagi paar nädalat relva ootamise vastu. Võib juhtuda, et ühel heal päeval päästab see mind vanglasse sattumast.

Ignorantneisekusertaristiks olemine polegi nii paha kui tundub. Tavaliselt on nii, et mis on mulle kasulik, on juhuslikult kasulik ka enamikule inimestest maailmas. Sellepärast kutsungi ennast „heaks rahvaks".

Tõhus kohtamisportaal

Kui sa peaksid looma kohtamiskodulehe, mis sobitaks inimesi vaid kahe kriteeriumi alusel, siis millised need kriteeriumid oleksid?

Ma mõtlen pidevalt sellistele asjadele. Ja „selliste asjade" all pean ma silmas mõttetuid küsimusi. Ja ma ei lõpeta enne, kui mul on vastus käes.

Minu vastus sellele küsimusele on:

1. Huumorimeel
2. Tagumiku suurus

Pea meeles, et selle mõttetu ülesande lahendamiseks võid valida vaid kaks kriteeriumit. Nii et vahet pole, millised välja valid, nendel on alati palju erandeid. Ma soovin teada vaid kahte PARIMAT kriteeriumit.

Huumorimeel on mu nimekirjas esikohal, sest samade asjade üle naervad inimesed sobivad isiklikul tasandil peaaegu alati kokku. Teine kriteerium – tagumiku suurus – põhineb täheldusel, et inimesed satuvad kokku partneriga, kellel on umbes sama suur tagumik. Aga loomulikult on erandeid, näiteks kõhnade supermodellidest tüdruksõpradega rikkad paksud mehed ning Marc Anthony ja J. Lo. Kuid üldjuhul, kui just ühel kahest pole palju raha, satuvad inimestele ligikaudu sama suure tagumikuga partnerid.

Peaküsimus: Millised kaks kriteeriumit ühendaksid inimesi paremini kui huumorimeel ja tagumiku suurus?

Orlandosse lendamine

Täna seisab mul ees reis ja ma kirjutan seda peatükki oma BlackBerryl, oodates lennujaama väravas järjekorras. Just praegu sain aru, et selle tohutu kühmu mu pükste all tekitab võtmekimp. (Vähemalt seekord.) Kuidagi õnnestus mul väikese kopra mõõtu võtmepuntraga läbida metallidetektor ja ma vabandan häiriva kujutluspildi pärast.

See tõstatab huvitava eetikaküsimuse. Kas peaksin turvateenistust teavitama, et nende metallidetektor on rikkis, blokeerides nii kogu lennujaama edasise tegevuse ajaks, mil kõik uuesti üle kontrollitakse? Või peaksin järeldama, et kõik mu võtmed on plastist?

Ja mis saab siis, kui selgub, et kopramõõtu võtmekomplekt ei peakski häiret tekitama? Kas ma peaks sel juhul hakkama tulirelva kaasas kandma, kuna võib-olla tuleb mul kahjutuks teha kaaperdaja, kellel õnnestus oma relv kontrollist läbi tuua?

Just praegu kõlanud üldine teadaanne käskis mul teavitada kõigist „kahtlase välimusega" inimestest. See on hägune kategooria. Ma vajan täpsemaid juhiseid. Nägin ühte uskumatult seksikat naist reisimas koos koleda mehega. See tundub kahtlane. Ja üks hooldusmeeskonna liige kõndis praegu mööda, kandes vaid ühte kinnast. Mis tal kavas on? Kas ma peaksin uskuma, et vaid ta ühel küljel on külm?

Ma hoian tal silma peal. Kui ta teeb järsu liigutuse, siis tapan ta oma kopravõtmetega.

Pulmakulud

Ma kihlusin hiljuti. Õpin sellest protsessist palju uusi asju, iga järgnev teadmine on šokeerivam kui eelmine.

Hiljuti sain teada, et lisaks pulmakutsetele tuleb saata eelkutsed, millega palud selle kuupäeva vaba hoida. See häirib kõiki minu veidrikutundeid juba seetõttu, et igal inimesel, kes saab eelkutse, on ka meiliaadress. „Miks me neile elektroonilist kirja ei saada?" küsisin ma. See küsimus tagas mulle tulevastes pulmaplaneeringutes väga tagasihoidliku rolli.

Veel üks suur ehmatus oli see, et pulmad pole odavad. Kui sa oleksid aasta tagasi küsinud minult suure pulma korraldamise umbkaudset hinda, oleksin arvatavasti vastanud: „Hmmm, võib-olla 3000 dollarit, kui just igaüks oma toitu kaasa ei too – sel juhul tuleb veel odavam. Kas preestrile tuleb pistist anda või on tema teenus tasuta?"

Mina oleksin eelistanud Britney Spearsi stiilis tseremooniat: juua ennast Las Vegases täis ja leida ärgates oma vasaku käe neljandas sõrmes Budweiseri õllepurgi avamisrõnga. Kuid tuleb välja, et mu sõbrad ja perekond tahavad kanda värskelt triigitud riideid ning osaleda mingil üritusel, kus on lilled ja koogid ja muu selline. Sellise asja traditsioonilisel viisil korraldamiseks avaldatakse suurt survet.

Õnneks on mul mõned tõrud varutud, nii et võin endale seesugust prallet lubada. Sellegipoolest tunnen mingit sisemist vajadust eelarvet kontrolli all hoida, jätmata sealjuures kitsit muljet. Mu praegune strateegia on toetada kõik pulmaotsused küsimusele, kui palju Aafrika külaelanikke oleks võimalik samaväärse rahahulgaga näljast päästa. Näiteks:

PRUUT: „Mis sa arvad, kas me peaksime tellima suure tordi või väikese tordi?"

MINA: „Noh, hinnavahe on vist... umbes kaksteist ruandalast. Sinu valik, kallis."

Kas sa nüüd kuuled mind?

Eelmisel maikuul tekkisid mul probleemid häälega. Ma arvasin, et tegemist on allergiaga. Kuid asi ei paranenud ka allergiahooaja lõppedes. Lõpuks läksin arsti juurde, kes ütles, et see võib olla reflukshaigus. Viskasin refluksivastased tabletid sisse ja ootasin paranemist. Kuid asi läks ainult hullemaks. Järgmisel visiidil diagnoosis arst bronhiidi, mis mul sel hetkel ka mu enda arvates olla võis. Ei mingit probleemi. Ampsasin antibiootikume ja ootasin paranemist. Kuid mu hääl läks järjest kehvemaks.

Pärast mõnekuist olukorra halvenemist suutsin ainult kindlates situatsioonides rääkida. Võisin üksi olles vabalt rääkida. Võisin ka vabalt suurele rahvahulgale kõnet pidada. Kuid ma ei suutnud ennast telefonitsi või näost näkku rääkides arusaadavalt väljendada. Üritasin rääkida ja sõna otseses mõttes ei tulnud sõnagi välja. Parim, milleks olin võimeline, oli sosin. Ilmselgelt olin peast põrunud.

Niisiis konsulteerisin jälle oma arstiga ja tema suunas mu „on ilmselge, et sa oled peast põrunud" arsti juurde, kes ütles mulle üldjoontes, et „sa oled ilmselt peast põrunud". Tema arvas, et ehk aitaks Paxil, kuna mu probleem paistis olevat sotsiaalset laadi. Mina ütlesin: „Tänan, ei," ja jätkasin mööda spetsialistide rada astumist.

Kõrva-nina-kurguarsti külastamine oli omaette seiklus. Tema üritas mul polüüpe leida. Minu okserefleks oli tema sõnul liiga tugev, et „otseteed" kasutada, niisiis ütles ta, et peab vaatama „tagauksest". Ta tõmbas välja ligi poolemeetrise voolikü, mille otsas oli kaamera, ja asus seda sisse määrima. Nähes sellist seadeldist ja teadmata täpselt, mis see „tagauks" on, tõmbus mu sulgurlihas krampi ja ma hakkasin „Eiiiii!!!" karjuma. Kuid tuli välja, et mu kõri on võimalik ka nina kaudu vaadata. See pole küll meeldiv, kuid arvestades teist võimalust, olin rõõmus.

Minu kõris polnud mingeid polüüpe, nii et ka see variant langes ära. Kuid mu nasaalset hingamisteed kirjeldati kui kümnemiilist halba teed, seega tehti mulle selle vea parandamiseks pealekauba ka operatsioon. See oli väga valus, kuid tulemus oli hea, sest hingamine paranes. Kahjuks ei olnud ma aga endiselt võimeline rääkima ja olukord aina halvenes. Lisaks oli mul hunnik esinemisi tulemas. Kas ma olen endiselt suuteline rahva ees kõnet

pidama? Ma ei saanud selles kindel olla, sest mu hääl oli viimasest korrast peale halvenenud.

Ma ei tea, kui paljud teist pelgavad publiku ees rääkimist. Mind see üldjuhul ei häiri. Aga kui sa seisad lava taga ja tuhat inimest ootab sinu etteastet ning sa ei tea, kas oled võimeline piuksugi tegema, võtab see küll püksid püüli sõeluma. Kuid hämmastaval kombel muutus mu lavatagune vaevukuuldav sosin laval olles normaalseks kõneks. Oli ilmne, et ma olen peast põrunud.

Ja siis päästiski Google mu terve mõistuse. Ühel päeval olin duši all (seal sünnivad kõik mu head ideed) ja hakkasin mõtlema, kas mu veider kõriprobleem pole äkki seotud mu veidra käeprobleemiga. Kui üritan paberile joonistada, hakkab mu parema käe väike sõrm tõmblema, samas kui arvutis joonistamine ei tekita mingeid probleeme, kuigi ma hoian elektronpliiatsit täpselt samamoodi nagu tavalist pliiatsit. Teadsin omast kogemusest, et ka siis peeti mind peast põrunuks, kuni leidsin õige arsti, kes haiguse diagnoosis.

Sisestasin Google'isse otsingusõna „düsfoonia" (minu käeprobleemi nimetus) pluss „hääl". Bingo. On olemas haruldane neuroloogiline häire nimega spastiline düsfoonia, mille häälesümptomid sarnanevad minu omadega. Kui kuulasin Internetis selle häirega inimeste häälenäiteid, kõlasid nad samamoodi nagu mina. Sümptomid on hämmastavalt spetsiifilised, näiteks „võin haigutades selgelt rääkida, kuid telefonis rääkida ei saa". Ja „suudan laulda, kuid normaalse häälega rääkida ei saa". On olemas isegi soodumus selleks häireks, kui sul on mingi muu düsfoonia, nagu näiteks minu käe oma.

Nüüd pidin veel oma arsti/arste veenma selles, et ma pole peast põrunud ja et mul on väga haruldane haigus. Nagu võid arvatagi, kui üritad oma arstile öelda, et sul on haruldane haigus, siis ta vastab, et see on väga ebatõenäoline. Sinu esimene vastus võib olla, et „väga haruldane" on üsna sarnane „väga ebatõenäolisega", kuid sa ei tee seda, sest arstidel on suur tegevusvabadus sinu erinevate avauste kallal oma meditsiiniaparaatide kasutamiseks. Niisiis lähed kaasa protseduuridega, mis välistavad süstemaatiliselt asjad, mis on tõenäolisemad.

Järgmisel häälearstil oli parem tehnika kui eelmisel ja ta otsustas, et mul polnud peaaegu kindlasti seda haruldast neuroloogilist defekti, mille olemasolus nii mina kui ka Google veendunud olime. Tema arvamus põhines sellel, kuidas mu hääl kõlas, ja faktil, et on väga ebatõenäoline, et mul on haruldane haigus. Kuid ta märkas näotõmblust, mis võib viidata süüdlaseks olevale ajukasvajale.

Niisiis läksin neuroloogi juurde, kes koputas mulle kummist haamriga erinevatesse kohtadesse, põrnitses mind natuke aega ja ei täheldanud mingeid tõmblusi. Kuid ta arvas, et ajukasvaja välistamiseks tuleks igaks juhuks MRI teha. Tomograafia oli negatiivne.

Võin sulle häbenemata öelda, et selleks ajaks maadlesin raske depressiooniga, osaliselt seetõttu, et paljud inimesed pidasid mind peast põrunuks, ja osaliselt sellepärast, et mul polnud võimalik normaalselt suhelda. Jälgisin ümbritsevat elu nagu vaim. Olin justkui olemas, kuid ei saanud enamikus olukordades rääkida. Kogu mu isikupära sõltub vaimukusest ja sarmikusest. Nende asemel oma heale välimusele lootma jääda polnud hea varuplaan. Avastasin, et üksindusest päästab vaid rääkimine, mitte kuulamine. Olin sisemiselt suremas. Kui see probleem poleks olnud lahendatav (ja seni olid mu arstide katsed ummikusse jooksnud), siis olnuks mu elukvaliteet järgnevaks sajaks aastaks, mis ma elada kavatsesin, 80 protsenti langenud. Ma olen optimistlik mees, kuid pole olemas piisavas koguses positiivset mõtlemist, mis sellist asja parandada suudaks.

Meditsiiniliste uuringute lõpuks leidsin tee neuroloogi juurde, kes oli keskendunud minu väidetavale haruldasele neuroloogilisele häirele. Ta kuulas mind umbes kolmkümmend sekundit ja ütles põhimõtteliselt: „Jah. See ongi." Google'il oli õigus. Hea uudis oli, et ma pole peast põrunud. Parem uudis oli see, et selle jaoks oli toimiv ravimeetod olemas. Halb uudis oli, et see ravi pole mõnus.

Ravi seisneb selles, et mitu korda aastas tehakse häälepaeltesse Botoxi süste. Botox tuimendab ajutiselt musklid, mis põhjustavad häält lämmatavaid spasme. Tuleb välja, et need lihased eriti muud ei teegi kui pahandust, seega võib need ilma eriliste kõrvalmõjudeta tuimendada.

Kui sul hakkab kergesti paha, siis võid selle lõigu vahele jätta. Ma kirjeldan raviprotseduuri. Neuroloog kinnitab mu kaelale kaks elektroonilist andurit, et teada, millal nõel õigesse kohta jõuab. Siis süstib ta mu kõrisõlme alla kohalikku tuimastit. Need on vaid ettevalmistused suurema ja koledama nõela jaoks, millega süstitakse Botoxit. Botoxi nõel läheb läbi kõri esikülje

ja seejärel lükkab ta selle kõri tagapoole siseküljele, kus on häälepaelad. Olles õige koha lähedal, käsib ta mul öelda: „Eeeeee." Kui siis nõel õiget kohta puudutab, hakkab elektrooniline riistapuu sahisema ja ta torkab esimest süsti tehes nõela sisse. Nõel jääb mu kõri esiküljele ja tema manööverdab selle otsa mu kõri siseküljel teisele poole ning süstib uuesti. See polegi nii valus, kui võib tunduda, kuid õudusfaktor tõuseb küll lakke. Kogu see aeg võib tunda nõela oma kaelas. Vastik osa kestab umbes kuuskümmend sekundit ja usu või ära usu, sellega on võimalik harjuda. Teatud määral.

Nädal pärast esimest süsti, s.t täpselt õigel ajal, läksid mu kaelas olevad närvilõpmed puhkusele ja hääl tuli tagasi. Mu hääl pole ideaalne ja ma vajan regulaarselt täiendavaid süste, kuid ravi toimib, eriti kõnepidamise osas. Olen pärast ravi alustamist pidanud kaks kõnet, üks neist oli täna pärastlõunal, ja kõik oli suurepärane.

Sain teada, et sõltuvalt olukorrast töötlevad kõnet aju erinevad osad. Telefoniga rääkimine on endiselt paras väljakutse, kuid avalik esinemine tuleb hästi välja. Ma polegi peast põrunud.

Kontrollvisiidil olles küsis arst, kas Botox toimib, ja ma lihtsalt kallistasin teda.[11] Sõnad tundusid liigsed. Nüüd inimestega rääkides olen nii meeletult õnnelik, et ei suuda seda isegi kirjeldada. Ja pidades rahvast tulvil ballisaalis kõnet (nagu täna), tunnen, et olen uuestisündinud. See on puhas rõõm ja ma tunnen end maailma kõige õnnelikuma inimesena. Nüüd on iga päev nagu kingitus. Ja see, mu sõbrad, on kõige haruldasem neuroloogiline häire.

[11] Mu hääl halvenes järgnevatel kuudel ja ma lõpetasin Botoxi kasutamise. Kuid õppisin ka ilma selleta enamikus olukordades talutavalt rääkima.

Põhiseaduslik või mitte

Kuulen sageli väidet, et mõned asjad on põhiseaduslikud ja teised ei ole. Väite mõte on selles, et me peaksime pooldama kõiki neid asju, mille on üle kahesaja aasta tagasi otsustanud käputäis orjaomanikest transvestiite, kes kakasid aukudesse (neid nn põhiseaduslikke tingimusi peame me „õigeteks"). Ja me peaksime olema kõige muu vastu, hoolimata oma kainest mõistusest ja tänapäevastest teadmistest (neid nn mittepõhiseaduslikke tingimusi peaksime pidama „valedeks"). See häirib mind, kuna need aukukakajad ei kavandanud seda dokumenti mõtlemise asenduseks.

Ma soovitan õige ja vale määratlemiseks uut standardit. Meil korraldatakse palju arvamusküsitlusi ja need tunduvad olevat võrdlemisi paikapidavad. Mina arvan, et kui ükskõik mis hetkel on kaks kolmandikku elanikkonnast mingis küsimuses ühel arvamusel, siis muutub see seisukoht automaatselt „õigeks" ja teine võimalus nimetatakse „valeks". Minu loogika kohaselt piisab kahe kolmandiku täiskasvanud elanikkonna toetusest, et põhiseadust parandada, eeldades, et nad kõik hääletasid ja elasid õiges kohas (ALOE).

Kahjuks pole olemas küllalt teravmeelset meediasõbralikku lühendit väljendile „kaks kolmandikku täiskasvanud elanikest, kes võivad hääletada". „Ülekaal" ja „enamus" pole küllalt täpsed. KKTEKVH-d on raske meeles pidada. „Võib-olla muudab selle võimalikuks" on üsna lähedal, kuid sellel on negatiivne kõrvaltähendus.

Mina soovitan sellisele olukorrale viidata lihtsalt 667-ga – lühike ja ohkui-lahe viis ütlemaks, et vähemalt 66,7 protsenti elanikkonnast on sinuga ühte meelt ja seetõttu on sul „õigus". See säästaks pidudel palju aega. Sobiv kasutusviis:

TEINE TEGELANE: „Plaa-plaa-plaa, see pole põhiseadusega kooskõlas."
SINA: „Pean sulle vastama 667-ga."

Enne selle raamatu avaldamist katsetasin seda argumenti oma veebipäevikus ja sain palju pahaseid vastuseid. Nautisin seda rohkem, kui oskasin loota.

Inimesed arvasid, et kuna sildistan enamuse arvamuse „õigeks" ja vähemuse oma „valeks", siis pooldan ka pööblivõimu. Mitte mingil juhul. Ma

eelistan endiselt traditsioonilist süsteemi, kus rikkad juhivad riiki ja veenavad siin elavaid ohmusid, et tegelikult on võim valijate kätes. See pole täiuslik süsteem, kuid keegi pole suutnud paremat varianti välja mõelda. Ja see on ses mõttes õiglane, et igaüks võib rikkaks hakata ja vaeseid kurnata.

Minu küsimus selles jutujorus oli, et kuidas otsustatakse, mis on „õige" ja mis „vale". Selle lahendamiseks ei ole eriti palju häid võimalusi. Sa kas usaldad muistseid aukukakajaid, kes panid midagi kirja ja ütlesid, et see pärineb Jumalalt, või usaldad oma instinkti. Ja olgem ausad, sa tead, milline teadmatu põmmpea sa olla võid. Head valikut pole.

Mina isiklikult kasutan moraalsuse jaoks Spocki testi kohandatud versiooni. Kõigepealt üritan aru saada, mis oleks üldsusele kasulik. Seejärel võrdlen seda sellega, mis oleks mulle kasulik. Kui need kaks osutuvad samaks, siis nimetan selle „õigeks". Ja kui üldsuse huvi läheb minu isikliku tuluga vastuollu, ütlen ma selle kohta „viik".

Veel kord – see pole täiuslik süsteem, kuid keegi pole suutnud paremat varianti välja mõelda.

Kaalu kaotamine

Ma olen sulle paljusid asju õpetanud, kuid miskipärast olen unustanud rääkida, kuidas kaalu langetada. Selle apsaka korrigeerimiseks jagan sinuga oma isiklikku toitumiskava. Plaani võtmeks on väikeste lisasammude tegemine, mis muutuvad ajapikku harjumuseks. Selle kava kohaselt ei ole ükski nädal silmanähtavalt raskem kui eelmine.

Esiteks osta endale kaal ja kasuta seda iga päev. Niipea, kui avastad, et oled oma sihtkaalust poolteist kilo raskem, alusta Scott Adamsi dieeti.

1. nädal: Ära söö enam pärast 21.00.

2. nädal: Ära söö enam pärast 20.00.

3. nädal: Lõpeta leiva, valge riisi ja kartulite söömine. Söö nii palju juurvilju, kui hing ihkab. Pasta on samuti hea, sest see ei tõsta sinu suhkrutaset nii palju kui teised süsivesikud.

4. nädal: Kohenda oma graafik selliseks, et saad iga päev kindlal ajal trenni teha. Kui see aeg saabub, siis hoolimata sellest, kui väsinuna sa end tunned, pane oma spordijalatsid jalga ja trenniriided selga. Mõte on selles, et tekiks rutiin. Tol hetkel pole muud eesmärki. Olles selle rutiiniks muutnud, hakkad automaatselt juba sellepärast rohkem trenni tegema, et liiga igav poleks. See osa kannab enda eest ise hoolt.

5. nädal: Jäta umbes 25 protsenti oma toidust taldrikule.

6. nädal: Praeguseks oled kaotanud umbes null kilo. Kuid on vägagi võimalik, et sa pole ka juurde võtnud.

7. nädal: Koge rasket isiklikku probleemi, näiteks suhtekatastroofi, majanduslikku tagasilööki või mõnd suuremat terviseprobleemi. See võtab sinult kiiresti kaks ja pool kilo.

Kui sa oled selline inimene, kes isiklike probleemide korral hakkab rohkem sööma, siis soovitan sul osta hästivenivad püksid või kasvatada endale kitsehabe.

Kas mehed on kõigest puudulikud naised?

Olen märganud, et mehed peavad ennast üldiselt naistest erinevateks, samas kui enamik naisi leiab, et mehed on puudulikud naised. Võid seda vaatenurka kohata peaaegu kõigis sugudevahelist erinevust puudutavates vestlustes.

Üheksakümmend protsenti meeste erinevustest paistab tulenevat sellest, et nad eelistavad mõtteid lahterdada, samal ajal kui naiste arvates on kõik mingil moel seotud. Annan näiteks mõned väljendid, mida võid naiste suust harva kuulda:

„Ma ei pakkinud sinu kingitust, kuna sa oleksid pakendi niikuinii ära visanud."

„Jätame sel aastal valentinipäeva vahele, siis ei jää CSI nägemata."

„Sa oled tüütu iseloomuga, kuid ma paneksin sind iga kell."
„Bob suri? Kahju. Mis õhtusöögiks on?"

Ükski mees ei ütleks ka neid asju naiste kuuldes, kuid mitte sellepärast, et ta neid ei mõtleks. Meie, mehed, oleme õppinud teiste sekka sulanduma ja vajadusel rääkima nagu naised. Tunne on umbes selline nagu Saksa spioonil Teise maailmasõja päevil ja sa kardad kogu aeg, et keegi küsib midagi Yankeesi pesapallimeeskonna kohta.

Olles mees, pean sisimas palju toimetustööd tegema, enne kui midagi üle oma huulte välja lasen. Parim filterdamisviis on küsida endalt, kuidas naine reageeriks sellele, mida kavatsen öelda. Järgnevalt väike test, et sa saaksid aru, kuidas see käib.

Oletame, et meesterahvas näeb autot, mis on jõleda rohelise varjundiga ja pahvatab sõbrale: „On see alles jube auto!" Kasuta nüüd sugudevahelise lahterdamise teooriat ja arva ära, kuidas vastaks mees ja kuidas naine?

1. „Püha p$#*&, see värv pole ju autole sobiv."
2. Vaikus. Mõte: „Talle ei meeldi mu roheline sviiter."

ALOE.

Võitmine

Hiljuti toimus California Indian Wellsis tenniseturniir. See on üks suurimaid iga-aastaseid turniire, kui mitte arvestada nelja Suure Slämmi üritust. Kuna tennis on individuaalala, sisaldab mäng alati suurepäraseid lugusid. Selle aasta suurim lugu oli James Blake'i tagasitulek.

Kui sa pole mängu pidev jälgija, siis võin sulle natuke taustast rääkida. Blake'i isa on afroameeriklane ja ema on inglane. Ta kasvas üles Connecticutis ja pidi lapsena aastaid seljatuge kandma. Ta hakkas tennisega tegelema, paistis selles silma ja käis enne elukutseliseks hakkamist kaks aastat Harvardi ülikoolis. Ta oli lootustäratav, nagu ka mitmed teised noored ameeriklased, kuid mitte tipp-

kümne materjal. Ta torkas kõige rohkem silma oma seksapiili ja väljapaistva isikupäraga.

Minust sai tema fänn pärast seda, kui jälgisin mõned aastad tagasi tema mängu Lleyton Hewitti vastu. Pärast mõningaid Hewitti vastaseid vigu valis austraallane ühe afroameeriklasest joonekohtuniku ja protesteeris kohtunikule. Hewitt kasutas halba sõnavalikut, mis jättis pealtvaatajatele mulje, et ta kurdab rassilise eelistamise üle. Hewitt väitis, et ta ei mõelnud seda nii, kuid sellegipoolest läks lugu liikvele. Ja meedia pingutas kõvasti, et Blake sööda alla neelaks. Nad tahtsid, et ta kaebaks rassismi pärast, ehk läheks isegi natuke vihale. See oleks hea TV. Kuid Blake ei võtnud vedu. Ta osutas viisakalt, et inimesed ütlevad vahel järelemõtlematult valesid asju ja mida iganes ka Hewitt ütles, on ainuüksi Hewitti, mitte tema probleem. Minu arvates oli see ideaalne vastus. Vahel on parim strateegia asja labastamine.

Blake'i koht edetabelis hulpis üles ja alla ja tipnes maailma üldarvestuses 22. kohaga. Ta ajas oma rastapatsid maha ja loobus miljoneid potentsiaalseid sponsorrahasid ohverdades oma seksisümboli kuvandist (ma oletan, et ta juuksed hakkasid enneaegselt hõrenema). Siis saabus põrgulik 2004. aasta. Ta jooksis tennise võrgupostile otsa ja murdis oma kaela. Seejärel tabas tema nägu vöötohatise viirus, mis halvas osa näost. Ja siis suri tema isa.

Mõned kahtlesid, kas Blake kunagi jälle tennist mängima hakkab. Ta jälgis oma sohvalt suuri turniire ja mõtles oma tulevikule. Ajapikku ta keha taastus ja ta tundis, et talle on antud teine võimalus. Blake haaras sellest võimalusest.

Ma ei tea, kuidas ta ennast treenis, kuid jumala eest – jälgisin isiklikult ta mängu Indian Wellsi turniiri esimesel nädalal ja mõtlesin, et see ei saa olla sama mees. Tema löögid olid raevukad. Ta ei piirdunud palli löömisega – ta nuhtles seda. Tema spurdid olid vapustavad. Ta löögivalik oli hiilgav. Tema tagantkäelöök, mis varem oli ta nõrk külg, oli muutunud välkkiireks.

Mõistmaks, et Blake püsib veel kaua turniiril, tuli vaid väljakuhääli kuulata. Kui tennisereket tabab palli ideaalselt, tekib selline helilaine, mida pealtvaatajad võivad tunda terves oma kehas. Kui sa ka ise tennist mängid, siis võid peaaegu oma silmad sulgeda ja teada, kes võidab.

Blake kihutas läbi maailmatasemel tennisistide armaada ja leidis end ootamatult poolfinaalist, vastamisi Hispaania loodusjõuga, kel nimeks Rafael Nadal. Nadal on maailmas teisel kohal. Ta ründab halastamatute

topspin'idega. See on karm rünnak, millele on viimaste aastate jooksul suutnud vastu seista vaid käputäis eliittennisiste.

Nadal andis oma parima, kuid Blake võitis teda mängu ja kavaluse kombinatsiooniga, mis üllatas peaaegu kõiki, kaasa arvatud Nadali ennast.

Nüüd järgnes tšempionaat maailma parima tennisemängija Roger Federeri vastu. Parandus – kõigi aegade parima tennisemängija vastu. See pole vaid minu arvamus. Kui tal terviseprobleeme ei teki, siis kirjutab ta paljude arvates peagi kõik tähtsamad tenniserekordid enda arvele.

Kõigi tõenäosuste kiuste võitis Blake maailma parimat tennisisti esimeses setis 4:1. Tundus, et teda ei suuda keegi peatada.

Ja siis juhtus midagi. Jõud kaldusid. Tervet ülejäänud matši valitses Federer. Blake paistis kustuvat ja teise kohaga leppivat, kuid tema selle nädala pingutusest oli küllalt, et teda maailma esikümnesse tõsta.

Autasustamistseremoonial pidas Blake pealtvaatajatele kõne. Ta ütles, et kui ta oli 2004. aastal murtud kaelaga haiglas, saatis vaid üks tennisist talle kiiret paranemist sooviva kaardi. See oli Roger Federer.

Ma tahtsin, et Blake võidaks selle võistluse, kuid tundub, et kaotades saavutas ta omamoodi täiuslikkuse.

Elu universumis

Teadlased on välja arvutanud, et tõenäoliselt on teistel planeetidel ka elu, kuna planeete on lihtsalt nii palju ja evolutsioonil on olnud piisavalt aega, et oma rida ajada. Ma ei nõustu sellega, kuigi mul pole selleks eriti häid põhjusi. Näiteks ei välista ma bakterite olemasolu. Kuid ma kahtlen, et seal kuskil on veel humanoide, kes lahendavad ristsõnu.

Üks huvitavaid vananemisega (või kogenumaks muutumisega, nagu mulle öelda meeldib) kaasnevaid omadusi on see, et sa avastad probleemi enne, kui seda põhjendada oskad. Oled sa kunagi olnud olukorras, kus keegi ütleb: „Kuulge, teeme hoopis nii," ja sind tabab kohe kerge kõhuvalu, sest tead kuradi hästi, et sellest ei tule midagi välja? Kui siis keegi küsib, miks see plaan sinu arvates halb on, ei oska sa seda sõnadesse panna. Sa tead

vaid seda, et viimased kümme kava, mis kõlasid samamoodi nagu praegune plaan, ei töötanud.

Ma mõistan teadlaste loogikat. Universum on niivõrd suur, et isegi selline uskumatult ebatõenäoline sündmuste jada, mis teoreetiliselt põhjustas meie tekkimise, pidi korduvalt ka mujal aset leidma. Ja arvatavasti on loogiline, et kui seal mujal on küllalt elusolendeid, siis mõned neist peavad olema kõrgema eluvormi esindajad.

See kõlab täiesti mõistlikult, kuid selle uskumiseks pean ma uskuma, et mingi munapea arvutas Exceli abil võõrplaneedi elu tõenäosuse välja ja sai vastuse, mis oli saja triljoni protsendiliselt täpne. Kindlasti on see võimalik. Kuid võrdle seda teise võimalusega:

Inimesed tahavad uskuda, et seal kusagil on mõistuslik elu. Meediale meeldib selline jama. Hea võimalus endale tähelepanu tõmbamiseks on kuulutada, et sa oled tõestanud elu võimalikkuse teistel planeetidel.

Kui usud, et teadlased suudavad välja arvutada intelligentse elu võimalikkuse, oled sa võib-olla, ee... noor. Minu arvates on vähemalt 50-protsendiline võimalus, et teadlased on võimalusi jämedalt ülehinnanud. Ma teenisin omale elatist suurtele firmadele finantsprojektsioonide arvutamisega ja ainuke seos minu hinnangute ning nende projektide tegelike kulude vahel oli see, et mõlema puhul oli tegemist numbritega.

Ma ei tea, kui suur on võimalus, et teistel planeetidel leidub intelligentset elu. Kuid ma arvan, et see võimalus on sama suur kui võimalus, et seesama väidetav intelligentne elu koosneb tiibadega pärdikutest, kes lendasid mu tagumikust välja siis, kui ma korraks valvsuse kaotasin.

Liigutav kogemus

Oled sa kunagi märganud, et sa ei mäleta seni, kui piinarikas oli uude koju kolimine, kuni sa jälle kolid? See tähendab, põhimõtteliselt sa tead, et see saab raske olema, kuid sa ei võta arvesse fakti, et ligi nelja järgneva päeva jooksul pekstakse kogu su hing läbi. Mingil hetkel kogu selle protsessi keskel hakkad mõtlema: „Ma ei koli enam kunagi, kuni suren ja teised peavad mind tassima." Kuid mõni kuu hiljem tuhmub kolimisõuduse mälestus. Ma oletan, et selle ümberpaiknemise amneesiaga seostub mingi evolutsiooniline eelis. Vastasel korral oleksid meie eelkäijad igavesti oma teise koopasse jäänud, lihtsalt kakades ja sigides seni, kuni seal oleks läinud nii kitsaks, et nad pidanuksid mõlemaid asju üheaegselt tegema.

Ostsin endale kontoriks eeskujuliku linnamaja ja müüsin maha kogu vanaemamööbli, mis selles oli. Jätsin alles ainult ühe vaiba. Ma ei vajanud seda sisekujunduseks, vaid mõtlesin, et ühel heal päeval võib seda laibast vabanemisel vaja minna. Jah, on väheusutav, et ma kellegi kontoris tapan, aga kui selline olukord tekib, siis pole mul mingit isu kõigepealt vaipa otsima minna.

Mis puutub tõendite hävitamisse, siis läheb vaja mahutit, mis oleks küllalt pikk, et sinna terve korjus ära mahuks. Muidu kulutad terve õhtu, üritades seda piisavalt väikesteks tükkideks hakkida, et see mahuks Tupperware karpidesse või prügikottidesse või kuhu iganes. On küllalt hull, et sa oled mõrtsukas, ei ole vaja veel ka ajaraiskaja olla.

Parimatele laibast vabanemise viisidele mõtlemisele kulutan ma palju aega. Oletatavasti leiutab keegi lõpuks vastava toote. See on väike ühekeha paat, mis mahub linnamaasturi pagasiruumi. See programmeeritakse GPS-i abil sügavikeni sõitma ja siis iseennast uputama. Laip oleks kinnises konteineris, nii et see ei saa pinnale vupsata. Nimetame selle toote Abra Kadaaveriks, sest sellega kaotatakse koolnu ära.

Abra Kadaaveri puhul on see vahva, et selle omamine on täiesti seaduslik. Vaid selle kasutamine on ebaseaduslik. Sa võid oma Abra Kadaaveri vabalt kontori nurgas vastu seina toetada. Sellest võib keeruliste läbirääkimiste juures kasu olla. Ehkki kedagi tapmisega ähvardada on ebaseaduslik, on täiesti seaduslik neile mõista anda, et kui sa seda teeksid, ei jääks sa vahele.

Edu valem

Hiljuti paluti mul pidada kõne keskkooliõpilastele. See pani mind mõtlema, milline peab olema inimene, kes tahab äris edukas olla. Eeldades, et ta töötab kõvasti, on hea tervisega ja ei oma koormavaid isiklikke või isiksuse probleeme, jagasin eri edutegurid nende mõjukuse järgi ära:

30 protsenti ajusid (kaasa arvatud anded)
30 protsenti õnne (õigel ajal õiges kohas olemine)
20 protsenti välimust (kaasa arvatud juuksed, pikkus, kaal, sugu ja rahvus)
20 protsenti kooli mainet, mille sa lõpetasid

Neid osasid tuleb tõlgendada nii, et kui üks elementidest ei tööta sinu kasuks, siis pead üritama olemasolevaid võimendada. Kui sa näiteks lõpetasid Lou Väetise ja Kosmoloogia Kolledži, siis peaksid selle kompenseerimiseks olema eriti nutikas, ilus või õnnelik. ALOE.

Kui vajad lisaõnne, siis lihtsustad selle leidmist, katsetades paljusid ettevõtmisi, mitte nühkides igavesti samal ametipostil, kus pole mingit karjääripotentsiaali. Tavaliselt pead oma mugavused lisaõnne vastu vahetama.

Mõningate uuemate uuringute kohaselt saad oma *nähtavat* õnne mõjutada, olles optimistlik. Optimism laiendab sinu vaatevälja, aidates sul paremini võimalusi märgata (selle uuringu detailidega tutvumiseks loe Richard Wisemani raamatut „Luck Factor"). Minu jaoks tundub see üsna realistlik, sest paistab, et paljude edukate inimeste mälestustes kerkib ühel hetkel esile lause: „Ja siis ma märkasin ühte asja." Optimismi ja õnne uurimise parim osa on see, et õpetades inimesi optimistlikult käituma, saad samad tulemused, nagu oleks see iseeneslik olnud. Nii et ära muretse, kui oled sündinud pessimist. Ka teesklemine aitab.

Optimism paneb sind ka uusi asju proovima, mis, nagu öeldud, aitab õnnel sind leida. Sa ei prooviks midagi uut, kui sa arvaksid, et sellest ei tule midagi välja. Optimistid katsetavad rohkem kui pessimistid. Ükskord koostasin nimekirja kõigist ärialastest asjadest, mida olin katsetanud, et lihtsalt näha, milline mu tabavusprotsent on. Mul oli kakskümmend üheksa nurjumist ja kolm kordaminekut („Dilbertit" arvestan ühe õnnestumisena,

kuigi sellest on tekkinud mitmeid muid asju, mis on samuti edukad olnud). Sellise elukäigu juures peab inimene optimist olema. Mina olen.

Loomulikult saad ka oma välimust parandada, kui valid hea soengu, võtad natuke kaalust maha, käid trennis ja uuendad oma riidekappi. Kindlasti on kusagil maailmas ettevõte, kus atraktiivsetel töötajatel pole mingeid eeliseid, kui kõik muud näitajad on võrdsed, kuid ma ei ole sellist firmat veel näinud. Miski ütleb mulle, et see oleks kas täielik värdjate näitus või siis kõnekeskus.

Kõike seda oleks õpilastele, kellega ma rääkisin, liiga keeruline selgitada olnud. Seetõttu piirdusin laste ritta panemisega ja jagasin nad kahte gruppi: ilusad ja koledad. Seejärel soovitasin koledatel eriti hoolega õppida ja oma välimusest hoolimata optimistlikud olla.

Hea küll, tegelikult ma nii ei teinud, kuid seda ainult sellepärast, et koolides pole kasulikud nõuanded lubatud. Niisiis ütlesin neile, et nad peaksid kõvasti vaeva nägema ja võib-olla saavad neist ükskord tuletõrjujad.

Tantsimine

Eile õhtul käisime koos pruudiga algajate tantsukursusel: see oli esimene ettevaatusabinõu, et oma pulmas lapsi mitte hirmutada. Instruktor alustas sellest, et küsis, kes meist pole *kunagi* tantsukursusel käinud. Ainult mina tõstsin käe. See oli esimene hoiatussignaal. Tuli välja, et enamik osalejatest oli juba *sellel* algajate kursusel mitu korda käinud.

Õnneks õpetaja ignoreeris neid algajaid ja keskendas oma juhendid ainukesele tõelisele uustulnukale. Sellega tahan ma öelda, et ta tõstis mind teiste seast esile, kommenteerides vaimukalt mu oskamatust.

Harimaks neid lugejaid, kes pole tantsukursusel osalenud, räägin, kuidas see käib. Esiteks demonstreerib õpetaja mõningaid samme natuke liiga kiirelt, nii et sul pole halli aimugi, mida ta just tegi. Seejärel näitab ta mitu korda uuesti ette ja nii palju, kui sina aru saad, teeb ta seda iga kord erinevalt. Ja sageli sa ei näe üldse demonstratsiooni, sest Tomi-nimeline suur sell seisab sul ees.

Olles relvastatud sellise infopuudusega, haarad oma partnerist ja jätkad enda alandamist, liikudes suvaliselt ringi, lootes, et see rabelemine muutub ajapikku tantsuks.

Juhendaja annab mitmeid kasulikke vihjeid, näiteks: „Ära siruta oma jalga kõigest välja, toetu sellele." Nagu tuleb välja, pole toetumisest nii palju kasu, kui võiks loota, sest sa ei tea, kuhu see jalg minema peaks.

Siis on veel juhtimise teema. Ilmselt on see asi, mida peaks tegema mees, kellel pole toimuvast õrna aimugi ja kellele on elevant kõrva peale astunud. Olukorra muudab veel halvemaks see, kui sinu kihlatu on esmaklassiline tantsija, kes tajub rütmi. Juhtkoerale ei meeldi, kui pime mees teda liiklusvoolu vedada tahab.

Juhendaja üritas mulle rütmi õpetada, hüüdes üle muusika 1-2-3 sel viisil, et ma ei kuulnud muusikat, sest ta hüüdis 1-2-3 tõesti väga kõvasti. Vahetevahel viskas ta sekka ka paar 4-5-6. Vahel ta ütles, et peaksin oma jala ette asetama 1 ajal, vahel 2 ajal ja kohati ka 4 ajal, põhjendamata sealjuures miks. Olgu öeldud, et kui keegi hakkab minusugusele mehele numbreid loopima, siis peavad nendega ka mõned &%$@* seletused kaasas olema. Kas taktilöök tuleb 1 või 2 või 3 ajal või on kolm lööki ja siis natuke vaikust? Ja miks on vahel vaja 4-5-6 ja teinekord mitte? Mis kurat on algorütm? Ma ei tea, kas enamik tantsuõpilasi tunneb raevu, kuid minu käsi hakkas rusikasse tõmbuma ja meie tantsuõpetajal oli enese teadmata surmalähedane kogemus.

Lõpupoole arvas juhendaja abivalmilt, et see algajate kursus käib mul üle jõu. Ühel heal päeval loodan osaleda kursusel, mis tõstab mu algajate tasemeni.

Kõigepealt pean aga rütmi leidma. Ma ei tea sellest muud, kui et see on kuidagi numbritega seotud.

Naudinguühiku teooria

Mina ei usu tahtevabadusse. Osaliselt sellepärast, et see pole ühelgi mõistlikul viisil seletatav – see tähendab, et ma peaksin eeldama, et meie ajukeemia jaoks on põhjuse ja tagajärje reeglite tunnistamine vaba valik. Teiseks ei suuda see eriti hästi käitumist ennustada. Keegi ei soovi hakata narkomaaniks või pedofiiliks, kui vaid kaks näidet tuua.

Ma eelistan oma teooriat. Mina nimetan seda naudinguühiku teooriaks. See suudab märksa paremini käitumist seletada ja see käib umbes nii:

> *Naudinguühiku teooria: Inimesed korraldavad oma elu nii, et saada minimaalne vajalik kogus naudinguühikuid. Kuigi inimeste individuaalne naudinguühikute hulga vajadus on erinev, pingutavad kõik, et täita oma isiklik miinimum.*

Silmasin just Eva Longoria pilti ühe ajakirja kaanel. Tal peaaegu polegi keharasva ja tal on täiusliku tooniga keha. Kui sa usud tahtevabadust, siis võid imestada, miks suudavad kuulsused nii kõhnad püsida, samas kui tavalised inimesed sellele ligilähedalegi ei saa. ALOE.

Esimene mõte võib olla, et kuulsused võidavad kõhnana püsides rohkem. Nende jaoks on see töö ja nad võivad endale isiklikke treenereid ja treeninguid lubada. See on osaliselt õige. Kuid ma olen täiesti kindel, et Eva Longoria sööb ka vähem kaloreid kui sina. Kust ta sellise meelekindluse võtab?

Kui sa pooldad populaarset ebausku nimega tahtevabadus, siis tõenäoliselt arvad, et ta on toidu vältimisel ebatavaliselt kindlameelne. Mina vaatan asjale nii: ta on juba oma minimaalse naudingutaseme ületanud tänu kuulsusele, rahale ja elukutselise sportlase panemisele, kellel (ma oletan) on selline peenis, mis ka kartmatu kapten Ahabi tagasi maale peletaks.

Kui Eva vaatab koogitükki, siis ta teab, et see suurendaks tema sellepäevast täielikku rahulolu vaid ühe protsendi võrra, riskides samas kõige muu kaotamisega, mis talle naudingut pakub. Vastandiks – kui sina sedasama koogitükki vaatad, siis tead, et selle söömine on võib-olla ainuke hea asi, mis sinuga terve kuu jooksul juhtub. Sa *vajad* seda kooki, et pääseda oma minimaalsele naudingutasemele ligemale.

Minu teooria selgitab kõiki järgnevaid probleeme:

1. Miks on vaesed inimesed paksemad kui rikkad inimesed.
2. Miks näruse eluga inimesed narkootikume tarvitavad, kuigi on kindel, et see on pikas perspektiivis destruktiivne tegevus.
3. Miks sina töö tegemise asemel seda raamatut loed.

Teadusel on piisavalt tõendeid, mis kinnitavad, et vaba tahe on illusioon. Näiteks on teada, et inimesed võtavad otsuse vastu enne, kui loogilise mõtlemisega tegelev ajupiirkond üldse aktiviseerub. Teisisõnu sa teed midagi enne, kui mõtled, kuid hiljem mäletad, et võtsid teadliku otsuse vastu enne tegu.

Pole ühtegi teaduslikku tõendit, et tahtevabadus on olemas. Ausalt öeldes ma kahtlen, et sa suudad tahtevabadust lahti seletada, kasutamata sealjuures teisi määratlematuid termineid, nagu *teadlik* ja *valik*. Takerdud määratlematute sõnade nõiaringi: (ringi algus) Tahtevabadus on teadlik valik. Ja... valik on see, kui sa teadlikult kasutad tahtevabadust valiku tegemiseks (ringi lõpp).

Ma ei jaksa kokku lugeda, kui palju kordi on inimesed minuga vaielnud, et tahtevabadus on sellepärast olemas, et „ma võin valida". Kuid see vaid asendab sõna *tahtevabadus* sõnaga *valik*. Mis näitab ainult seda, et nad tajuvad endil olevat vaba tahte ja keegi pole seni neile vastu vaielnud. Ka mündisorteerimise masin võib „valida", pistes mündid õigetesse piludesse.

Nüüd üks küsimus, mis rikub kiirelt peotuju: kui paljud teist usuvad evolutsiooni, kuna te aktsepteerite teadlaste üksmeelt, kuid usute samas, et teil on ka vaba tahe, hoolimata sellest, et teadlased on üksmeelselt selle vastu? Kui oled üks neist, siis selgita oma mõttekäiku.

Kognitiivse dissonantsi teooria kohaselt tajuvad need vastuolu, kes usuvad nii evolutsiooni kui ka tahtevabadust ja pakuvad seetõttu selliseid argumente, mis tunduvad kõrvalolijatele naljakalt absurdsed. Proovi kodus järele ja näed seda isegi. Kui sul õnnestub leida mõni jobu, kes pooldab nii evolutsiooni kui ka tahtevabaduse teooriat, siis jälgi mõnda aega tema abitut siplemist ja kutsu teda seejärel puunukuks ja kõnni minema. See on märksa lõbusam, kui võid arvata.

Abivalmi Kriitilise Mehe Sündroom

Viimase viieteistkümne aasta jooksul olen keskmiselt kord nädalas saanud meili, mis teatab põhimõtteliselt: „Kunagi olid sa naljakas. Kuid midagi on hirmus viltu läinud." See kiri, mille saadab mulle iga kord erinev inimene, on pikk ja kirglik ja seletab sageli detailselt oma argumendi lahti. Need abivalmid kriitikud teevad selgeks, et nende karm armastus peaks mu sellest haisvast keskpärasuse mülkast välja tõmbama, kuhu ma oma pea olen pistnud, et saaksin naasta oma kunagise hiilguse juurde.

Kõik kirjad pärinevad meestelt, kes on nende kirjade põhjal otsustades üle keskmise intelligentsed. See teeb 780 peaaegu identset kirja meestelt ja mitte ühtegi sellelaadset kirja naistelt. Mina kutsun seda Abivalmi Kriitilise Mehe Sündroomiks, lühidalt AKMS.

Ma tunnen seda sündroomi, sest ka mina põen seda. Ma ei jõua kokku lugeda kordi, kus ma olen (täiesti tõsiselt) mõelnud, et kui saaksin selle või teise kuulsa inimesega kuskil kahekümneks minutiks maha istuda, suudaksin tal „kõik joonde ajada". Vahel harva tuleb mulle pähe ka mõte, et minu puudulik informeeritus sellel teemal võib olla mõningaseks takistuseks. Fantaseerin sellest, et kõige tähtsam on uskumatult lakooniline ja marktwainilik viis, kuidas ma oma nõuannet lahti seletan – näiteks: „Kui sa tahad maailma näljahädad lõpetada, pead inimestele süüa andma." Ma saan aru, et see ei kõla siin eriti veenvalt, kuid kujutan ette, et kui ma seda Ovaalkabinetis ütlema peaksin, siis suudaksin selle hoopis mõjuvamalt sõnastada. Fantaseerides oma tarkusest ja abivalmidusest, on minu arvates targem detailidesse mitte laskuda.

Teiste inimeste usu austamine

Mulle räägitakse pidevalt, et peaksin teiste inimeste usku austama. See tundub ka täiesti mõistlik, vähemalt niikaua, kuni sa selle üle mõtlema hakkad. Probleem on selles, et tuleb teada, kust läheb piir. Ma saan näiteks aru, miks presbüterlased peaksid metodistide usku-musi austama. Nad on praktiliselt eristamatud.

Aga kuidas on nende Taevavärava tegelastega, kes uskusid, et nad peavad endid tapma, et nende hinged võiks komeedile järgneda? Kas ma olen kohustatud ka nende usku austama? Mida arvata inimestest, kes annavad kogu oma maise vara ära, kuna on kindlaks teinud täpse maailma lõppemise päeva? Kas ma peaksin nende arvamust austama kuni ennustatud viimsepäeva saabumiseni ja pärast selle möödumist austan aga edasi, sel ajal kui nemad naabritelt oma koli tagasi nuruvad?

Ma austan mormoone, kuna nad on suutnud edukalt häid kaaskodanikke vormida. Mida iganes nad ka teevad, see paistab toimivat. Uudised linnu ähistavatest vägivaldsetest mormoonide kampadest on haruldased. Kuid kas ma peaksin austama ka nende kommet kanda kurjuse tõrjumiseks spetsiaalseid aluspükse? Kas see on pakettleping? (See sõnamäng tuli kogemata.)

Arvatavasti peaksime austama kõiki religioone, mis on rahumeelsed ja mille tuumaks on hea tahe. Ja kindlasti olen ma nõus, et kõiki inimesi tuleks kohelda austusega, isegi kui sa seda sisimas ei tee. Kuid minu arvates on ebaaus, et kõigi usundite suhtes tuleks sama palju austust avaldada. Kindlasti on olemas usulahud, mis väärivad natuke vähem austust kui ülejäänud.

See on vist sulle, kel on oma usk olemas, veelgi suurem probleem. Sina mõtled midagi sellist: „Minu prohvet rääkis tõelise ingliga, samas kui sinu prohvet uitas ilmselt purjuspäi metsas ja arvas, et puukänd räägib temaga."

Samuti mõtlen ma selle üle, kas kõigi uskude suhtes austuse ülesnäitamine tekitab rohkem probleeme, kui neid väldib. Ainuke asi, mis takistab enamikku inimesi oma absurdseid usundeid järgimast, on hirm, et teised inimesed hakkavad neid põrunud lollpeadeks pidama. Pilkamine on tähtis ühiskondlik tööriist, millega lämmatatakse lollust. Vähemalt ütlen ma inimestele nii pärast seda, kui olen neid pilganud. Või teisiti öeldes – ma pole kunagi näinud, et keegi muudaks oma arvamust vastuvaidleja väidete tuge-

vuse või uute faktide esilekerkimise pärast. Kuid ma olen näinud küllalt paljusid oma käitumist muutvat, et vältida pilkamist.

Paljud maailma suuremad probleemid on põhjustatud religioonidevahelistest vaadete erinevustest. Kuid seltskondlikult pole see vastuvõetav, kui hakataks vaidlema, kas need vaated pärinevad kõigevägevamalt või purjus mehelt, kes magas kännul.

Et tuua vähemalt üks näide – kumb on läbi ja lõhki vale usk: kristlus või islam? Need usundid on mõlemad samaväärselt teist välistavad. Moslemid usuvad, et kõik kristlased põlevad põrgus. Kristlaste arvates on koraan väljamõeldis. Neil mõlemal ei saa õigus olla. (Muidugi võivad mõlemad ekslikud olla, kui ilmneb, et Taevavärava tüüpidel oli õigus.)

Ma fantaseerin sellest, kuidas minust saab ühel päeval president ja kuidas ma otsustan lahendada küsimuse, milline religioon on „õige". Kutsuksin kokku kõik ajaloo, religiooni ja teaduse eksperdid ja salvestaksin nende vaidluse selle üle, millised on ühe või teise poole tõendid ning head ja halvad küljed, kasutades ristküsitlust ja mis veel tähtsam – pilkeid. Sellel debatil poleks lõpptähtaega. See kestaks nii kaua, kuni ka lapsed saaksid aru, millist seisukohta on kõige lihtsam pilgata. Vahel polegi tarkusele võimalik lähemale saada.

Sissetuleku vahe

Kuulen sageli, kuidas arvamusavaldajad vinguvad aina kasvava rikaste ja vaeste vahelise lõhe üle. Mul on kahel põhjusel raske selle vaatenurgaga nõustuda: 1) ka vaesed inimesed võivad valimas käia ja 2) vaeseid inimesi on rohkem kui rikkaid.

Teoreetiliselt on nendel õnnetutel vaestel inimestel võimalik nii valida, et ülirikkad väänataks täitsa kuivaks. Miks nad seda ei tee?

Ma tean, sa ütled, et süsteem on kohendatud rikkurite kasuks ja valijaid mõjutatakse valima oma isiklike huvide vastu. Muidugi peab see kõik paika. Sellegipoolest, kui sa otsid kedagi, keda süüdistada, siis vaata väikese sissetulekuga inimeste poole, kes ei käi valimas. Õigemat kohta ütlemaks sõnu „see on su enda neetud viga" pole olemaski.

Pensionärid valivad nagu segased (kohati sõna otseses mõttes) ja vaata, millise saagi nemad koju viivad. Noorem põlvkond maksab sellele laisale suurimale põlvkonnale rohkem pensionit, kui need erruläinud eales riigile andnud on. Seda sellepärast, et pensionärid viitsivad valimas käia. Nad on targad!

Mina isiklikult ei käi valimas. Seda osaliselt põhjusel, et ma tean, et pole küllalt kättesaadavat teavet, mille alusel teadlikku valikut teha, ja osaliselt seetõttu, et võimulolevad rikkad valgenahalised mehed (minu rahvas) saavad vaestelt raha äravõtmisega ja selle mulle andmisega hästi hakkama. Mul pole eriti millegi üle nuriseda.

Aga kui ma oleksin vaene ja kavatseksin selleks ka jääda, siis võtaksin kindlasti iga paari aasta tagant paar tundi vabaks, et hääletada ükskõik milliste tegelaste poolt, kes kavatsevad rikastele ära panna ja mulle tasuta kraami jagada. Ja kui see ka ei toimiks, poleks ma Bill Gates'i peale kuri. Ma oleks vihane nende idiootidest kehvikute peale, kes ei viitsinud õiget kangi tõmmata, et me kõik saaks tasuta kraami.

Minu lemmiknurinad

Inimesed küsivad minult sageli, mis asjad mind kõige rohkem ärritavad. Järgnevalt väike valik neist, mis esimese hooga meelde tulid.

Segased jootrahaolukorrad

Pidasin ükskord kõne ühel saarel, kus ei või jootraha anda. Teenustasud olid juba arvele lisatud. See idee tegi mu meele rõõmsaks. Kuid sinna minnes tõstis üks mees mu koti autost välja ja viis selle praamile, mis pidi saarele sõitma. Kas see oli juba osa jootrahavabast tsoonist või oli tema viimane inimene, kellele pidin enne saare *peale* jõudmist jootraha andma? Aargh!!! Vaevalt kuurordi omanik soovis, et mu esimene emotsioon nende paradiisisaarel oleks raev, kuid see on üks mu üllatavaid külgi.

Alusetult süüdistatud lollpea

Üks ebatavaliselt tark olemise puudusi on see, et ma teen harva asju nii, nagu inimesed arvavad, et neid tuleks teha. Sel põhjusel jätan ma sageli lolli mulje. Teoreetiliselt, kui mul oleks lõputult aega, võiksin kõiki oma tegevusi lahti seletada igaühele, kes viitsiks kuulata. Pärast selgitamist ütleksid nad arvatavasti: „Nüüd, kui sa oled viimased kolm tundi sellest rääkinud, saan ma sinust aru." Kuid mul puudub säärane kannatlikkus. Selle tulemusena arvavad isegi mu lähimad sõbrad pooltel juhtudest, et ma olen lollpea, samas kui mina tean, et see peab paika maksimaalselt kolmandikel juhtudest.

Sassis järjekorrad

Mind häirib, kui ma ei saa aru, kes on järjekorras viimane. Ma süüdistan selles alati teist inimest, kes seisab esimese taga. Esimene ootaja on süütu, sest ta ei saa ka parima tahtmise korral järjekorda moodustada. Kuid see teine ohmu võib tekitada kahekümnele inimesele talumatut piina, keeldudes seismast otse esimese inimese selja taga, nagu seda tavaliselt „järjekord läheb siit" stiilis tehakse. See jobu eksib kuhugi kõrvale, uurides arvatavasti lähimaid kaupu või lugedes silte. Sellega algabki pahandus.

Saabub kolmas inimene, kellel pole aimugi, kus seista. Asi muutub kaootiliseks. Viienda isiku juures muutub võimalus, et mind süüdistatakse vaheletrügimises ükskõik millise seisukoha puhul, peaaegu vältimatuks. Veedan kogu järjekorras seistava aja, harjutades oma kujuteldavat kaitsekõnet sisuga, kuidas ma tõesti seisin selle tüübi taga, kes muudkui ringi uitas.

Ma tean, et peaksin rohkem muretsema üleilmse soojenemise pärast ja vähem mõtlema jootraha andmisele ja hägustele järjekordadele, kuid ma olen kõigest lollpea. Vähemalt sinu arvates.

Saksa kannibal

Kas sa kuulsid lugu saksa kannibalist? Kõlas küll nagu mingi anekdoodi sissejuhatus, kuid see polnud seda. Ühel sakslasel oli eluunistuseks mõni inimene ära süüa. Nii et lõpuks avaldas ta Internetis kuulutuse, kus otsis vabatahtlikku. Nüüd tuleb kentsakas osa: keegi pakkuski end vabatahtlikuks.

Niisiis said kannibal ja vabatahtlik kokku ja täitsid üksteise fantaasiad. Kannibal võttis kõik videosse, seega me teame, et vabatahtlik tegi seda tõesti vabast tahtest.

Igatahes – hiljuti mõisteti see inimsööja süüdi. Talle määrati eluaegne vangistus. Huvitaval kombel pole Saksamaal inimeste söömine seadusevastane tegevus. Vaid tapmine on keelatud; seda ka siis, kui tapetav ise selleks nõusoleku annab.

Kõik eelnev kujutab endast pikka sissejuhatust kirjeldusele, kuidas ma veetsin suurema osa eilsest päevast, mõeldes, milliseks oleks kujunenud järgnev dialoog, kui see inimsööja oleks surma mõistetud.

VANGIVALVUR: „Mida te viimseks eineks soovite?"

KANNIBAL: „Kas te jätsite alles mõne osa sellest mehest, keda ma süüa proovisin? Ma ju vaevalt näksisin teda."

VANGIVALVUR: „Noh, jah, tema keha on tõendite ruumis külmikus. Kuid see oleks natuke kohatu."

KANNIBAL: „Kuidas? Kannibalism pole ebaseaduslik. Pealegi on ta juba surnud."

VANGIVALVUR: „Seda küll, aga ma arvan..."

KANNIBAL: „Ja te teate, et ta andis oma keha mulle söömiseks. Te nägite seda videot. Seega on mul seaduslik õigus teda süüa."

VANGIVALVUR: „Emm... tehniliselt võttes on see vist õige küll."

KANNIBAL: „Ja süüdimõistetul on õigus süüa kõike, mida ta soovib, eks?"

VANGIVALVUR: „Hästi-hästi. Mida te lisandiks soovite? Võib-olla natuke spargelkapsast?"

KANNIBAL: „Spargelkapsas? Öäk!"

Pulmakingid

Üks pulmaplaneerimise needusi on kogu see kinkimise dilemma. See peab eriti paika minu ja mu pruudi sarnaste inimeste puhul, sest meie jaoks langevad kõik materiaalsed väärtused ühte neist kategooriatest:

1. On juba olemas
2. Pole vaja
3. Kingi kohta liiga kallis
4. Mis kurat see veel on?

Me võiks küll külalistele öelda, et kinke pole vaja, kuid see tekitaks neile samuti peavalu, kuna nad ei tea, kas teised ikka jätavad kinkimata. Või nad peaksid kaks korda rohkem pingutama, et kinkida midagi, mis oleks hästi läbimõeldud ja mittekingilik kink. Sel viisil kuhjuks ebamugavuse ja kulude otsa veel ka ebakindlus. See poleks aus.

Mu sõber Josh andis nõu, et me peaksime end lihtsalt mõnes poes ära registreerima, siis saaksid inimesed nimekirjast kinke valida. Selle tegevusega kaasneks mitmete tundide kulutamine asjade otsimisele, mida me ei vaja ja mis meie majja ei sobi. Mis toob mind suurima probleemi juurde.

Enne seda, kui mina jõudsin sisse kolida, olid kaks last ja pruut hõivanud kõik head kohad meie majas. Mina peremehetsen kapi 1,5 meetrisel horisontaalpinnal, kolmes sahtlis ja öökapi vasakpoolses esinurgas. Auto võin parkida oma kvartali kaugusel asuva kontori juurde. Mul õnnestus oma tennisekott riidekapi ja telerilaua vahele torgata, kuid arvata on, et mitte kauaks.

Niisiis tuleb iga uus asi, mis majja tuuakse, naelutada lakke või – ja seda osa ma kardangi – midagi ära visata. Olles selles majapidamises inimene, kes end kõige vähem asjadega seob, olen arvatavasti mina see, kelle asjad esimesena kinga saavad. Mis tähendab seda, et kui mina ja mu kihlatu tuulame asjades, mida kinginimekirja lisada, on meil täiesti erinev suhtumine iga potentsiaalse kingi suhtes:

PRUUT: „Hmm, see röster on kaks protsenti parem kui see, mis meil olemas on. Lisame selle ka nimekirja ja jätame vana tagavaraks."

MINA: „Hüvasti, tennisekott."

Pulmameened

Hetkel on minul ja mu kihlatul Shellyl käsil oma pulmade jaoks meenete otsimise protsess. Luba mul lahti rääkida termin „pulmameene" nende jaoks, kes on välismaalased, kolkaelanikud, võhikud või mina nädal tagasi. Pulmameene on väike kingitus abiellumise tunnistajatele. See on oletatavasti praktiline asi, mis on tavaliselt valmistatud metallist või klaasist (plast ja papp ei olevat küllalt pulmalikud). Sellega võib olla seotud küünal või lehv ja arvatavasti kannab see graveeringut, mis meenutab sündmust.

Pulmameene on üks neist toredatest iroonilistest nimetustest. Minu loogika kohaselt ei jäta sa kellelegi mingit head mälestust, andes talle midagi, mida ta ei vaja ja ei saa ka ära visata. See on rohkem karistuse moodi. Tegelikult kujutangi väiksemat sorti kuritegude eest just sedasorti karistusi ette.

KOHTUNIK: „Te urineerisite avalikus kohas. Karistuseks peate seda kasutut nipsasja terve ülejäänud elu kuskil oma kodus alles hoidma."

URINEERIJA: „Palun ei!!!"

Meil on kavas registreerimisel alkoholi pakkuda. Kardan, et kaanin paar Grey Goose'i sisse, surun mõne eakama sugulase nurka ja ütlen: „Sau, šina. Hoia heda pišikest kulinat nigu silmatera ja vii see koju ja pista oma klaaskalkunite kogu juure. Hee on meie hink šulle."

Üritasin pulmameenete idee päritolu välja selgitada, kuid edutult. On selge, et pulmameeneid ei valita ka üldise vajaduse alusel, mis ühendab tunnistajaid. On ebatõenäoline, et kellegi silmad läheksid veekalkvele ja ta ütleks: „Minu elu oli enne selle šampuseklaasi saamist, mis kannab kellegi teise nime, täiesti mõttetu. See muudab mu täiuslikuks!"

Ilmselt seisneb pulmameenete mõte selles, et vältida enda häbistamist paavsti või Martha Stewarti või kelle iganes ees, keda me kutsusime. Oma teada pole mul ühtegi sõpra või perekonnaliiget, kes hindaks meid pulmameenete alusel, stiilis: „Nad olid mulle sümpaatsed, kuni selle õnnetu pudeliavaja intsidendini."

Ma oletan, et see kriitiline külaline on keegi Shelly perekonnaliikmetest,

keda ma pole veel kohanud. Nende hulgas peab olema mõni valiv tädi, kes rikub kõigi teiste tuju ära. Vastasel korral saaksid kõik osalejad midagi praktilist, nagu seljasügamispulgad või mõne laheda üleskeeratava taskulambi.

Minu idee (mis juba maha laideti) oli, et lepime sellises meenete tükihinnas kokku, mis meid ei häbistaks ja tellime meenekataloogist midagi, mis on sellele hinnale kõige lähemal. Ma arvan, et kõik, mis jääks alla seitsmekümne viie sendi, oleks häbiväärne, ja kõik mis maksaks rohkem kui sada dollarit, ahvatleks meie sugulasi vargile.

Kusagil seal vahemikus peab olema mõni vaas või pudelisulgur, mis ei näe välja nagu Säästumarketist ostetud. See ja pakkepael on kõik, mida oskame tahta.

Lendpärdikutega tagumik

Imneb, et üks ajalehtedest otsustas seda 2006. aasta 15. mai „Dilberti" koomiksit mitte avaldada, kuna seal on kujutatud tiivulist pärdikut, kes väljub juristi tagumikust.

Nagu oled ehk märganud, meeldib mulle proovida, mis asju ma karistamatult teha võin. Minu arvates väldib see näide osavalt klassikalist „ei-ei" kategooriat. See pole seksuaalse tooniga, kuna jurist ei naudi pärdiku väljumist oma tagumikust. Samuti pole see vägivaldne, kuna pärdik kasutab väljumiseks olemasolevat kehaavaust. See pole ka peldikuhuumor, sest tehniliselt võttes pole pärdik junn. Ja jurist ei võta kordagi pükse maha,

seega jääb ka keha paljastamine ära. Minu arvates olid kõik tingimused täidetud.

Ma ei muretsenud laimusüüdistuste pärast, kuigi see jurist näeb välja täpselt nagu minu jurist Jeff päriselus. See on täielik kokkusattumus. Pealegi ütleb minu tume arusaam seadusest, et ta peaks tõestama, et tema tagumikust *ei lenda* pärdikud välja. Minu kaitsekõne oleks: „Me võime ju lihtsalt oodata ja vaadata. See ei juhtugi eriti sageli."

Kõigi aegade optimistlikuim mees

Minu uusim lemmikuudis on Louisiana kongresmenist William Jeffersonist. Tuli välja, et FBI filmis, kuidas ta ühelt koputajalt 100 000 dollarit sularaha vastu võttis. Kui ametivõimud ta kodu läbi otsisid, siis olid nad selle raha tema sügavkülmikust toidukarpidesse ja alumiiniumfooliumisse pakituna leidnud. Väidetavalt klappisid rahatähtede seerianumbrid nendega, mis pealekaebaja talle andnud oli.

See pole veel see naljakas osa, kuigi sissejuhatus on hea. Naljakas osa on see, kus ta väidab, et ta on süütu. Üritan ette kujutada, kuidas ta seisab tunnistajapuldis ja üritab seda usutavalt selgitada.

PROKURÖR: „Kongresmen Jefferson, miks te raha toidukarpidesse pakkisite ja sügavkülma panite?"

JEFFERSON: „Noh, mulle meeldib mu raha jahutatuna."

PROKURÖR: „Mida?"

JEFFERSON: „Jah, härra. Ma olen avastanud, et kui ma selle –8 kraadini jahutan, siis ei kleepu rahatähed kokku. Te võite järele proovida."

PROKURÖR: „Mis te arvate, miks informant teile 100 000 dollarit sularahas andis? Kas see ei tundunud altkäemaksuna?"

JEFFERSON: „Ei tulnud sellist mõtet pähegi. Te üllatuks, kui kuuleksite, kui sageli on inimesed mulle ilma mingisuguse tagamõtteta 100 000 dollarit andnud. Ma pidin garaaži teise külmkirstu panema, et seda kõike jahutada."

PROKURÖR: „Teil on veel üks külmik?"
JEFFERSON: „Emm... ma eitan seda."
PROKURÖR: „Alles te ütlesite, et on."
JEFFERSON: „Te ei suuda seda tõestada."

Igatahes, minu jutu mõtteks on see, et ma imetlen tema optimismi.

Pragmaatiline Partei

Ma kujutan sageli ette, kuidas ma kõik joonde ajaksin, kui oleksin president. Minu fantaasia ei arvesta fakti, et valijaskond ei poolda eriti kandidaate, kes on kvalifitseerimata, inetud, uskmatud ja moraalselt allakäinud.

Oma unistuse kohaselt moodustaksin erakonna, mille nimi oleks Pragmaatiline Partei. Kogu erakonnapoliitika põhineks sellel, mis on kõige praktilisem. Süüdistaksin oma vastaseid selles, et nende poliitika toetub ebausule – pean silmas usku üleloomulikesse olenditesse. Seda kutsutakse debati kondikavaks. Ka sellepärast pole võimalik, et mind kunagi valitaks. Noh, see ja need teised osad – inetus, kvalifitseerimatus ja moraalne laostumus. Nende peale hakkaksid samuti hädakellad helisema.

Presidendiks kandideerides peab sul olema üks Suur Idee. Ma selgitaks, et meie praegune valitsussüsteem loodi enne Internetti, elektroonilist massimeediat ja arenenud arvamusküsitlusmeetodeid. Kakssada aastat tagasi seisnes ainuke praktiline valitsusviis väikese isikutegrupi poolt hääletamises, kes teesklesid, et nad esindavad sind. Nüüd on meil paremad vahendid ja me peaksime neid kasutama. Seega annaksin mõista, et minu vastased on aukukakavad koopainimesed, kes klammerduvad meeleheitlikult mineviku külge. Ka see oleks debati kondikavas. Mulle pühendataks palju televisiooniminuteid, sest mind peetaks üllatuskandidaadiks. Neile meeldivad sellised tegelased.

Pragmaatilise Partei platvorm peegeldaks alati riigi enamuse arvamust. Kui enamuse arvamus muutub, siis muutub ka minu platvorm. Ma oleksin immuunne tuulelipuks olemise süüdistuste suhtes, kuna suunamuutus

oleks minu platvormi sisse kirjutatud. Ma väidaksin, et muutumatute seisukohtadega kandidaadi valimine on sama, mis valida lambiposti. Esimese väitluse ajal pöörduksin oma oponendi poole ja ütleksin: „Senaator, selgitage inimestele, kuidas te erinete lambipostist." See oleks ainuke klipp, mida meedia terve järgmise päeva esitaks.

Kuigi mu partei toetaks kõiki enamuse mõistlikke hoiakuid, oleks minu kui presidendi ülesandeks ohjeldada kõiki enamuse potentsiaalselt kurjasid kapriise. Mul oleks enamuse tahte nurjamise võimu vaja harva kasutada ja kui kasutaksin, siis selgitaksin seda pragmaatiliste kõnedega.

Näide: „Ma tean, et enamik teist hääletas kõigi flöödimängijate tapmise ja nende vara laialijagamise poolt, kuid ma arvan, et selliselt talitades looksime halva pretsedendi. Pidage meeles, et te kõik olete mingis osas vähemus." Inimesed mõistaksid sellist mõttekäiku isegi siis, kui nad vihkaksid flöödimängijaid kogu südamest. Raske on vihata otstarbekaid otsuseid.

Oleks olukordi, kus avalikkus poleks otsuse tegemiseks piisavalt adekvaatne, näiteks riiklikud kaitsetingimused, eriti need, mis arenevad kiirelt. Mina võtaksin need otsused vastu, konsulteerides kongressi ja asjakohaste ekspertidega ja selgitaksin otsuseid hiljem avalikkusele. Hetkest, mil avalikkus suudab toimuvaga sammu pidada, võivad nad otsustamisest osa võtta. See oleks praktiline.

Ma räägiksin, et president ei pea rahvast juhtima, eriti moraaliküsimustes. Mis puutub seaduste järgimisse ja oma pükste jalas hoidmisse, siis pole presidentidel eriti puhas südametunnistus. Mina ütlen, et las inimesed otsustavad, mis on moraalne. Moraalinäpunäidete saamine poliitikutelt on sama, mis kuulata Keith Richardsi tervisenõuandeid.

Olles president, tarvitaksin enda kohta tiitlit Peaprožektor. Heidaksin valgust asjadele, mida kodanikel oleks oma arvamuse moodustamiseks vaja teada. Käsiksin valitsusel avaldada Internetis jooksvalt kõigi tähtsamatel teemadel toimuvate arutelude käigu. Samuti laseksin mõlema poole poolehoidjatel oma debatikülgi hallata. Käsiksin sõltumatute uurijate meeskonnal lisada viited igale faktiväitele, et teie, kodanikud, näeksite, kes teile kotti pähe tõmmata üritab. Mõlemad pooled võivad nõuda, mida tahavad. Kuid sõltumatu meeskond juhiks lugejate tähelepanu alati faktidele. Ajapikku kaotaksid kõik paadunud valetajad usalduse ja nende oma inimesed hülgaksid neid.

Presidendina võtaksin harva seisukoha tähtsamatel teemadel. Minu ülesandeks oleks igal teemal tuua kodanike jaoks välja mõlema poole parimad argumendid ja aidata neil otsust vastu võtta. Minu valitsuse peamiseks ülesandeks oleks ametnikkonna ja kodanike vahelise suhtluse parandamine. Ja selleks tuleks võib-olla info meelelahutuslikumaks muuta või siis vähemalt lihtsamini seeditavaks. Reeglina ütleksin, et kui kodanikud ei mõista tähtsamatel teemadel mõlema poole väiteid, siis olen ma presidendina läbikukkunud. Kui rahvas vajab lihtsaid tabeleid ja graafikuid, siis ma varustan neid nendega. Kui selgituseks vajatakse nukuetendust, pistan ma käe sokki ja kükitan oma laua taha. Olen kõigeks valmis.

Minu valitsus ei palkaks Valge Maja eestkõnelejat. Pressile Ameerika hoiakutest rääkida on presidendi ülesanne. Mina korraldaksin iga päev pressikonverentse. See poleks raske, sest sõna otseses mõttes kõik mu tegutsemisviisid johtuksid enamuse arvamusest. Kui inimesed küsiksid, miks mul on selline seisukoht, siis näitaksin neile arvamusküsitluse numbreid ja ütleksin: „Mida küsimust." Kui ma peaksin vahel oma presidendikohust täites rahvaenamuse tahte vastaselt talitama, siis viitaksin end nõustanud ekspertide enamusele ja selgitaksin, kust nad võivad langetatud otsuste põhjuste kohta lugeda. Paluksin neil otsustusprotsessis siis osaleda, kui nad on end toimuvaga kurssi viinud.

Kui ajakirjandus üritaks mind sundida ütlema, et ma olen oma seisukohtades 100 protsenti kindel, siis ütleksin, et ma ei ole seda. Ma ütleksin, et vaid idioot on milleski 100 protsenti kindel.

Koostaksin ka 25-kohalise edetabeli riiki kõige rohkem ohustavatest teguritest. Ohud kategoriseeritaks nii olemasoleva kui ka tulevase potentsiaali alusel. See nimekiri moodustaks aluse riigivarade jaotuse korrale. Avalikkus saaks otseselt mõjutada isegi mu eelarvettepanekuid. Nõuaksin iga suurema kuluartikli jaoks jooksvat rahvaküsitlust. Need küsitlused poleks küll siduvad, kuid kongress peaks iga enamusega vastuollu minevat otsust põhjendama. Need vastuolud oleksid Peaprožektori põhilisteks fookuspunktideks.

Presidendina toetaksin seda, et kõik riigisisesed allikad võivad piiramatult kampaaniatoetusi annetada. Kuid ma võimaldaksin kodanikel lihtsalt saada ülevaadet annetusallikatest ja annetusesaajate valimistoimikust. Ma eeldaksin tõsimeeli, et lobistid mõjutaksid hääletustulemusi, ja vaataksin sellele nii kaua läbi sõrmede, kui teadlikud kodanikud seda tahaksid.

Samuti avaldaksin kõik terrorismiriskid ja looduskatastroofide alarmeeringud reaalajas. Lähemas tulevikus tähendaks see, et iga kord tekiks paanika, kui valitsus ütleks: „Osama on teie linna sihikule võtnud." Kuid pikemas perspektiivis näeksid kodanikud, et ohte on nii palju, et neid kõiki ei saa reaalseks pidada. Kui mõned inimesed tahavad madalama kategooria ohu tõttu evakueeruda, siis minu arvates on see nende õigus. Aitaksin kodanikke otsusele jõudmises, nõudes, et kõik ohud paigutatakse skaalale vastavalt nende asetleidmise tõenäosusele. Kui sa leiad, et kaheprotsendiline tuumapommi oht on sinu jaoks liiga suur, siis on sul õigus selle olemasolust teadlik olla ja evakueeruda.

Lõpetaksin kinniste ustega nõupidamised, vähemalt need, mis on presidendiga seotud – erandiks oleksid riikliku kaitse teemad. Kui kodanikel puudub võimalus näha, kuidas mõtteprotsess viib otsuse vastuvõtmiseni, on neil täielik õigus mures olla.

Pooldaksin põhiseaduse parandust, mille kohaselt oleks kahel kolmandikul osariikidest võimalik vallandada teise osariigi kongresmeni. Sel viisil oleks võimalik vabaneda kongresmenidest, kes on hullud, lootusetult korrumpeerunud või kes keeravad kogu riigile käki, seistes vaid oma kohalike valijate huvide eest.

Pärast esimest ametiaega ei kulutaks ma aega valimiskampaania korraldamisele. Minu meetodid räägiksid endi eest nii veenvalt, et neile poleks midagi vaja lisada. Kui kodanikud tahaksid mind veel neljaks aastaks, siis teaksid nad täpselt, mida saaksid.

See on minu unistus.

Asoki aluspüksid

Näed siin jälle ühte „Dilberti" koomiksit, mis mu sündikaadi United Media toimetajate lauast kaugemale ei jõudnud. Nende arvates oleksid paljud ajalehed protesteerinud.

Nagu näed, on pildil selgelt kujutatud Asoki kannikaid. Ma ei kahtlegi, et mõned ajalehed oleksid protesteerinud; kindlasti oleksid mõned nende lugejad kaebuse esitanud. See oli äriotsus ja ma tunnustan seda.

Kuid mille üle siin täpsemalt kurta oleks?

Kujutis pole seksuaalse alatooniga. Raske on ette kujutada noorukit, kes vaataks seda pilti ja otsustaks homoprostituudiks hakata.

See Asoki häiriv kehaosa koosneb ühest kumerast joonest. Kas me peaksime ka C-tähte vältima hakkama, kuna see meenutab nii väga kannivahet? Ja tähtedest OO ei hakka ma parem rääkimagi.

Asoki kujutis pole ka skatoloogiline, sest ma joonistasin temа tagumiku mittekakavana. Nii et kui just (tsiteerides Austin Powersit) kilpkonn oma pead sealt välja ei pista, on koomiks ka nende süüdistuste suhtes süütu.

Sellegipoolest olen nõus, et inimesed hakkaksid kurtma. Seetõttu joonistasin selle ümber nii, et ta kannab tohutuid aluspükse, mis oli minu arvates veelgi naljakam.

Seejärel joonistasin ta aluspükstele uuesti kannivahe. Keegi ei protesteerinud.

Relatiivsus

Inimkond eeldab üldiselt, et reaalsus on fikseeritud ja objektiivne. Seetõttu arvame ka, et teised inimesed, kes suhtuvad reaalsusse teistmoodi, teevad seda sellepärast, et nad on rumalad ja/või irratsionaalsed.

Sellise vaatenurga probleem on, et maailmas on sinu maailmavaatevastaseid (ükskõik, milline see vaade siis ka on) hästiinformeeritud ja ratsionaalseid inimesi rohkem kui neid, kes on sinu poolel. Näiteks toetavad paljud targad ja hästiinformeeeritud inimesed minu seisukohta, et Jumal on illusioon. Aga kui me teeksime tarkade ja hästiinformeeritud inimeste seas ülemaailmse küsitluse, selguks, et enamik pole minuga nõus. Nemad kummardavad Allahit või Jeesust või Buddhat või valmistuvad reinkarnatsiooniks. Samamoodi on nendesse gruppidesse kuuluvatel tarkadel ja hästiinformeeritud inimestel palju vastaseid. See on mind alati häirinud. Niisiis mõtlesin välja teooria, mis seda seletab.

Einsteini suureks ideeks oli oletus, et reaalsus pole fikseeritud ja et kõik asjad on vaatleja suhtes relatiivsed. Kui vaatleja liigub peaaegu valguse kiirusel, siis reaalsus vaid ei tundu teistsugune olevat, vaid *ongi* teistsugune. Sa vananeksid sõna otseses mõttes teistsuguse kiirusega kui sinu kaksik, kes jääks paigale. Me ei märka oma väikestes, aeglaselt arenevates eludes erine-

vusi. Kuid need on olemas. Universum lihtsalt ei eksisteeri üksiku objektiivse reaalsusena. Seda on kõikjal näha.

Olen sama suhtumist laiendanud inimestele. Kujutle mu uue teooria raames, et inimesed on omas reaalsuses alati ratsionaalsed. Ainult tundub, et nad seda ei ole, sest me kõik elame omas reaalsuse mullis, kus kehtivad omad mõistuslikud reeglid. Igas suvalises mullis on kõik täiesti mõistusepärane ja loogiline ja hästi seostatud. Aga kui saata ühest mullist teise mõni väide, siis läheb loogika kaduma.

Minu teooria kohaselt on moslemi individuaalses reaalsusmullis täiesti tõsi, et Allah on olemas, ja uskmatu skeptiku mullis peab kindlalt paika, et Allahit pole olemas. See on edasiarendus vanast vaidlusest, kas inimesed tajuvad punast värvust ühtemoodi või mitte. Praktilisest seisukohast pole värvitooni tajumisel mitte mingit tähtsust, sest me kõik oleme oma nägemisega täiesti rahul ja me ei näe seda, mida teised inimesed näevad. Kuid Jumala küsimuse puhul on see tähtis, sest kui sa kirjeldad oma uskumuse põhjusi ja need põhjused väljuvad sinu mullist, muutuvad nad minu mulli sisenedes täielikuks jaburuseks. Kui ma siis tunnen vajadust sellest sulle märku anda, tunned sina vajadust mind tüütama hakata või mind maha lüüa.

Nagu ka Einsteini relatiivsusteooria puhul, pole meie erinevatel reaalsuse tajumise viisidel enamjaolt mingit tähtsust. Märkame neid erinevusi vaid mõndade teemade puhul. Näiteks mõne mulli reaalsuses on järgnev mõttekäik täiesti loogiline:

> *Maa ei saanud ennast ise luua. Miski pidi selle looma. Seega on Jumal olemas.*

Nii minu kui ka paljude teiste inimeste mullides on seda seletust raske ajuvabadusest eristada. See on ebaratsionaalse ja rumala mõtteviisi tipp, kuid seda vaid minu ja minusarnaste mullides.

Tuleb tunnistada, et samamoodi kõlab minu loogika jabura ja rumalana usklike jaoks, kuigi minu mullis on see täiesti loogiline. Minu arvates tundub näiteks see selgitus mõistlik, isegi kui see on vale, et:

> *Maa ei saanud ennast ise luua. Seega on universum alati olemas olnud isegi juhul, kui see on ainsuseks kokku surutud, nii et meile tuttaval ajamõistel pole mingit tähendust.*

Proovides sama mõttekäiku usklike peal, vaatavad nad mind, nagu oleksin ma nende sohvale sirtsutanud ja samal ajal teatanud, et kavatsen nende tütrega abielluda. Minu loogika muutub mõttetuks hetkest, mil see lahkub minu reaalsusmullist ja siseneb nende omasse. Miskipärast muutub see vahepeal nonsensiks. Kui ma üritan oma arutluskäiku selgitada, siis on see sama, nagu karjuksin ma inglise keeles mehe peale, kes räägib ainult hiina keelt, lootes ise, et hääle tõstmine aitab.

Kui ma kuulen inimesi rääkimas, et nad teavad, et Jumal on olemas, sest ta ravis nende tädi vähist terveks, kõlab see minu jaoks täpselt samamoodi, nagu: „Kaljud on vedelad, sest viis on suurem kui kuus." Kui see lahkub nende mullist ja siseneb minu omasse, muutub see täiesti mõttetuks. Kuid ma tean, et nende mullis kõlas see loogiliselt. Järelikult peab seal midagi teisiti olema.

Selle teooria kohaselt pole meie ajud midagi enamat kui ratsionalisaatorid reaalsuses, mis on liiga keerukas, et seda mõista. Kui mina näen teel autosid sõitmas, siis sina näed seal võib-olla känguruid. Kui me istume koos taksosse, siis minu arvates me oleme tagaistmel, sinu arvates lebame känguru kukrus. Mina jätan enda arvates taksojuhile jootraha, sina aga näed, et ma annan Ruule maiust.

Kui sa ei usu, et reaalsus on kõigi vaatlejate jaoks erinev, siis proovi mõnikord televiisorist French Openi karikavõistlusi vaadata. Pane tähele, kui sageli näevad mängijad joonetabamust ühtemoodi, samas kui kohtunik osutab jäljele savis ja tõestab nende eksimust. Seejärel lülituvad telekommentaatorid Shot Spoti tehnikale, mis näitab, et nii mängija kui ka kohtunik eksisid.

Minu mull on avatud sinu loogikasaadetistele, kuid ära üllatu, kui ma reageerin nendele, nagu sa oleksid mingi nõdrameelne. Selles pole midagi isiklikku. See on mulliteema.

Lõvikuningas

Tavaliselt mulle ei meeldi teiste õnnetuse üle naerda. Erandiks on olukorrad, mis on väga, väga naljakad.

Kas sa juhtusid nägema Reutersi uudist mehest, kes hüppas Kiievi loomaaias lõvide alale ja hüüdis: „Kui Jumal on olemas, siis ta päästab mind!"? Üks lõvidest, kes oli ilmselt ateist, tappis ta ära.

Võime ju oletada, et lõvi tahtis teda ära süüa. Kuid minu arvates tahtis lõvi teda lihtsalt vaigistada. Ja olles lõvi, ei ole sul selle tegemiseks eriti paljude vahendite vahel valida. Järgnevalt täielik nimekiri lõvi talitlustest:

Tukkumine
Tapmine
Söömine
Kakamine
Hooramine

Selles loetelus on vaid üks asi, mis sunniks kindlasti mehe vaikima, kuigi viimane neist oleks sundinud teda oma skandeeringut muutma umbes selliseks: „Eiii! Palun! Ma hoidsin oma neitsilikkust ahvipuuri jaoks!"

See lugu tekitab rohkem küsimusi, kui annab vastuseid. Nagu näiteks: kas see mees oli tõsiusklik, kes üritas oma usku kinnitada, või oli ta ateist, kes oli tüdinud sellest, et keegi tema väiteid ei mõistnud? Kui ta oli usklik, siis kas ta usk oli liiga nõrk? Või tal lihtsalt ei vedanud ja ta sattus Jumalat paluma tema lõunapausi ajal? Samas võib olla, et Jumal pöördus mõne oma keerubi poole ja ümises midagi stiilis: „Ta pole minu tüüp," sest see tundus talle naljakas. Kui ta ka nii ütles, siis keerub poleks naernud, sest keerub on põhimõtteliselt tiibadega tita. Nii et Jumal oleks pidanud olukorra päästmiseks kasutama mõnda kakanalja või ime korda saatma, et tita naerma ajada.

Võime vaid loota, et inimesed sellest tragöödiast midagi õppisid. Näiteks võiks järgmine lõvide sekka hüppaja karjuda: „Kui Jumal on olemas, siis käsib ta sellel lõvil mind tappa!" Siis võidaksid kõik.

Elu parim kink

Üks parimaid kinke, mis ma eales olen saanud, oli võiduta loteriipilet. Mu vend ostis selle mulle. Ma saan aru, et see ei kõla nagu hea kink, kuna see maksis vaid dollari ja ma ei võitnud sellega midagi. Kuid viis, kuidas ta kingi läbi mõtles, oli puhas kuri geniaalsus.

Mitte keegi ei taha kellelegi teisele võidupiletit osta. Kogu oma ülejäänud elu peksaksid pead vastu seina ja karjuksid: „Miks-miks-miks ma seda meti endale ei jätnud??? Uää-uää-uää!!!" See on seinale kahjulik.

Minu vend lahendas probleemi, ostes lisaks minu piletile endale kaks piletit, mis olid mõlemad samade numbritega. Tema selgituse kohaselt oleks ta juhul, kui minu pilet oleks võitnud, tahtnud saada minust kaks korda rikkamaks. Mõte loeb.

See juhtus aastaid tagasi. Sellest ajast peale olen ma seda lugu rääkinud umbes sada korda ja alati menukalt. Nüüd sai sellest raamatupeatükk päeval, kui mul polnud ühtegi muud ideed. See on kink, mida jätkub kauaks. Peaaegu kõik teised kingid, mida olen saanud, on läbikulunud, väikeseks jäänud, ära kasutatud, kadunud, purunenud, varastatud või minema visatud. Kuid loteriipileti lugu toimib endiselt.

Omamoodi on tegemist kõige läbimõelduma kingiga, mille olen oma elu jooksul saanud.

Elavate sipelgate öö

Üks maailmatasemel koomiksijoonistaja olemise hüvedest seisneb tolmuimejaga köögis sipelgate jahtimises. Enne edukaks muutumist ei saanud ma endale tolmuimejat lubada. Pidin sipelgate peletamiseks nende peale karjuma. Järele mõeldes arvan, et sipelgatel pole vist kõrvu, sest karjumisest polnud kunagi kasu. Vahel pidin oma suupisteid hoidma puukausis, mis hulpis veega täidetud vannis. Lõpuks, kui sipelgate armee kasvas küllalt suureks, et mind une ajal üles tõsta, kuid enne, kui nad jaksasid mu sipelgaurgu viia, katkestasin selle korteri üürilepingu ja otsisin uue elukoha.

Nüüd võin endale tipptasemel vaakumrelvi lubada. Kättemaks on magus. Loomulikult ei lubata mul head tolmuimejat kasutada. See on ainult vaiba jaoks mõeldud. Ma kasutan seda, mis enam omal jõul püsti ei seisa. Seega imen mõned sipelgad masinasse, tolmuimeja kukub ümber ja torkab mulle kintsu. Mina vannun, asetan tolmuimeja uuesti püstisesse tööasendisse ja kordan protseduuri. Imemine-oih-%$&*#. Imemine-oih-%$&*#. Imemine-oih-%$&*#. Ühel heal päeval kavatsen osta uue tolmuimeja ainult sipelgate imemiseks.

Sipelgatega köögis võitlemine on täpselt sama, mis elavate surnute hävitamine, ainult et need *zombie*'d on väga väikesed ja halvim, milleks nad on võimelised, on kõndimine üle su küpsiste. Nagu sa tead, võid *zombie*'de rünnaku korral neid automaatrelvade, leegiheitjate ja torkevahenditega tappa, kuid aina uued *zombie*'d tulevad häirimatult peale. Sipelgad on täpselt samasugused. Nad pole eriti osavad sündmusmustri tuvastajad. Sa võid joonelt kuussada sipelgat masinasse tõmmata, kuid kuuesaja esimene ei näe ohtu liginemas. Tema hüüab vaid: „Oih, miks ma järsku tolmu täis olevas kotis istun? Oled see sina, Karl?"

Tunnen perversset rõõmu iga voolikusse kaduva sipelga üle. Mind häiriks, kui nad piineldes karjuksid või halastust anuksid, aga õnneks nad seda ei tee, nii et kõik on korras. Iga kord, kui kapiuksele ilmub uus sipelgas, saadan ta rõõmuga tolmukotitaevasse. Mmm, head ajad.

Ainuke majapidamistöö, mis mulle sipelgate hävitamisega samaväärset naudingut pakub, on kassi liivakasti puhastamine. See on nagu kulla sõelumine, ainult et kulda asendab kassikaka. See tülikas fakt ei varjutagi nii palju leiurõõmu, kui sa võid arvata. Meie alg-DNA-s on midagi, millele meeldib tasuta kraami leida isegi siis, kui selleks kraamiks on junnid. Võid vastu väita, et mina ostsin kassitoidu, seega pole need pabulad päris tasuta saadud. Aga kuna ostmise ja otsingute vahele jääb piisav ajavahemik, tekitab see endiselt madalamat sorti põnevust.

Fekaalruba

Vihastasin selle 2006. aasta 14. juuni koomiksiga terve Aruba elanikkonna välja:

Sa poiss, kus mulle saadeti pärast selle koomiksi avaldamist Arubalt kurjasid meile. Tuli välja, et arubalaste või arubakate või arubaallaste, kuidas iganes nad endid nimetavad, arvates üritasin ma Fekaalrubaga Arubat pilgata. Ilmselt on nad endiselt üsna tundlikud halbade meediakajastuste suhtes pärast seda, kui ameeriklanna Natalee Holloway seal kaduma läks. Kui valida kaks asja, mida turismiäri haavamiseks öelda, siis need oleksid:

1. Kui te külastate meie riiki, siis võib juhtuda, et me laseme kellelgi teid tappa ja ei lahenda kuritegu.

Või siis...

2. Saar ja kõik selle ehitised koosnevad fekaalmateeriast.

Muidugi pole kumbki neist väidetest 100 protsenti tõene, kuid arubalased kardavad, et turistid hakkavad nende saart kakalõhnaliseks tapamajaks pidama, samas kui see on tegelikkuses üsnagi tore koht, mis rõõmustab nii nägemis- kui ka lõhnameeli.

Pean tunnistama, et minu geograafiaalased teadmised ei küündi „väikeste saarteni, mis asuvad kusagil". Seega ma ei tea, kas nad valmistavad tuumarelvi või kas neil on asjatundlike palgamõrvarite rühm, mida juhib turis-

miamet, kuid ma ei tunne end enam turvaliselt. Näen vaimusilmas väikest geneetiliselt muundatud arubalaste karja, kes ujuvad nagu pringlid California suunas, kõik kurjakuulutavate ilmetega.

Seega olgu siinkohal öeldud, et Fekaalruba on Arubast täiesti erinev riik. Fekaalrubas on lahendatud kuritegude protsent eeskujulikult kõrge.

Kokkupuuted kuulsustega

Üks arg olemise eeliseid on see, et ma väldin paljusid potentsiaalselt valulikke kogemusi tegevusega, mida mina nimetan ehmunud jänesena põgenemiseks. See osutus ka täna lennuki pardalemineku protsessi käigus kasulikuks. Istusin juba oma vahekäigupoolsel istmel, kui üks kohmakas mees üritas oma reisikohvrit minu pea kohal olevasse pagasilaekasse toppida. Kuulsin lennusaatjat hoiatavalt hüüatamas ja järgmisel hetkel hüppasin aknapoolse istme suunas, samal ajal kui pagas kukkus vastu selle istme peatuge, kus veel hetk tagasi oli mu pea olnud. Samal ajal kiljusin vist nagu väike tüdruk, keda ründab krokodill. See lihtsalt lipsas üle huulte.

Tavaoludes polekski see eriti piinlik olnud, kuid sel päeval polnud õnn minu poolel ja üle vahekäigu istusid selle inetu stseeni kõige lähemad tunnistajad, kolm täismundris sõjaväelast. Nad naersid ja kiitsid mu varjumisoskust. Seejärel läksid nad arvatavasti Iraaki ja võitlesid mässajatega. Vihjan vaid sellele, et kontrast ei jäänud kellelgi märkamata.

Kuid mitte sellest ei tahtnud ma rääkida. Ma mõtlen selliste juhuslike võõrastega kohtumiste puhul sageli, kas mõni neist on „Dilberti" fänn. Sellel mehel, kel õnnestus mind oma pagasiga peaaegu tappa, oli iseloomulik „ma töötan tehnikavaldkonnas" ilme, kui sa mõistad, millele ma vihjan. On kaduvväike võimalus, et ta on „Dilberti" lugeja ja tal polnud aimugi, et ta oleks mu napilt rivist välja löönud. Ma tahtsin talle seda öelda juba sel põhjusel, et tal oleks hea lugu, mida keegi ei usuks: „Teate seda „Dilberti" koomiksit? Ma oleks peaaegu selle joonistaja ära tapnud."

Olin oma kontorikarjääri ajal kord ärireisil ja märkasin, et samal lennukil olid Grace Slick ja Jefferson Starshipi bänd. Minu kaastöötajal oli kamerakott üle õla visatud ja see kõlkus seal kontrollimatult ajal, mil ta mööda vahekäiku liikus. Ta pöördus minu poole, et midagi öelda ja ta kaamera virutas nii kõvasti vastu Grace'i peakolu tagaosa, et tal ei ilmunud enam ühtegi edukat albumit. See võis küll kokkusattumus olla, kuid mulle meeldib mõelda, et ei olnud.

Kui ma räägin, et kasvasin üles New Yorgi osariigis Windhamis, pean alati üllatusega kuulama, kuidas inimesed ütlevad, et nad on suusatanud Windhami suusanõlval. Mõned neist on seal suusatanud minu keskkooliaastatel 1974–1975, mille nädalavahetustel ma töötasin sealses suusatajate söögikohas. Küsin neilt, kas nad mäletavad end suupisteletist hamburgerit ostmas. Kui jah, siis on suur tõenäosus, et see oli minu küpsetatud.

Ja kui sinu perekond on aastatel 1975 kuni 1979 puhkuse veetnud Catskillsi Sugar Maples'i kuurordis, siis on suur tõenäosus, et mina kandsin teie kotte või kallasin teile kohvi. Aga kui sinu tütar on rääkinud lugusid enda purjujoomisest ja töötajaskonna liikmega räpaselt tantsimisest, siis oli selleks rannavalvur nimega Ted.

Minu enesekeskne upsakus

Minu kimbatus on järgmine – ma tahan, et mind iseloomustaksid kolm omadust: 1) edukus, 2) ausus, 3) tagasihoidlikkus.

Loogiliselt võttes on mul võimalik omada vaid kahte neist. Võimatu on neid kõiki korraga omada. Kui mu elu oleks näiteks täielik katastroof, siis oleks üsna lihtne olla nii aus kui ka alandlik, stiilis: „Ausalt öeldes olen ma kasutu punn ühiskonna tagumikul. Te võite mind mu oma vastiku voodilinaga ära kägistada, ilma et keegi minu kadumist märkaks."

Edukuse korral muutuvad asjad keeruliseks. Ühtäkki muutub suur osa sinu elust selliseks, mida pole võimalik mainida, ilma et sa hooplevat mulje ei jätaks, kuigi sa ehk kirjeldad vaid oma päeva. Ja lihtsalt vaikimine on kuidagi valelik. Kui keegi küsis minult vanasti, enne „Dilberti" aegu, kuidas mu päev läks, siis üritasin lihtsalt oma tegemisi võimalikult vaimukalt

kirjeldada. Kui keegi minult nüüd viimati toimunu kohta pärib, siis vastan „eriti nagu midagi" ja „tavaline". Teinekord soiun vaid selle üle, kuivõrd kiire mul on, laskumata sealjuures detailidesse. Kui olen sunnitud endast rääkima, siis pean keskenduma mõnele loole, mis näitab, kui käpardlik või ebakompetentne ma olen. Kõik muu kõlaks eneseupitamisena. Kui ma praegusajal juhtun koerahunnikusse astuma, on mu esimene mõte: „Suurepärane! Nüüd on mul ometi millestki rääkida, kui keegi küsib, kuidas mu päev möödus." Ma ei kurda, teisejärguline kuulsus on tore olla. Kuid sellega kaasneb imelikku liiki üksindus, mille olemasolu ma poleks osanud oodatagi.

Võlgnen selle nähtuse tõlgenduse eest tänu endisele sõbrale Amyle, kes tegi mulle selgeks, et mitte kellelegi ei meeldi aus ja edukas inimene. Ta andis mulle selle õppetunni, lõpetades minuga lävimise, kuna ma ei meeldinud talle enam pärast seda, „kui edu mind muutis". Muutumise all mõtlen ma täpselt samasugust käitumist, mis oli mulle seni omane, kuid selline ausus muutus groteskseks pärast seda, kui minu käsi hakkas hästi käima. Kõik vihjed sellele, kuidas ma nendel headel aegadel mõtlesin või tegutsesin, kõlasid automaatselt upsakalt ja laiutavalt.

Luba, ma näitan, kuidas see käib. Tulin just Miami Jackie Gleasoni teatris toimunud esinemiselt tagasi. Aus lugu on niivõrd täis kuulsuslikke kogemusi, et neid kuuldes tekiks sul tahtmine mind lüüa. Nii et kui mõni mu sõpradest peaks küsima, kuidas mul läks, siis räägin neile järgneva tõestisündinud loo:

Väljusin hotellist ja kõndisin auto poole, mis pidi mu kella seitsmeks teatrisse audiovideo proovile viima. Ajal, mil ma ootava auto suunas liikusin, märkasid mind möödumas kaks supermodelli välimusega varastes kahekümnendates naist, kes olid peaaegu paljad. Üks neist istus ilusa auto roolis ja kõrvalseisev sõbranna rääkis temaga. Autoroolis olnu kinkis mulle särava naeratuse ja ütles flirtivalt mossis häälega: „Juba lahkute meist?" Minu vastus oli (tsiteerin): „Ohh, blpshdph amsp fphr wah." Vaata, peaaegu mitte midagi kandvad supermodelli välimusega naised alustavad haruharva minuga vestlust, nii et ma ei olnud selleks valmis. Samuti ei kuulu nad mu „Dilberti" sihtgruppi, seega olin kindel, et nad ei tundnud mind ära.

Supermodellilik autojuht vastas mu arusaamatule mõminale võrgutava naeratusega. Kui olin oma autosse istunud ja pöörasin ümber, et heita viimane „boonuspilk" supermodellile, vaatas rooli taga olev naine mulle vanku-

matult „ma tahan sind kohe praegu" ilmega otsa. Ka nüüd polnud ma selleks valmis, sest ükski supermodelli välimusega naine pole mulle vabatahtlikult otsa vaadanud, kui tal on samas võimalik midagi muud vaadata, näiteks lambiposti või taevast. Mõtlesin endamisi: „Ma näen selles särgis vist hea välja."

Kuid oli veel üks võimalus, mida ma ei saanud välistada. Küsisin oma autojuhilt: „Kas need naised on kõrgklassi prostituudid?"

„Jah," vastas ta. „Nad on arvatavasti eelmise öö vahetust lõpetamas."

Arvan sellegipoolest, et nägin selles särgis hea välja.

Saba teise sõnaga

Kas poleks tore omada saba? Sellest oleks abi nii paljude majapidamistööde juures. Kui ma näiteks särki triigin, siis tahan üheaegselt hoida särki, triikrauda ja elektrijuhet, et see ette ei jääks. Seda pole ilma sabata võimalik teha. Seetõttu hoiangi oma särke kokkurullituna kapinurgas hunnikus. Pole mõtet proovidagi.

Sellepärast lugesin ka kadedusega uudist, mis rääkis endisest meistrimehest, kes võitis kohtulahendi ja 400 000 dollarit peenise implantaadi eest, mis tekitas talle kümneaastase erektsiooni.

Ta oli kindlasti kõigi aegade kiireim meistrimees. Kui teen oma koduseid remonditöid, pole mul kunagi head kohta, kus kleeplindirulli hoida. Kirun vaid pidevalt: „Kuhu ma selle kleeplindi panin? Kas see on seal papi all?" Mitte nagu see tüüp. Temal oleksid erinevad teibid, juhtmerullid ja (oleneb, kui õnnelik meistrimehe proua oli) mitmed muudki asjad pidevalt käeulatuses.

Kujutan ette, kuidas ta seisab oma redeli otsas, tahtes naela sisse taguma hakata ja avastab, et tal jäi haamer maha.

„Hmm, peaksin nüüd sinna alla ronima ja oma haamri tooma... või siis..."

Vaatab vasakule. Vaatab paremale. *Zzzt. Põmm, põmm, põmm, põmm.* Probleem lahendatud.

Artiklist tuleb välja, et ainuke ebameeldivus oli piinlikkus, mis tekkis teiste inimeste kallistamisel. Tema asemel oleksin kallistamise vahele jätnud. Tõmbaksin sellele kinda otsa ja hoiaksin kogu aeg ühte kätt selja taga ning ulataksin terekäe kõigile, keda kohtan. Ma ei usu, et sellest oleks võimalik kunagi tüdineda.

Üks „Dilberti" lugeja juhtis mu tähelepanu tõestisündinud loole ühest mehest Indias, kel oli sündides ligi kaheksa sentimeetri pikkune saba. Inimeste arvates on ta hindu ahvjumala Hanumani reinkarnatsioon. Mees ise väidab, et inimesed, kes tema saba katsuvad, paranevad rasketest tõbedest.

Meedia väitel meeldib talle ka puude otsa ronida ja banaane süüa. Ausõna.

Arstid on pakkunud talle saba eemaldamise võimalust. Nende arvates pole ta sugugi ahvjumal. Nad peavad saba pigem kaasasündinud veaks. See tekitab huvitava küsimuse: kuidas teha vahet ümbersündinud ahvjumalal ja tavalisel puude otsa ronival, banaane sööval mehel, kellel on raviomadustega saba?

Pealegi, kust me teame, et see mees pole lihtsalt erakordselt võimsa varustusega õnnistatu, kes taipas, et kui ta oma liikme selja taha pistab, siis tahavad haiged inimesed seda katsuda? Ma oletan, et ta saab sel viisil ka palju tasuta banaane, nii et tegemist on mitmekordse võiduga.

Mis toob meid ühe mu väikese, elus rakendatava reegli juurde. Mul on palju reegleid, mis kehtivad erinevate olukordade puhul. Mõned reeglid on sagedamini kasutuses kui teised. See on reegel, mida ma kasutan harva, kuid mis tundub praegu asjakohane olevat:

Reegel nr 472: Enne ahvjumala leeprat raviva saba katsumist veendu, et selle otsas pole pisikest auku.

Elavate uksehoidjate öö

Eile pidasin ühes San Francisco hotellis kõne. Hiljem ootasin hotelli ees, millal hotelliteenija mu auto ära toob. Kaitsesin oma pisikest õlakotisuurust portfelli kahe ilatseva uksehoidja eest, kelle silmalaud tegid ka-tšing hääli. Oli peaaegu kuulda, kuidas nad mõtlesid: „Kui ma saan tema kotti puudutada, peab ta mulle raha andma."

Olgu öeldud, et ma olen helde jootrahaandja. Jätan jootraha nii hea kui ka halva teeninduse eest ja vahel annan jootraha lihtsalt sellepärast, et keegi on riietatud nagu inimene, kes võib minult jootraha oodata. Kunagi ammu töötasin ka mina jootraha eest, nii et mul pole üldjoontes jootrahasüsteemiga probleeme. Ja minu arusaama kohaselt on inimesed, kes võivad endale korraliku jootraha andmist lubada, mõneti kohustatud keskmist näitajat üleval hoidma. Mul pole midagi selle vastu ja ma annan meelsasti ka oma panuse. Kuid on erandeid.

Üheks erandiks on uksehoidja, kes võtab minu käest koti, pöörab ümber ja asetab selle autosse. See on ebavajalik teenus, mis raiskab tavaliselt vaid mu aega. Umbes sama palju aega kulub nii sellele, kui sa annad koti kellelegi teisele, et ta selle pakiruumi asetaks, kui pagasi ise sinna pistmisele. Samuti olen juba aastaid iseseisvalt uksi avanud. Ma olen selles osav. Kui ma pean peatuma selleks, et uksehoidja mulle ukse avaks, võtab see mul kõigest hoo maha. See on umbes sarnane olukorraga, kui foori taga seistes peseb mõni kodutu mu tuuleklaasi puhtaks; teenus on küll praktiline, kuid ikkagi tunned end mingil määral röövituna.

Minu reegel on, et kui mul õnnestub uksehoidjat mu kotti katsumast takistada, võin jootraha andmist vältida ja samas puhta südametunnistuse säilitada. „Milline on teie auto?" küsis uksehoidja, kavatsedes ilmselt kohe reageerida, kui auto kohale jõuab. Kaalusin talle vale kirjelduse andmist, et saada edumaad. Plaani kohaselt oleksin parema käega päraluugi avanud, hoides samal ajal vasaku käega oma pisikest kotti ja oma keha abil seda uksehoidja eest kaitsnud.

Sel hetkel juhiti mu tähelepanu kõrvale. Hotelliteenija keeras mu autoga maja ette ja ma tegin vea ning vaatasin selle poole enne, kui oma koti haarasin. Uksehoidja sööstis paigalt. Ta oli proff. Ta sooritas haara-ümber-keha,

krahma-ja-mine ja astus auto poole. „Persse," mõtlesin, „võin oma kahe dollariga hüvasti jätta."

Seejärel hüppas hotelliteenija autost välja. Ta sööstis pakiruumi poole, et suurendada oma jootraha, kuid uksehoidja tegi talle ära. Jäin mõtlema, mitu korda päevas need kaks päraluugi avamise pärast võistlesid ja kas tulemus mõjutas teenija-uksehoidja vahelise jootraha jagunemist. Andsin teenijale viieka, uksehoidjale kaks dollarit ja arvasin, et sellega on asi ühel pool. Kuid hotelliteenija jäi paigale.

„See on ilus auto," ütles ta venitades.

Vastasin: „Aitäh," nagu oleksin selle juppidest kokku pannud ja ise selle ilu autor.

„Kas vajate suunajuhiseid?" küsis ta.

Mul oli küll juhiseid vaja, kuid mõtlesin sellele, kui palju see mulle maksma läheks. Tundus, et mu viiest dollarist peaks piisama nii autokiituse kui ka tasuta juhiste jaoks, kuid ma polnud kindel. Võib-olla on suunajuhised lisadollarit väärt. Aga kui ta viskab mõne aegasäästva viite, nagu: „Teedeehituse vältimiseks kasutage Davise tänavat," siis on see ehk enamatki väärt. Ma vihkan ebamäärasust.

Seega ütlesin: „Ei, tänan," istusin oma autosse ja asusin järgnevaks neljakümne viieks minutiks ekslema. Vähemalt hoidsin dollari kokku. Või siis mitte. Seda ei saa ma kunagi teada.

Minu isiklik armee

Huvitav, palju maksaks isiklik kolmanda maailma palgasõdurite armee? Mina vajaksin neid rohkem staatusesümboli kui võitlusjõuna. Loomulikult peaksin sõdurid palkama riigist, kus aastapalk oleks 1,25 dollarit, muidu läheks see kalliks. Ja nad peaksid oma riiki jääma. Ostaksin kogu projekti välisteenusena sisse.

Minu armee ainsaks ülesandeks oleks mitu korda päevas rivis marssimine ja minu hiilgusest laulda röökimine. Kogu asi võtaks minult aastas arvatavasti vähem kui paar tuhat dollarit. Selle tagasihoidliku summa eest oleks mul iga kord hea vastus varnast võtta, kui keegi küsib: „Sina ja kelle armee?" Mul oleks oma armee pilt taskus ja ma tõmbaksin selle kohe välja. Seejärel ütleksin midagi sellist: „See on 101. jalaväediviis. See sell seal tagaotsas on Gbernak – tema oskab ujuda. Tema moodustab mu amfiib-dessantjõu."

Laenutaksin oma armeed rahvusvahelistele rahujõududele alati, kui neil on raskusi toetajate leidmisega. Oleks lõbus vaadata, kuidas president Bush räägiks uue koalitsiooniga liitunutest: „Noh, meie liit on kasvamas. Senimaani on selles Ühendriigid... ja Puerto Rico... minu teada lõi ka Hawaii kampa. Jaapan saadab mõned plaastrid. Ja loomulikult on ka Scott Adamsi armee meiega. Enamiku päevast on nad kuskil peidus, kuid me oleme kindlad, et nad on meiega."

Tennis

Täna õhtupoolikul on mul tennisematš 20-aastase naisega, kes mängib oma kolledži meeskonnas ja saab tennisestipendiumit. Tema ema on tenniseproff selles terviseklubis, kus ma mängin. Mul on enda häbistamise vältimise strateegia koostamine veel pooleli. Praeguse plaani kohaselt peaksin peaga vastu võrguposti jooksma siis, kui skoor jõuab 5:0-ni.

Minu tennisetase on umbes 4,0. Selgituseks teile, mitte-tennisemängijatele – see tähendab, et ma oskan teha enamikku asju, mida teevad elukutselised tennisistid, kuid mitte nii hästi, nagu nemad seda teevad. Näiteks olen võimeline täie jooksu pealt virutama põrutava vindiga eestkäelöögi... otse võrgu allserva. Samuti võin anda terava lähilöögi ja sellele võrku järgnedes söösta küljele enne, kui vastane palli mulle päikesepõimikusse saadab ja ma teadvuse kaotan.

Minu parim relv on mu üllatav kiirus. Üllatav on see ses mõttes, et esmapilgul jätan mulje, nagu poleks ma võimeline jooksma viit meetritki, ilma et ma minestaksin. Minu vastased avaldavad alati imestust, et ma „selle pallini jõudsin". Minu arvates tuleneb see faktist, et trenni tehes näeb mu nägu välja, nagu oleksin Uma Thurmaniga kõrvakiiluvõitlusse sattunud (tal on hiiglaslikud käed).

Teine relv on väike võte, mida nimetan valelöögiks. Parem mängija ei oska seda aimatagi. Mu vastane virutab kohutava üleplatsi eestkäelöögi ja mina kasutan leidlikult oma reketi erinevaid osi (tavaliselt raami või mingit varre osa), et saavutada selline palli trajektoor, mis näeb välja nagu Kennedy vana-aastaõhtul. Vastane arvab esimesed viis korda, et mul lihtsalt vedas. Pärast seda hakkab ta tavaliselt mind juba natuke austama. Vähemalt mina tõlgendan nii tema vandumist ja grimasse.

Teen siinkohal pausi ja viin sind hiljem matšil toimunuga kurssi.

(Järgnev lõik on kirjutatud pärast matši.)

Hea uudis on see, et ma lõin küllalt palju Kennedy-lööke, et võita. Halb uudis on see, et mu vastane loobus tennisest ja liitus tunnistaja kaitseprogrammiga, et keegi klubist ei saaks temalt küsida, kuidas matš läks.

Oma matuse kavandamine

Eile kavandasin oma matust ja seda mitte ainult sellepärast, mida ma teiste inimeste kohta öelnud olen. Testamendi tegemine on osa neist asjust, mis kuuluvad abieluks valmistumise juurde ning jah, ma mõistan selle irooniat. Pole vaja seda rõhutada.

Igatahes, üks osa oma seisuse muutmise protsessist on ka oma matuse korraldamine. See on natuke jube, sest sa kulutad palju aega sellele, et kujutada end surnuna ette. Ja mul on ebatavaliselt elav kujutlusvõime. Veel paar minutit sellega tegelemist ja oleksin hakanud otsima keraamikaklassi, kus kummitada. Kui nüüd mõtlema hakata, siis pole keegi ammu minuga silmsidet loonud või mu küsimustele vastanud.

Esiteks pidin otsustama, kas ma tahan, et mind maetakse, tuhastatakse või topitakse täis ja pannakse ähvardava ilmega laste hirmuks esikusse seisma. Enda arvates oleksin ma ideaalne riidevarn. Sõltuvalt sellest, millega ma oma surmahetkel tegelen, võin vajadusel luua isegi koha, kuhu vihmavari pista.

Pärast põhjalikku uurimist avastasin, et see varnaversioon on illegaalsem, kui arvata oskasin. Seetõttu jäi alles veel valik kremeerimise ja matmise vahel. Mõtisklesin hoolega selle üle, kumb võimalus oleks halvem juhul, kui ma peaksin ühtäkki taaselustuma. Kumb oleks jubedam, kas see, kui ma ärkaksin üles maa all olevas kirstus või peatamatul konveierlindil ahju poole liikuvas kastis? Ma saan aru, et nüüdsel ajal kontrollivad arstid laibad korralikult üle, veendumaks nende surmas. Ja ma arvan, et palsameerimisvedelik lahendab ka õhus rippuva istukile tõusmise küsimuse. Sellegipoolest ei taha ma riskida. Jõudsin järeldusele, et leegid lõpetaksid mu vaeva kiiremini, ja valisin tuhastamise.

Järgmiseks pidin otsustama, mida mu tuhaga ette võetakse. Esimeseks mõtteks oli, et kõik leinajad võiksid natuke mu tuhka oma lõuale panna. See tagaks võimaluse vaimukateks vestlusteks peiedel, kui kõik üritaksid ära arvata, mis osa minust keegi kannab, näiteks: „Hei, Bob, minu arvates on tema munandikott su lõual – *jälle!* Ha-ha-ha!"

Veel üks raske küsimus on, nagu juristid ütlevad, kes mu pärandisaajateks on. Või nagu mina ütlen – otsustada, kellel oleks kõige suurem finantsajend minu tapmiseks. Need perekonnaliikmed, kellele meeldib mõrvamüsteeriumeid lugeda või CSI-d vaadata, läksid kohe nimekirja lõppu. Patsifistid, taimetoitlased ja inimesed, kes on liiga jõuetud, et nüri objektiga virutada, väärisid pikemat kaalumist.

Lisaks on mul raske ette kujutada, et keegi, keda ma praegu tunnen, oleks elus ka siis, kui mina mitmesaja aasta pärast ära suren. Ma olen mittesuitsetav taimetoitlane, kes teeb regulaarselt trenni. Olen vaid ühe-kahe sammu kaugusel surematusest. Tõenäosus on suur, et pärandan kõik oma kassile Käpik XXVII-le ja vanadekodu koristajale. Nii et see kõik tundub üks suur ajaraisk olevat. Kuid see on üks asjadest, mida pead tegema.

Minu lemmikosa kogu plaanist on mu matuste „erijuhised". Soovin, et kõik ärasaatjad räägiksid pealtvaatajate ees ühe ropu nalja. (Ausõna.) Mõtle enda oma valmis juhuks, kui sindki kutsutakse.

Ken Lay

Kas sulle ei tundu kahtlane, et endine Enroni tegevdirektor Ken Lay suri vahetult enne seda, kui ta süüdimõistetuna trellide taha jõuti pista?

Huvitav, kui paljudele arstidele tuleks altkäemaksu anda, et oma surma teeselda? Kas ühest piisab? Või korraldab politsei vangikandidaatide puhul mingisuguse topeltkontrolli? Kindlasti eksisteerib kuskil laip, kuid ma pole kindel, et see on tema oma. Kahtlustan, et mingi pitsakulleri viimased sõnad oma kaastöötajatele olid: „Kuulge, ma pean sellele Enroni tüübile pitsa viima! Soovige mulle edu!"

Minu lemmik Ken Lay lugu on see, kus ta rentis oma naisele 200 000-dollarilise paadi, olles ise juba 100 miljoniga miinuses. Tema selgitus oli: „Väga raske on sellist eluviisi lihtsalt katkestada." Sel hetkel isegi uskusin tema kaitsekõnet, mille kohaselt ta oligi nii loll, et ei saanud aru, et tegeleb vargusega.

Kuid nüüd, mil ta on mugavalt „surnud", huvitab mind, kas keegi on tema naise rendipaadi asukoha kindlaks teinud. Huvitav, kas selle kadumisest teatati umbes samal ajal, kui Kenny väidetavalt suri?

Minu teooria kohaselt ristis Ken (kui see oli tema pärisnimi) ennast krõpsupaki järgi ümber, ronis pettuste abil korporatiivkarjääri tippu, varastas mõned miljonid dollarid, teeskles oma surma ja purjetas Arubale, kus surnud isikud haruharva üles leitakse.

Lapsed rakkes

Eile rühkisin tavalist marsruuti mööda oma kontorist koju ja möödusin isast, kes jalutas oma kaheaastast poega. Rihma otsas.

Jah, see mees jalutas oma lapsega nagu koeraga. Rihm oli leidlikult disainitud. See kujutas endast seljakoti ja rakmete kombinatsiooni, mille seljakott oli kutsikakujuline ja rihm algas kutsika sabapiirkonnast. Poiss paistis olukorraga väga rahul olevat ja vedas rõõmsalt rihma pingule. Ja isa ei pidanud vähemalt kahel heal põhjusel kartma, et poiss sööstab liiklusse: 1) poiss oli rihma otsas; 2) liiklust polnud.

Tegelikult olime meie sellel tänaval ainukesed inimesed. Nii et põhimõtteliselt hoidis isa oma poega rihma otsas, et teda minu eest kaitsta. Ma võiksin ju solvuda, aga selliseid olukordi esineb kindlasti sagedamini, kui ma ise teangi.

Minu esimene mõte last rihma otsas nähes oli, et see on alandav ja vale. Kuid laps paistis üsna rahulolev. Siis hakkasin mõtlema, kas isa on proovinud seda ka järgmisele tasemele viia, ehk siis alasti last jalutada ja junne plastkottidesse korjata. See oleks kindlasti lihtsam kui mähkmete vahetamine. Kui poleks, siis kannaksid ka koerad mähkmeid. Minu arvates on see ilmselge. Ja kui juba otsustad, et alandus pole mingi teema, siis kaovad kõik piirangud.

Mis tuletab mulle meelde ühte suurepärast leiutist, mis mulle ükspäev pähe turgatas. Olen märganud, et kohusetundlikud koeraomanikud kannavad pool oma koerajalutamisajast näpu otsas kotis olevaid junne – arvatavasti oma koera omi. Minu idee kohaselt peaksid koerad seda ise kandma. Leiutis näeks välja nagu väike sultani kandetool, mis rakmega koerale selga kinnitatakse. Fekaalikotikesed läheksid sultanitooli. Tegelik kasum tuleks lisavarustuse müügist, näiteks kakakoti turban. Mina nimetaksin seda Junnbaniks. Pärast selle leiutise turuletulekut ei vaataks inimesed kakat kandvat koerajalutajat enam kaastunde- ja lõbuseguselt. Inimeste meelest oleks koeraomanik siis leidlik ja stiilne. Ja see on parim, millele sa fekaale vedades võid loota.

Salaühing

Minu lemmikuima vandenõuteooria kohaselt juhib maailma käputäis ülirikkaid kapitaliste ja meie valitud valitsused on kõigest marionetid. Loodan kogu südamest, et see peab paika. Vastasel korral sõltub minu eluspüsimine ajudeta ohmude hordidest, kes valivad kompetentseid juhte. Selle tõenäosus oleks umbes sama, kui et kolmejalgne vappetõves koer kuseks lumevalli Mona Lisa pildi. Suvel.

Ma suudan öösiti magama jääda vaid siis, kui kujutan ette, et ülikompetentsete nukujuhtide salaliit tegeleb tähtsate küsimustega, samal ajal kui meie valitud poliitikud arutlevad lipu põletamise üle.

See on ainuke võimalus seletamaks, miks maailma valitsused on täis idioote ja sellegipoolest kõik enam-vähem toimib. Olen nõus, et kõik pole täiuslik, kuid kuulates meie juhtide kõnesid, tekib küsimus, miks meie energiakava ei näe veel ette mänguväljakutel asbesti põletamist. Kulisside taga peavad olema mõned kompetentsed inimesed, kes õigeid nööre tõmmates mõjutavad rahavooge, kohendavad intressimäärasid, valivad „Ameerika otsib superstaari" võitjaid ja muud sellist.

Jah, kindlasti ütlevad mõned teist, et korporatsioonide rahad mõjutavad valitsusi. Kuid see ei taga minu hingerahu. Ma tahan kindel olla, et nukujuhid saavad igal neljapäeval kell 15.00 kokku. Ma tahan teada, kas siis, kui üks neist soovitab uut tegutsemisviisi, hääletab grupp nupuvajutusega, ja kui ideed ei pooldata, kukub eelnõu algataja läbi põrandas oleva luugi kuldse hai lõugade vahele. Sa ei suuda mind veenda, et demokraatia abil tekib rohkem häid mõtteid kui kuldse hai meetodiga.

Lisaks unistan ma päevast, mil mul palutakse salaühinguga liituda ja nukujuhi õpipoisiks hakata. Ma ei kvalifitseeruks oma varanduse koguväärtuse tõttu, vaid peaksin lootma, et selles grupis on mõni „Dilberti" fänn. „Dilberti" austajad on ettearvamatu käitumisega, seega on täitsa võimalik, et ta tahab vaid mu kehast süsiniku ekstraheerida ja seda seifis hoida. Nukujuhtidel on arvatavasti vastava eesmärgiga loodud masin. Kuid see on risk, mida olen valmis võtma.

Olles kord sisse pääsenud (ühingusse, mitte seifi), tõuseksin oma esmaklassiliste maailmajuhtimisideedega esile. Näiteks nõuaksin, et sigaretikonid

oleksid valmistatud sojaproteiinist, et kodutud inimesed saaksid neid kõnniteepragudest otsida ja süüa. See tuleb keskkonnale kasuks ja kõik võidaksid. See on seni mu parim idee, kuid igaks juhuks mõtlen mõned veel juurde.

Reno

Sel nädalavahetusel käisin Renos ühel väikesel kiriklikul laulatusel, mis toimus just kaks nädalat enne mu enda oma. Ma ei suutnud tseremoonia ajal pisaraid tagasi hoida. Nuuksusin täiesti kontrollimatult. Lõpuks seisin oma pisaratest moodustunud lombis. Ma pole elu sees nii emotsionaalne olnud.

Kuid sellel polnud mitte mingit pistmist pruudi ja peiuga. Töinasin sellepärast, et kogu see üritus maksis vähem kui kütus, mille kulutasin Renosse sõitmiseks. Minu enda peatselt toimuva pulma hind jääb – ja siinjuures ma ümardan – kusagile „sitaks" ja Iraagi okupeerimisele kuluva summa vahele. Ja päev pärast sellist väljaminekut pole me sugugi rohkem abielus kui see Reno paarike. Võiks ju arvata, et ekstrakulud teevad meid ka eriti abiellunuks või et saame luksusversiooni, nagu näiteks: „Ja nüüd ma kuulutan teid meheks ja naiseks, pluss toateenija Yvette."

Ja planeerimisvaevadest ei hakka ma parem rääkimagi. Olen kokkuvõttes ligi kaks nädalat kulutanud ainuüksi vastates telefonikõnedele, kus pulmakülalised küsivad minult, milline on ilmaprognoos ja mida nad kandma peaksid. Reno laulatusel kandsin mina lühikesi pükse. Minu naaber eelmisest pooletunnisest laulatusest kandis mättasoengut ja valget jakki. Minu vasakul käel oli perekonnasõber Joey, kes kandis T-särki, mille seljal oli tohutusuurte tähtedega kirjutatud sündsusetu sõna. Seda sõna öelda oleks ebaviisakas, kuid see algas E-ga ja lõppes eppija-ga. See võib olla esimene sellelaadsetest riideesemetest, mida on pulmas kantud. Joey ütles, et ta ei näinud mingit mõtet vahetada särki laulatuse pärast, mis kestab vaid kümme minutit. Olin Joeyt eelnevalt vaid ühe korra kohanud, kuid ma arvan, et temast võib saada mu uus parim sõber.

Parim näide sellest, kui palju vaeva oli Reno laulatusega nähtud, oli see,

et kui vaimulik küsis abieluavaldust, sai ta vastuseks vaid mõttelagedad pilgud. Pidime kolmveerand tundi ootama, kuni kihlatud linnavalitsuses käisid ja selle pisiasjaga tegelesid.

Vot *see* on laulatus.

Pärast tseremooniat toimunud kohmetut ringisagimist ja peigmehe sugulaste ignoreerimist, keda ma enam kunagi ei näe, koputas mu õlale kabelitöötaja. Ta küsis minult, kas ma paneksin ennast laulatuse tunnistajana kirja. Soovides alati abivalmis olla, vastasin: „Muidugi." Mul palutakse pidevalt kuhugi autogramme anda, nii et see on mul juba loomuses. Haarasin oma pastaka ja kirjutasin ilma pikemalt järele mõtlemata kohemaid alla.

Kuid hiljem.

Mingil hetkel (paar minutit pärast allakirjutamist) jõudis mulle kohale, et laulatuse tunnistajaks olemine on omamoodi au. Võib-olla tahtsid pruut ja peigmees kedagi teist tunnistajaks. Oh kurat. Huvitav, kui palju aega neil kulub märkamiseks, et ma olin selle au endale võtnud?

Tänu ebatavalisele kokkusattumusele oli mul usaldusväärne alibi. Veel üks pulmakülaline kandis täpselt samasugust nime: Scott Adams. See juhus andis enne laulatust põhjust kestvaks naljatlemiseks. Minu plaan oli selle teema esilekerkimisel teda süüdistada. Üritasin vestlust ette kujutada, et ma võiksin loomulikult käituda.

PRUUT: „Kas sa allkirjastasid end tunnistajaks? Taevas halasta, kas sa ei tea, et pruut ja peigmees valivad tunnistaja?"

MINA: „Ei no tore, nüüd lavastas see sitapea Scott Adams minu süüdlaseks. Ma teadsin, et ma ei või teie sõpru usaldada. Ja kui ta eitama hakkab, siis ei tasu teda uskuda."

Keerulisem on selgitada, miks see teine Scott Adams oma allkirja minu käekirjaga kirjutab. Kui mulle hakatakse peale käima, siis kavatsen taskust kristalli välja võtta ja kirjeldada, kuidas loodus tekitab kokkusattumustekimpe, et me teaksime oma kohta universumis.

Kui see ei toimi, siis süüdistan teist Scott Adamsit lisaks valelikkusele ka võltsimises. See võib küll julm olla, kuid ma pole tal kunagi palunud minu nime kasutada. Ta teadis, millega riskib.

Kassi paitamine

Oled sa kunagi sellele mõelnud, mis tunne võiks olla, kui sa oleksid kass ja sind silitaks hiiglaslik inimese käsi? Inimesena rääkides tunnistan, et tavaliselt mulle meeldib, kui tavamõõtmetes käsi mind puudutab. Kuid mulle ei meeldiks, kui need käed oleksid hiiglaslikud. Mul on kassidest kahju. Hiidkäed on jubedad.

Hakkasin sellele mõtlema, kuna mulle tehti Renos massaaži. Reno ise nimetab end maailma suurimaks väikelinnaks. See tähendab turunduskeeles seda, et enamik elanikest ja külastajatest on haiglaselt rasvunud. Võin seda ise kinnitada.

Olgu öeldud, et ma ei poolda ülekaaluliste pilkamist. Need, kes turskeid pilkavad, on eksiarvamusel, sest nad usuvad ebausklikult tahtejõusse. Nad arvavad, et mõndadel inimestel on seda kujuteldavat tahtejõuainet palju, samas kui ülekaalulistel inimestel on seda vähem.

Mina usun, et tahtejõud on illusioon. Ülekaalulised inimesed saavad toidust lihtsalt suurema naudingu kui kõhnad inimesed, vähemalt võrreldes oma teiste naudinguvõimalustega. Kui mulle meeldiks söök rohkem kui tennis, oleksin ma majasuurune. Tahtejõul poleks sellega mingit pistmist.

Võid mu teooria toimimist laste pealt näha. Lastel pole mingit tahtejõudu, ometi on paljud neist kõhnad. Kõhnad lapsed saavad kommivabast toidust nii vähe naudingut, et eelistavad söömisele nälgimist ja sõbraga mängimist. Nende toitmine on raske ülesanne. Ülekaaluliste lastega on vastupidi. Ka neil pole tahtejõudu, nagu kõigil teistelgi, kuid mingil põhjusel valmistab söömine neile rohkem rõõmu. Sama kehtib täiskasvanute kohta. Mõned suhtuvad toitu kirglikult; mõndade jaoks on see vaid kütus.

Olles esitanud selle tüsedate kaitsekõne, rõhutan veel kord, et mõned inimesed on suuremad kui teised. Lepi sellega.

Istusin ühes suures Reno hotellis meeste garderoobis ja ootasin oma massööri. Kuna massöörid olid enamjaolt naised ja see oli meeste riietusruum, siis pidi massöör ust paotama ja järgmise masseeritava nime hüüdma. Uks oli mattklaasist, nii et võisin läbi ukse näha väikese naise siluetti. Tema peenike hääl kutsus: „Härra Johnson? Tere, mina olen Nicole, teie tänane massöör."

Härra Johnson läks oma massaaži saama ja mina jäin üksi ootama. Hoidsin pilgu mattklaasist uksel ja ootasin oma isiklikku Nicole'i. Selle asemel nägin täielikku varjutust. Mingisugune tohutu massiiv blokeeris kogu uksele langeva valguse. Mõtlesin: „Oh, Issand, halasta, palun ei." Kuid minu kergenduseks liikus ta edasi. Seejärel tuli see tohutu massiiv teisest suunast tagasi. See oli nagu halb koletisefilm, kus sa tead, et elukas on teisel pool ust. Uksenuppu keerati ja ma kaalusin põgenemist, kuid oli juba hilja. „Härra Adams?" kõmises hääl. Olin hiiglasel Tümpal peos.

Minevikus on mind masseerinud inimesed, kellel oli paar lisakilo ja massaažil see mingit vahet ei teinud. Kuid see massöör polnud kõigest suure isuga, vaid ka suure kasvuga. Ma polnud nii suuri käsi veel kunagi näinud. Mul oli tunne nagu Shaquille O'Neali süleoraval.

Kuna tegemist oli Nevadaga ja ma tean, et sa seda küsid, siis vastan kohe, et õnnelikku lõppu polnud. Ka algus ja keskpaik polnud kuigi lõbusad. Tunne oli umbes selline, kui sind õlise madratsiga lämmatatakse.

Ja sellepärast silitan ma oma kassi ühe sõrmega.

Telefonihoorad

Istun Oaklandi lennujaamas. Lennufirma väitel lükatakse mu lend ühe tunni võrra edasi, kuid ma tean, et see on vaid avapakkumine. Suhtun ümmargustesse numbritesse umbusklikult. Kui nad ütleksid, et lend hilineb nelikümmend seitse minutit, siis ma arvaksin, et neil on olukord kontrolli all. Kuid üks tund on sama, mis öelda: „Ausõna, me ei tea isegi, kuidas need suured metallist asjad õhus püsivad."

Niigi olen ma natuke närviline, kuna ma abiellun paari päeva pärast. Räägin küll kõigile, et ma pole pulmade pärast närvis, kuid see ei klapi faktiga, et iga kord, kui ma söön võileiba, kukub see mul kurgust otse alla, tagumikust välja, libiseb piki püksisäärt ja jääb mind lihtsalt maast vahtima. See pole isegi määrdunud. Seega ütlen lastele, et tegin veel ühe võileiva, ja vaatan, kes seda tahab. Pole mõtet toitu raisata. Igatahes, jutu iva on selles,

et olen täna niigi kergesti ärrituv. Ja siis juhtus üks hullemaid asju: minu kõrvale istus telefonihoor.

Kui sa pole juhtumisi selle terminiga kursis, mille ma just välja mõtlesin, siis selgitan: telefonihoor on naine, kes läheb lennujaama, võtmata enda lõbustuseks kaasa ajakirju, sülearvuteid, raamatuid, ristsõnu ega muid vahendeid. Tal on kaasas vaid telefon ja ta kasutab seda hoolimata sellest, kui paljusid see häirib.

Et olla sugudesõbralik, tunnistan, et igal lennul olen näinud meest, kes tunneb vajadust telefoni proõgata nii kaua, kuni lennusaatja teda kokkurullitud lennuajakirjaga klohmima hakkab. Kuid see mees pole telefonihoor. Tema on telefonisitapea. Siin on väike erinevus.

Telefonihoora motiveerib inimestega suhtlemise vajadus. Telefonisitapead motiveerib vajadus kõigile lennukis olijatele teada anda, et ta ajab tähtsaid äriasju ja tal on töökaaslasi, kes peavad tema tarkusest osa saama. Telefonisitapea kõlab selliselt: „ALLEN, BOB SIIN. KUULE, KRABAME SELLE AJAXI DIILI ISEGI JUHUL, KUI ME NEILE VEEL KÜMME MILLI VISKAMA PEAME. PEA MEELES, ET KVALITEET ON TÄHTSAM KUI HIND. MA OLEN SEDA ÜRITANUD SELGEKS TEHA NII JOE'LE, FRANCINE'ILE KUI KA ERICULE, KES KÕIK TÖÖTAVAD MINU ALLUVUSES, JUHUL KUI KEEGI, KES MIND PEALT KUULAB, EI OLE KÜLLALT RABATUD MINU TOHUTUST TÜNDERLIKUST RINNAKORVIST JA EBALOOMULIKULT MADALAST HÄÄLEST."

Telefonihoor kõlab rohkem nagu: „Tsau, Mindy siin. Kuidas su uuel kiisul läheb?"

Mõistad? Täiesti erinevad.

Juba paar sekundit pärast istumist hakkab telefonihoor numbreid valima. Ma ei tea, kas ta helistab inimestele tähestikulises järjekorras või mis, aga praeguseks on ta juba kuus kõnet pidanud ja lõppu ei paista. Ma võiksin ju mujale istuda, kuid mulle meeldib mu iste ja ma põen ebaloogilist optimismitõbe, mis laseb mul arvata, et ta teeb veel vaid paar kõnet. Kindlasti suudan ma paar kõnet ära kannatada.

Kuid loogiliselt võttes tean, et järgmise kahe tunni jooksul on tema ainukesed võimalused lennu ootamiseks: (1) otse enda ette jõllitada ja (2) oma telefoniga laterdades mul sapp keema ajada.

Olukorra vürtsitamiseks istus mu paremale küljele hull enesega rääkija.

Tema on üksinda reisiv sülearvutiga tüüp, kes tunneb vajadust väljendada hämmastust ja jälestust kõige suhtes, mida ta parasjagu vaatama juhtub. See on kutse vestlusele, kuid mina teen oma parimat Helen Kelleri jäljendust ja loodan, et tema teisel küljel istuv pakistanlane neelab sööda alla.

Kokkuvõttes on minust vasakul telefonihoor, paremal hullumeelne enesega rääkija, mul on võileib püksisääres ja ise teesklen, et olen pime ja kurt. Samal ajal ootan, et mõni pahur mehaanik otsustaks ära, kui palju ülipehmet tualettpaberit kulub lennukikeres oleva augu kinnitoppimiseks, ja saadaks mu lennuki väravasse.

Muus osas on seni päris hea reis olnud.

Naljakad uudised

Oled sa kunagi mõelnud, kui paljud uudised pole midagi muud kui siseringi naljad? Hiljuti lugesin ühte Associated Pressi lugu sellest, kui palav on Chicagos. Kuumus tekitas eriti suurt probleemi VII Homomängudel, sest nad lootsid paljusid teemasid maha jahutada. Lõik, mis pani mind kukalt kratsima, oli selline: „Chicagos tõusis kella 15.00-ks temperatuur 34 kraadini, kuid see ei häirinud Hawaii Manoast tulnud Frank Leed, kes osales ürituse tennisematšidel ja kavatses palju vett juua ja banaane süüa."

Ma ei saa teisiti, kui pean mõtlema, et reporter muudkui esitas küsimusi, kuni sportlane pidi midagi kahemõttelist vastama. Pane tähele, et härra Lee mõtted pole esitatud jutumärkides, mis paneb mind arvama, et vestlus kulges umbes nii:

REPORTER: „Mida te kavatsete kuumuse suhtes ette võtta?"

HOMOSPORTLANE: „Tõenäoliselt joon palju vett."

REPORTER: „Kas kavatsete ka mõne vilja suhu pista (haa-haa!)?"

HOMOSPORTLANE: „Ei, sõin just ühe suure hommikusöögi. Ma vajan vaid vett."

REPORTER: „Kuidas oleks mõne suure tsukiiniga? Kas see huvitaks teid?"

HOMOSPORTLANE: „Emm, ei. Mul tõesti pole erilist isu."

REPORTER: „Kas te teate, et harjutamise ajal on hea banaane kasutada?"

HOMOSPORTLANE: „Vist küll."

REPORTER: „Nii et kui keegi teile banaani pakuks (haa-haa!), kas võtaksite vastu?"

HOMOSPORTLANE: „Ma usun, et kaalium oleks..."

REPORTER: „Rohkem pole vajagi. Head aega."

Tunnen kaasa ajakirjanikule, kelle tööks on kirjutada ilmast, kuna mõned inimesed ei saa aru, et väljas on kuum. Pulitzeri auhinna komiteele sellised asjad muljet ei avalda. Paistab, et kuumalaine tõttu pole veel keegi surnud, nii et pole ka ühtegi head lugu sellest, kuidas vanaema laip lagunema hakkas ja linoleumi külge kleepus.

Ainuke võimalus loo vürtsitamiseks, mille kogu dramaatika seisneb selles, et „on kuum", on lisada suvalisi vastuolulisi elemente. Õnneks toimusid samal ajal Homomängud. Vastasel juhul oleks reporter pidanud mööda tervet linna otsima sünnitushaiglat, mille kliimaseade oleks rikkis, või karusnaha vastu protesteerijaid, kes kõik oleksid alasti ja unustasid päikesekaitsekreemi kaasa võtta.

Muuseas, ma võin ennustada suvesüdame kolmekümnepäevase perioodi uudiseid:

On kuum!

Lähis-Ida olukord on ebastabiilne!

Nagu igal teisel suvel, on ka seekord aktsiaturg langusest!

Autod, mis ei jõua kunagi müügisalongidesse, suudavad läbida tohutuid vahemaid!

Osama on endiselt peidus!

Aga ma vaid oletan seda.

Unetus Californias

Ma olen täielikus pulmaeelses režiimis. Ja see tähendab mitme töö korraga tegemist, ükskõik kui väga ma seda vältida tahaksin. Näiteks kell 01.00 puhastasin kassi liivakasti, kuid mul polnud aega, et korralikult kinnisõlmitud kakakott garaaži viia. See oli muljetavaldav hunnik. Meil on kaks jõehobusuurust kassi ja eile polnud mul aega kasti puhastada.

Niisiis jätsin suure koti trepi peale, et mul oleks hommikul lahkudes meeles see ära visata. Siis läksin magama. Sinnamaani on kõik korras.

Täna hommikul tassisin koti alla ja siis tuli meelde, et täna on prügi äraveo päev, seega on prügikastid kuhjaga täis. Pole probleemi, kasutan oma kontori prügikasti.

Nüüd on hea hetk rääkida, kuidas mu hommikurutiin välja näeb – ärkan kuue paiku, kraban köögist banaani ja kõnnin kodust nelikümmend seitse sekundit mööda tänavat oma kontorisse.

Sel hommikul olid meil banaanid otsas. Niisiis on mul paremas käes jogurt ja plastlusikas, vasakus käes tohutu junnikott ja ma vaarun eesuksest välja, olles eelneva kahe päeva jooksul umbes seitse tundi maganud. Olen nii väsinud, et ei suuda sõna otseses mõttes sirgelt käia. Tõenäoliselt jätan joobes oleva inimese mulje ja loodan, et naabrid pole veel ärkvel, sest kui oled kord kedagi näinud sitahunnikut ühes ja oma hommikusööki teises käes kandmas, siis täpselt sellisena on ta sul ka kogu ülejäänud elu meeles.

Mingil hetkel, arvatavasti 32 sekundit pärast kodust lahkumist, taipasin, et olin tahtmatult muutunud elu metafooriks. Elu on poolenisti maitsev jogurt, poolenisti sitt, ja sinu ülesanne on plastlusikas jogurtis hoida.

Pulmapäev

Noh, pulmapäev on käes. Abiellun umbes üheteistkümne tunni pärast. Seda pulma on kavandatud põhjalikumalt kui Iraagi vallutamist. Sellest hoolimata on kogu plaani sisse arvestatud üks garanteeritud läbikukkumine: esimene tants.

Olen viimased paar kuud käinud spetsiaalselt selle ühe tantsu pärast tantsukursustel. Võin ausalt tunnistada, et ma pole esituskunstides eriti andekas. Sama ausalt võin öelda, et ma tantsin nagu elektrikarjusele pissiv purjus pärdik.

Oleme koos pruudiga seda ööklubistiilis tantsu harjutanud umbes üheksasada korda. Siiani olen valesti tantsinud üheksasada korda. Kuni eilseni polnud ma selle pärast mures, kuna arvasin, et me harjutame terve nädala, kuni selle selgeks saame. Kuid tead mis – aeg sai otsa ja me harjutasime vaid eilse proovi ajal. Mille käigus mul õnnestus temalt ühe pöörde ajal päikeseprillid eest ära lüüa. Kui sa pole tantsimisega eriti kursis, siis olgu öeldud, et kui sa lööd partnerile vastu pead, siis teed midagi valesti.

Niisiis on mu tulevane pruut tunnise sõidu kaugusel hotellitoas peidus oma maagilist kleiti varjamas ja mina suudan mõelda vaid: „Kas see oli kiire-kiire-aeglane või aeglane-kiire-aeglane? Arghh!"

Et asja veel huvitavamaks muuta, pole me kunagi proovinud tantsida nii, et mu pruudil on tohutu kohev kleit seljas. See on umbes sama hea, kui Superbowlil ütleks kohtunik söötjale: „Asendasime jalgpalli kušetiga. Sa ei pane erinevust tähelegi."

Veelgi hullem, pruudi jalad on täielikult kleidi all peidus. Tema võib kleidi varjus *macarena*'t uhada ja keegi ei märkaks seda. Kõigi silmad oleksid minu rütmihäirega narkari jalgadel.

Seega olen oma ootused alandanud tasemeni, kus ma ei saa eneses pettuda, hoolimata sellest, kui palju ka kõik teised pettuvad. Minu uus eesmärk on piirduda oma pruudi nende kehaosade äralöömisega, mida pole pulmapiltidel näha. Vahel on raske midagi enamat tahta.

Minu uus siht

Mu elueesmärk on see, et mind kantaks. Minu loogika kohaselt pole sa tegelikult edukas, kui pead ise kõndima. Ma tahan olla nii tähtis, et teised inimesed oleksid valmis mind ühest ruumist teise kandma, isegi mööda tänavat tassima. Ja ma ei pea ka silmas mingisugusel kõrgel platvormil tassimist. Tahan, et inimesed kannaksid mind nagu pesukorvi, ükshaaval.

Vahel ma arvan, et on hea, et ma pole miljardär. Mul läheb „Dilberti" äri hästi, kuid kandmisest olen veel kaugel. Oleks mul miljard dollarit, ei teeks ma mitte midagi ise. Ütleksin vaid: „Kui sa viid mu vannituppa ja pesed mu hambaid, annan sulle miljon dollarit. Ja sa ei tohi seda tehes mind üles äratada."

Loomulikult vajaksin oma mõisas pühendunud töötajaskonda, kes kannaks mind ühest toast teise. Kuid reisides maksaksin suvalistele võõrastele, et nad mind kannaksid. Ja ma ei valiks suuri võõraid. Ma tahaksin kiitsakaid kandjaid, et väljakutse oleks suurem. Ütleksin neile, et see kasvatab iseloomu.

Võib-olla maksaksin kellelegi, et ta valmistaks mulle spetsiaalse särgi, mille seljal oleks kohvrisang. Kannaksin seda reisidel. Lastes end hotelli sissekirjutamiseks vastuvõtulaua juurde kanda, ütleks administraator: „Kas teil on oma kottidega abi vaja?" Mina vastaksin: „Jah, ja ma tahan, et te mind 600 000 dollari eest üles tassiksite ja poti kohal hoiaksite. Viimased kuus tundi olen joonud ainult Grey Goose'i." Siis hüppab väike 50-kilone Erica Toledost üle laua ja asub mind lifti poole kandma. Sel hetkel ütlen: „Oih, unustasin mainida: liftid pole minu teema."

Lisaks naudiksin sellise rahahulga omamist, et võin karistada igaühte, kes mind ärritab, kuid teha seda mõnel täiesti seaduslikul viisil. Kui näiteks keegi teeb mulle õhtusöögi ajal kaugturustuskõne, kulgeks see umbes seda rada:

MINA (telefonile vastates): „J-j-juhuu."

KAUGTURUSTAJA: „Kas te sooviksite mingilt võhivõõralt natuke sodi osta?"

MINA: „Annan sulle 500 000 dollarit, kui sa endale kohe praegu peksa annad."

KAUGTURUSTAJA: „Mida?"

MINA: „Kuulsid küll. Kuid nüüd saad vaid 400 000. Sa oleksid pidanud kohe hakkama endale vastu nina lööma."

Seadus ei luba kellelegi maksta, et ta kellelegi teisele peksa annaks, kuid olen peaaegu veendunud, et seadus lubab kellelegi maksta, et ta iseendale kolki annaks. See on ainult märksa kallim.

Igatahes, minu jutu iva seisneb selles, et tähtis on elus sihte omada.

Kuumalaine

Hiljuti oli meil Californias kuumalaine. Ma oletan, et mu kliimaseade läks sellepärast katki, et see pole mõeldud kuuma ilmaga kasutamiseks. See oli halb uudis. Hea uudis on see, et ma lahendasin Lähis-Ida probleemid. Luba mul selgitada.

Viimastel päevadel, mil temperatuur tõusis 44 kraadini ja mul polnud konditsioneeri, ei tahtnud ma teha muud, kui valmistada pommi ja tappa konditsioneeriparandaja, kes muudkui mu kontorist mööda sõitis ja kõiki teisi aitas. Tegelikult tahtsin tappa kõiki, kes keeldusid ükskõik millisel teemal minuga nõustumast.

Siis ma taipasin, et Lähis-Ida probleem tuleneb ebapiisavast jahutamisest. Kui nüüd järele mõelda, siis pärineb kogu maailma organiseeritud vägivald kohtadest, kus on kehv kliimaseade. Ja kõrbes peetakse 44-kraadist päeva meeldivaks. Kujuta ette, kui tõredaks *sina* 52 kraadi juures muutuksid. Ja tead, mida ma kunagi ei näe, kui televiisoris näidatakse kaadreid Lähis-Idast?

Varju.

Iga intervjueeritav inimene seisab otse päikeselõõsas. Mõned varjualused oleksid heaks sammuks maailmarahu tagamise suunas. Lisame mõned ventilaatorid ja külmad joogid ning minu arvates võib ÜRO laiali saata.

Kui õues on 52 kraadi sooja ja sulle antakse valida, kas istud ühetoalises saras koos seitsmeteistkümne ebaregulaarselt vannis käiva sugulasega või lähed rakette tulistama, tundub terrorismi variant pagana ahvatlev. Sest tead, mida ma veel kunagi televiisoris näinud ei ole, kui näidatakse kaadreid Lähis-Idast?

Hobisid.

Ja see on ka mõistetav. Enamik hobidest on seotud ühega järgnevaist:

Liim (sulaks ära)
Raha kulutamine (neil pole seda)
Väljas olemine (seal on 52 kraadi sooja)

Toatemperatuuril ei õnnestuks sul kunagi veenda mind lõhkeaineid kandma. Kuid 52 kraadi puhul oleks iga vaheldus teretulnud.

Puhtalt uudishimust sooviksin näha diagrammi, mis näitaks kuumuse ja vägivalla suhet viimase viiekümne aasta jooksul. Vean kihla, et seal on tugev seos. Tõsiselt, millal nägid sina viimati uudistes lugu talvejopega mehest, kes tulistas granaadiheitjast?

Aluspesupuue

Vahetevahel on mul probleeme, mille puhul tekib mõte, kas ka kellelgi teisel maailmas midagi sarnast ette tuleb. Eile oli üks selliseid juhtumeid.

Pakkisin asju ühenädalaseks reisiks oma uue perekonnaga ja märkasin sahtlis aluspükse, mida ma polnud teab mis ajast kandnud. Niisiis otsustasin need oma reisiriietusse kaasata. See osutus suureks veaks.

Võttes arvesse, et seda loevad ka naised, siis luba mul natuke meeste aluspükste ehitust selgitada. Me oleme praktilisuse pooldajad, seega on kõige traditsioonilisemate aluspükste keskel pilu, et oleks võimalik kiirelt oma Vello välja võtta. See võimaldab meil kofeiiniga jooke tarbida (suu kaudu, mitte Velloga) peaaegu hetkeni, mil oleks juba liiga hilja, et tualetti jõuda. Siis jääb veel vaid tzzt-jõnks-pšššš. Ja kõik on hea.

Praktilisusest lähtudes oletan, et enamik mehi eelistab allatõmbamise võtet läbi pilu sikutamisele. Igal juhul on pilu olemas, kui sul peaks selle järele vajadus tekkima, võib-olla rohkem traditsiooni pärast kui mingil muul põhjusel.

Kuid vahel iseloomustab mulle arusaamatutel põhjustel mõndasid aluspükse üks kõige tüütumaid omadusi: normaalse kõndimise ja istumise käigus tungib püksikandja viinerijupike poolenisti pilust välja, meenutades oma kilbist välja piiluvat kilpkonna. Ja peagi on sinu keha kõige tundlikum osa pressitud aluspükste ja karmi teksariide vahele.

Väljuvate lendude värava poole kõndides pidi mu reamees Vello kogema üheaegselt nii kägistamist kui ka pressimist. Kui sa sellist asja veel tunda pole saanud, siis võin öelda, et see sunnib sind kõndima nagu Michael Jackson, kellel on pükstes tõmblev põngerjas.

Igatahes, ainuke lahendus oleks ettevaatlikult käsi püksi ajada ja manuaalselt kohendada. See on eriti suur väljakutse juhul, kui sind ümbritsevad igast küljest inimesed, kes ootavad oma lendu ja kellel pole muud teha, kui kuulata iPod'e ja vaadata inimesi, kes näpivad oma tillusid. Ma ei suutnud ära oodata, millal pääsen käimlasse. See oli umbes kvartali kaugusel. Pidin leppima käigu pealt käe püksi ajamise ja noku kohendamisega.

Minu õnneks olen ma nähtamatu. Olles keskmist kasvu ebaatraktiivne mees, ei märka sind rahvahulgas keegi, kui sa just parasjagu ei põle või ei kanna ilusa kahekümneaastase naise nahast valmistatud kostüümi. Seekord polnud tegemist kummagi olukorraga.

Nagu sa võid arvata, tuleks nokukohendus kiirelt läbi viia. Kui jääd unelema, siis jätab see hoopis vale mulje. Tuleb säilitada usutavus mingilgi tasemel juhuks, kui lennujaama turvamehed sind küsitlema hakkavad:

TURVAMEES: „Meile teatati, et te tegelesite värava nr 17 juures enda rahuldamisega."

SINA: „Ei, ma vannun, mu Vello hakkas aluspükstes kilpkonnastuma ja ma vaid kohendasin oma varustust."

TURVAMEES: „Te veetsite liiga palju aega."

SINA: „Ma... ma ei veetnud aega. Sattusin paanikasse. See ei olnud lihtne liigutus, muud midagi. Ausõna."

TURVAMEES: „Meil on videosalvestis. Kas jääte oma versioonile kindlaks?"

SINA: „No hästi, võib-olla natuke viivitasingi. Harjumuse jõud."

TURVAMEES: „Võite minna. Keegi ei taha teid niigi palju puudutada, kui on vaja käeraudade pealepanemiseks."

Seekord valisin sättimise jaoks pitsabaari ja pudi-padi poe vahelise ala ja olen peaaegu kindel, et keegi ei märganud. See oli hea uudis. Halb uudis oli see, et need aluspüksid olid retsidivistid. Vaevalt olin jõudnud oma vapra Vello puuvillahaardest vabastada, kui juba tillu samasse lõksu langes nagu hullunud jojo. Umbes pärast kolmandat kohendamist viie minuti jooksul vabanesin kõigist kompleksidest. Täiesti hämmastav, mille kõigega on võimalik harjuda. Arvatavasti nägin välja, nagu sõeluksin seal kulda.

Igatahes, jutu iva on selles, et mul on hea meel, et mu nimi pole Vello. Eriti õnnelik olen, et mu perekonnanimi pole Valus.

Pittsburgh

Olen täna jälle teel – seekord suundun Pittsburghi, kus pean lustaka avakõne hämarale ruumile, mis on täis võhivõõraid. Pittsburghis on palju suurepäraseid turismimagneteid ja loodusimesid. Näiteks on seal Pittsburghi muuseum, kus eksponeeritakse asju, mida teised muuseumid ei tahtnud, Roostefestival ja ajalooline kindlus Kainla Auch. Ja kui sulle meeldib näha tuhandeid halle linde telefoniliinidel istumas ja ootamas, et kellelgi kukuks friikartul maha, siis meeldib sulle ka Pittsburgh.

Wikipedia ütleb, et Pittsburghi taevas on 200 päeva aastas pilves. Selles riigiosas on neli aastaaega. Kui see sarnaneb mingilgi määral mu kunagise kodulinnaga New Yorgi osariigi põhjaosas, tähendab see seda, et ülejäänud 165 päeva aastas hauduvad silmamunad su kolbas või ukerdad sa kikivarvul, et oma munakesi pruunja lume kohal hoida. Sellepärast tellisingi endale kindla sisetemperatuuriga akendeta konteineri, milles mind lennujaamast otse hotelli konverentsisaali transporditakse. See on kõik lepingus kirjas.

Mu kõhutunne ütleb, et minusugused taimetoitlased ei ole teraslinnas teretulnud, seega sidusin oma pahkluu külge varupeedi ja peitsin oma kiirköitja selja kolme rõnga vahele porgandi. Kõigeks valmis!

Sa võid ju minu Pittsburghi kirjeldusse umbusaldavalt suhtuda, kuna ma pole seal kunagi olnud ja hankisin vaid viis minutit tagasi oma BlackBerryga teavet sealse kliima kohta. Kuid sellest pole midagi, sest kogu minu teadmistepagas on hallutsinatsioonide ja väärteabe segadik, mis põrkleb minu kortsus hallis asjanduses ringi (minu ajus, sa pervert), kuni muutub usaldusväärseks faktijadaks. Selle teeb lahedaks asjaolu, et tuhanded inimesed loevad seda raamatut ja mingi protsent nendest asjadest, mida ma rääkisin, muutub nende arusaamaks Pittsburghist.

Kümne aasta pärast võid juhtuda rääkima kellegagi, kes on ise Pittsburghis üles kasvanud. Võid üritada talle muljet avaldada, mainides Roostefestivali. Sa ei mäleta, kust sa seda kuulsid, kuid oled üsna kindel, et see oli kuidagi seotud mingite hõljumitega, mida sa oma pidulikes pükstes näha ei tahaks.

Mul on meeles – võib-olla kujutasin ka ette –, et Pittsburgh on alati elukvaliteedi edetabelites kõrgel kohal. Nii et midagi teevad nad õigesti. Ma oletan, et osaliselt seisneb nende strateegia turistide heidutamises, andes oma spordivõistkondadele nimeks Piraadid ja Pätid. Kõlab nagu koht, kus sa võid oma rahakotist ilma jääda, kui sa seda omale pooleldi tagumikku ei topi.

Uuendatud: No hästi, tuleb välja, et Pittsburgh on väga meeldiv koht ja ka üsna ilus. (Ausõna.) Nüüd on mul kahju, et ma seda pilkasin.

Kääbuste maksusoodustused

Väikest kasvu inimesena tunnen alati end petetuna. Minu rahaga subsideeritakse paljusid suuremaid inimesi ja see ei meeldi mulle.

Näiteks maksan ma söö-palju-jaksad puhvetis sama palju kui see sell, kellel on isiklik tagahaagis. Loogiliselt võttes maksan ma selle tüübi lõuna eest.

Lennukitel hõivavad hiiglaslikud inimesed kogu oma istme, pluss 30 protsenti minu omast. Minu iste on teiste põlvi ja küünarnukke täis. Üritan oma käetuge tagasi vallutada, kasutades juhusliku nügimise manöövrit.

Kuid lühikese varruka hooajal on mul raske karvase käsivarre kaitsest läbi murda. Kõdi on, kurat võtaks.

Lennates pean juurde maksma, kui mu kohver kaalub 24 kilo asemel 26 kilo. Seejärel istun Godzilla kõrvale. Ta teeb mulle umbes 50 kiloga ära. Minu pilet subsideerib tema tohutu juustuburgeritega täidetud torso ringilennutamist.

Suured inimesed saavad rohkem ka filmidest/näidenditest/kontsertidest kui ülejäänud, kes maksavad pileti eest sama palju. Mina näen vaid suurt pead. Ja sellest, kuidas nad liiga palju madalsagedusi absorbeerivad, ei hakka ma parem rääkimagi.

Minu suuruses särgi valmistamiseks on kasutatud umbes 40 protsenti vähem materjali kui XXL suuruse jaoks. Ma maksan teiste inimeste puuvilla eest. Kas see on õiglane?

Kogukatest inimestest on ka kasu. Keegi teine ei saaks kušetti teisele korrusele viia. Ja kui mingi psühho tõmbab 7-Eleveni poes relva välja, siis olen tänulik, et ma saan kellegi selja taha karata. Kuid üldiselt hingavad nad liiga palju hapnikku ja kulutavad ning lõhuvad vaipu. Olen veendunud, et kui hiiglaslikud inimesed koera paitavad, siis kulutavad nad looma oma tohutute kätega liiga kiirelt ära. Heale koerale on ette nähtud vaid teatud arv silitusi.

Sellepärast leian, et tulumaks ja käibemaks tuleks asendada mahumaksuga. Peaksime kõigest inimesi mõõtma ja vastavalt sellele maksustama. Ja kuna kasvu ning sissetuleku vahel on tugev seos, siis poleks lõpptulemus ka nii ebaaus.

Mul on halb eelaimus, et praegu suurenesid minu peksasaamise šansid.

Sadistlikud pominafilmid

Oled sa märganud, et viimasel ajal on filmi vaatamiseks vaja vähemalt kahte inimest? Tavaliselt käib see nii:

FILMINÄITLEJA: „Pomin, pomin, pomin."

SINA: „Mida ta ütles?"

TEINE INIMENE: „Ta ütles, et lööb kääbuse maha või rääkis midagi kaerahelbepudrust."

FILMINÄITLEJA: „Pomin, pomin, pomin."

TEINE INIMENE: „Mida?"

SINA: „Ta ütles, et talle meeldivad jaanalinnud või rääkis midagi kättemaksust."

Mis veelgi hullem, filmi kestel tikuvad näitlejad peksa saama, ära väsima või pilve jääma. Ja see tähendab, et pomisetakse *veel* rohkem. Erinevus on selles, et nüüd ei liigu huuled peaaegu üldse. Seda nimetatakse näitlemiseks. Kas ma olen ainuke, kes filmi vaadates iga viie minuti tagant heli valjemaks keerab?

Ja telesarjast „24" ei hakka ma parem rääkimagi: selle alapealkiri peaks olema „Sosistavate inimestega juhtub halbu asju."

Eile öösel vaatasin auhinna pälvinud filmi DVD-d. Ja auhinna pälvinuall mõtlen ma sellist teost, mille alguses juhtub ümisevate inimestega kohutavaid asju ja järgneva kolme tunni jooksul lähevad asjad aina halvemaks. Filmitegijad teavad, et kui vaatajad on rõõmsad või kuulevad dialoogi, siis libiseb Oscar neil käest.

Nii ma siis istusin, vaatasin seda DVD-d ja tunne oli selline, nagu laksaks keegi mulle rehavarrega munadesse. Osatäitmised olid kahjuks muljetavaldavad ja muutsid valu veel tõelisemaks. Ja kuna film oli hästi tehtud (umbes samas mõttes, nagu Bostoni kägistaja oli põhjalik), tundsin kohustust see lõpuni ära kannatada.

On olemas mingi kirjutamata reegel, et mida kehvema enesetunde film tekitab, seda pikem peab see olema. Komöödiad ja animatsioonid jäävad tavaliselt kõvasti alla kahe tunni. Kuid film jäävette uppuvatest hästiriietatud inimestest sihib kindlalt nelja tunni piiri.

Eile öösel vaadatud filmi juures oli kõige kummalisem see, et peaaegu kõik minu sõbrad soovitasid seda. Ilmselt pean filmide kohta küsides muutuma täpsemaks. Selle asemel, et küsida: „Kuidas film oli?" ja saada vastuseks: „Suurepärane!", peaksin küsima: „Mis tunne oli seda filmi vaadata?" Sel juhul saaksin vastuseks: „Tunne oli selline, nagu oleks mu rinnakorvile pargitud linnamaastur ja torso külge kleebitud nälginud rotid. Näitlejatöö oli hiilgav!"

Rämpspostitajad

Mind jahmatab viimase aja rämpsposti madal kvaliteet. Kui keegi tahab minult raha välja petta, siis ma tahan, et ta selleks ka natuke vaeva näeks. Järgnevalt näed mõningate kirjade pealkirju, mis täna mu rämpspostikasti maandusid:

Re: see paist puudu
Re: Damiana üks peenise suurendamis plaaster lisandeid olnud
Re: Õpi ikastumist
Re: UUS ajastu heale vanale KIRJASEBRale.Teadlased ütleb JAH!

Kas need sellid üldse *üritavad*? Ma respekteerin mingil määral rämpsposti, mille pealkirjadeks on „Robertilt" või „kiire küsimus". Need on head katsed. Kui ma parasjagu keskendunud pole, siis võin isegi mõne neist avada. Kuid kes avaks sõnumi pealkirjaga „Re: UUS ajastu heale vanale KIRJASEBRale.Teadlased ütleb JAH!"?

Hirmutav on aga see, et iga rämpspostituse avab vähemalt üks inimene. Kujutan ette, et mingi Barney-nimeline vend logib Floridas oma postkasti, näeb teadet nimega „Re: see paist puudu" ja mõtleb: „See peab olema mõne mu sõbra kirjutatud." Siis ta avab selle ja üllatub, kui ilmneb, et tegemist on peenise suurendamise tabletiga, mis ravib üksiti ka kiilaspäisust ja aitab valida tasuvaid odavaktsiaid.

Võiks ju eeldada, et Barney imestab sellel hetkel, miks ta pole näinud kõikjal lugusid sellest uudsest läbimurdelisest imeravimist. Aga tema ei imesta. Tema teab ainult seda, et ta on vaene, kiilas ja ta till ripub nagu külmunud tõuk. Makstes vaid 29,95 dollarit on tal võimalik kodust lahkumata see kõik korda ajada. Ta küll arvab, et see võib pettus olla, kuid kas ta saab endale lubada riski, et see ei ole? Niisiis saadab Barney imepillitellimuse ära ja imestab, miks Nigeeria kaupmehel tema sotsiaalkindlustusnumbrit vaja läheb.

Rääkides sotsiaalkindlustusnumbrist – minu arvates peaks valitsus kõigile riigi kodanikele rämpskirju saatma. Kui keegi Barney-sugune üritab imetablette osta, kustutab valitsus tema sotsiaalkindlustusnumbri oma registrist, et ta ei saaks enam valimas käia. Sel viisil laheneksid paljud probleemid.

Inimloomus

Kui tulnukad maanduksid sinu tagahoovis ja annaksid sulle ühe minuti, et kirjeldada kõike inimeste käitumisega seonduvat, siis mida sa ütleksid?

Leidsin täna vanu meile läbi vaadates sellele vastuse. Üks „Dilberti" lugeja saatis mulle sellise loo:

Hooldusmees keeras täna meie kontoris termostaati. Hakkasin temaga („Dilberti" koomiksi) „Termostaadisõdadest" rääkima. Ta rääkis mulle ühest kontorist, kus oli 30 naist, kes ei suutnud kunagi sobivas temperatuuris kokku leppida. Tema soovitusel paigaldati kontorisse 20 võltstermostaati. Kõigile öeldi, et iga termostaat kontrollib oma lähiümbruskonna temperatuuri.

Probleem lahendatud. Nüüd, mil igaüks „kontrollib" oma termostaati, pole mingeid probleeme.

Teadlased ütlevad, et rohkem kui mõni muu faktor, mõjutab rahulolu tööga see, kui palju sul on kontrolli oma töö üle. Minu jaoks on see täiesti loogiline, sest olles kord vabastatud igasugustest kohustustest aktsiaomanike ees, võib elu päris hea olla.

Kui sa oled kunagi kontori töövahendeid varastanud – ja ma ei väida, et sa oled –, siis tead, et see suurendab sinu rahulolu oma töö suhtes. Ja mitte sellepärast, et sa varastasid viiekümne sendi väärtuses sodi, vaid sellepärast, et sa *võid* seda teha. Tähtis on kontroll asjade üle, tuntud ka kui „karistuseta pääsemine".

Inimestele meeldib kontroll. Samal põhjusel on ka iPod nii menukas. iPod'i menust moodustab 1 protsendi võimalus muusikat kuulata ja 99 protsenti võimalus valida, millist muusikat sa mingil suvalisel hetkel kuulata soovid. Olen kindel, et kui Apple looks toote, mis ei teeks muud, kui annaks sinu keha tundlikele osadele tugevaid elektrišokke, siis müüksid nad neid miljoneid, kui pakend oleks lahe ja sinul oleks võimalus valida, milline kehaosa impulsi saab.

Kuigi inimestele meeldib kontroll, muutuvad nad närviliseks, kui valikuid on liiga palju, sest see tekitab täpselt sellise tunde, nagu oleks olukord kontrolli alt väljas. Näiteks ütlevad kõik, et neile meeldib, kui menüüs on suur valik. Kuid vaadake oma kohtingule kutsutu nägu järgmine kord, kui ta avab menüü, kus on nelisada nimetust. Ta näeb välja nagu *chihuahua* lasketiirul.

Õnne võtmeks on kontroll selgelt piiritletud valikute üle, millele tilgub tasapisi uusi võimalusi juurde, kuid mitte nii palju, et need segadusse ajaksid. Seetõttu arvan, et nutikatel tulnukatel oleks lihtne inimesi orjastada, valmistades neile individuaalsed puurid, kus poleks muud kui valguseregulеerija ja valik viirukeid. Kuid ma ei tohiks neile vihjeid anda.

Tööharjumused

Ma lugesin, et Stephen King tavatses oma raamatuid kirjutades rasket rokki kuulata ja kõvasti juua. Ma kadestan teda. Välja arvatud see alkohoolikuks muutumise osa. Ja autolt löögi saamine.

Kindlasti oleks väga tore osata juues ja häirivate tegurite kõrvalt suurepärast tööd teha. Mina olen üldiselt selle vastand. Näiteks ei suuda ma kirjutada, kui mu tagumiku mõlemad kannikad ei toetu võrdselt toolile ja mu jalad pole täistallaga vastu maad. See on tülikas, sest vahel tunnen vajadust jalad risti asetada ja ühe kannika arvelt teist säästa. Kui ma võtan sellise asendi sisse, suudan parimal juhul tühjusse vahtida ja üritada oma nime, liiki ja sugu meenutada. Ilmselt on mul mingisugune tagumiku-aju neuroloogiline ühendus, mis lihtsalt on selline.

Samuti ei suuda ma kirjutada, kui ma olen natuke näljane, janune või tunnen põies survet. See elimineerib veel kuskil 70 protsenti minu potentsiaalsest tööpäevast. Seetõttu pole ka Dilbertil suud ja silmamune – mul lihtsalt pole selleks küllalt palju aega.

Lisaks on 10 protsenti minu tööpäevast reserveeritud kassi antitootlikkuse ristikäikude nurjamiseks. Talle ei meeldi, kui ma töötan, lähtudes üldkehtivast kassi teooriast, et iga hetk, mis kulutatakse tema mittepaitamisele, on raisku läinud aeg.

Niipea kui olen mõne joonistamisvahendi kätte võtnud, asub ta kontoris süstemaatiliselt ühte asja teise järel kratsima ja närima, kuni leiab midagi, mis sunnib mind töötamist katkestama ja tema silitamist alustama. Ma ei taha, et ta saaks teada, mis mind kõige rohkem häirib, seetõttu üritan teda tüssata. Teesklen ärritumist, kui ta närib kollast kleepuvat märkmepaberit, aga jään ükskõikseks, kui ta näljaselt monitorijuhet ründab. Oleme seda rutiini järginud juba aastaid, mistõttu mu kontor näeb välja nagu Hezbollah' peidupaik ja kõik mu paremad ideed on kassi sees.

Kirjutaksin rohkemgi, kuid tunnen vastupandamatut vajadust oma jalad ristata ja...

Vananemise eelised

Ma ei tea ühtegi üle kaheksateistaastast, kes tahaks vanemaks saada, hoolimata uuringutest, mis näitavad, et vanemad inimesed on õnnelikumad kui noored. Olen alati mõelnud, miks vanurid on nii rahulolevad, ja saades nüüd ise vanemaks, hakkab müsteerium lahenema.

Näiteks tahtsin kümme minutit tagasi kodust kontorisse kõndida – kokku neljakümne seitsme sekundiline teekond. (Jah, olen seda aega mõõtnud.) Kandsin musti sokke, sest tulin just ülikonna ümbertegemiselt. Esikupõrandal olid sandaalid. Kas ma vaevun enne sandaalide jalgapanemist musti sokke jalast ära võtma? Haa! See on kahekümne viie aastase mõtteviis. Lükkasin need pastlad lihtsalt oma mustades sokkides jalge otsa ja jalutasin häbiraasugi tundmata minema.

Ma pole veel küllalt vana, et kanda kõikjal kalamehelotut, põlvpükse ja sandaale, kuid see oli tore eelvaade tulevastele aegadele. Lisaks olen ma nüüd abielus, nii et võin süüa kõike, mida tahan, ja riietuda, kuidas tahan – vähemalt seni, kuni mu naine hakkab nõudma basseinipoissi, kuigi meil pole basseini.

Vanemaks jäämisel on omad head küljed. Minu lemmikeelis on see, et mind austatakse isegi siis, kui ma pole seda ära teeninud. See on tore. Võiksin noorele jäätisepoe müüjale öelda: „Anna mulle kaks vaniljepalli, junnipoiss," ja tema vastab arvatavasti: „Meelsasti härra. Kohe saab!" Maailm pole õiglane, kuid kuni see minu kasuks kaldub, leian ma, et selles on mu õiglasele põlgusele oma lahter.

Kõige parem asi minu vanuse juures on see, et ma tean, mis mu elust sai. Muidugi on veel palju eluaastaid jäänud, kuid pole erilist kahtlust, et ma jään igavesti „Dilberti selliks". Kui mul just roimatuju peale ei tule – siis saab minust „see pussitav Dilberti sell".

Kui oled kahekümneviiene, oled sa huvitatud omaenese tulevikust. Kas sinust saab tööstuse juht või upud sa iseenese oksesse? Võimalusi on nii palju. Kuid tegelikult on sul vaja teada vaid seda, kas sa kandideerid kunagi riigiametisse. Kui see on tõenäoline, siis sa ei taha, et mõni su kehaööntest oleks seotud millegagi, millest sa ei tahaks oma emale rääkida.

Veel üks vananemisega kaasnev boonus on üldiselt kasutu teabe talletu-

mine, mis on sellele vaatamata muljetavaldav. Pärast neljakümneaastaseks saamist hakkad sageli kuulma repliiki: „Kuidas sa *seda* teadsid?" Kui sa liidad kokku kõik oma peas olevad faktid, pluss oma hämmastava järeldusvõime, pluss erakordse jamaajamise oskuse, siis oled sa iga alla kahekümneaastase silmis tõeline ekstrasenss.

Sellepärast küsin ma ka vahetult pärast seda, kui olen jäätisemüüjat „junnipoisiks" nimetanud: „Sa tahtsid praegu mu jäätisesse sülitada, kas pole?" Siis ta ütleb midagi sellist: „Oh sa poiss! Kuidas sa seda teadsid?"

Steroidireklaam

Kuulsin just, et endine maailmarekordi omanik 100 meetri jooksus, sprinter Justin Gatlin, andis positiivse testosterooni ja steroidide proovi. Olin vapustatud!

Esimese asjana mõtlesin kiiruselt teisele mehele maailmas. Kujutasin vaimusilmas ette, kuidas ta seda uudist kuuldes hüppas suurest rõõmust oma võimsate jalgadega läbi lae, pööningu ja katuse ja kukkus lähedalasuvasse tiiki, kus ta uppus. Sest kui sa juba kord oled kaotaja, siis sa ka jääd kaotajaks.

Kui rõõmsad võivad olla need tegelased, kes müüvad ebaseaduslikke steroide? Nii head reklaami pole võimalik osta. Ja kindlasti muutub ütlemine tablettidele-ei inimeste töö raskemaks. „Lapsed, ärge tarbige steroide. Neid kasutades võib teist saada maailma kõige kiirem mees, võite saada nii palju tutti ja raha, et… Mul läks jutu iva kaduma."

Vähemalt ühe korra võidaks näidata lugu sportlasest, kes kasutas steroide ja ei saavutanud maailmarekordit ega tõmmanud tervet Victoria's Secreti modellide nimekirja läbi. Vastasel juhul saadetaks niinimetatud vastuoluline sõnum.

Oled sa näinud mõnda kulturistide võistlust, mille kõik osalejad on „loomulikud", mis tähendab, et nende dopingutestid olid negatiivsed? Võistluse võitja näeb ikkagi välja, nagu võiks ta auto üles tõsta, ja see on muljetavaldav. Kuid iga ebaloomuliku võistluse võitja näeb välja, nagu võiks

ta selle auto väikeseks palliks pressida, ära süüa ja kaheksa kilomeetri sügavusele mäe keskele kakada. Siin on erinevus.

Kui ma saan õigesti aru, siis on steroidide kõrvalnähtusteks vistrikud, kahanenud munandid ja hootised raevupuhangud. Tahad öelda, et teadus ei suuda nende vastu midagi ette võtta? Anna mulle vaid natuke Retin-A-d, munandikotiimplantaadid, Prozacit ja olengi tegudeks valmis. Minu arvates oleks see kogu vaeva väärt, kui ma suudaksin paljaste kätega täiskasvanud puu maast välja tõmmata. Siis võiksin puhkepäevapidudel klaverit mängima asunud peohinge üle trumbata, tõstes maja vundamendilt ja raputades kogu mööbli ühele küljele, kuni tema nõme klaver külguksest välja otse basseini kukub.

Amatööride öö

Tõsised joodikud üritavad uusaastaööl, mida nad vahel ka „amatööride ööks" kutsuvad, peavoolust kõrvale hoida. Mulle meenub see teravmeelne väljend siis, kui vaatan vaidlust selle üle, kas Pluuto on pärisplaneet või kääbusplaneet. Elukutselise humoristi jaoks pole midagi piinarikkamat, kui vaadata uudistesaatelõiku, mis ilmselgelt nõuab nalja tegemist. Amatöörid muudkui loobivad kilde ja see muutub ruttu inetuks. Näiteks:

„Kui Pluuto pole planeet, on see Kupi![12] Hahahaha-norsat!"
„Pluuto pole planeet – ta on koer! Uahahahahaha!"
„Pluuto on kääbus? Tundub et Disney pani ta valesse multikasse! Hohohahahahaa!"

Saad aru? Valus.

Hiljutisel nohikupeol, kus otsustati, et Pluuto pole pärisplaneet, hoidis üks teadlastest üleval pehmet Plutot (seda Walt Disney laadset) ja vihmavarju ning osutas vaimukalt, et Pluuto on nende planeetide varjus, mille hulgas on ka kääbusplaneedid. Kõik teadlased naersid ja norsatasid ja mõtlesid, miks nad sagedamini naist ei saa.

[12] Kupi (ingl k Goofy) ja Pluto on koertegelased Miki Hiire sarjas. *Goofy* tähendab ingl k ka totakat (tlk).

Võid mind vanamoodsaks pidada, kuid minu arvates ei peaks Pluuto olema kõige naljakam planeet – või isegi kõige naljakam mitteplaneet. See pjedestaal kuulub teisele. Uraan, seitsmes taevakeha Päikesest lugedes, on osaliselt gravitatsiooniime ja osaliselt tagumikuauk.[13] Ta on kosmose naljamehe tiitli välja teeninud.

Hoolimata kõigest, mida oled kuulnud, pole Uraan must auk ja selle ümber ei tiiruta ka klingonid. Samuti ei tunne ta sugudevahelisi probleeme tekitavat Veenuse-kadedust. Ta on lihtsalt kõigist planeetidest kõige naljakam, olgu need siis kääbused või tavalised. Mõned asjad peaksid pühad olema.

Hiina striptiisimatus

Lugesin ajalehest, et Hiina politseinikud võitlevad matusteks stripparite palkamise tavaga.

Ausõna.

Matusestripparid.

Külaelanikud usuvad, et mida rohkem inimesi matustel osaleb, seda auväärsem oli surnud inimene. Ja paljad naised meelitavad rahvahulki. Ma ei tea paremat viisi surnud vanaema austamiseks, kui tellida kohale paljad naised, kes erutaksid tema elusolevat abikaasat, samal ajal kui langud vaatavad pealt.

Lisaks on sellel ka praktiline aspekt. Tähtis on veenduda, et kirstus olev mees on tõesti surnud, mitte ei teeskle seda. Kui mu mälu mind ei peta,

[13] Ingl k Uranus, kõlaliselt sarnane väljendiga *your anus* e „sinu pärak" (tlk).

siis on hiinlastel surnute äratamise kohta oma vanasõna. Või ütles seda Rolling Stones. Mul lähevad need kaks gruppi segi. Kumb laulis: „Sa paned ka surnud mehed purskama."? Igatahes, mu jutu mõte on selles, et see on hea viis katsetamiseks, kes päriselt surnud on, kuid seda vaid juhul, kui sul on võimalik kasutada seda naist, kellest Mick Jagger laulis. Või oli see Konfuutsius.

Sellest loost on mul raske oma lemmikosa välja valida, kuid üks tugevaid kandidaate on seotud selle maakonna nimega, kus politsei haarangu tegi: Mephilves.

Seda vist võib hääldada kui Me-philves. Kuid see on veel mahlasemalt irooniline, kui hääldada me-pilves. Kui sa tead, kuidas seda tegelikult hääldatakse, siis ära tule mu tuju rikkuma.

Ma ei saanud teada, miks Hiina politsei ühtäkki matusestripparitele haaranguid korraldama hakkas, kuid mul on teooria. Ma arvan, et räägin kõigi meeste eest, kui ütlen, et neljateistkümneaastaselt oleksin olnud valmis oma sugulast tapma, et vaid stripparit näha. Ja pea meeles, et nendel väikestel Hiina küladel pole kaabeltelevisiooni ja kiiret internetiühendust. Seal polegi meelelahutuseks (mis poleks draakonikostüümide ja tamburiinidega seotud) peaaegu midagi muud teha, kui kedagi surnuks kägistada.

Hiinlased on meile andnud püssirohu, ilutulestiku, söögipulgad ja nüüd siis selle idee. Ma loodan, et see jõuab ka Ühendriikidesse. Ma ei tea, mis tunne on olla üheaegselt kurb ja erutatud, kuid olen valmis seda proovima.

Kahjuks rikume me siin kõik ära. Arvatavasti hakkavad meil matustel stripparite asemel miimid esinema. Kuid pean tunnistama, et oleks lõbus vaadata miimi, kes kujutab maa all männikastis kinniolemist.

Enesekriitika

Olen täheldanud, et alati kui teiste riikide elanikud kritiseerivad ameeriklasi, tikun ma nendega nõustuma. Ära saa minust valesti aru – ma armastan oma riiki ja arvan, et iga teine riik imeb palju rohkem kui Ameerika.

Aga kui keegi nimetab Ameerikat ülbeks, siis on mul raske temaga mitte nõustuda. Me *oleme* ülbed. Ausalt öeldes ei meenu mulle ühtegi korda, kus mõni ameeriklane oleks sellele süüdistusele vastu vaielnud. Tavaliselt me lihtsalt muudame jututeemat ja osutame, et kaebaja riik on hädavarestest kubisev sitapall. Teisisõnu – käitume ülbelt. Kuid me ei eita seda.

Samuti pole kunagi mu reaktsiooniks süüdistusele, et Ameerika on täis sõjaõhutajatest Jeesust ülistavaid silmakirjatsejaid: „Võta oma sõnad tagasi!" Tavaliselt ma vaid noogutan ja pomisen midagi sellist: „Hea tähelepanek." Meie, ameeriklased, mõtleme (tavaliselt), et meie sõjasepitsemine on sama, mis enesekaitse või sõbra aitamine, kuid seda *on* raske sobitada küsimusega: „Kuidas käituks Jeesus?"

See pole veel naljakas osa. Naljakas osa on küsimus, kas teised riigid kuulevad enda kohta Ameerika kriitikat ja mõtlevad: „Tabasid naelapea pihta!" Näiteks arvan, et räägin peaaegu kõigi ameeriklaste eest, kui ütlen Lähis-Ida maade kohta: te olete kõik harimatud segased türapead.

Palun luba mul täpsustada, et räägin vaid *riikidest* üldiselt, mitte igast kodanikust eraldi. Samamoodi, nagu on ameeriklasi, kes pole ülbed, sõdu õhutavad silmakirjatsejad, on ka Lähis-Idas küllaldaselt inimesi, kes on valgustatud ja mõistlikud. Kahjuks paistab, et ükski neist pole võimul. Kui Gandhi praegu Lähis-Idas reinkarneeruks, siis peaksid nad selle selgitamiseks, kes tal pea maha võtab, kõigepealt loterii korraldama.

Vähemalt näib see nii ülbe, sõdu õhutava silmakirjatseja vaatenurgast.

Hakkasin hiljuti selle üle mõtlema, sest meedia on kajastanud kahte juhtumit, kus Lähis-Ida juhid on tunnistanud (omal moel), et nad on tõesti harimatud ja segased türapead. Üks Hezbollah' juhte ütles intervjuud andes, et kahe Iisraeli sõduri röövimine oli viga, sest sellega õhutati vägivalda. Ja hiljuti salvestati ühe Hamasi juhi jutt, kus ta väitis, et palestiinlased peavad võtma vastutuse oma ühiskonna kokkuvarisemise eest pärast seda, kui Iisrael sealt taandus.

Raske on teenida ülbe sõjaõhutajast silmakirjatseja austust, seda eriti siis, kui sa oled harimatu segane türapea. Kuid enesekriitika pälvib küll meie tähelepanu. Miskipärast vähendab see vajadust olla ülbe, sõduõhutav ja silmakirjalik. Huvitav, kas see toimib mõlemat pidi? Kas lähisidalased oleksid vähem harimatud, segased ja türapead, kui ameeriklased oleksid vähem ülbed, sõduõhutavad ja silmakirjalikud? Mina vastust ei tea. Lihtsalt huvitav on selle üle juurelda.

Ja siis on veel Iisrael. Nemad on omamoodi Ameerika ja Lähis-Ida sohilapseks. Nad on mõlemalt poolelt pärinud halvimad omadused. Nii et kuigi Ameerika armastab Iisraeli tingimusteta, arvame me samas, et see on ülbe, sõdu õhutav, silmakirjalik, harimatu, segane ja türapeastunud riik. Teisisõnu on see nagu iga teinegi teismeline.

Ma tean, et see kõlab karmilt, kuid minu arvates on enesekriitika alati esimene samm lahenduse poole. Ja kui keegi pole enesekriitikaks võimeline, annan ma meeleldi nõu, millest alustada. Selleks ju ülbed sõbrad ongi.

Hääletu *h*

Paljud teist pole teadlikud hääletu *h* reeglist. Vaikse *h* võid panna igale poole, kuhu tahad, just sellepärast, et see on hääletu. Niisiis on ühteviisi õige hääldada nime Gandhi nii Gandih, Gahndi, hGandi kui isegi Gandhhhhhhhhhina.

Hääletu *h* on väga paindlik. Rääkides viskan teksti iga kolmanda silbi järel mõne hääletu *h* ja see ei paista kedagi segavat. Ma ei ürita seda eputamise pärast teha. Mulle lihtsalt meeldib, kuidas see ei kõla.

Vähetuntud fakt: nähtamatu pommituslennuki algne nimetus oli Hhhhhhh, kuid kõik *h*-d peale neljanda olid hääletud.

Võib-olla sa pole kuulnudki, miks *h* muutus hääletuks. Viikingite aegadel polnud *h* mitte ainult vägagi häälekas, vaid põhjamaalased kasutasid seda ka peaaegu igas sõnas. See tekitas palju arusaamatusi. Levinuimaks viikingite väljendiks kujunes: „Mihhh? Ma eih mõihda hhind! Keri kus *h*!"

Kuid see kõik lõppes päeval, mil Eerik Andekas nikerdas kännust puu-

tooli ja eputas sellega sõprade ees. Ja siis ütles Allen Tundetu: „Khena thool hErikh. Mah ahrvan, eth ma shitun shelle peahle."

Noh, järgmisel hetkel olid mõõgad välja tõmmatud ja õhk täis lendavaid jäsemeid. Ja see oligi päev, mil viikingid otsustasid, et nad ei räägi enam inglise keeles ning läksid ja avastasid Ühendriigid, millele panid nimeks Ameerika.

Uni

Ühel päeval küsis vend minult, miks ma saatsin talle meili kell 04.00. Minu puhul pole see ebatavaline, sest mul on sageli unehäired. See oli tüüpiline. Ja kulges umbes nii:

Kõigepealt oli mul magamiseks liiga palav. Siis nägin unenägu, kus mind ajasid taga relvastatud püssimehed. Siis hakkas üle keha sügelema. Siis ärkasin enda norskamise peale üles (vihkan seda). Siis üritasid kassid mu jalgadel magada. Siis hakkas liiga külm, kuna aken oli lahti.

See oli üks neist öödest, mil mu suu tikkus magamise ajal lahti vajuma, nii et mu kurk kuivas ära ja pidin korduvalt öökapilt veepudeli haarama ning hiljem kolm korda üles tõusma ja vett viskamas käima.

Tehes oma hilisöiseid tualetikülastusi, kasutan ma BlackBerryt taskulambina ja vahel teen selle vea, et hakkan tagasi tulles sõnumeid vaatama. Ühe neist oli saatnud mu meilisõber Egiptusest. Nüüd laman voodis ja koostan oma vastust tema Iraani presidenti puudutavale teooriale.

Nüüdseks on väike padi, mida ma oma põlvede vahel hoian, maha kukkunud ja ma ei suuda otsustada, kas tasub seda üles võtta. Kas selle kasutamine on kohustuslik või lihtsalt meeldiv? Suudan ma omavahel kokkupuutuvate põlvedega magada? Kui oled väsinud, pole sul ühtegi lihtsat küsimust.

Järsku tajun, et padja pealmine pool on natuke liiga soe, kuna mu pea on seal peal olnud, samas kui alumine pool on liiga jahe. Ja kassid on jälle mu jalgel. Ma sügelen, mu kurk on kuiv ja ma mõtlen, kas Iraani president tahab mind tuumarelvaga tuhastada. Kui ma jään magama, kas ma satun jälle unenäkku, kus kurjad inimesed mind taga ajavad? Kas minu rapsimine

ja sahmimine ajab mu uue abikaasa üles? Kas ta hakkab mind vihkama, kuna ma ei lase tal magada?

Niisiis tõusin üles ja alustasin oma päeva.

Öeldakse, et vananedes vajad vähem und. Lõpuks, muutudes nii vanaks, et sa enam üldse und ei vaja, sa sured. Ma oletan, et mul on jäänud veel kuu või paar.

Mis on ebaviisakas?

Muretsen selle pärast, et ma võin iseenese teadmata ebaviisakas olla. Üldiselt suudan end ilmselgetes olukordades ebaviisakas olemast takistada, kuid uusi halle alasid tuleb pidevalt juurde.

Näiteks, kas on ebaviisakas lennukis oma iste täies ulatuses taha naaldada, teades, et võtan sellega enda taga olevalt inimeselt ruumi vähemaks? Ühelt poolt kasutan ju vaid ruumi, mille lennuliin mulle müüs. Nad *disainisid* sellise istme, mille seljatuge saab alla lasta. Teisalt peab minu taga olev mees mõlemad munandid sisse tõmbama, et saada oma sülearvuti kasutamiseks piisavalt ruumi. See ei tundu samuti aus.

Kuidas on lood oma auto helisüsteemide kasutamisega ajal, kui sul on aknad lahti? Peatud soojal päeval stopptule ees ja avastad, et su raadio lõugab samal helitugevusel nagu maanteel sõites. See pole talumatu muusika, vaid lihtsalt lärmakas. Kas keerad muusika järgnevaks kolmekümneks sekundiks vaiksemaks, et teised liiklejad seda kuulama ei peaks?

Oletame, et istud autos koos teise isikuga – kellegi lähedasega, perekonnaliikmega või hea sõbraga. Tema on roolis ja sina tunned vajadust teha mõned telefonikõned, millel pole temaga mingit pistmist. Sa tead, et need kõned ei saa põgusad olema. Kas kasutad seda käepärast ebaproduktiivset aega ära, samas kui sind ennast sihtkohta sõidutatakse?

Kuidas suhtuda nõu küsimisse sõpradelt, kes oma ametikohal töötades sarnaste nõuannete eest raha küsivad? Mõtlen selle all arste, juriste, raamatupidajaid, finantsnõustajaid, tenniseproffe ja teisi selliseid. Kas mul on seltskondlikus keskkonnas lihtsalt suheldes lubatud küsida S korporatsiooni eeliste kohta LLC ees?

Olgu öeldud, et üritan kõiki neid tegevusi vältida. Kuid üldiselt peetakse mind ka neurootiliseks äpuks. Pakun sulle neid küsimusi, et võiksid järgmise seltskondliku kokkusaamise meelelahutuslikuks tõprakakluseks muuta. Miskipärast ei tundu selle tegemine mulle ebaviisakas.

Miks mulle meeldib inimesi ärritada?

Kirjutades oma esimest raamatut „Dilberti printsiip", komistasin kogemata kõige võimsamale ja surmkindlamale raamatumüügiideele: ütle seda, mida inimesed juba mõtlevad, kuid ütle seda paremini, kui nemad seda mõtlevad. Mina näiteks ütlesin inimestele, et nende juhid on sama kasulikud nagu seedimata pähklitükid oravajunnis. (Näed siis, sa naerad.) Bingo – menuraamat.

Kõik menukad mitteilukirjanduslikud arvamusraamatud ei ole midagi muud, kui sinu enese arvamus, mis sulle uuesti (seekord koos vürtsidega) sisse söödetakse. Ann Coulter müüb temaga ühte meelt olevatele konservatiividele. Al Franken müüb temaga ühte meelt olevatele liberaalidele. Ja minu arvates teevad nad seda geniaalselt.

Üritasin seda reeglit ühe hilisema raamatuga, „Dilbert ja loodrielu", rikkuda. Minu teesiks oli, et kõik on loodrid, kaasa arvatud sina ja mina. Oih. See vaatevinkel polnud populaarne. Keegi ei taha kuulda, et ta on looder. Inimesed tahavad raamatut, mis ütleks, et *teised* inimesed on loodrid, sest just seda usuvad nad ise. Enamik inimesi ei taha sellega riskida, et nende arvamust muudetakse.

Et mitte kõigile liiga teha, tunnistan, et on olemas sõltumatud mõtlejad, kes loevad igasuguseid raamatuid. Kuid neid pole küllalt palju, et luua menuraamatut. Sellepärast olen natuke aega kulutanud, üritades välja mõelda raamatu pealkirja, mis müüks kõige paremini. Tahan kasutada teemat, mis sobiks paljudele inimestele, midagi, mis käib sama rada kui enamiku inimeste mõtted, kuid mida keegi ei julge välja öelda, kartes saada vallanda-

tud või ühiskondlikuks heidikuks. Ja lisaks tahan sinna segada natuke petlikku lootust. See annab inimestele põhjuse seda lugeda.

Potentsiaalsed menukite pealkirjad

„Imeravim kiilaspäisuse vastu: masturbatsioon"
„Ma ei taha sind tappa, kuid mul poleks ka midagi selle vastu, kui keegi teine seda teeks: tabamatu palgamõrvari palkamise saladused"
„Anaalne kõhurääkimine: oma puhitustes teiste süüdistamise uus teadus"
„Su poiss-sõber on TÕESTI süüdi kõigis sinu probleemides"
„Järjepidev vingumine on tervislik!"
„101 elukutset, mis tagavad suuseksi saamise"
„Tõend, et kõik inimesed, kes sinuga ei nõustu, eksivad!"

Ma arvan, et need peaksid kõik alad katma.

Tõuaretus

Oletades, et teadlastel on evolutsiooni suhtes õigus, üritan ma pidevalt silmad lahti hoida, et näha, milline inimeste alarühm hakkab ülejäänud liigist eralduma ja oma klubi moodustama.

Teoreetiliselt peaks mingi inimrühm lõpetama teiste inimestega paaritumise ja alustama põlvkondadepikkust muteerumist, kuni nende hammastel on väikesed käed, mis võivad närimisest väsimise korral nätsust kinni hoida. See on vaid näide. Võib-olla kasvatavad nad oma tagumikule ükssarviku sarve, et neil oleks jalgpallimängude vaatamisel istekoht alati olemas. Võimalused on nii lõputud kui ka põnevad, eriti sellepärast, et me oleme esimesed olendid, kes on evolutsioonist teadlikud. Nii et me võime seda tulevaste põlvkondade nimel suunama hakata.

„Billy, ma arvan, et sa peaksid selle tänavanurgal seisva tüdrukuga abielluma. Tal on tohutud abaluud ja ma arvan, et kunagi võivad sinu järglastele tiivad kasvada. See säästaks palju kütust."

Niisiis, kes võiksid olla uue liigi eelkäijateks? Üheks võimaluseks võivad olla Hollandi hiiglased. Ma olen kuulnud, et hollandlased on ühed pikemad inimesed. Kui nad suudavad oma tohutud käpad seksikatest, kuid väikesevõitu prantslastest eemal hoida, jätkavad hollandlased omavahelist paaritumist ja kasvamist. Lõpuks on hiiglaslikul Madalmaade mehel võimatu väiksema kui 360 cm pikkuse naisega last teha, ilma et ta naist selle tegevuse käigus ei tapaks.

Või on evolutsioon inimeste juures peatunud, kuna me oleme nii hukkamõistvad? Ma kujutan ette, et üks orav kargaks teist oravat ka siis, kui sellel oleks kolm saba, luues seega võimaluse uue kolmesabalise oravaliigi tekkimiseks. Kuid inimesed on valivad. Ma just rääkisin ühe naisega, kes jättis oma mehe maha, kuna tema arvates ei olnud selle amet küllalt hea. Ma arvan, et kui sel mehel oleks olnud koon ja ta oleks söönud sipelgaid, siis oleks ta isegi varem maha jäetud.

Ma pakun, et järgmine inimliik on põhiliselt aju poolest erinev. Me näeme juba praegu suuri erinevusi selles, kuidas inimesed reaalsust tajuvad. Mõned inimesed (skeptikud) näevad vaid loomulikku maailma, mida on võimalik mõõta. Teised inimesed (enamik) näevad ka üleloomulikku maailma reaalsena, kaasa arvatud hinged, vaimud, inglid, kummitused ja Jumal. Ma arvan, et need kaks gruppi võivad lahku minna.

Möödunud aegadel tapeti ateistid enne ära, kui nad jõudsid sigima hakata. Nüüd tulevad nad Euroopasse, kus nad võivad terve augustikuu juustu süüa ja ameleda. Tulemus: rohkem ateiste. Samal ajal raiutakse Saudi Araabias uskmatu Omari kellad mõõgaga maha, et ta rohkem usust taganejaid ei sigitaks. Selle viimase osas ma ehk liialdan, kuid ma arvan, et Omar ei saa omale kuut naist. Jutu iva on selles, et lõpuks on kõik ateistid ühes kohas koos. Ma oletan, et skeptitsismil on oma geneetiline komponent, täpselt samamoodi, nagu see on olemas iga muu inimvõime jaoks. Skeptikud paarituvad teiste skeptikutega. Ajapikku lõpetavad skeptikud selliste laste sünnitamise, kellel on geneetiline soodumus usklikuks hakata.

Ma arvan, et see on meie evolutsiooniline tulevik: üks kamp skeptikuid elab eraldi inimkonna enamikust, kes usuvad igasuguseid asju, vajamata selleks kindlat tõendit. Nagu praegugi, on ka siis enamik teadlasi skeptikute poolel. Võttes arvesse, et skeptikutel puudub moraalne kompass, ennustan, et nad kolivad Kuule ja ehitavad tohutu laserrelva, mille suunavad Maale ja

nõuavad siis siia jäänud usklikelt makse. Ja nad ehitavad ka ägedad robottibid, kellega seksida, mis viib Kuu sündide arvu vähenemiseni ja lõpuks skeptikute Kuu koloonia kokkuvarisemiseni. Nii et lõpuks on Kuu asustatud ainult ägedate robottibidega, kellel on tohutu Maale suunatud laserrelv. Täpselt sedasorti praktilist teavet peaksime teadustundides õpetama.

Paavst keerutab pabulad üles

Minu selle nädala lemmiklugu on see, kus paavst Benedictus solvas kõnet pidades tahtmatult islamit. Ta tsiteeris ühte Bütsantsi keisrit, kes nimetas islamit õelaks ja ebainimlikuks, kuid rõhutas, et see polnud tema isiklik arvamus.

Vastuseks õelaks ja ebainimlikuks sildistamisele surnud Bütsantsi keisri poolt, tegi grupp moslemeid seda, mida igaüks sellises olukorras teinud oleks: nad võtsid ette pommirünnakud läänekaldal olevate kirikute vastu.

See on nii paljudel tasemetel naljakas, et ma ei teagi, kust otsast alustada. Esiteks meeldib mulle fakt, et Vatikani ametliku hoiaku kohaselt tuleks moslemitesse suhtuda „lugupidavalt". Minu sõnastik ütleb, et lugupidamine on väga kaval loodrite sõna. See võib tähendada „austavat suhtumist" ja see on kena kompliment. Kuid see võib ka tähendada „kuidas kellessegi suhtutakse", mis on väga lai mõiste, hõlmates kõike alates "täitsa vingest" kuni „habetunud junnideni".

Paavst on keerulises olukorras. Ta võib öelda, et tema arvates valisid moslemid vale religiooni, tekitades sellega ulatusliku vägivallalaine. Või siis jääb ta naljaka mütsiga valetajaks. Ta arvas, et leidis kavala kesktee, omistades kõik islamit puudutavad pahatahtlikud mõtted surnud mehele ja kasutades looderlikke sõnu, mis kõlavad nagu komplimendid. Jumala teed on imelikud. Ma loodan, et paavst leiab õige tee.

Autos asjade järele küünitamine

Kirjanikuna otsin pidevalt mõtteid, mis on kõigil peas, kuid mida keegi pole veel väljendanud. See on ohtlik tee, sest alati on olemas võimalus, et ma olen ainuke friik maailmas, kellel on selline mõte või probleem. Teistega rääkides on mind julgustanud tõik, et minu kaks potentsiaalselt ebanormaalset kogemust on täiesti normaalsed. Näiteks pole ma ainuke, kes ei kuule, mida näitlejad filmides pomisevad, ja ma pole ka ainuke mees, kelle aluspüksid vahel mangustlikult tema ühesilmset madu ründavad.

Saanud nendest teadetest julgustust, proovin veel ühte kogemust jagada: iga kord, kui ma oma autos millegi raskesti kättesaadava järele küünitan, vigastan ma ennast.

Selguse mõttes olgu öeldud, et kui soovitav ese on otse käeulatuses, ei ohusta mind miski. Võin raadio sisse lülitada või suunatulesid kasutada, ilma et vigastaksin oma õlaliigest. Probleemid tekivad siis, kui miski on kaugel kõrvalistujapoolses põrandanurgas. Teine koht on tagaistme kaugem ots. Alati on see asi just mu mugavast käeulatusest väljaspool, kuid mitte nii kaugel, et ma ei saaks seda kätte, kui venitan, kuni kõõlus on rebenemas, ja hoian seda asendit, kuni sõrmeküüs pikemaks kasvab. Siis on see ü-ü-üsna käeulatuses.

Võid nüüd imestada, miks ma autost välja ei tule, ümber auto ei kõnni ja teise ukse kaudu seda asja ei võta. Ausalt öeldes imestan ma selle üle ka ise iga kord, kui olen endal jälle käigukangiga soolikaid välja laskmas. Sel hetkel teen asja veelgi hullemaks, karjudes midagi sellist: „Sa neetud loll idioot! Miks sa kogu aeg nii teed?"

Vahel kasutan abivahendit, näiteks taskurätikarpi, et sellega eemalasuvat objekti kaapida, nagu oleks sellest abi. Mis puutub haardejõusse, siis on sile, kandiline kast üsna nimekirja lõpus, kuid tuleb hakkama saada sellega, mis parasjagu käepärast on. Nii et lõpuks ma tümitan oma ihaldusobjekti papp-karbiga, lootes, et äkki see siis hüppab tollikese minu suunas. Sel hetkel, kui ma seal rabelen ja venitan ja vahel ka vannun, eraldub mu magu ülejäänud sisikonnast või tungib mu selgroo ots alaseljast välja. Ja see on valus.

Osaliselt on probleemi põhjuseks see, et mu käed pole pikad. Nad pole ka kängurulikult lühikesed, vaid lihtsalt normaalsed. Väljanägemiselt on nad

küll kõvasti üle nendest paavianilaadsetest kätest, mis sul on, kuid kaugelasuvate esemete põrgatamisel või nende järele küünitamisel on nad peaaegu kasutud. Olen kaalunud ühe sellise haardevahendi hankimist, mida vanad inimesed kasutavad, ja selle autos hoidmist. Kuid ma tean, et lõpuks oleks ka see haardevahend tagaistme tagumises otsas ja selle järele sirutudes jääksin oma põrnast ilma.

Ja sellepärast ei sõidagi kängurud autodega.

Kuidas käituks Trump?

Kui minu religioon põhineks Donald Trumpi õpetustel, üritaksin ma võimalikult palju raha kokku ajada ja selle kõik endale hoida. Ja ma tunneksin end sealjuures hästi, sest ma jääksin oma usule truuks. Ma ei tahaks oma elu silmakirjalikult elada.

Ka uskmatutel on hea elu. Nemad võivad oma raha endale hoida või seda laiali jagada – kuidas aga tahavad. Bill Gates on maailma suurim filantroop ja tema on mitteusklik. Sama kehtib ka helduselt teise filantroobi Warren Buffetti kohta. Samuti George Soros. Võiks ju eeldada, et moraalse kompassita rikkurid ehitavad pargastele isiklikud riigid, kus nad võivad päev läbi seaduslikult kodanikke vägistada ja tappa. Mingil põhjusel nad seda ei tee.

Kui sinu religioon põhineb toredal sellil, kes tahab, et sa enamiku oma rahast vaestele annaksid, muutuvad asjad keerulisemaks. Kuidas sa õigustad kolmanda televiisori ostmist, kui inimesed New Orleansis elavad kokkurullitud vaipades? See pole retooriline küsimus. Ma tõesti mõtlen selle küsimuse üle järele. Nüüd mõned parimad vastused, mida sa minu arvates võiksid anda:

Jeesusele meeldin mina rohkem kui vaesed inimesed. Ta kiidaks mu teise iPodi ostmise heaks.

Kui ma annan vaesele inimesele kala, siis ta saab sellest niikuinii ainult üheks päevaks söönuks. Üks päev pole ju midagi.

Annetan 10 protsenti oma rahast heategevuseks. Jumal ütleb, et see on täpselt õige kogus. Üksteist protsenti ärritaks Jumalat.

Vaesed inimesed on laisad või hullud. Minu rahast siin abi poleks.

Piiblis on seaduselünk, mis lubab mul oma raha endale hoida. Juu-huu!

Mu majandusteadmised on kehvad ja olen veendunud, et raha endale jättes turgutan majandust ja aitan sellega kaudselt vaeseid.

Kas mõni mõte jäi mainimata?

Soovitan seda küsimust küsida järgmisel pidulikul õhtusöögil, kui sul hakkab surmigav. Olukord muutub kiirelt põnevaks. Samuti vähendab see ohtu, et sind järgmine kord kutsutakse. On vähetuntud fakt, et filosoofia leiutas kamp tegelasi, kellele meeldis pidusid rikkuda. Kui sulle turgatab pähe mõni muu rakendusviis, siis anna mulle teada.

Võib-olla on viga minus

Minu läbi aegade lemmikus „Mr Boffo" koomiksis kujutati Mr Boffot (ma oletan) vangikongis, kus ta räägib oma kongikaaslasega. Ta räägib endast: „Üheksateist vahistamist. Üheksateist süüdimõistmist. Võib-olla on viga minus."

See filosoofia meenub mulle sageli. Sa saad vaid mingi piirini kõiki teisi süüdistada, enne kui oled sunnitud tunnistama, et probleem tuleneb sinust. Täna sain aru, et probleem on minus.

Küsimus on selles, kas ma väljendan end millestki rääkides ebaselgelt. Terve oma elu olen olnud valearvamusel, et ma pole ainult arusaadav, vaid kurikuulsalt arusaadav. Suurepäraselt arusaadav. Ühemõtteliselt, rõhutatult ja fantastiliselt klaar. Ma arvasin, et see ütlus kristalli kohta kehtis algselt minu kohta.

Kuid tuleb välja, et ma sarnanen pigem sellega, mis iganes oleks tulemuseks, kui Little Richard seksiks Rubiku kuubikuga ja nad saaksid lapse. Ja sellega vihjan ma ebaselgusele, et asi selge oleks.

Kui ma täheldaks ebaselguse probleemi vaid saabunud kirjade ja mu ajaveebi kommentaaride kontekstis, tõlgendaksin seda fenomeni kui normaalset tohmanite levikut. Kuid sama asi kordub kodus, sõpradega ja äripartneritega suheldes. Sageli. Nad ei saa *kõik* ilma põhjuseta segaduses

olla. Näiteks kulutasin tänase hommiku selgitades, miks ma viieteistkümne raamatu signeerimisega nõustudes ei arvanud, et ostan need ise välja ja saadan kuhugi. Nüüd hakkasin muretsema, et olen äkki kogemata nõustunud kellegi vihmaveerenne puhastama ja I-680 kiirtee keskjoont üle värvima. Ma olen lihtsalt nii ebaselge.

Mul on mitu teooriat, miks mind valesti mõistetakse. Üks probleem on selles, et iga suhtluse puhul tuleks oma eelduseid selgitada ja ilmselt on minu aju ses osas puudulik. Arvatavasti täidavad inimesed vastavad tühikud samal viisil, nagu minagi seda teeksin.

Nüüd saan aru, et ma pean muutuma. Kunagi oleksin näiteks öelnud: „Sajab." Edaspidi hakkan ütlema: „Just nüüd ja just siin sajab; väljas, mitte sees. Silmaga vaadates tundub tegemist olevat vedela ainega, mida pean põhjalikumaid uurimisaruandeid kasutamata veeks. See seisukoht ei ole ebapatriootliku tagamõttega. Ma ei vihja sellega, et sa peaksid seda jooma või selles püherdama. Vihm pole ei hea ega halb, kui välja arvata juhtumid, mil on tegemist hiljuti pestud autode, piknike ja viljasaagiga. Kui ma midagi loetelust välja jätsin, siis see väljajäetu pole samaväärne arvamusega, mille kohaselt mainimata jäänu oleks vihma kätte jäämise ära teeninud. See sõnum pole ei irooniline, sarkastiline ega ülbe."

Kui väljas peaks udutama, siis ma ausõna ei tea, mida teha.

Külm

Tõestisündinud lugu: olen Hartwicki kolledži viimase kursuse üliõpilane New Yorgi osariigi põhjaosas, kell on 21.00, väljas on 23 kraadi külma, lund on 30 sentimeetrit ja mu väga kasutatud auto otsustab välja surra. Seisan uuel kiirteel, mille on alles väga vähesed autojuhid avastanud. Silmapiiril pole ühtegi teist autot.

Mul polnud mantlit kaasas, sest olin loll või siis üliõpilane, kes eeldas, et silkab vaid autost majja ja tagasi. Mul polnud lumevallis suremine plaanis, kuid asjad hakkasid sellist ilmet võtma.

Olin tõsiselt hädas. Ma arvan, et võisin hüüatada midagi stiilis: „Issake!" või: „Püha jumal."

Sain aru, et autosse jääda ma ei või. Oleksin paari tunni pärast surnud olnud. Ja ma ei võinud ka tuldud teed mööda tagasi kõndida, sest teadsin, et esimesed majad oleksid liiga kaugel. Seega otsustasin elu eest otse edasi joosta, sest kuskil seal võis mingi tsivilisatsioon olemas olla. Võib-olla õnnestub mul sinna jõuda enne, kui külm mind võtab.

Hakkasin jooksma. Peagi hakkasid mu jäsemed ära külmuma. Ma ei suutnud oma sõrmi liigutada ja vastu asfalti tampivad jalad tundusid olevat jäätunud kivist. Endiselt polnud ühtegi autot ega hoonet. Ainult lumeväljad ja härmas puud ning mu enese hingeaur.

Sel ööl sõna otseses mõttes oma elu eest joostes otsustasin, et kui ma selle üle elan, nii et varbad küljest ei külmu, siis müün oma näruse autoloksu maha ja ostan selle eest üheotsapileti Californiasse ning ei kavatse kogu oma ülejäänud elu enam ühtegi lumehelvest näha.

Ma ei tea, kaua ma jooksin. Tundus, et igavesti. Hakkasin kustuma. Ma teadsin, et kui jään seisma, võtab külm mu kiiremini ära. Seega jätkasin edasiminekut, jooksin end hingetuks, peatusin, jooksin edasi, kuni lõpuks – autotuled. Mind päästis reisiv kingakaupmees. Läks tükk aega, enne kui käed jälle midagi tundma hakkasid, kuid külmakahjustuse tõttu ma millestki ilma ei jäänud.

Paar kuud hiljem, vahetult pärast kooli lõpetamist, müüsin oma auto õele ja ostsin saadud raha eest üheotsapileti Californiasse. Pärast seda pole ma enam ühtegi lumehelvest näinud, vähemalt mitte lähedalt.

Ma arvan, et heade surmapõhjuste hulka ei kuulu „läks välja", nagu näiteks dialoogis: „Kus Scott on?" – „Oh, ta läks ilma mantlita välja ja suri."

Millega jõuan ka jutu tuuma juurde. Lendan täna Chicagosse ja keegi ütles mulle, et seal on juba külm. Ma vastasin vist kas: „Issake!" või: „Püha jumal." Külm on kõigest peen turundussõna, mis kirjeldab äärmiselt ebameeldivat valuliiki. Me peaksime seda õige nimega kutsuma: valu.

Kui külm Chicagos on? Valusalt. No hästi, seal on kõigest 10 soojakraadi ja see pole kõige hullem, kuid tegemist on Tuulelinnaga. Kui lisada tuule jahutusfaktor, siis lõpetavad ka elektronid liikumise.

Ma võtaksin mantli kaasa, aga mulle ei meeldi seda pakkida ja mul on vaja ainult autost hoonesse ja tagasi silgata. Ma ei mõista, kuidas siin midagi viltu võiks minna.

Ajalugu

ABC erisaate kohaselt toimus 9/11 sellepärast, et Bill Clinton oli seksiskandaaliga hõivatud. Ma loodan, et ajalooraamatute kirjutajad kalduvad selle arvamuse poole. See muudaks kaheksanda klassi märksa meelelahutuslikumaks, eriti seetõttu, et 9/11 põhjustab III maailmasõja, kus ühel pool on radikaalne islam ja teisel pool erinevad radikaalsed uskmatud. Minu arvates oleme sellest vaid ühe räpase pommi kaugusel.

ÕPETAJA: „Billy, oskad sa öelda, miks algas Kolmas maailmasõda?"
BILLY: „Sest mingi sinises kleidis krõõt imes presidenti?"
ÕPETAJA: „Väga tubli, Billy. Koduse tööna peavad õpilased seda sündmust makaronidest pildiga kujutama."

Rääkides III maailmasõjast – ma kardan, et paavst võis oma viimaste islamikommentaaridega selle saabumist kiirendada. Ma ei tea, kas paavstil toimub Jumala juures iga-aastane tulemuslikkuse hindamine, kuid ma ei arva, et ta sel aastal erilist palgatõusu saab.

JUMAL: „Hüva, vaatame sinu selleaastaseid saavutusi. Püha Mina! Sa tapsid miljard inimest!"
PAAVST: „Noh, see on üks vaatenurk. Kuid mulle meeldib mõelda, et surnud oleks *kaks* miljardit inimest, kui ma poleks neile meelde tuletanud, et sõda on paha. Nii et tegelikult ma päästsin miljardi, kui mitte arvesse võtta neid, kes mind kuulama tulles surnuks trambiti."

Tuled kustu

Mõni aasta tagasi olin hõivatud millegagi, mida kutsutakse raamatuturneeks. See on midagi, mille käigus kirjanikud reisivad mööda maad ringi ja annavad intervjuusid ning signeerivad raamatuid, et oma uusimat teost reklaamida. Kõndisin ühte riigi kõige suuremasse raamatupoodi, mille juhataja mind vastu võttis. Ta ütles, et inimesed ootavad põnevusega mu kõnet. Mõned olevat juba tund aega oma kohtadel oodanud. Ruum olla tulvil täis. Nad ootavad kannatamatult minu etteastet.

Normaaloludes oleks see hea märk. Ja normaalse all mõtlen seda, et keegi oleks mulle ette öelnud, et minult oodatakse kõnet. Mina teadsin vaid seda, et tulen samamoodi autogramme andma nagu kõigis eelnevates tuuri käigus külastatud raamatupoodides.

Ma üritasin selgitada, et keegi polnud kõnet maininudki. Kuid see ei muutnud tõika, et ruum oli täis inimesi, kes seda ootasid. Järgmisel hetkel seisin juba mikrofon käes rahvahulga ees ja kuulasin nende tervitusaplausi. Nüüd oli veel vaid kõnet vaja.

Oma kunagistel korporatsiooniaegadel osalesin Dale Carnegie kursustel. Üks asi, mida seal õpetati, oli see, kuidas just sellises olukorras hakkama saada. Ole alati vaimselt valmis ettehoiatamata kõnet pidama. Tunne ennast hästi. Tunne lõbu. Pea üks kõne.

Ja ma pidasingi. Ma olen kogenud kõnemees. Olen sellega juba aastaid tegelenud. Kuhjasin kokku mõned anekdoodid oma karjäärist, puistasin sekka mõned naljakamad kohad oma raamatust ja vastasin küsimustele vaimukate repliikidega, mis tundusid olevat spontaansed, kuid polnud seda. (Inimesed küsivad minult alati samu küsimusi.) Kõik läks hästi. Ma ei usu, et keegi sai aru, et ma polnud ettevalmistunud.

See juhtum meenus mulle teisipäeval, kui seisin korporatsioonigrupi ees, minu avakõneni oli aega paar minutit, ja tuled kustusid. Tuled süttisid mõne sekundi pärast uuesti, kuid voolu naasemine kõrvetas AV seadmed läbi. Minu professionaalne avakõne, mis koosneb 75 protsendi ulatuses koomiksite näitamisest ja nendest lugude rääkimisest, oli enne alustamist läbikukkunud.

Kui kokkutulnud allüksuste juhatajatele sai selgeks, et seadmed ei hakkagi tööle, vaatasid nad mind pilguga, mis võis minu oletuse kohaselt olla

kaastunde ja „hea, et mina sinu asemel pole" segu. Teadlased ütlevad, et avalik kõnepidamine on üks elu suuremaid hirme. Aga mis saab siis, kui sul pole kõnet ja sa seisad juba rahvahulga ees? See on kindlasti veel hullem. Kuid ma ei tundnud hirmu. Mina olen teistsugune. See pakkus mulle lõbu. See oli midagi uut. Mulle meeldivad väljakutsed.

Raamatupoerahvas vajas vaid kümme minutit naljatlemist, paarile küsimusele vastamist ja mõnda autogrammiga raamatut. See oli käkitegu. Kuid see siin oli kuuekümneminutiline avakõne, millest oli veel viiskümmend minutit jäänud. Olin üks konverentsi tähtsamaid külalisi. Nad maksid minu kuulamise eest rasket raha.

Ütlesin: „Kas küsimusi on?", saades vastuseks naerupahvaku, kuna olin vaevalt oma kõnega alustada jõudnud. Üks minust vasakul olevaid härrasid tõstis käe ja esitas võimalikest küsimustest halvima: „Milline ajaleht avaldas „Dilberti" esimesena?"

See on halvim küsimus sellepärast, et vastus on lühike ja seda on peaaegu võimatu huvitavamaks teha. Sel hetkel hakkasin mulle õpetatud võtet kasutama. Minu raamatu kirjastaja tegi mulle enne esimesi raamatutuure ja intervjuusid „meediatreeningut". Üks põhilisi seal õpetatavaid asju on see, et kui sulle esitatakse küsimus, mis sulle ei meeldi või millele sa ei oska vastata, siis vasta lihtsalt mingile muule küsimusele ja kuulajaskonnal on sellest ükskõik. Poliitikud teevad seda kogu aeg ja nende puhul see tavaliselt *ei ole* ükskõik. Kuid minusuguse puhul on mu ainuke kohustus meelt lahutada.

Vastasin entusiastlikult, et see on „väga hea küsimus" ja käivitasin seejärel viieteistkümneminutilise tagavarakõne, millel polnud selle küsimusega mitte mingit pistmist. Samal ajal jälgisin silmanurgast, kas AV-tehnik saab kõrbenud varustuse välja vahetada. Tema andis mulle märku, et täna seda ei juhtu.

Lõpuks kasutasin kiiruga hangitud grafoprojektorit, mis oli arvatavasti 1962. aastal valmistatud. Selle projektsioon näitas kollast valguslaiku ja kärbsemustust. Kui sa silmi kissitasid, siis oli võimalik ka koomikseid näha. Kuid pealtvaatajad olid armulikud ja saime kuidagi hakkama.

See oli kõige nauditavam kõne, mida kunagi olen pidanud. Kõige elavamana tunnen ma end siis, kui asjad lähevad viltu ja emotsioonid asendavad rutiini. Kui vähegi veab, siis läheb ka täna midagi viltu. Loodan kõigest südamest.

Tühjad kastid

Filmitegija James Cameron väidab, et mingid arheoloogid leidsid Jeesuse perekonna hauakambri. Kõik need kirstulaadsed asjad, mida kutsutakse sarkofaagideks, olid tühjad. Huvitav, mida need arheoloogid mõtlesid, kui nägid sarkofaagi, millel oli Jeesuse nimi? Kujutan ette seda hetke, kui nad kaane maha tõstsid ja sisse vaatasid. Kui see oleksin mina olnud, siis oleksin näinud midagi sellist:

Mitte midagi
Lagunenud sodi
Jeesust, kes tõuseb istukile ja ütleb: „Isa eest, miks teil nii kaua läks?"

Kui sa pistaksid tavalise selli kaheks tuhandeks aastaks hauakambrisse, siis oleks ta kindlasti surnud. Aga kui mina seda kivisarka avaksin, siis ma tahaksin teada, kas keegi äkki pani Jeesuse sinna pärast tema surma, kuid enne tema ülestõusmist. Ja kui sa oled juba seal sees, siis võib-olla on sealt raske välja pääseda. Ma kardaksin, et kui Jeesus sellest kivikastist üles tõuseks, siis oleks ta maruvihane, et keegi teda siiamaani pole välja lasknud.

Ma mõistan, et see pole maailma kõige ratsionaalsem mure. Aga mulle meeldib, kui mu mured baseeruvad eeldatava väärtuse arvestusel. Näiteks muretseksin ma 90-protsendilise tõenäosusega pinnu otsa astumise pärast sama palju, kui 0,000001-protsendilise võimaluse pärast, et mu tagahoovis lõhkeb tuumapomm. Selle kivisarga näite puhul ähvardaks mind võib-olla kaheprotsendiline võimalus, et äratan vihase Jeesuse. Ma ütlen, et see on väärt muretsemist.

Kui Jeesus oleks seal sees ja tõuseks kaane äravõtmisel istukile, üritaksin kõigepealt hinnata, kui vihane ta välja näeb. Kui ta oleks „rahavahetajad Issanda kojas" ilmega, siis prooviksin nalja: „Ha-ha! Pööra teine põsk!" Või siis üritaksin ehk talle selgitada, et see ekstrakannatamine oli inimkonna jaoks ekstrakasulik ja see on ikkagi tema ülesanne. Siis ütleksin: „Kuule, mulle ka mu töö ei meeldi, aga sa ei kuule mind kogu aeg vingumas."

Ma tean, et mõned teist väidavad, et kui Jeesus suutis liigutada seda suurt kivi, mis tema traditsioonilise eluloo kohaselt ta hauakambri ees oli,

siis ei saanud ka kivisarga kaane liigutamine talle probleem olla. Kuid ta ju ei pidanudki sarkofaagis olema, nii et kui see kivisark on ehtne, siis on mõned selle loo detailid valed. Ja kui Jumal lasi Jeesuse risti lüüa, siis ei peagi väga kujutlusvõimet pingutama, et mõelda, nagu võiks ta oma pojal lasta veel kaks tuhat aastat kivist kastis lamada. Tundub täitsa mõistlik jätta oma kõige lahedam ime ajaks, mil seda kõige rohkem vajatakse. Ma usun, et sa nõustud minuga, kui ma leian, et see on õige aeg lunastaja tulekuks. Ja kui sa oleksid Jumal, siis sa tahaksid, et James Cameron oleks selle filmimisega seotud. Nii et minu arvates on kõik täiesti loogiline.

Sellepärast oleksin ma kehv arheoloog. Ma ei julgeks midagi avada.

Rääkides arheoloogiast

Mis teema nende kadunud linnadega on, mida arheoloogid pidevalt avastavad? Üritan välja mõelda, kuidas saab linn millegi alla kaduda, kui just läheduses mõnda vulkaani pole. Näiteks minu majas on nii, et kui köögipõrandal oleva toidupuru tase kerkib pahkluuni, hakkan põranda pühkimisele mõtlema. Kui tahad, võid mind ju korrahulluks nimetada, aga ma ei taha nii kaua soolakringleid süüa, kuni kaotan külmkapi. See on ju täiesti mõistlik. Tundub et muistsetel rahvastel polnud tervet mõistust. Või luudasid.

Ma kujutan ette, et elades kõrbes, kus pidevalt liiv ringi lendab, võib mustus salaja külje alla pugeda. Võid ühel heal päeval endale rõõmsalt auku pähe puurida, et peavalust vabaneda, kuid juba järgmisel hetkel oled nibudeni sodis ja karjud Akbarile, et ta kaamelid saduldaks. Kujutan seda väga elavalt ette.

Võib-olla mõningatel juhtudel surid kõik linnaelanikud haigustesse või keegi hävitas nad. Kuid võib arvata, et vähemalt üks perekond jäi ellu. Oletan, et kui nemad ja nende järglased pühkisid ainult oma maja, siis olid nad lõpuks tohutu augu põhjas, sest ülejäänud linn mattus mullakihtide alla. Ja kui keegi august välja ei saanud, siis toimus palju sugulussigimist. Võib-olla võtan ühel päeval ette arheoloogilise ekspeditsiooni eesmärgiga leida aukude põhjast maju, mille elanikel on kaksteist sõrme ja põrnad puuduvad. Kes lööb kampa?

Minu parim teooria mattunud linnade kohta on see, et neil polnud kraanikausse. Mõtle kõigile kordadele, mil sa oled kraanikausi kohale kummardudes söönud. Kui kõik need raasukesed oleksid maandunud su põrandale, mitte kanalisatsiooni uhutud, mattuks ka sinu maja üsna kähku nende alla. Ma arvan, et nendes kadunud linnades oli palju elanikke, kellele meeldis sõõrikuid ja kartulikrõpse süüa. Kui Clevelandi kanalisatsioon peaks kunagi ummistuma, siis kaoks ka see linn mõne kuuga ära.

Mulle meeldib selliste asjade üle juurelda, kuni veenan ennast, et leidsin vastuse omaenese ajust.

Lahe võlutrikk

Täna õpetan sulle ühe võlutriki. Sa kaod ära. Tõsiselt. Esiteks vajad natuke taustainfot.

Kui sa oled skeptik, siis on sul kõige raskem üleloomulikku väge ette kujutada. Kuidas saab miski loomulikust maailmast „üle" olla ja samas sellega seotud olla? Või kui teisiti sõnastada, siis kuidas võib miski, mida *pole* siin, puudutada midagi, mis *on* siin? See pole loogiline.

Kuid sellegipoolest leiavad sarnaselt veidrad sündmused pidevalt aset. Maailm on täis asju, mida me ei mõista. Näiteks, kas sa teadsid, et pole ühtegi võimalust magnetvälja isoleerida?

Sa võid magneetilist jõudu suunata ja end niimoodi selle eest *kaitsta*. Kuid sa ei saa midagi kahe magneti vahele panna, mis nendevahelist tõmmet takistaks. Magneteid seob miski, mida meie loogika ei suuda haarata.

Gravitatsioon on samamoodi veider. See mõjutab lõputute vahemaade kaugusel olevaid asju ilma mingi kontaktita, mida meie näeks või isoleerida suudaks. Füüsikud postuleerivad, et võib-olla tekitab seda massita osake graviton, kuid neid pole veel avastada suudetud. Teiste arvates on gravitatsioon seotud nööride olekuga tõendamata nööriteoorias, mis on veel üks moodus ütlemaks, et me ei tea.

Suur osa kvantfüüsikast on selline. Meil on toimivad võrrandid, kuid nendel puudub igasugune praktilisus. Teadlased ütlevad, et universum pulbitseb meile nähtamatust mustast mateeriast ja osakestest, mille olemasolu on vaid oletatav, mitte garanteeritud.

Lõppkokkuvõttes on meie eksistents ainult tõenäoliselt olemasolevat mateeriat mõjutavate nähtamatute jõudude summa. Universumi seisukohalt on sind moodustavad arvatavad osakesed ja pisike kild aegruumi, mida sa hõlmad, kaduvväikesed. Sa oled juba praegu vaevu olemas. Täielikult kadumine poleks eriti suur muutus.

Nüüd võlutriki juurde: vali üks mugav tool ja istu sellele, surudes jalad kindlalt maha ja asetades käed oma külgedele. Sule silmad. Ja nüüd püsi seal miljard aastat.

Murettekitav areng

Eile, kuuendat korda käesoleva aasta jooksul, üritas külmkapiparandaja mu jäävalmistajat remontida. Selle külmkapi valmistanud ettevõttest on käinud neli remondimeest proovimas seda parandada. Nad tuvastavad probleemi. Nad tellivad osad. Nad lisavad osad. Jäävalmistaja ei valmista jääd. Kaalun selle nimetuse „jäävalmistaja" muuta nimeks „asi, mis valmistab petlikku jäälootust".

Täna nägin uudistes, et teadlased on avastanud džunglis šimpansid, kes valmistavad küttimiseks odasid. Täpselt nii: šimpansid valmistavad tööriistu ja kasutavad neid edukalt. Need kuradi šimpansid hakkavad järele jõudma!

Ma ei taha küll oma liigi kohta midagi halba öelda, kuid olen kindel, et need tööriistu kasutavad šimpansid on täiesti võimelised kuus korda mu kodu külastama ja jäävalmistajat mitte remontima. Ja ükski neist šimpansitest ei soovitaks mul garantiipikendust osta. See on šimpansite suur pluss.

Arthur C. Clarke ütles kuulsad sõnad: „Iga piisavalt arenenud tehnoloogia on võlukunstist eristamatu." Kuid minu majas on iga piisavalt arenenud tehnoloogia katki ja keegi ei tea, kuidas seda korda teha. Ma arvan, et meie, inimesed, oleme tööriistade kasutamise osas oma piirini jõudnud. Ma ei taha sind murelikuks muuta, kuid kusagil džunglisügavustes on šimpans, kes närib pulka, valmistades sellest ristpeakruvikeerajat.

Odavalmistajatest šimpanseid nähti nende odadega orki ajamas olendeid, keda kutsutakse galaagodeks ehk põõsabeebideks. Galaagod on tillukesed, uskumatult armsad primaadid, kellel on suured kurvad silmad ja kes magavad puuõõnsustes. Neid kutsutakse põõsabeebideks, sest nad nutavad nagu titad. Ainult emased šimpansid valmistavad odasid ja torgivad neid toredaid väikeseid põõsabeebisid. Isased šimpansid käivad omaette küttimas, arvatavasti selleks, et pääseda kaugemale emastest, kes on (nagu näha) hullud nõiad.

„Kallis, ma lähen üksi küttima. Sa lõbutse põõsabeebisid vardasse ajades."

Parim asi, mis minuga kunagi ei juhtunud

Kui olin varajastes kahekümnendates, ehitasin ühel päeval oma San Francisco väikesesse kööki laboratooriumi. Tahtsin näha, kas suudan kiigiliikuri ehitada. Nagu minu puhul tavaks, ei heidutanud mind fakt, et füüsikaseadused välistavad kindlalt igavese liikumise võimaluse. Kuid ma oleksin rahuldunud ka laheda uue mänguasjaga, mis lihtsalt kaua liigub, nagu näiteks need vett nokkivad mängulinnud.

Ühel hetkel oli mul hunnik magneteid ja minielektrimootoreid ning kuhi muid vahendeid, mida kasutasin eri kombinatsioonides. Unistasin sellest, et paigutan mõned looduslikud magnetid õiges asendis ümber elektrimootori ja kutsun kuidagi esile selle ilma elektrita käivitumise. Ka seekord ei häirinud mind fakt, et füüsika seisukohalt oli see võimatu. Niisiis, ühel heal päeval näppisin seda minimootorit, mis polnud ühegi elektriallikaga ühendatud, ja hoidsin selle läheduses mõningaid looduslikke magneteid, kui... PÜHA PASK, mootor hakkas tööle!!!

ILMA ELEKTRITA!

Hoidsin vaid magneteid mootori läheduses õige nurga all ja see pagana asi hakkas tiirlema nagu segane! Olin täitnud võimatu ülesande.

Mu selgroog surises. Ütlesin endale, et pean seda maailma muutvat hetke meeles pidama, sest meedia küsib minult selle kohta hiljem palju küsimusi. Ma ei teadnud, palju raha see leiutis mulle sisse toob, kuid olin kindel, et tegemist on miljarditega. Väga tõenäoliselt oleksin umbes aastaga maakera kõige rikkam mees. Minu leiutis käitaks autosid, valgustaks linnu ja kütaks maju. See muudaks Aafrika õitsvaks metropoliks. Tasuta energia muudaks kõik nii õnnelikuks, et vajadus sõdade järele kaoks. Minu leiutisest räägitaks seoses tule ja rattaga. Ma oleksin kujuteldamatult kuulus.

Siis vaatasin alla. Mingi veidra kokkusattumuse tõttu olid mängumootorist rippuvad juhtmed suutnud kontakteeruda minu süles oleva patarei kahe otsaga. Sellepärast mootor tööle hakkaski.

No hästi.

Sellegipoolest tundsin ennast need kakskümmend sekundit, kuni märkasin patareid puudutavaid juhtmeid, kõige tähtsama inimolendina kogu maailma ajaloos. Need kakskümmend sekundit olid *suurepärased*. Kuid need ajad on möödas. Nüüd kirjutan ma ajaveebis odadega šimpansitest. Ka seda on tore teha. Ja ausalt öeldes on ratas ja tuli ülehinnatud.

Hambapasta smugeldaja

(See peatükk on kirjutatud sellel põgusal perioodil, mil käsipagasis ei lubatud hambapastat vedada.)

Võid mind norivaks pidada, aga mulle meeldib vahetevahel oma hambaid pesta. Terroristide tõttu on see lihtne tegevus igal lennureisil raskemaks muutunud.

Sa võid hambapastat kontrollitud pagasis vedada, kuid pagasi deklareerimisprotsess lisab su reisile veel ühe tunni ja suurendab võimalust, et su omand ei koge enam kunagi sinuga koos olemise rõõmu.

Teoreetiliselt võid hambapastat osta hotelli suveniiripoest. Aga kui sa oletad, et nad ei varu külladaselt hambapastat, et rahuldada plahvatuslikult (ilma naljata) kasvanud nõudlust, siis on sul õigus. Ja pooltel kordadel jõuan ma hotelli hilja õhtul, kui hotelli suveniiripoed on suletud.

Sõbralikumad hotellid pakuvad tasuta hambapastat juhul, kui sa oled nõus paar tundi ootama, kuni nad selle toomiseks aega leiavad. Aga kui sul on tihe graafik, tähendab see, et lõhnad oma päeva esimesele kokkusaamisele minnes nagu lennukipähklid. Sellises olukorras üritan järjepidevalt hoida pähklivaba hingeõhu pooleteistmeetrist distantsi. Sa ei taha, et esimene mulje sinust oleks: „Ta oli lühike, kiilakas ja lõhnas pähklite järele." Mina tahan, et mind mäletataks kui lühikest, kiilakat ja piparmündilikku.

Niisiis olen otsustanud hakata salakaubavedajaks nagu (ma oletan) miljonid teised reisijad. Ma eeldan, et võin oma püksitaskusse pista ühe väikese reisihambapasta ja selle vahele jäämata läbi turvakontrolli smugeldada. Minu loogika kohaselt ei kujuta mu teguviis ühiskonnale mingit ohtu, sest ma kasutan sellist hambapastamarki, mis haruharva plahvatab.

Kuid mind huvitab, mis juhtuks sellel väheusutaval juhul, kui ma jääksin vahele? Kas nad lihtsalt konfiskeeriksid mu Cresti ja laseksid mul minna või paneksid lennujaama kinni ja korraldaksid mulle alasti-läbiotsimise? Võib-olla nad vahistaksid mu ja üritaksid välja selgitada, kas „see Dilberti sell" töötab al-Qaeda heaks. See mul küll Phoenixisse jõuda ei aita.

Olen pikalt mõelnud selle üle, mis juhtuks siis, kui terroristid peaksid lõpetama mulle tundmatute inimeste tapmise ja hakkama mind isiklikult marru ajama. See hambapastasituatsioon on sellele olukorrale ohtlikult lähedal. Mul on kahju nendest terroristidest, kes kunagi sunnivad mind ilma sülearvutita reisima. Siis ostan ma relva, lendan Pakistani ja hakkan suvalistesse koobastesse tulistama.

Jälestan end üdini

Käisin eile hilisõhtul nina-snorgeldamas ja mul tekkis selle käigus isegi minu standardite kohaselt kummaline mõte.

Jah, ma ütlesin nina-snorgeldamine. See on see, kui ujud vaikses vees konnastiili, hoides suud vee all ja nina selle kohal. Ma usun, et selle termini leiutasin mina. Pärast seda kui mu ninavaheseina korrigeeriti, võin ma ujuda nagu pringel. Kui sa arvasid, et nina-snorgeldamine on midagi muud, siis olgu sul häbi.

Igatahes, mu kummaline/kummalisem mõte oli see, et kuigi ma olen oma keha väliskülge üldiselt üsna kiindunud, siis enamikku oma sisemust ei tahaks ma ilma kummikinnasteta katsuda. Näiteks ei tahaks ma puudutada omaenese põrna või magu või mõnda nendest lirtsuvatest asjandustest. Soolestikust ja sapist ei hakka ma parem rääkimagi. Kuna enamik minu kehast ongi selliselt vastik, siis tehniliselt võttes ma jälestan iseennast. Sõna otseses mõttes jälestan end üdini.

Õigluse huvides tuleb tunnistada, et mulle meeldivad mõned osad endast. Mingil põhjusel on mul seletamatult hästiarenenud sääremarjad. Söandan arvata, et nende katsumine on puhas rõõm, kuid loomulikult vaid väljastpoolt. Nende ilu rikub fakt, et ma tean, et nad on seestpoolt täis kõhresid ja vereliblesid ja luuüdi ja mida kõike veel. Fui.

Ma arvan, et halvim supervõime oleks röntgennägemine. Vaata enda ümber ja küsi endalt, kui paljud inimesed ilma rieteta paremad välja näeksid. Mitte paljud. Ja kui sa näeksid nende sisemust, siis oleksid nad veelgi koledamad, kuigi mitte igal juhul. Oled ju kuulnud väljendit: „Tal on sisemine ilu." Minu arvates tähendab see seda, et tema pimesool on atraktiivsem kui tema nägu.

Parim, mis röntgennägemisega kaasneks, oleks see, et sa ei pea enam rasedatelt naistelt küsima, kas nad oma beebi sugu teavad. Võid vaadata oma röntgensilmadega otse tema üsasse ja selle käigus suure tõenäosusega titageenikoodi muteerida. Head ajad.

Kui kõigil oleksid röntgensilmad, siis kuuleksid lauseid, mida sa pole kunagi varem kuulnud, näiteks selliseid:

„Teeme pausi. Nagu näed, on mu põis peaaegu kuhjaga täis."
„Kas see on see sealihavõileib, mida sa lõunaks sõid? Kuidas oli?"
„Kõigil evakueeruda! Monty korraldab kohe gaasirünnaku!"

Minu nähtamatu koopamehest sõber

Tavatsesin arvata, et mõned minu kõige kummalisemad mõtted on vihje, et ma olen mingisugune geneetiline värdjas või ehk tulnukate eksperimendi tulemus. Kuid mida rohkem ma oma mõtteid jagan, seda enam leian, et ma pole üksi. Miljonid inimesed mõtlevad samasuguseid mõtteid nagu mina. Täna on aeg selle teooria piire katsetada.

Tunnistan: autoga sõites kujutan sageli ette, et üks koopamees on läbi aja tänapäeva rännanud ja istub kõrvalistmel.

Tõsiselt.

Ta on modifitseeritud koopamees, mitte traditsiooniline. Minu kujutluse kohaselt valdab koopamees veatult inglise keelt. Ja ta kannab pükse, sest muidu muretseksin tema paljaste koopainimese kannikate pärast, mis puhkavad minu nahkistmel.

Selle fantaasia teeb lõbusaks fakt, et see koopamees näeb esimest korda autot. Ma eputan, võttes kurve kiiremini kui peaks, ületades kiiruspiirangut ja tehes muud sellist. Ja ma üritan ette kujutada, kui hämmastunud oleks koopamees. Ta üritaks arvatavasti minuga sammu pidada ja räägiks loo sellest, kuidas ta ükskord hirmus kiiresti jooksis. Kuid mina vaid noogutaksin ja muigaksin tehnoloogiliselt üleoleval moel, vajutaksin gaasi, helistaksin mobiiltelefoniga ja avaksin katuseluugi.

Võib-olla lülitaksin isegi raadio ja navigatsiooniseadme sisse, et tal veelgi mune pitsitada. „Kas sul oli oma koopas ka midagi sellist, Mõhk? Ei? Arvata oli."

Kutsuksin teda Mõhkuks isegi siis, kui see poleks tema päris nimi. Koopamees Mõhk on omamoodi naljakam kui koopamees Kaur. Ma usun, et oled minuga nõus. Aa, ja veel üks asi, mida ma koopamehe puhul ette kujutan, on see, et tal pole oma nuia kaasas, nii et ta ei saa mind tappa.

Vahel kujutan ette, et *mina* olen koopainimene, kes sõidab esimest korda autoga. Siis ei jää kogu lõbu kujuteldava selli jaoks. Olles küll koopainimene, suudan ma miskipärast mootorsõidukit juhtida, hoolimata oma primitiivsest koopainimese ebausust, et kuujumala vihastamine põhjustab puhitust.

Kas sind teeb murelikuks, et mul on lubatud valimas käia?

Huumori ja siivutuse suhe

See oli üks mu kõige siivutumaid koomikseid, mille olen (vähemalt teadlikult) loonud. Mind paneb siiamaani imestama, et see avaldati. Nii palju, kui mina mäletan, purjetas see tõrgeteta läbi süsteemi. Siin see on.

Suutsin vaid oletada, et toimetajad lubasid seda ajalehtedes trükkida, kuna alaealised ei saaks naljale pihta, samas kui täiskasvanud oskaksid hinnata järeldust, et turris juustega ülemus on peenis. Kuid minu arvates aitas ka see, et koomiks oli naljakas.

Huumori kohta kehtib kirjutamata reegel, et sa ei jää sellega vahele, kui nali on eriti naljakas. Parim näide, mis mulle pähe tuleb, on „Seinfeldi" episood nimega „Võistlus". Lugu keerles selle ümber, kes kogu tegelaskonnast suudab kõige kauem masturbeerimist vältida. Olen kindel, et see jõudis ekraanile vaid sellepärast, et see oli nii uskumatult naljakas. (Kindlasti ei tulnud ka kahjuks, et see oli tohutult menukas sari.)

Ajaks, mil avaldati mu üsakoomiks, oli „Dilbert" juba menukas. Ja on õiglane öelda, et paljud inimesed vihkavad oma ülemusi küllaldaselt, pidamaks neid tohututeks peenisteks, mis muudab selle koomiksi veel naljakamaks. Kui kombineerida seda faktiga, et lapsed ei saa sellele naljale pihta, olin kogemata täiusliku tormi olukorras, millest pääsesin maksimaalse vulgaarsuse esitamisega.

Kuid on veel üks koomiks, mis on kõigist peajagu üle. Ühel päeval sain meili lugejalt, kes ütles: „Ma saan aru küll, millele vihjate. Oma tänases koomiksis joonistasite ühe tegelase, kes näeb välja nagu hiiglaslik peenis."

Minu esimene reaktsioon oli see, et too lugeja on (iroonilisel kombel) segane. Kindlasti ei joonistaks ma ialgi koomiksit, milles oleks hiiglaslik rääkiv peenis. Ja kui ka joonistaksin, siis loomulikult ei avaldaks seda keegi. Sel hetkel olin koomikseid nii paljudeks kuudeks ette joonistanud, et ma isegi ei teadnud, millisele ta vihjab. Kuid uudishimust otsustasin vaadata, kas suudan leida kinnitust tema absurdsele väitele, et olin joonistanud tegelase, kes näeb välja nagu hiidpeenis. Selline see koomiks on:

Noh. Hästi. Võib-olla.

Tragöödia kategoriseerimissüsteem

Iga kord, kui toimub sõjaline konflikt, osutab keegi sellele, kui paljud ohvrid *ei olnud* täiskasvanud mehed. Teoreetiliselt on tragöödia tunduvalt traagilisem, kui hukkunuteks on keegi muu kui täiskasvanud mehed. Kui sinna sekka satuks mõni naine, alaealine või kutsikas, siis oleks meil kõigil põhjust olla kurvemad ja vihasemad.

Olen täiesti nõus, et mõned tragöödiad on traagilisemad kui teised – sõltuvalt sellest, keda see tabas. Kuid ma nõuan tõhusust. Sellepärast soovitan kategoriseerida kõigi inimtüüpide väärtused, et mul oleks lihtsam otsustada, kui kurb ma peaksin kellegi hukkumise korral olema.

Kui näiteks nelisada külaelanikku peaks mudalaviini alla jääma, siis ma tahaksin teada, paljud neist olid joodikud, sitapead, näägutajad, türapead, pätid või mehed, kui tuua vaid mõned näited. Ma ei tunneks selle küla-

osa puhul nii suurt survet kurvastada. Parimal juhul oleksid kõik ohvrid täiskasvanud mehed, kellel polnud mingeid erilisi oskusi. See annab vaevu tragöödia mõõdu välja. Meie, täiskasvanud mehed, oleme kindlasti kuskil vajalikud, kuid ühiskond on ühte meelt, et see pole eriline probleem, kui keegi meid tapab.

Ma arvan, et maailmas toimuvate sõdade peamiseks põhjuseks on see, et enamik sõduritest on täiskasvanud mehed. Kui kõiki sõdu peaksid ainult teise klassi õpilased või eriolümpial osalejad, siis ei tihkaks keegi sõda alustadagi, sest tagajärjed oleksid liiga traagilised.

Sinu eellased ajavad mu südame pahaks

Olen jõudnud järeldusele, et paljud su esivanematest olid pedofiilid. Nad ise arvatavasti seda ei teadnud, sest vieteistkümneaastaste tüdrukutega abiellumine oli nende pervertide arvates normaalne. Ja olen kindel, et neil olid sellised vabandused, nagu seitsmeteistkümneaastane keskmine eluiga. Seega õigustasid nad seda võib-olla loogilise arutlusega, et neil tuli uusi sulaseid enne vorpima hakata, kui katk nendeni jõudis. Blaa-blaa-blaa. Kuid see ei vabanda pedofiilsust.

Samuti tean usaldusväärsetest allikatest, et su mõne tuhande aasta tagused eellased pesid haruharva seebiga käsi pärast kõrbes, metsas, iglus või kus iganes kakamist. Sa pärined pikast ebahügieeniliste lapseahistajate reast.

Kui sa lähed oma eemaletõukavat suguluslíini pidi küllalt palju aastaid tagasi, siis avastad, et su esivanemad olid parimal juhul ateistid, kuid veel tõenäolisemalt falloste kummardajad.

Täpselt nii: sa oled ebahügieeniliste peenisekummardajatest lapseahistajate järglane.

Ja nad ei osanud lugeda (need kirjaoskamatud, ebahügieenilised, peenisekummardajatest lapseahistajad).

Jätka ajas tagasiminekut ja on peaaegu garanteeritud, et mingil hetkel

abiellus seal mõni sugulane sugulasega või vend kosis õe. Statistiliselt võttes oled tõenäoliselt kirjaoskamatute, ebahügieeniliste, peenisekummardajatest lapseahistajate sugulussidemest sündinud sigitis.

Paneb mõtlema, milliseid lollusi me praegu teeme, mida meie järglased peaksid humoorikalt eemaletõukavaks. Ma arvan, et neile teeb nalja fakt, et ligi miljardi inimese arvates lõi Jumal kümne käsuga kivitahvlid ja need tahvlid läksid kuidagi kaduma. Ma tahaksin näha, kuidas vastav vestlus Moosese ja tema naise vahel kulges:

MOOSES: „Kallis, oled sa kuskil mu Jumalalt saadud tahvleid näinud?"
NAINE: „Need ei sobinud meie vaipadega, nii et viskasin need ära."
MOOSES: „Mida??? Need tulid otse Jumalalt!"
NAINE: „Tulid nad jah, sa hull värdjas."

Suurepärane või hoopis loll idee

Mul on teooria, mille kohaselt keegi ei suuda vahet teha suurepärasel ja lollil ideel. Kui keegi oleks sedavõrd läbinägelik, võiks ta konsultatsiooni eest küsida miljard dollarit ja tema ukse taga oleks pikk järjekord korporatsioonidest, kes oleksid valmis seda hinda maksma.

Inimesed on sageli võimelised eristama lihtsamaid häid ja halbu ideid. Kuid suurepärased ideed on lollide ideedega äravahetamiseni sarnased hetkeni, mil need toimima hakkavad.

Seda silmas pidades esitlen sulle oma uusimat ideed, mis pole ei suurepärane ega ka rumal. Teeskle, et suudad vahet teha. Ma kutsun oma ideed Hüpnoosirestoraniks.

Kõik Hüpnoosirestorani kliendid nõustuksid end enne einestamist hüpnotiseerida laskma. Ilmselgelt maitseks toit siis paremini ja teenindus näiks silmapaistev. Hüpnoos oleks seaduslik ja täiesti vabatahtlik. Ja vastutuskaalutlustel salvestaks restoran turvakaameratega kogu toimuva ja võtaks volitustele allkirjad.

Olles ise õppinud hüpnotisöör, võin öelda, et ligi 20 protsenti inimestest

on sisendusjõule väga vastuvõtlikud. Nende jaoks oleks einestuskogemus garanteeritult neljatärnikogemus. Ja vastupidiselt levinud müüdile on inimesed võimelised hüpnoosi all oldud aega mäletama. Nii et kliendid saaksid ka toredad mälestused endaga kaasa võtta.

Kui oled juba hüpnoosi all, on su söömisvõimalused piiramatud. Üks ilmne eelis on see, et köögis poleks kunagi puudust millestki, mida sa süüa soovid. Sinu ettekandja annaks sulle kaalika ja ütleks, et see on brüleekreem. Naudiksid seda nagu brüleekreemi ja boonusena ei peaks sa järgmisel päeval oma pekipükse jalga panema.

Teine eelis oleks see, et saaksid süüa koos kellega tahad, olgu ta elus või surnud – vähemalt oma peas. Enne söömist saaksid oma fantaasiat üksikasjalikult kirjeldada ja hüpnotisöör tagaks selle tõekssaamise. Sa võid valida Albert Einsteini oma laua taha ja Paris Hiltoni selle alla – või vastupidi, valik on sinu.

Ka elanikkonna enamus, keda on raskem hüpnotiseerida, võidaks palju lõdvestusest, mis hüpnoosiga kaasneb. Tegelikult naudib enamik inimesi hüpnoosi sama palju kui maniküüri või jalamassaaži. See on lihtsalt hea tunne, kui oled kellegi jagamatu tähelepanu osaline ja sinul pole muud kohustust kui lõdvestuda. Ja nagu sa tead, maitseb toit siis paremini, kui sul on lõdvestunud meeleolu. Nii et kui sa ka ei suuda ette kujutada, et istud laua taga koos Ben Frankliniga, oleks sul ikkagi hea meel, et tulid.

Vaadates restorani seisukohalt, ei tule mulle pähe ühtegi paremat viisi, kuidas tekitada püsiklientuuri. Mõned inimesed tõrjuksid soovitust uuesti külastada, kuna kardavad, et nendega manipuleeritakse. Kuid iga sellise inimese kohta on üks inimene, kes on nõus Hüpnoosirestoranis seitse korda päevas sööma ja mõtlema, et see oli tema enda idee. Ajapikku moodustuks kogu klientuur vastuvõtlikest inimestest, kellest saaksid püsikunded. See oleks restorani jaoks väga soodus, sest alates sellest hetkest võiks lõpetada toidu pakkumise ja lihtsalt inimestele öelda, et nad söövad.

Lõpuks esitaks keegi hagi, mille kohaselt Hüpnoosirestoran sundivat inimesi vastu nende tahtmist seda korduvalt külastama. Kuid selle kohtuprotsessi võitmiseks peaks advokaat kõigepealt vandekohtunikele tõestama, et tahtevabadust pole olemas.

Ja sa tead, et seda juba ei juhtu.

Tead, millal loobuda

Keegi küsis minult suurepärase küsimuse edu ja läbikukkumise kohta: „Kuidas sa tead, millal on aeg loobuda?"

Nagu juba öeldud, on enamik mu ärietttevõtmisi läbikukkunud. Kuid õnnestumised korvasid ebaõnnestumised enam kui kuhjaga. Plaan oli alati selline. Teoreetiliselt oleks mu saavutuste suhe 1:0, kui oleksin pärast igat asja, mis ebaõnnestus, minema lonkinud. Püsivuse kaitseks võib paljutki öelda, kuid oskus õigel ajal loobuda on väidetavalt tähtsam. Üks võimalus on sellele vaadata nii, et püsivus on see, mis jääb järele pärast piisavas koguses loobumisi.

Kui ma olin veel pangas ärilaenude haldaja, kuulsin sageli rusikareeglit, et kümnest ärist jääb üks püsima. Ma kahtlen, et nende arvude taga eriti palju teadust oli, kuid see tundub enam-vähem klappivat, kui välja arvata ainumüügiõigusega ärid, mis on peaaegu alati edukad. Raske on saada täpset äride edukust näitavat kokkuvõtet, kui sellesse on segatud nii palju õunu ja apelsine, kuid võib rahumeeli väita, et enamik neist äparduvad. Ja ma olen kindel, et paljud neist äpardustest tegi hullemaks keegi, kes ei teadnud, millal loobuda. Loobumine on alahinnatud.

Minu enda äriõnnetused toimusid enamjaolt valdkonnis, milles ma olin täiesti kvalifitseeritud. Mind hävitas iga kord halb õnn, mis esines tavaliselt halva ajastatuse kujul. Näiteks oli mu parim idee väärt patenti ja oleks sisse toonud rohkem, kui ma eales olen „Dilbertiga" teeninud. Ma tean, et see oli patendiväärilise, sest keegi patenteeris selle just natuke enne mind ära.

Minu kaks korporatsioonikarjääri – panganduses ja telekommunikatsioonis – kannatasid samuti halva ajastatuse tõttu. Lahkusin pangast, kuna mu ülemus ütles, et ta ei saa edutada valgenahalist meest. Sel ajal heitis meedia ettevõttele halba valgust, kuna neil polevat mitmekesine juhatus. Loobusin oma telekommunikatsioonitööst siis, kui Pacific Belli ülemus ütles mulle täpselt sama asja. See oli täbar lühike periood ajaloos, mil äraspidine diskrimineerimine läks üleкäte. Oleksin ma sündinud viis aastat varem või viis aastat hiljem, poleks ma sellesse lünka sattunud. Ma ei kurda, kuna toonane pettumus viis mu otse „Dilberti" juurde. Ma lihtsalt selgitan konteksti. Õnn, mis esinebki üldjuhul ajastuse vormis, on edu puhul valdav faktor. Tavaliselt pead proovima mitmeid asju, enne kui õnnel avaneb võimalus sind leida.

Nii et millal sa tead, et pead mingist ideest loobuma?

Kui üritasin luua menukat „Dilberti" telesaadet (mis ebaõnnestus), kuulsin edu kohta kasulikku reeglit. Sel ajal kui jälgisin, kuidas „Dilberti" pilootsaadet katsetati fookusgrupi peal, õpetas kogenud juhataja mulle kõige ebaintuitiivsemat edu ennustamise viisi. See käib nii: kui toode meeldib kõigile, kellele seda näidatakse, siis see kukub läbi.

Mõtle selle üle natuke järele, enne kui seletan, miks kõigile meeldiv asi ebaedu ennustab. Kui sa vastad õigesti, siis ma oletan, et sa oled juba edukas.

Kõigile meeldiv toode põrub sellepärast, et keegi ei armasta seda. Ainuke asi, mis ennustab edu, on kirg, isegi siis, kui see ilmneb vaid kümnel protsendil tarbijaist. Näiteks olen valmis kihla vedama, et kui testiti telesaadet „Baywatch", pööritasid 90 protsenti inimestest silmi ja keerasid pöidlad alla. Kuid vean kihla, et 10 protsendil vaatajaskonnast olid pükstes telgid püsti. Bingo.

„Dilbertiga" oli sama lugu. Kohe algusest peale ei hoolinud sellest suurem osa inimestest, kes seda nägid. Kuid kümme protsenti „Dilberti" lugejatest lõikasid pildid välja ja saatsid oma sõpradele. Nad rääkisid sellest. Nad riputasid seda seintele. Nad olid sellest õhinas. Enne kui müüdi esimene „Dilberti" uustrüki raamat, kuulsin lugusid inimestest, kes koostasid ajaleheväljalõigetest isiklikke „Dilberti" raamatuid. Bingo.

Niisiis oletame, et leiutad uut tüüpi vihmavarju, ja kui iga inimene, kes seda näeb, ütleb: „See on selgelt parem vihmavari kui kõik teised pakutavad vihmavarjud," siis sul pole midagi. Kõnni minema. Aga kui keegi, keda sa vaevalt tead, tahab sinult kõigile oma perekonnaliikmetele kuus tükki osta, ei küsi kõigepealt hinda, on valmis sinu juurde sõitma, et need kätte saada, ja annab igaühele nime nagu lemmikloomale, siis on sul võib-olla lootust. Suurepärased ideed lähevad tavaliselt moodi kohe ja kirglikult, vähemalt esimeste kasutajate hulgas. Ja ainuke hea viis kirglikkuse hindamiseks on jälgida, mida inimesed on nõus sinu loomingu nimel oma aja ja kehadega ette võtma. Jutt ei tähenda midagi.

Kui sa kavatsed proovida kümmet asja, teades, et üheksa neist kukub läbi, siis tasub katsetada ettevõtmisi, mis ebaõnnestumise korral sind ei tapa. Mina eelistan väljakutseid, mille halvima tulemuse korral satun piinlikku olukorda või väsin ära, mitte ei lähe pankrotti või ei saa surma. Samuti tahan olla kindel, et ma sellest äpardusest midagi õpin. Ja ma eelistan katsumusi, mille helgemad tulemused on nii piiramatud kui ka ebatõenäolised. Kuid need on isiklikud valikud. Minu jaoks on kerge ebaõnnestumistega leppida, seega ebaõnnestumine 90 protsendil juhtudest sobib mulle. Sinu taluvuspiir võib sellest erineda.

Karjäärivalik

Oled sa jälginud John Mark Karri lugu? Tema oli see, kes tunnistas end süüdi väikese tüdruku JonBenet Ramsey mõrvas. DNA-test tõestas tema süütust. Seejärel vahistati ta ühe teise juhtumiga seoses, süüdistatuna lasteporno omamises. Ka need süüdistused võeti tagasi.

Mind huvitab, millist karjääri on sul võimalik teha pärast seda, kui oled kõigile öelnud, et oled pedofiilist lapsetapja, kuid siis selgub, et sa oled tegelikult valetaja, vähemalt selles osas, mis puudutab tapmist. Ja sa oled nii ebapädev, et ei suuda isegi edukalt vanglasse minna. Ma arvan, et vastus on selge: ta kandideerib kongressi.

Ta sobib sinna ideaalselt. Tal on valetamise osa juba käpas. Ja ta on ka kuude kaupa vanglas passinud, seega on „mitte midagi tegemine" samuti omandatud. Parim nali on aga see, et avalikkus vihkab kongressi rohkem kui inimesi, kes tapsid lapse või ei tapnud, kes on pedofiilid või ei ole. Ta tõstab keskmist näitajat.

Tal on kerge saada valitud. Nime Karr on lihtne meeles pidada ja see ennustab peaaegu alati võitu. Meie, ameeriklased, tüdineme kergesti „probleemidest". Me eelistame selliseid kuulsusi nagu Sonny Bono, Ronald Reagan, Arnold Schwarzenegger ja kedagi Kennedytest. Me valiksime ka karbi Krispy Kreme'i sõõrikuid, kui see usuks usklike taevasse tõstmisse.

Karril ei pruugi isegi vastaskandidaate olla. No kuule, kes tahaks konkureerida ennast lapse mõrvas süüdi tunnistanuga ja riskida kaotusega? See oleks selline plekk, mida oma CV-st enam ei kustuta.

Kui ma valiksin, siis hääletaksin Karri poolt juba sellepärast, et tal võivad olla lõbusad poliitilised hoiakud. Näiteks – kas ta pooldaks munarakkude uuringuid või tahaks ta nendega kõigest seksida ja siis (väidetavalt) tappa?

Ja lõpuks ometi oleks meil üks poliitik, kes on nõus vastutust võtma. Arvatavasti tunnistaks ta end isegi kliimasoojenemises süüdi. „Ma sõin tahtlikult liiga palju burritosid. See on minu süü. Ausõna. Mul on gaasid."

Iroonilisel kombel oleks ta nagu sõõm värsket õhku.

Abieluüllatused

Vaatasin ühel päeval uudiseid, kus räägiti järjekordsest mehest, keda kahtlustatakse järjekordse kadumaläinud abikaasa tapmises. Sellistel juhtudel hakatakse üsna automaatselt abikaasat kahtlustama. See oli üks faktoreid, mille peale ma enne abiellumist ei tulnud.

Nüüd hakkan ma iga kord, kui mu naine on mingilt asjaajamiselt tulles juba viisteist minutit hilinenud, endale alibit planeerima. Teen endast uudiste otsesaate ajal televiisori ees digipildi või hakkan oma emale telefonikõnesid tegema – sellelaadsed asjad.

Koledaim stsenaarium oleks see, kui mu naine sõidaks oma autoga kuristikku ja keegi leiaks tema jäänused alles siis, kui ma olen juba kolmkümmend aastat vanglas olnud. Sellepärast soovitangi tal alati kiirteed kasutada. „Pea meeles, kallis, mitte mingeid käänulisi mägiteid!"

Kõige häirivam aspekt „mees on süüdi" nähtuse juures on see, et *alati* on motiiv olemas. Ma olen veel endiselt värskeltabiellunu faasis, kuid on murettekitav teada, et on vaid aja küsimus, mil iga vastutulija eeldab, et kui üks meist ära kaob, siis oli teisel kindlasti väga hea põhjus tema tapmiseks. See pole just eriti abiellumist soodustav suhtumine.

Olen täna Las Vegases ja ma ei kavatsenud midagi kirjutada. Kuid mu naine on juba liiga kaua vannitoas olnud ja ma vajan alibit juhuks, kui seal on midagi viltu läinud. Pane tähele, kui rahulik ma seda kirjutades tundun olevat. Sind võidakse tunnistajapinki kutsuda.

Ohtlik taara

Hiljuti konfiskeeris üks lennujaama turvamees mu 100-milliliitrise šampoonipudeli, sest tema teada olid lubatud kõige rohkem 80-milliliitrised pudelid. Ma osutasin lennujaama sildile, mis teatas, et lubatud on 100-milliliitrine, kuid paistis, et see polnud tema jaoks küllalt veenev argument. Minu kottide läbivaatamiseks oli juba liiga hilja, nii et ta konfiskeeris mu peaaegu tühja 100-milliliitrise pudeli.

Nüüd aga loo huvitavam osa. Pudel oli poolläbipaistev ja sisaldas ilmselgelt vähem kui 30 grammi vedelikku. Tundub, et pudeli tühi osa kujutas endast ohtu. Või kui sõnastada see nii nagu meile, koomikutele, seda teha meeldib – lennujaam konfiskeeris mu 80 milliliitrit tühjust, et ma ei saaks selle tühjusega lennukit õhku lasta.

Aga tundub, et nad ei taibanud, et ka mu käsipagas polnud väga asju täis. Seal oli koos riiete, kingade ja rihmaga terve hunnik tühjust. Ja kui ma ühendaksin oma kotitäie tühjust selle tühjusega, mille teised reisijad olid pardale sokutanud, moodustuks sellest tohutu kogus eluohtlikku tühjust.

Kaalusin korraks võimalust turvamehega mõistlikult rääkida. Kindlasti oleks ta märganud, et pudelis olev vedeliku kogus oli minimaalne. Kuid üks pilk tema silmadesse ütles mulle, et mõtlemine polnud tema hobiks. Ja mingil tasandil pean tunnistama, et lennujaama turvamehed ei tohiks liiga palju oma hinnangule toetuda. Varem või hiljem laseks mõni turvainimene pardale granaadiga reisija, sest „ta ei näinud kuri välja".

Tahtsin osutada, et ka kilekott on suurem kui 80 milliliitrit ja ka see on põhiliselt täis ohtlikku õhku. Või äkki oleksin pidanud väitma, et pärast seda, kui lennuki uksed suletakse, muutub see põhimõtteliselt tohutu suureks pudeliks, mis on täis geele ja vedelikke ja ohtlikku tühjust? Oleksin olnud kaine mõistuse ja õigluse majakas hetkeni, mil nad oleksid mind kumminuiadega peksma hakanud.

Kartsin ka seda, et nad oleksid järsku Sherlock Holmesi mängima hakanud ja huvitunud, miks peaaegu olematu karvkattega mees vajab šampooni. Ma vastaksin arvatavasti midagi stiilis: „Kas te olete kuulnud fantoomjäseme fenomenist?" Ja siis pistetaks metallidetektor mulle nii sügavale perse, et andur hakkaks mu plommide peale üürgama.

Igatahes tulin just duši alt, kus kasutasin hotelli šampooni. Ma ei tea, mida hotelli šampooni pannakse, kuid eeldan alati halvimat. Praegusel juhul oletan, et tegemist on rohelise õuna ja kehvade jootrahaandjate pekiga. Täna on selline päev, mil võin kõige tõenäolisemalt kuulda fraasi: „Sa lõhnad nagu purjus hoor."

Trumpa küünik üle

Miski ei häiri mind rohkem sellest, kui keegi on minust küünilisem. Ma üritan üldiselt hoida oma küünilisuse ülemise piiri napilt enne seda kohta, kus napakad vandenõuteoreetikud oma meile saama hakkavad. Nii et kui ma näen, et tohutu hulk inimesi hakkab mind selles vallas varjutama, tean, et mul on aeg end ümber kalibreerida.

Vaatepunkt, mis paneb mind mu künismi tõhususes kahtlema, on arvamus, et Iraagi sõda toimub peamiselt Ameerika naftafirmade, sõjatöösturite ja loomulikult Halliburtoni kasumi kasvatamiseks. Olles elukutseline küünik, *armastan* ma seda ideed. Ma tahan sellesse uskuda. Kuid sa pead aitama mul lüngad täita.

Näiteks selline küsimus: kas naftaparunite ja Valge Maja tegelaste vahel toimuvad otsesed kokkusaamised, kus nad istuvad maha, rüüpavad brändit, suitsetavad sigareid ja otsustavad tappa miljon inimest, et nad võiksid endale lõpuks ometi kenasid asju lubada? Kui jah, siis kuidas see vestlus kulgeb?

NAFTAPARUN 1: „Alustame sõda ja tapame miljon inimest, et ma võiksin endale uue jahi ostmist lubada."

NAFTAPARUN 2: „Sul juba on jaht, millel on helikopteri maandumisplatvorm, jalgpallistaadion ja lõbumaja."

NAFTAPARUN 1: „See on juba aastavanune! See häbistab mind."

NAFTAPARUN 3: „Kas su õemees ei liitunud just rahvuskaardiga? Kui me alustame sõda, siis ta võib surma saada."

NAFTAPARUN 1: „Kas te üldse kuulate mind? Ma ütlesin, et mu jaht on liiga vana!"

Või tehakse seda peenetundelisemalt, nii et kõik käituvad viisil, mis viib sõjani ja täidab nende taskud, kuid oma mõtteis jaotavad nad sõjasüü nii ühtlaselt laiali, et keegi ei tunneks end isiklikult süüdi olevat?

NAFTAPARUN 1: „Noh, vaatame, sõja põhjustasid meist umbes tuhat tipptöösturit ja hukkunuid oli miljon, seega tuleb igaühe kohta vaid tuhat surnut."

NAFTAPARUN 2: „Polegi nii hull. Ma peaaegu töötasin tubakafirma heaks."

Ja ma imestan, miks ma pole kunagi isiklikult kohanud kedagi, kes oleks nii paheline. Olen trehvanud piisavalt hulle, sitapäid, eneseimetlejaid, sigu, litse, maniakke, narkomaane – nimeta mõni ja ma olen teda kohanud. Kõiki teisi isiksusevigu, mida suudad ette kujutada, on külluses. Kuid mitte kordagi pole ma vestelnud kellegagi, kes ütleks: „Tead, oleksin piisava summa eest valmis tapma miljon meest, naist ja last."

Aga võib oletada, et sellise mõtte hoiaksid enda teada.

Heade uudiste päev

Kaotasin oma hääle umbes kaks aastat tagasi. Jäädavalt. Seda põhjustab eksootiline haigus nimega spastiline düsfoonia. Põhimõtteliselt käib see nii, et mõndadel inimestel lülitab see aju osa, mis kontrollib kõnet, ennast välja – tavaliselt pärast seda, kui pingutad oma häält allergiahoo (nagu minu puhul) või mõne muu tavalise kõripõletiku ajal. See juhtub inimestega, kes on minu vanuserühmas.

Küsisin oma arstilt, kes oli selle seisundi spetsialist, kui paljudel inimestel on see kunagi paranenud. Tema vastus: null. Ravimit pole, kuid valusad Botoxi-süstid, mida tehakse kõri esiosa läbistades häälepaeltesse, peatavad spasmid paariks kuuks. See nõrgendab lihaseid, mis muidu tõmbleksid, kuid muudab su hääle tasaseks ja nõrgaks.

Selle fenomeni kõige kummalisem osa on see, et kõnet juhitakse sõltu-

valt kontekstist aju erinevates osades. Seetõttu võivad selle probleemiga inimesed sageli küll laulda, kuid ei saa rääkida. Minu puhul on nii, et ma võin suurtele rahvamassidele oma tavalisi professionaalseid kõnesid pidada, kuid lava taga suudan vaid sosistada ja urahtada. Ja enamik selles olukorras olevaid inimesi teatavad, et neil on kõige raskem rääkida telefoniga või siis, kui kostab taustamüra. Ma suudan üksi olles normaalselt rääkida, aga teistega mitte. Kõlab nagu suhtlusprobleem, kuid tegelikult on tegemist teistsuguse kontekstiga, sest võin nendele samadele inimestele vabalt laulda.

Lõpetasin Botoxi-süstide tegemise, kuna nende abil sain küll paar nädalat rääkida, kuid mu hääl oli liiga nõrk, et publikule esineda. Niisiis otsustasin vähemalt seniks, kuni sügisene kõnehooaeg lõppeb, näost näkku rääkimise võime oma lavahäälele ohvriks tuua.

Mu perekond ja sõbrad on olnud suurepärased. Nad loevad mu huulilt nii hästi kui suudavad. Nad kummarduvad minu poole, et sosinat kuulda. Nad oletavad. Nad on kannatlikud, kui ma üritan kuus korda ühte sõna öelda. Ja mu isiksus on täiesti muutunud. Mu tavaline teravmeelsus on muutunud aeglaseks ja ettekavatsetuks. Ja sageli kui pingutan, et arusaadavalt mõnda sõna hääldada, tuleb välja vale sõna, sest keskendun liialt rääkimispingutusele, mitte sellele, mida öelda. Nii et paljud asjad, mida ma ütlesin, olid täiesti mõttetud.

Rõhutamaks ilmselget – kui sa ei saa rääkida, siis suur osa elurõõmust tuhmub. See on raske olnud.

Kuid kas ma olen juba maininud, et olen optimist?

Kui mitte keegi spastilise düsfoonia põdejatest pole ka paranenud, ei tähenda see veel, et mina ei võiks esimene olla. Seega proovisin kuude kaupa iga päev uusi võtteid oma hääle tagasisaamiseks. Visualiseerisin korrektset kõneviisi ja kordasin endale, et ma suudan (jaatused). Kasutasin enesehüpnoosi. Proovisin hääleteraapia harjutusi. Rääkisin kõrgemal toonil või vahetasin toone. Jälgisin, millal mu hääl kõige paremini toimis ja millal kõige halvemini, ning otsisin seoseid. Proovisin võõramaiste aktsentidega rääkimist. Proovisin mõndasid eriti raskeid sõnu laulda.

Minu teooria oli, et mu normaalse kõne eest vastutav aju osa on endiselt terve, kuid mingil põhjusel oli selle ühendus häälepaelte närviteedega katkenud. (See on kooskõlas enamiku ekspertide oletusliku teooriaga, mis toimub spastilise düsfoonia puhul. See on natuke müstiline.) Arutlesin edasi, et peab olema mingi võimalus selle ühenduse taasloomiseks. Pidin vaid leidma normaalse toimiva kõnega kõige sarnasema kõneviisi või konteksti, mis oleks siiski piisavalt erinev. Kui olen juba võimeline selles natuke erinevas olukorras rääkima, suudaksin järjepidevalt kokku viia erineva olukorra kõne ja normaalse kõne, kuni närviteed taastuksid. Noh, see oli igatahes minu teooria. Kuid ma pole ajukirurg.

Aidates üleeile majapidamistöid teha, avastasin, et suudan väga hästi riimides rääkida. Riimid olid see kontekst, mida ma polnud seni kaalunud. Luule pole laulmine, aga pole ka tavaline rääkimine. Kuid mingil põhjusel on see olukord normaalsest kõnest küllalt erinev ja mu aju sai sellega vabalt hakkama.

Kivil istub väike konn, mõtleb, et ta üksi on. Koivad välja sirutab, päikesepaistel soojendab.

Kordasin seda kümneid kordi, osaliselt lihtsalt sellepärast, et ma suutsin. See oli lihtne, kuigi oli tavalise kõnega sarnane. Nautisin selle kordamist ja oma hääle peaaegu veatut toimimist. Tundsin puudust selle kõlast ja normaalsest kõnest. Võib-olla viis see mind ka lapsepõlve tagasi. Või siis on see kõigest nakkav. Nautisin selle kordamist rohkem, kui see väärt oli. Ja siis juhtus midagi.

Mu aju taastas ühenduse.

Mu hääl tuli tagasi.

Mitte 100 protsenti, aga peaaegu – nagu auto, mida käivitatakse külmal talvehommikul. Ja sel õhtul ma juba rääkisin. Palju. Ja kogu järgmise päeva. Paar korda tundsin, kuidas hääl hakkab uuesti ära libisema, ja kordasin lasteluuletust ning reguleerisin hääle uuesti paika. Järgneval õhtul oli mu hääl peaaegu täiesti normaalne.

Ütlen sellepärast „taastunud ühendus", et paremini ei oska ma seda kirjeldada. Oma hääle kehvematel perioodidel teadsin ette, et ei suuda sõnagi kuuldavale tuua. Ma peaaegu tundsin oma aju ja häälepaelte vahelist puudulikku ühendust. Kuid eile tundsin ühtäkki uuesti ühendumist. See ei olnud ainult kõnevõime, vaid *teadmine*, kuidas rääkida. Teadmine tuli tagasi. Ma ei tea siiamaani, kas see on jääv. Kuid tean, et sain ühe päeva normaalselt rääkida. Ja see on minu elu üks õnnelikumaid päevi.[14]

[14] Järgnevate kuudega mu hääl kehvenes natuke, kuid ei muutunud kunagi nii halvaks nagu enne.

Peaaegu „60 minuti" materjal

Tänu oma hääleprobleemile ja sellele järgnenud osalisele taastumisele taipasin eile, et olin tahtmatult jõudnud lähemale ühele oma kauaaegsele sihile – olla „60 minuti" saates.

Selle eesmärgi saavutamiseks on mitmeid võimalusi ja mitte kõik neist ei ole head. Järgnevalt mõned võimalused:

Varasta tohutu hulk raha
Astu sündsusetusse seksuaalvahekorda
Ole pealekaebaja
Ole suur kuulsus
Ole tõsise puudega
Ületa äärmuslikke raskusi

Kahjuks pole ma küllalt tuntud, et staariks kvalifitseeruda. Ja mu hääleprobleem ei kestnud küllalt kaua, et mind tõsise puudega inimeseks liigitada. Kuid need kaks faktorit kokku oli piisav põhjus, et reporterid hakkaksid mulle helistama, kui nad kuulsid mu hääle taastumisest. Ma ei olnud seni aru saanud, et kahte kategooriat on võimalik *kombineerida*! Seda on hea teada. Kuid ma ei olnud „60 minuti" jaoks endiselt küllalt huvitav. Ei, nemad tahavad enamat.

Ilmselt pean „60 minuti" võttegrupi siia meelitamiseks latti tõstma. Mul ei ole kellegi peale kituda, nii et see langeb ära. Ja ükski minu kannatustest ei paista televisiooni jaoks piisavalt raske olevat. Seega jääb mul veel võimalus tohutuid rahasummasid varastada või normide vastu eksides seksida.

(Kõrvalmärkusena – sain just aru, et mu kass oskab lugeda. Ta sööstis praegu ukse poole.)

Seekord ma ebaõnnestumisega ei riski. Kavatsen kohatult seksida *tohutu rahahulgaga*. Arvatavasti võtan ette ühe neist suurtest kartulikottidest, millel on dollarimärk. See on kindlasti kare, kuid ma arvan, et lõppkokkuvõttes on see vaeva väärt.

Võin peaaegu kuulda oma intervjuud:

60 MINUTIT: „Kas see on tõsi, et paaritusite kotitäie rahaga?"

MINA: „Te ei saa seda tõestada."

60 MINUTIT: „Saatsite videokaadrid, mis olid salvestatud kolme erineva nurga alt."

MINA: „See interjvuu on muutunud äärmiselt raskeks. Pange tähele, kuidas ma sellest jagu saan!"

Elektroonilised hääletusmasinad

Kui ma veel aastaid tagasi suures pangas töötasin, olid üheks kuumemaks teemaks paljud kliendid, kes ei usaldanud meie uhiuusi sularahaautomaate. Hämmastaval kombel polnud sellel hirmul mitte mingit pistmist faktiga, et mina töötasin rahaautomaatide osakonnas. Tegelikult ei võetud minu ideed, mille kohaselt oleks võinud raha sisestamispilu kõrval olla ka paberihundi pilu, isegi õieti kaalumisele. Lõppkokkuvõttes juhtus harva, et automaadid varastasid kellegi raha ja jätsid selle kauaks enda kätte. Nüüd usaldab enamik inimesi sularahaautomaate.

Ma mõtlen nende automaatide minevikule siis, kui kuulen, kuidas närvilised Nellyd elektrooniliste hääletusmasinate pärast oma pükse märgavad. Ära saa minust valesti aru – on 100 protsenti võimalik, et hääletusmasinatesse häkitakse sisse ja kõik tulevased valimised on ebaausad. Kuid see ei tähenda, et me saaksime halvema valitsuse. See tähendab tõenäoliselt seda, et järgmise Ameerika presidendi valimise võimalus võetakse sinu taskuid tühjendavate, endal suhu võtvate korporatiivsete sitakottide käest ära ja antakse mingi soome teismelise kätte. Kuidas see siis olukorda ei parandaks?

Statistiliselt võttes peaks ükskõik milline häkker, kes on küllalt osav, et valimisi mõjutada, olema ka küllalt tark, et valida poliitikuid, kes usuvad... ah, ütleme näiteks teadusesse. Võrdle seda praeguse meetodiga, kus suured rahalised huvid ostavad poliitilisi reklaame, mis ajavad lihtsameelsed nii segadusse, et nad valivad lõpuks selle tegelase, keda nad kõige rohkem kardavad. Ja siis pühendab see traditsiooniliselt valitud president valituks saamise ja taevasse minemise vahelise aja tüvirakkude elude eest võitlemisele,

otsides samal ajal leidlikke põhjuseid, miks tappa tüvirakke, kes julgesid täiskasvanuks saada.

Demokraatia juures on tähtis (ja see on alati nii olnud), et kodanikud (a) usuksid, et valimistulemus baseerub mõistlikel alustel ja elanike valimisõigustel ja (b) et neil oleks piisavalt tulirelvi, et iga tõsiselt üle piiri läinud poliitik maha võtta (tuntud ka kui „kontrolli ja tasakaalusta").

Minu arusaam „tõsiselt üle piiri läinust" ei hõlma praktikantidega seksimist ja maksumaksjatelt varastamist. Sellist tegevust võiks lubada, isegi julgustada, et me saaksime eraettevõtlusest meelitada kõige võimekamaid kandidaate.

Võid mind optimismis süüdistada, kuid elektroonilised hääletusmasinad tekitavad minus hea tunde meie riigi suhtes.

Kas nüüd on juba liiga hilja hakata müüma autokleepse kirjaga: „Ma vist käisin valimas?"

Kõige ropum täht

Kui see kedagi huvitama peaks, siis minu arvates on tähestiku kõige ropum täht asterisk. Seda võib näha peaaegu kõigis trükis ilmuvates roppudes sõnades alates t*rast ja p*rsest kuni emak*pp*j*st t*ra*m*j*ni. Selle väikese nilbikust tegelase jaoks on roppused sama vastupandamatud nagu s*tt kärbse jaoks.

Et olla õiglane ja tasakaalustatud, tuleb märkida, et tärn kaitseb sind alasti sõimusõnade eest, mis sind vastasel korral pimestaksid ja libedale pornosõltuvuse teele viiksid. Aga kui sa katad räpase sõna pundunud genitaalid tärniga, ei saa mitte keegi aru, millest k*r*d*st sa räägid. Sellepärast see ongi täiesti ohutu!

Mõned seda juttu lugevad inimesed võivad imestada, kuidas tärn neid kaitsta saab, sest teoreetiliselt võivad kõik järele uurida ja avastada, et t*r*pea ei tähenda, et sa tervitaksid mingit Pea nimelist tegelast. Kuid sellise uurimuse korraldamine on väga vaevarikas ja vaid vähesed inimesed on nõus sellele oma aega raiskama.

Lase mul teisiti seletada: sündsusetult alasti sõnad võivad hävitada nii sinu ajud kui ka terve ühiskonna. Kuid (ja võiks ju arvata, et see on siililegi selge) roppude sõnade *mõtlemine* on täiesti ohutu. Samuti on ohutu panna teisi inimesi siivutuid sõnu mõtlema. Aga kui sa kirjutad neid sündsusetuid sõnu asteriskniudevööd kasutamata ja jätad oma ohvrid kaitsmata, oled sa ühiskonnale ohtlik. Ma tean, et see on tõsi, sest olen seda korduvalt kuulnud inimestelt, kellel on ajude asemel p*sk.

On tehtud küllaldaselt teaduslikke uuringuid, mis tõestavad, et sõimusõnad võivad põhjustada aju mädanemist ja maksude tõusmist. Need uuringud on avaldatud prestiižikas Uus-Inglismaa Muffitsiini Kusikirjas.

Jääb veel vaid küsimus, miks sa oled selle peatüki lõpuni lugenud, kui sellised asjad sind nii väga häirivad?

Kraam mu peas

Mäletan, et kui olin kuuendas klassis, käskis õpetaja meil ühel päeval ükshaaval tahvli ette tulla ja kirjutada sinna midagi, mille pärast oleksime valmis surema. Esimesed paar last kirjutasid vastused nagu „vähk" ja „löök autolt". Õpetaja teavitas meid, et ta ei oodanud tegelikult selliseid vastuseid. Kui tuli minu kord, siis kirjutasin „meie kodumaa" ja ilmselt oli see õige vastus. Ta kiitis mind klassi ees. Talle oleksid sobinud ka vabadus ja demokraatia.

Nii et kuidas võis kaheteistkümneaastane teada, et ta peaks oma riigi eest surema? See kraam tungib sinu pähe varakult, ammu enne seda, kui kriitiline mõtlemisvõime on välja kujunenud. Ja see jääb sinna pidama. Võib-olla on osa sellest põhjustatud evolutsioonist, kuid ma kahtlen selles. Ma usun, et ümbruskond surub selle sinna tänu üheksasajale truudusvande deklameerimisele ja muule sellisele. Evolutsioon võis soosida neid, kes kaitsesid oma perekonda või hõimu, kuid ma kahtlen, et neil oli aega tegeleda mõttega: „Ja kõikidest rahvustest inimesi, keda sa ei tunne ja kes elavad maatükil, mida hakati hiljuti Ühendriikideks kutsuma." Kui ma oleksin sündinud Põhja-Koreas, valmistaksin riisiaganatest Kalli Juhi pilte. Ja ma oleksin üsna kindel, et ta on Elav Jumal.

Ma ei kurda, mul on hea meel, et lastele tehakse ajupesu ja nad on valmis minu eest surema. Kuid mul on tekkinud hobi otsida ideid, mis on meie pähe roninud enne, kui sinna tekkis kriitiline mõtlemisvõime. Kui sul on samad poliitilised või religioossed vaated, mis sinu vanematel, on see ilmselge ohumärk. Või nagu sina ütleksid: „Ma olen oma vanematega nõus, sest neil oli õigus." Kuid mu lemmiknäiteks on inimesed, kes väidavad põhimõtteliselt nii: „Pole tähtis, kui harimatu sa ka oled, ikkagi oled kohustatud valima," ja selle nõmedam sugulane: „Kui sa ei vali, siis pole sul õigust kurta."

Pole vaja just palju kriitilist argumentatsiooni, et neid ideid põrmustada. Ma olen üsna veendunud, et meil on õigus igal ajal kurta. Selle nimi on *sõnavabadus*. Ja kindlasti on meil õigus ükskõik mis põhjusel *mitte* valida. Harimatu olemine peaks olema heade mittevalimise põhjuste lühinimekirjas. Kuid see on vastuolus kõigega, mida sulle lapsena ajuloputuse ajal õpetati.

Tuletan veel kord meelde, et ma olen ühiskonna hüvangut silmas pidades sellelaadse ajupesu poolt. Mul on hea meel, et paljud inimesed hääletavad. Süsteem variseks muidu kokku ja olles ise peaaegu diktaator, ei suuda ma ette kujutada paremat süsteemi kui näiline demokraatia, mis varjab ahnete kapitalistide alasti ambitsioone. Kui ma selle välja ütlen, siis kõlab see halvasti, kuid ausalt öeldes ei oska ma seda paremini öelda.

Jootraha

Nagu ma juba mainisin, kardan ma ebaselgeid jootraha andmise olukordi. Võiks ju arvata, et pärast kõiki neid reisimisi olen juba kõike näinud. Kuid ei, komistan jätkuvalt aina uute olukordade otsa. See häirib mind, kuna ma ei taha kogemata kedagi tüssata, seda hiljem taibata ja siis ennast halvasti tunda. Töötasin jootraha eest terve oma ülikooliaja, nii et ma tean, mis tunne on olla eiratud. Veelgi hullem – ma ei salli olukorda, kus pakun jootraha ja tuleb välja, et räägin hotelli juhatajaga. (Jah, seda on juhtunud. Nad võiksid vähem jooksupoiste moodi riietuda.)

Eile õhtul jõudsin lennujaama, kuhu mu kõne tellinud klient oli organi-

seerinud transpordivahendi, mis pidi mu hotelli viima. Ootan kõnnitee serval tundmatut liiki transpordivahendit ja mõtlen igaks juhuks erinevaid jootraha andmise võimalusi valmis:

1. Kui see on limusiinifirma töötaja, siis ära jootraha anna, sest juhi töötasu on kliendile esitatava arve sisse arvestatud.
2. Kui see on hotelli enese limusiin, siis loodab juht jootraha saada.
3. Kui see on minu palganud ettevõtte töötaja, siis ma ei anna jootraha, kuna päevatöö ajal on ta arvatavasti asepresident või midagi sellist.

Tee äärde sõidab eraldusmärkideta väikebuss. Jama. Mul pole lahendust „eraldusmärkideta väikebussi juhi" jaoks. Õnneks tulevad minuga kaasa üks konverentsil osaleja ja tema naine ning nad laskuvad juhiga vestlusse. Ehk õnnestub mul sealt vajalik teave välja noppida.

Luba mul nüüd enne jätkamist teemast kõrvale kalduda ja lisada natuke konteksti. Need teie hulgast, kes sageli reisivad, teavad, et kui autojuhilt midagi tema elu kohta küsida, siis ei räägi ta sulle kunagi lugu, mis kõlaks nii: „Noh, ma olin mõnda aega hulkur ja juhutööline, kuid siis sain ma selle sinu ringisõidutamise töö. See on mu elu parim hetk."

Selle asemel kuuled tavaliselt midagi sellist: „Pärast Nobeli preemia võitmist muutusin ma oma kodumaal dissidendiks ja pidin põgenema. Töötasin mõnda aega tuumarelvainstruktorina. Siis tegelesin mõnda aega tarkvara programmeerimisega, mis oli lihtne, kuna mul on matemaatikas doktorikraad. Seejärel leiutasin plaksutamislüliti Clapper ja läksin pensionile. Praegu ma teen lihtsalt seda tööd, et oma sõpra aidata."

Ja nii siis rääkis meie eraldusmärkideta bussi juht oma Fulbrighti stipendiumist ja Brasiiliast lahkumisest, kuna elamine riigis, mille keelt sa oskad (ta tõesti ütles nii) ja rahvusvaheliseks konsultandiks hakkamine pole piisav väljakutse. Ta oli kunagi hea golfimängija, kuid eelistab nüüd lohede lennutamist. Ja seda tööd teeb ta vaid vahetevahel, et aidata oma sõpra, kellele kuulub limusiinifirma. Lisaks meeldib tema naisele asjaolu, et „see hoiab teda tänavaelust eemal", kuigi, nagu ta viitas – ha-ha! – iroonilisel kombel ta töötab tänavatel.

See kõik ei rõõmusta mind ja mitte ainult tema naljade pärast. Otsustasin juba ette, et proovin talle jootraha anda, kuid nüüd ma pole enam nii

kindel. Kas ma peaksin andma jootraha rahvusvahelistele konsultantidele, kes vaid „aitavad oma sõpra"? Ja kas tema töötasu on kliendile esitatavale arvele juba lisatud? Miks pole bussis väikest silti, mis ütleb: „Juht aktsepteerib jootraha"? Mul on rohkem vihjeid vaja, kurat võtaks!

Mulle meeldib jootraha andmise hetke jaoks sobivas suuruses raha ettenägelikult pükste parempoolsesse esitaskusse paigutada, kus see ootab hooletut väljavõtmist. Olin raha juba ümber paigutanud ja taipasin siis, et selle juhi omakapital võib olla suurem kui minu oma. Kui tema juttu uskuda, siis ta teeb seda vaid lõbu pärast.

Otsustan paarikese esimesena bussist välja lasta ja vaadata, kuidas meespool käitub. Kui ta annab jootraha, siis teen mina sama. Meie bussijuht tõstab tagant meie kotid välja ja hotelli jooksupoiste kari ümbritseb seda kuhja nagu raisakotkad surnud gnuud. Ma olen juhist jootrahaliselt täiesti blokitud. Jälgin meest, kes pärast mõningast kõhklust paar dollarit välja köhib. Juht tänab teda ja suundub kiirelt tagasi, et bussi istuda.

NÜÜD MA PEAN TALLE RUTTU JOOTRAHA ANDMA, ENNE KUI TA PÕGENEB!

Minu teel on pagasihunnik ja neli pakikandjat. Hüppan üle väikseima koti, virutan pakikandjale küünarnukiga ja karjun juhile järele. Tema pöördub minu poole võitle-või-põgene ilmega ja valmistub halvimaks. Pistan talle viis dollarit pihku ja ütlen midagi sellist, mis võis, aga ei pruukinud olla: „Võta mu neetud raha! Vabasta mind mu süüst ja kahevaheloleku pingest! Osta veel üks tuulelohe, sa hunnitult huvitav värdjas!" See võis olla ka: „Aitäh."

Olgu kuidas oli, mul ei ole sellega seoses head tunnet. Ma tean, et ta sai aru, et ma ei kavatsenud talle enne jootraha anda, kui teine mees seda teinud oli. Nüüd ma pean selle teadmisega terve oma ülejäänud elu elama.

Miks ei või ma ometi midagi normaalset karta, näiteks Põhja-Koread?

Süüdista toateenindust

Kui ma reisin, et pidada kõnesid (see on mu lisatöö), on üks mu väikeseid rõõme koidiku ajaks toateeninduse tellimine. Ma armastan sooja soolakringlit, väikest rohelise tee kannu ja taldrikutäit puuvilju. See käivitab mu päeva heas meeleolus. Mõnikord on mul tuba, millest avaneb hea vaade. Tõmban kardinad eest, vaatan kaugusse ja määrin samal ajal oma soojale kringlile hoolikalt sulajuustu ning ootan, kuni mu tee tõmbab ja täiuslikkuse saavutab. Mulle meeldib maitsta vaheldumisi soolakringlit ja puuviljaassortiid, lastes igal maitsel oma keelt üllatada ja aju rõõmustada. Iga kergelt kofeiinine teelonks nügib mind vaikselt imepärase ärkamise poole. See on täiuslik päeva algus.

Mõnel teisel juhul, nagu näiteks eile, võtab hotell eelneval õhtul mu toateenindustellimuse vastu, kortsutab selle kokku ja viskab taldrikusoojendaja alla. (Ma vaid oletan.) Järgmisel hommikul trambin kolmkümmend minutit tõredalt ringi, enne kui helistan ja saan teada, et nad ei kavatsegi midagi saata. Seejärel otsin minibaarist kaheteistdollarilise Marsi šokolaadi ja dieetkoola ning asun kiirustades riietuma. Eile ei alanud mu päev hästi.

See on vajalik taustainfo edasise jutu jaoks.

Umbes nädal tagasi võttis üks vihane naine mu levitusfirmaga vihaselt ühendust, et oma viha väljendada. Ilmnes, et ta oli oma töökohast kirjutanud vihase artikli ja keegi oli ilma tema loata kleepinud ta teksti hulka mõned Dilberti pildid (minu raamatute kaanepildid, arvatavasti Amazon.com'ist) ja neid siis Internetis levitanud. Tema vihase artikli selliseks muutmine muutis vihase naise veel vihasemaks. Täpsustan, minu peale vihaseks.

Tema artikkel, mis on kirjutatud vihases tänavakeele stiilis, sõimab vihaselt läbi inimesed, kes käivad tema kuubikus jutustamas ja küsimas, kust ta oma kuubikukaunistused sai. Näidislause tema artiklist: „Tari oma perse koridori teise otsa töövahendite ruumi ja võta omale midagi." Lisasin selle tsitaadi osaliselt selleks, et saaksid aimu artikli toonist, ja osaliselt sellepärast, et ma ei usu, et ta tunneks mõisteid nagu „autoriõiguste õiglane kasutus" ja ma tahan teda selle lause siin kasutamisega tõsiselt välja vihastada.

Tema vihase süüdistuse kohaselt usub ta, et ma kopeerisin Dilberti pildid tema teosesse ja levitasin seda oma nime all. Minu levitusfirma selgitas,

et selle teooria paikapidavus on ebatõenäoline ja sai ka minult kinnitust, et ma polnud tema kirjutist kunagi näinud. Nad teavitasid teda sellest. Asi unustatud, eks?

Vihane naine jätkas levitusfirmale helistamist ja rahuldavama vastuse nõudmist. Ta tahtis seda otse minult kuulda. Niisiis helistasin talle hotelist. Eeldasin, et asja klaarimiseks kulub vaid kümme sekundit. Selgitaksin talle lihtsalt, et inimesed modifitseerivad Internetis leiduvat kraami sageli ja ilmselt on ka praegu sama asi juhtunud.

Vihane naine võttis telefoni vastu. Ta süüdistas mind pahatahtlikkuses. Ta andis mõista, et ma olin tema töö varastanud. Paistis, et ta ei olnud nõus muud varianti kaalumagi. Kõik see selgus esimese viie sekundiga.

Tuletan sulle siinkohal meelde, et ma olin sel hetkel tõsises kringlipuuduses. Järele mõeldes arvan, et olin siis natuke vähem paindlik, kui tavaoludes oleksin olnud. Kõigele vaatamata kehitaksin vaid õlgu, kui mind süüdistataks näiteks teemanti varguses ja mul oleks selle teostamiseks olnud nii motiiv kui ka võimalus. Ma saaksin aru, et keegi võiks mind kahtlustada.

Kuid see polnud mingi teemant. Minu viga oli sellele osutamine. Ma arvan, et mu täpne sõnastus oli: „Miks ma peaksin paska varastama?"

Vaikus.

Kui lubad, siis annan sulle järgneva nõuande: kui sul on tegemist vihase naisega, kes kirjutab vihaseid kirju ja kes süüdistab sind vihaselt tema vihaste kirjutiste varastamises, ei tasu loota, et ta rahuneb maha, kui sa kirjeldad tema tööd kui paska.

„Mida te ütlesite???"

Sel hetkel jäin endale truuks. Ma olin näljane. Ja mind oli hetk tagasi süüdistatud pasa varguses. Seega jätkasin.

„Teie kirjutis on pask. Miks te arvate, et ma tahaksin oma tööd seostada pasaga?"

Ta ründas vastu: „Te olete edev ennasttäis jobu!"

Ma itsitasin ja katkestasin kõne. Ühtäkki oli hea tuju tagasi. Kuid kõige parem oli see, et olime selle vihase naisega leidnud midagi, milles olime ühel nõul. Ma *olengi* edev ennasttäis jobu. Kuigi enda kaitseks võin öelda, et kui keegi mind just pasavargaks ei sõima, suudan ma seda üsna edukalt varjata.

Vihane naine võttis jälle mu levitusfirmaga ühendust, olles veelgi kindlamalt veendunud mu pasavarguse kalduvustes. Ta ähvardas ebaselgete tagajärgedega minu tulevikule.

Miski ütleb mulle, et see asi ei ole veel läbi.

Valimiste tulevik

Selle kirjutamise ajal on president Bushil toetajaid kolmest üks. Opositsioonipartei peamise juhi Nancy Pelosi toetajaskond on umbes sama suur. Teisisõnu – kaks kolmandikku Ühendriikide kodanikest usuvad, et riigi juhtimisstiil paraneks, kui Bush sõidaks opositsiooniliidrile oma Segwayga otsa ja seejärel kaljuservalt alla, eeldusel, et Cheney näeks seda pealt ja sureks südameinfarkti.

Paljud demokraatide kandidaadid võitsid eelmised valimised, kasutades „muutuste" platvormi, täpsustamata samas, millised need muutused olek-sid. Mäletan aegu, mil tahtsime peaaegu alati kandidaati, kes ütleks meile varem ette, kas ta eelistab maksuvähendamisi või kannibalismi või riigikeele muutmist ümisemiseks.

Kas see vaid tundub mulle nii või me oleme lati liiga madalale seadnud?

Huvitav, kes on sellises hädises olukorras süüdi? Kas kandidaadid ise? Ma ei usu, sest nemad pääsesid ametisse vaid tänu sellele, et nad sinna valiti. Ons see valijate süü? Ma ei arva nii, sest nagu ma tavatsen öelda, puudub valijatel ammendav teave, mille alusel häid otsuseid langetada. Kas see on meedia süü? Mitte päris, sest kasuliku teabe andmine (meelelahutuse asemel) kukutaks nende reitingut ja nad läheksid pankrotti. Neil pole ju valikut.

Kuidas on aga suurkorporatsioonide huvide ja lobijatega? Kas see on nende süü? Võib küll olla, kui nad ajavad asju illegaalselt või mitte päris avalikult. Kuid nende annetused on enamjaolt avalikud, kuigi nende paigutusest ülevaate saamiseks tuleb sul natuke vaeva näha. Ja nende mõju oleks tunduvalt väiksem, kui valijatele oleks kättesaadav info, mille alusel oma huvisid silmas pidades hääletada.

Me vajame uut, valijatel otsuse langetamist lihtsustavat süsteemi. Kui see

peaks tekkima, hakkan ka mina hääletama. Praegu ei vali ma sellepärast, et minu hääl oleks antud teadmatult ja suvaliselt. Kuigi ma tahaksin hääletada. See on hea süsteem. Ma vajan selle tegemiseks vaid paremaid vahendeid.

Tänu Internetile polekski ideeliselt raske valijaid õige teabega varustada. Selleks on vaja vaid kodulehte, kus on esitatud iga argumendi poolt- ja vastuväited, punkthaaval, õiges kontekstis. Ja igale väitele võib opositsioon lisada oma vastuväite. Nii et kui keegi ütleks: „See säästaks miljard dollarit," võiks opositsioon lisada oma vastuväite, vastuväitele võib omakorda lisada vastuargumente ja nii edasi. Sellele kodulehele tuleks ehk kasuks ka mingisugune argumentide edetabelisüsteem, mille abil tõuseksid esile parimad väited ja vastuväited.

Ja mulle meeldiks näha viiteid uuringutele, mis toetaksid iga esitatud argumenti. Praegune poliitilise debati meetod seisneb selles, et üks pool väidab midagi ja teine ütleb: „Pole tõsi." Sellest pole mulle mingit abi. Tahaksin ühe korra klikata ja allikat vaadata.

Samuti tahan iga argumendi juures näha ekspertide nimekirju koos nende poliitiliste sidemete loeteluga. Mind veenaks see, kui 90 protsenti majandusteadlasi eelistaks ühte rahanduspoliitikat teisele. Mind mõjutaks ka see, kui 90 protsenti hiljuti erruläinud kindraleid toetaks ühte sõjapidamisviisi.

Veel tahan näha arvamusküsitlusi, mis piirduvad vaid teatava intelligentsitasemega sõltumatute valijatega, kes on sellel teemal sooritanud vastava testi. Ma tahan teada, mida need hästiinformeeritud sõltumatud targad arvavad. Siis võiksin ma hääletada nende tarkade ja teadlike hääletajate eeskujul juhul, kui mul pole aega või huvi mingit teemat uurida.

Ma arvan, et peaksime kõik poliitilised reklaamid ära keelama. Saan aru, et see on sõnavabaduse teema, kuid sel vabadusel on alati palju piiranguid olnud. Näiteks ei või sa kedagi laimata, sa ei või oma toote tõhususe kohta valetada ja sa ei või karjuda: „Tulekahju!" kui pole tulekahjut. Kui poliitiline reklaam mõjutab valimistulemust ja põhjustab ebavajalikku sõjategevust (lihtsalt näide), siis on see paljuski sama, mis „Tulekahju!" karjumine. Me piirame pidevalt sõnavabadust, kui alternatiiviks on veel hullemad tulemused.

Paljud valijad (eriti vanemad valijad) ei kasuta Internetti. Kuid see muutub ajapikku. Ja valimised on sageli nii lähedal, et polegi erilisi muutusi vaja, et tulemusi parandada.

Alustasin juttu sellest, kes on süüdi, et Ameerika poliitika on katki. Süüdlase otsimise abil määratakse tavaliselt see, kelle ülesanne on end kokku võtta ja asjad korda teha. Kuid mõnikord, nagu ka praegusel juhul, pole inimesed, kes seda parandada saaksid, need, kes selles süüdi on. Ma arvan, et mõned veebioskustega kahekümne-või-midagi vanused suudaksid demokraatia välimust alatiseks muuta. Ja võib-olla selle käigus üksiti ka mõned miljardid dollarid teenida.

Kas targad inimesed on rumalad?

Räägin tihti, et poliitilised arvamusküsitlused peaksid piirduma tarkade, hästiinformeeritud inimeste küsitlemisega. Pean tunnistama, et minu arvamus selles vallas on umbes sama, mis „parem on olla hea tervisega kui halva tervisega". Mulle tundub, et tark ja hästiinformeeritud olemine on sama, mis olla elutark. Kes ei tahaks toetuda elutarkusele, mis aitaks tal valikuid teha?

Mind üllatab, et paljud inimesed pole selle arvamusega nõustunud, kui ma olen selle välja öelnud, ja ruttavad toetama kõrgekvaliteedilisi otsuseid, mille langetavad rumalad teadmatud inimesed, kes juhinduvad ebausust. Tõsiselt.

Mõned inimesed süüdistasid mind elitarismis ja katses suurendada oma isiklike tarkpealike otsuste väärtust. See on täiesti mõistlik oletus ja ma oleksin ise sama pakkunud, kui oleksin sinu kalossides. Kuid tegelikult huvitab mind nende inimeste arvamus, kes on minust nii *targemad* kui ka *paremini informeeritud*. Miks ma peaksin oma nõuande puhul piirduma inimestega, kes ei tea rohkem kui mina?

Kujuta ette, et valiksid sama kriteeriumi alusel omale arsti: „Noh, mulle meeldib selline ajukirurg, kes on umbes sama tark kui mina ja teab ajudest sama palju kui mina ja *mitte grammigi* rohkem."

Siiski tunnen uhkust selle üle, et olen suuteline kaaluma kõigi vaatepunktide eeliseid, ükskõik kui naeruväärsed need esmapilgul tunduvad. Küsisin eneselt järgmist: kui ma oleksin ebausklike lihtsameelsete kodanike

segmendi advokaat, kuidas ma kaitseksin väidet, et nende arvamusi tuleks kaaluda sama tõsiselt nagu nende inimeste omasid, kes on targad ja hästiinformeeritud? Võtsin seda kui väljakutset.

Esiteks viitaksin vist sellele, kui palju suurepäraseid otsuseid on langetanud rumalad mehed (Reagan) ja kui palju näruseid otsuseid on teinud targad mehed (Carter). Loodaksin, et sa aktsepteerid mu anekdoote tõenditena ega nõua minult tabeleid, kus oleks näidatud idiootide ja geeniuste tehtud rumalate otsuste suhet. Ütleksin sulle, et hangi ise oma andmed. Ja loodaksin, et sa ei nõua minult seletust, kuidas Nõukogude Liit oleks kauem püsinud sõltumata sellest, kes oleks Ühendriikide president olnud. See oleks „teema muutmine".

Viitaksin ka aastatetagustele sõjaväeuuringutele, kus teadlased võrdlesid väikeste, erineva intellektuaalse koostisega gruppide tegutsemist. Nad avastasid, et suurima tarkade inimeste protsendiga gruppide sooritused olid kõige kehvemad. Tuli välja, et targad väitsid, nagu oleksid nende ideed kõige paremad ja midagi ei saanud tehtud. Kõige edukamad olid grupid, kus oli üks tark inimene ja ülejäänud grupp allus temale. Väidaksin, et seega rikuks liigne intelligents kõik ära.

Loodaksin sellele, et sa ei küsi minult selle uuringu allikat, sest kuulsin seda kakskümmend aastat tagasi ja ma võisin järeldusi valepidi mäletada. Lisaks paluksin Jumalat, et sa ei käsiks mul selgitada, kuidas on see väikeste militaargruppide näide hea poliitiliste arvamusküsitluste analoogia.

Minu parim argument on see, mis teeb mulle endale enim haiget. Selleks vajad sa natuke taustateavet. Pärast ülikooli sain oma esimese „tõelise" töö, hakates San Francisco ärikvartalis pangatelleriks. Minu tüüpklientideks olid tööstusgigandid. Nad jätsid üsna targa mulje. Mind huvitas, kui tark ma nendega võrreldes olen. Muidugi sain ma oma tillukeses keskkoolis ja väikeses ülikoolis suurepäraseid hindeid, kuid kuhu küündin ma tõelises maailmas? Kas ma olen küllalt tark, et hakata tööstushiiglaseks?

Otsustasin teha geeniuste organisatsiooni Mensa koostatud intelligentsitesti. Kui sa saad sama palju punkte kui parimad kaks protsenti, kes teevad sellesama testi, võid ennast „geeniuseks" kutsuda ja soovi korral organisatsiooniga liituda. Ma mahtusin sinna gruppi ja liitusin kohe, et saaksin koos teiste geeniustega aega veeta ja geniaalseid asju teha. Nõustusin isegi enda korteris mõningaid koosolekuid võõrustama.

Ja siis järgnes õudus.

Tuleb välja, et Mensaga liitunud ja koosolemistel osalevad inimesed pole tavaliselt edukad tööstusgigangid. Selle asemel on nad – ja ma ütlen seda suure heldimusega – tohutud luuserid. Mina teenisin sel perioodil kuus 735 dollarit ja ma olin nende hulgas nagu mingi Kuldsõrm. Meil oli üks tüüp, kes oli omamoodi poeet ja lootis ühel päeval hakata „neid üles kirjutama". Meie hulgas oli inimesi, kes olid sõna otseses mõttes liiga targad, et mõnel töökohal püsida. Ülejäänud rühmaliikmed meenutasid välimuselt liialt tänavainimesi, et üldse turvameestest mööda tööintervjuule pääseda. Ja kõik nad olid nädalavahetuste õhtuti kokkusaamisteks saadaval.

Kuid nagu reklaamiski öeldi, olid kõik need liikmed geeniused. Mensa kokkusaamised on üks kummalisemaid kogemusi. Keegi ei pea kunagi midagi kaks korda selgitama. See on suurem asi, kui võid arvata. Su tavaline päev on täis hetki, mil küsid tassikest kohvi ja keegi ulatab sulle kotitäie naelu. Sa ei märkagi, kui palju aega veedad asju üle rääkides, kuni sinust aru saadakse. Mensa on sellest küljest väga lahe.

Kuid mu Mensa kogemus oli hoiatav näide sellest, kuidas ei tohiks usaldada nende inimeste arvamust, kes võivad näiteks kodus vedelevatest asjadest teha helikopteri, kuid ei saa omaenda eludega hakkama. Kas on võimalik, et vana hea argimõistus ja traditsioonilised väärtused on tähtsate eluotsuste (kaasa arvatud poliitika) tegemisel paremaks aluseks?

Me teame, et IQ on seotud sissetulekuga, kuid kas see tuleb sellest, et targad inimesed teevad paremaid otsuseid, või sellest, et diskrimineeritakse inimesi, kellel on vähem haridust? Kas valimine sarnaneb pigem ajuoperatsiooniga, kus intelligents ja teadmised tulevad ilmselgelt kasuks, või sõltub see rohkem isiksuse hinnangust, mille puhul IQ pole nii tähtis?

Hüva, see on mu parim katse näidata selle teema mõlemaid tahke. Kuid ma tahan endiselt teada endast targemate inimeste arvamust ja teada nendest teemadest rohkem, kui ma praegu tean. Näiteks valimisplatvormil on karakteriga vähe pistmist. Võib-olla saaksime paar valimistsüklit tarkade, hästiinformeeritud inimeste arvamusi jälgida ja näha, kuidas nad hakkama saavad. Minu arvates tasub seda teada.

Võime vahelduvalt jätkata kõige paremate juustega tüüpide poolt häälestamist ja oodata taevasse tõusmist. See võib ka toimida.

Väikesed rõõmud

Gripist paranemise parim külg on see, et võin taasavastada neid pisirõõme, mida olin seni iseenesestmõistetavalt võtnud. Näiteks meeldib mulle pärast pesemist duši all seista, edasi-tagasi õõtsuda ja soojal veel oma kaela ja õlgu masseerida lasta. See ei kesta kaua. Maailm kutsub. Kuid selleks kaheks minutiks – õndsus.

Pärast mitmepäevast arsti soovitatud maitsetut toitu kogesin eile otsekui esimest korda maitset. „Armas Jumal, kust planeedilt see hapukurk pärineb?!"

Ja kofeiin. Ma tean, et mõned teist arvavad, nagu oleks elu ka ilma kofeiinita elamist väärt. Kuid te eksite. Mu esimene dieetkoola pärast neljapäevast karskust oli värinavääriline. Ma ei näinud kätt, mis tungis mu pähe ja eemaldas vatitropid, kuid ühtäkki meenus mulle, et mul on soovid ja unelmad. Oivaline!

Armastan tunnet, mis mind valdab pärast seda, kui viimane hunnikus olev arve on makstud ja mu laud on tühi. Korras laud, korras mõistus. See tunne kestab vaid järgmise päeva posti saabumiseni. Kuid ma piidlen praegu oma puhast lauda ja see on hiilgav.

Armastan seda, kui mu kass kutsub endaga väärtaega veetma, lamades selili, tagajalad laiali sirutatud ja esikäpad rinnale volditud. Ma tean, et ta üritab mind oma silmadega köita nagu lamp putukaid. See mõjub alati.

Armastan heli, mis tekib uue tennisepallide purgi avamisel: pšššt. Pärast kolme aastakümmet tennist olen ma koolitatud nagu Pavlovi koer. See heli tähendab, et järgneb üheksakümmend minutit mõnusat ajaviitmist. Kogu aeg, mis on kulutatud tennisele, on hästi veedetud aeg.

Armastan vanilli lõhna.

Armastan seda tunnet, mis tekib siis, kui olen midagi õigesti teinud, ükskõik kui tähtsusetu see asi on, näiteks oletamine, kui palju aega kulub mikrolaineahjus jamsi soojendamiseks. See tekitab tunde, et olen oma elu peremees.

Pärast nelja vihmast haiguspäeva toas oli mul tunne nagu marmoritükil, mis on põrandale kukkunud ja riidekapi alla veerenud. Eile taasesitlesin oma nägu päikesele. See oli nagu uuesti universumiga ühinemine. Tere, universum. Räägitakse, et tegelikult ei ole võimalik tunda, kuidas su keha D-vitamiini toodab, kuid ma usun, et mina suudan. Ahhh.

Mulle meeldib olla väsinud hetkel, mil mul on võimalik istuda mugavasse tugitooli ja mul on küllaldaselt aega, mida seal veeta. Need kolm asja ei tiku sageli ühtima, aga kui nad juhtuvad seda tegema, on see puhas istumismaagia.

Mulle meeldib sulepea, mis on hästi tasakaalustatud, avaneb kergelt ja jätab selge joone, ilma igasuguste katkestuste, plekkide või hajumisteta. Sellised sulepead on haruldased. Üks sellistest on just praegu minu pliiatsitopsis. Vahel ma lihtsalt vaatan seda ja olen rõõmus, et minu liik on suutnud sellise sulepea valmistada.

Mulle meeldib pärast endale soengu tegemist oma pead hõõruda. See tunne on üheaegselt hea nii mu käele kui ka peale. See on võit-võit hõõrdesituatsioon. Ja see on täiesti tasuta.

Ja mulle meeldib täna seda peatükki kirjutada, sest ma tean, et see meenutab sulle sinu enda väikeseid rõõme. Hinga sügavalt sisse. Lõdvesta see sõlm oma seljas. Siputa oma jalgu. Naudi oma päeva.

Vananevad ajud

Räägitakse, et sa muutud vananedes iga päev targemaks, kuni saavutad teatava murdepunkti. Kuna su aju hakkab vananedes kõdunema, muutud sa pärast seda iga päevaga rumalamaks. Huvitav, kas ma saan aru, millal see toimub? See oleks halb päev. „Täna on midagi teisiti. Huvitav, mis see... oih."

Ma unustan juba praegu rohkem kui kunagi varem. Kuid olgem ausad, mul on nüüd rohkem asju, mida unustada. Nii et isegi kui mu meelespidamise ja unustamise proportsioon püsiks ühel tasemel, unustaksin ma järgmisel aastal rohkem kui seitsmeteistkümneaastasena. Selles eas kehtis reegel, et kui ma ei saanud seda süüa, põrgatada või sellele mõeldes masturbeerida, ei olnud sellel kohta minu maailmas.

Tavatsesin muretseda selle pärast, et mul on vähem energiat, kui mul oli lapsena. Siis sain teada, et lapsed magavad öösel umbes kaksteist tundi. Kui ma nii palju magaksin, siis peaksid mulle ka tablette andma, et ma toolis

püsiksin. Ja võin kihla vedada, et ma ei peaks oma BlackBerrysse kiikama, kui keegi minult kodust aadressi küsiks. Mitte et ma poleks seda just täna hommikul teinud.

Kõik eksperdid kinnitavad, et lapsed suudavad täiskasvanutest kiiremini uusi keeli õppida. Mulle see muljet ei avalda. Kui mul oleks sama palju probleeme nagu üheksa-aastasel, suudaksin ma nädalavahetusega hiina keele selgeks saada. Las see põnn hakkab oma HTML-koodi, Iraani tuumaprogrammi ja miinimummaksulõksu alternatiivi pärast muretsema, siis näeme, kes meist kiiremini konjugeerib.

Kompenseerimaks oma vältimatut vaimset langust, korraldan juba praegu oma mälus tervete kategooriate tähtsuse järgi ümbertõstmist. Kõrvaldatakse kõik, mida ma ei vaja, et teha ruumi uue kraami jaoks. Olen juba kustutanud kategooria „kes mida kandis". Kui ma näen sind treeningsaalis kanakostüümi kandmas, siis jääb mulle meelde, et nägin sind trenni tegemas. Õnneks olen meessoost, seega polnud sellest kategooriast vabanemine eriti raske.

Lõpuks kavatsen lasta vabaks kõik keerulised selgitused, kui sellega saavad hakkama ka lihtsamad. Evolutsioon peab lahkuma. See on ülemäära keeruline. Mul on niikuinii kavas ainult mõnikümmend liiki meeles pidada – põhiliselt nunnumad liigid. Ma arvan, et meie kõigi meelest on maailmas liiga palju üleliigseid loomi. Ei saa ju eeldada, et ma neid kõiki meeles peaksin. Minu kaugemaks eesmärgiks on mäletada loomadest mitte midagi muud, kui seda, et ninasarviku sümbolit kandev poliitiline partei eksisteerib ainult selleks, et minu makse tõsta.

Samuti hakkan oma mõtetes asju kokku siduma nende sarnasuse alusel, et ruumi kokku hoida. Alates nüüdsest on tüvirakud titad ja iraanlased on araablased. Ja nad elavad kõik koos Osamaga Põhja-Koreas.

Filosoofiline lakoonilisus

Ma naeran alati, kui keegi leiab keerulise olukorra kirjeldamiseks kõige sõnaahtrama viisi. Minu kunagine ülemus Pacific Bellis, Mike, oli filosoofilise lakoonilisuse meister. Mäletan ühte päeva tehnikalaboris, kus mitmed meist pidid teistega töölauda jagama. Meil oli käsil debatt ühe sahtli kasutusviisi üle. Üks fraktsioon tahtis seda kruvikeerajate ja muu sellise jaoks kasutada. Teised leidsid, et see on ideaalne koht, kus suupisteid hoida. See viis vältimatu teravmeelsuseni, et kõik sõltub sellest, kas sa tahad süüa või (kellelegi) keerata.

Kuid Mike polnud veel oma arvamust avaldanud ja meil oli viigiseisumurdjat vaja. Niisiis küsis mu kaastöötaja: „Mike, kas sa tahaksid süüa või (kellelegi) keerata?" Mike mõtles hetke ja vastas: „Oleneb sellest, kui näljane ma olen."

Inimeste motivatsioonist ja tahtevabadusest ning asjade mustvalgena *versus* hallides toonides nägemisest on kirjutatud terveid raamatumägesid. Mike võttis selle kõik ühte lausesse kokku. Kui ühel päeval peaksid meid tulnukad külastama ja tahtma inimesi tundma õppida, võivad nad läbi lugeda kongressi raamatukogu või ühe Mike'i lause.

Ka mu sõbral Joshil on lakoonilisus käpas. Minu lemmik oli tema lühikokkuvõte „Marmaduke'i" koomiksitest, mille peategelane on suur dogi. See koomiks on ajalehtedes ilmunud üle poole sajandi. See teeb kuskil kaheksateist tuhat „Marmaduke'i" koomiksit. Joshi resümee: „Suur koer on selle peal, mida sa ihkad."

Õigluse huvides tuleb öelda, et üks naljahammas kirjeldas „Dilbertit" kunagi nii: „Minu ülemus on loll." Kuid see on lihtsalt õelus.

Mulle meenus mu lakoonilisusearmastus siis, kui lugesin oma veebipäevikust Stuart Boothi kommentaari. Ta ütles: „Ma redutseerisin oma maailmavaate „inimestele, kes on tähtsad" ja „inimestele, kes on liiga lollid, et olla tähtsad". Kõik muu on lihtsalt dekoratsioon."

Seda esimest korda lugedes puhkesin kõva häälega naerma. Seda uuesti lugedes hakkan endiselt kõkutama. Universumi „dekoratsiooniks" nimetamine viib lakoonilisuse uuele hõrgule tasandile.

Olen kirjeldanud islami ja ristiusu kokkupõrget – kõike alates ristisõda-

dest kuni terrorismivastase sõjani – kui „inimesed, kes arvavad, et mingi tüüp kõndis vee peal *versus* inimesed, kes arvavad, et hobune võib lennata". Lisan siinjuures, et iga asi, mida sa selle globaalse tsivilisatsioonide kokkupõrke kirjeldamiseks lisad, on ebatarvilik.

Koomik Larry Miller kirjeldas kord Ameerika sõjastrateegiat Iraagis kui „ringisõitmist, kuni inimesed meie pihta tulistama hakkavad".

Sellelaadsed tähelepanekud panevad mind arvama, et meie ajalooraamatud on liiga paksud.

Tere tulemast klubisse

Kui ma alles alustasin pilapiltide joonistamist, oli minu ülesandeks naljakate koomiksite tegemine. Muud midagi. Ajapikku, kui „Dilbertit" avaldati juba kahes tuhandes ajalehes ja sellest sai kultuuriikoon, võtsin enda kanda lisakohustusi, sellest ise teadlik olemata. Ma ei pakkunud ennast seda tegema. See on lihtsalt osa paketist.

„Dilberti" koomiksit on kasutatud mitmes kohtujuhtumis, demonstreerimaks, et see või teine teema peaks üldteada olema. Kui koomiksis on ilma lisaselgitusteta märgitud 2000. aasta probleemi, siis puudub tegevdirektoril igasugune vabandus olla ette valmistamata. Ehk võibki juhatajale andestada, et ta ei loe tehnikaajakirju, kuid selleks ajaks, kui teema on juba naljalehekülgedel, peaks ta sellest teadlik olema. See on juriidiline argument.

Minu keerulisemasse vastutusalasse kuulub otsustamine, kes võib nalja sihtmärgiks olla. See on tähtsam, kui võid arvata. Humoristide töökohustuste hulka kuulub otsustamine, millal on aeg mingi grupp „kaitsealuste nimekirjast" kustutada ja tõsta lasketiirule teiste ametlike naljasihtmärkide sekka. Kui me oleme liiga ennatlikud, siis läheb põrgu lahti, sest näib, nagu peksaks me nõrgemaid. Aga kui seda õigesti ajastada, siis annab see märku meie ühisest kaasinimeste väärtustamise arusaamisest. Ja see tähendab seda, et mingi rühm on oma väärtust tõestanud kohani, kust alates neid enam ohvriteks ei peeta. Sa pole saavutanud võrdõiguslikkust enne, kui oled muutunud ametlikuks pilkemärklauaks.

Tegin valestardi ühes hiljutises „Dilberti" sarjas, kus osales „kergelt alaarenenud konsultant", kes paristas juhtimispläma täpselt samamoodi nagu kõik teised konsultandid. Sa poiss, kus kostus hädakisa. Siinkohal ma seda koomiksit uuesti ei avalda, kuna see muudaks asja ainult hullemaks.

Ma arvasin, et mul polnud midagi kahe silma vahele jäänud. Esiteks on „kerge alaareng" üldtunnustatud meditsiiniline termin ja mina kasutasingi seda sellise sildina, mitte solvanguna. Teiseks olen täheldanud, et peaaegu kõigil on mingisugune vaimne probleem. Mina olen düsleksik. Sinul on tähelepanuhäired. Sinu naabril on kliiniline depressioon. Sinu onu peseb päevas nelisada korda käsi. Sinu õde on emotsionaalselt ebastabiilne. Sinu parim sõber on krooniline masturbaator. Kõrvalkuubi sell tarbib Prozacit. Järgmises kuubis töötav naine paneb Xanaxit. Temast paremat kätt olev naaber elab Paxili najal. Ta räägib telefonis edasimüüjaga, kes sööb vaaliumi. Ja nad kõik kummardavad erinevaid nähtamatuid sõpru. (Neil ei saa kõigil õigus olla.)

Teisisõnu – kellel kuradil *pole* mingeid vaimse tervise probleeme? Ma arvasin, et kõik olid oma vaimuhaigustega kapist välja tulnud ja et neist ühe eraldi mainimine ei tohiks suurem asi olla. Kuid nagu juba öeldud, hindasin valesti meie kollektiivset valmisolekut selleks teemaks. Mind rõõmustaks see, kui ühiskond mõistaks, et kõik inimesed on omal moel vaimselt defektsed. Arvasin ekslikult, et me oleme juba sealmaal.

Veelgi lähemas minevikus tegin õige stardi pühapäeval, 19. novembril aastal 2006 ilmunud koomiksis, kus Dilbert on kohtingul naisega, keda huvitab vaid omaenese juustest rääkimine.

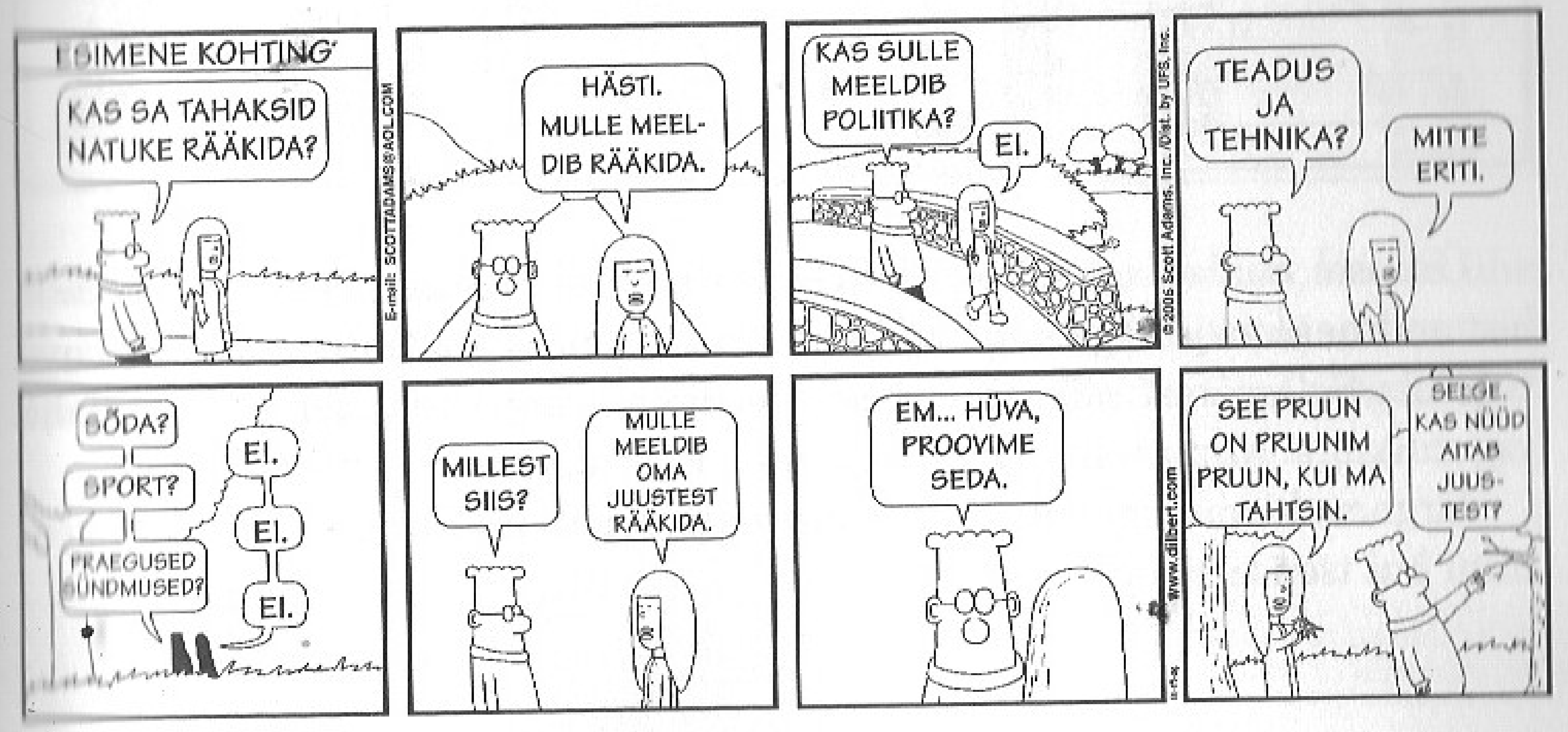

Sellest pole palju aega möödas, kui feministidest hundikari oleks mu selle koomiksi eest ribadeks tõmmanud. Sain miljonite lugejate kohta ühe kaebuse.

Õnnitlen, naised. Te pääsesite kaitsealuste nimekirjast. Ilmselt on nüüd igaühele selge, et te võite soovi korral olla nii Meg Whitman kui ka Oprah või Nancy Pelosi. Aga kui eelistate muud, siis võite küpsetada saiakesi, kasvatada lapsi ja oma juustega tegeleda. See on kõigest valiku küsimus. Käesolevaga kuulutan selle üldteatavaks.

Tere tulemast klubisse.

Koomiksituharad

Kas sa nägid seda „Dilberti" koomiksis olnud tegelast, kellel olid aluspüksid peas? Ma võin selgitada. Siinjuures näed versiooni, mis avaldati 2006. aasta 12. novembril ajalehtedes ja Dilbert.com'is:

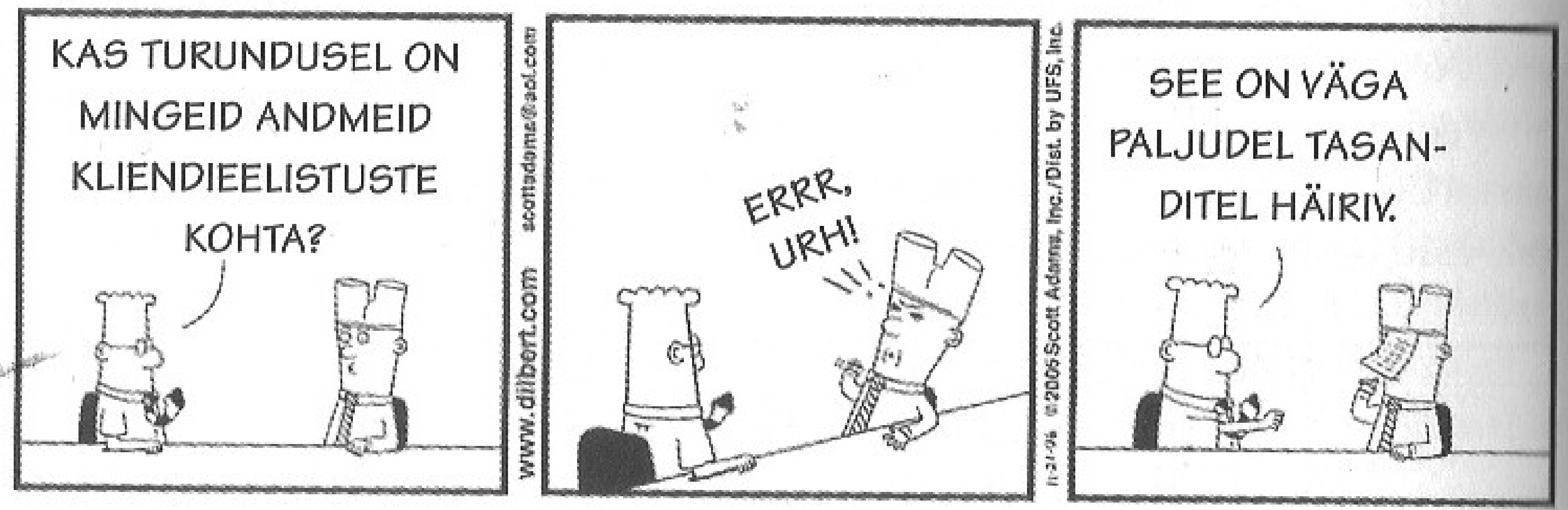

Üritasin näidata, et sellel sellil on pea asemel tagumik ja ta tõmbab sellest andmeid välja. Aga kuna tal on aluspüksid peas, siis pole päris selge, mis toimub. Sellepärast oligi mu algses versioonis kujutatud tema pead palja tagumikuna. Minu toimetaja ei arvanud, et avalikkus on selleks valmis.

Järgnevalt mu algupärane ja muutmata versioon. Kas see ei toimi paremini kui tsenseeritud variant?

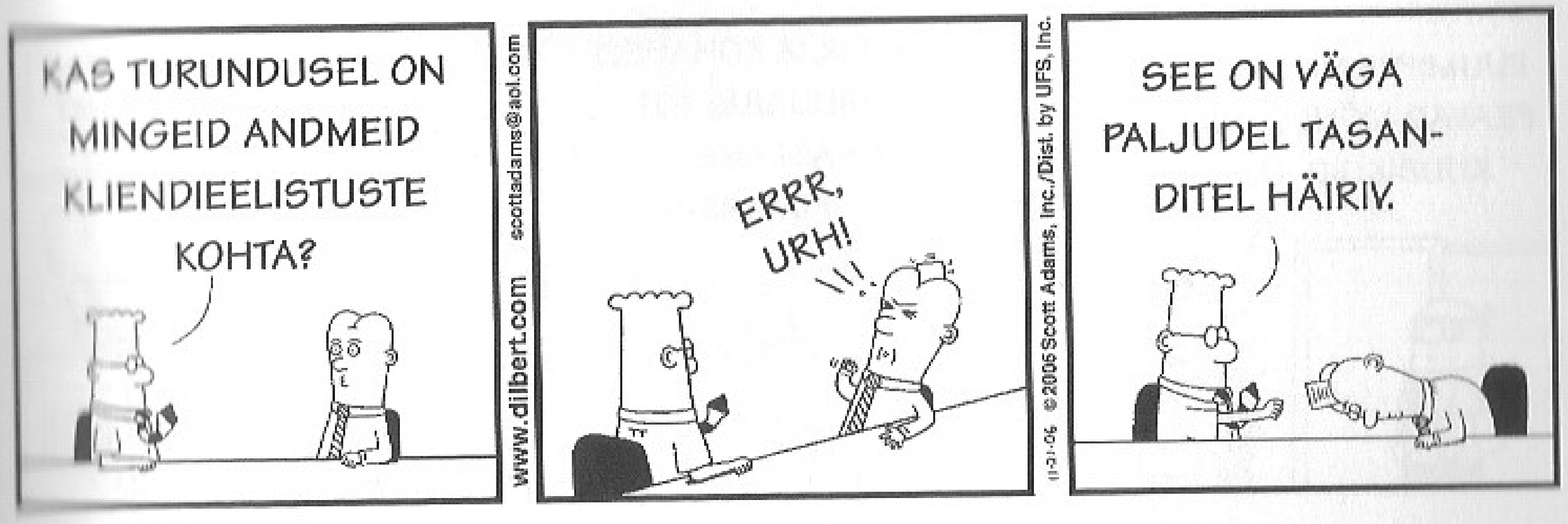

Ma kulutan tohutult palju aega, üritades leida absoluutset koomiksite tagumikutaluvuse piiri. Koomiksites on paljast taguotsa haruharva näha. Calvin („Calvin and Hobbes") näitas kord enda oma, kuid tema on väike laps ja see muudab selle süütuks. Ja Calvin ei tõmmanud oma sulgurlihaste vahelt dokumente välja.

Kord üritasin näidata Wally torumehepragu. See ei läinud läbi. Kuid mul õnnestus paljast tagumikku külgvaates näidata. Ma oletan, et sellega polnud probleemi, kuna tegemist oli meditsiinilise kontekstiga ja kannikas pole nii hull kui kannikavahe.

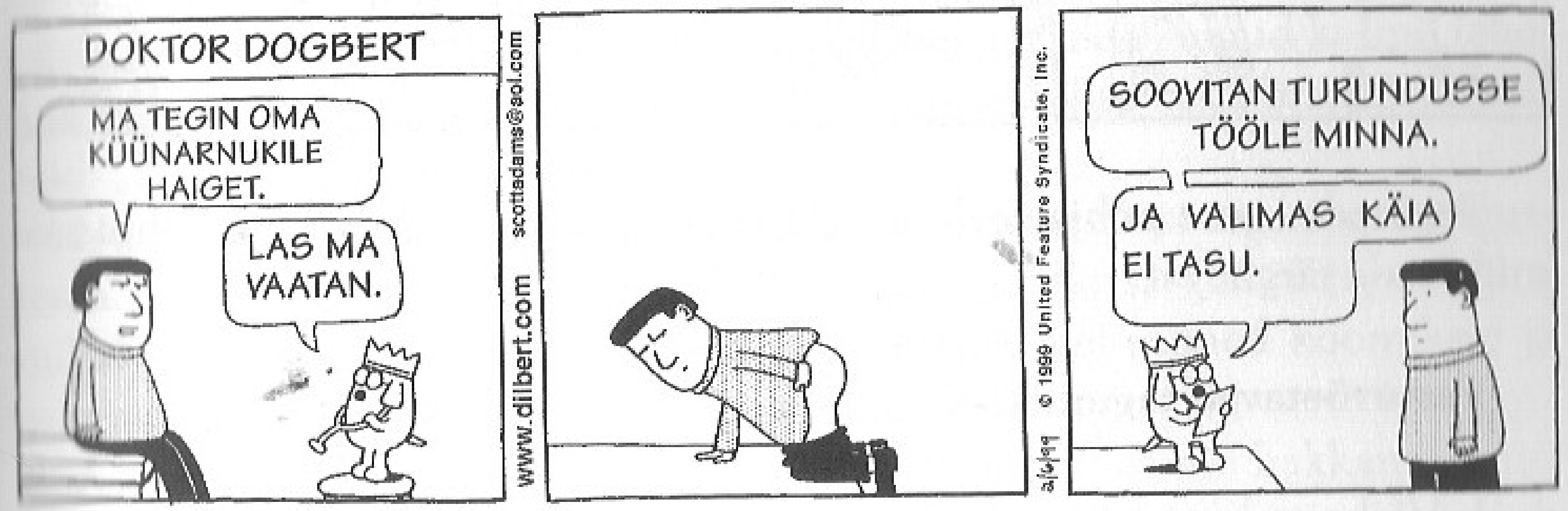

Olen katse-eksituse meetodil teada saanud, et võin näidata seda, kuidas ühe tegelase pea on osaliselt teise tüübi tagumikus, vähemalt siis, kui see on vaid tema pea kuklapool. Järgnev koomiks avaldati ajalehtedes ilma tõrgeteta.

Pahandustesse satun ma siis, kui pööran tegelase ümber, nii et tema nägu on tagumikku mattunud. Miskipärast on see ühtäkki vale. Alltoodu ei jõudnud kunagi ajaleheküljgedele.

Tuginedes oma põhjalikule uuringule, olen koomiksituharate kohta saanud teada järgnevat:

Vastuvõetavad tagumikud

1. Väikeste laste tagumikud
2. Kukal riietatud tagumikus
3. Aluspükse kandev persepea
4. Pükste tagaosast väljuv pärdik
5. Karvased loomatagumikud
6. Tagumiku külgvaade meditsiinilises kontekstis

Vastuvõetamatud tagumikud

1. Paljas persepea
2. Torumehepragu
3. Riietatud tagumikku mattunud nägu
4. Kõiksugused täiskasvanud tagumikud

Võid end nüüd harituks pidada.

Kompetentsiluulud

Enne abiellumist tegin paljusid asju õigesti. Omistan oma suurepärase hakkamasaamise tõigale, et mul on muljetavaldavalt madalad standardid kõige suhtes, mis ei mõjuta otseselt mu tervist. Minu plaaniks oli õnnelatt madalale tuua ja siis see miilikõrguselt ületada. See valem toimis nii hästi, et kavatsesin sellest eneseabiraamatu kirjutada. Oleksin selle nimeks pannud „Madalate standardite jõud". Kogu raamat oleks olnud kolme leheküljje paksune ja kirjutatud käsitsi paberile, mille kohta ka kobras oleks öelnud: „Tänan, ei, ma juba sõin."

Nüüd olen ma abielus ja see tähendab, et pean ennast õige sageli õigustama. Ma ei või enam kuuma triikrauda vaid selleks särgile jätta, et näha, millal särk kõrbema hakkab, joonistada seejärel veel mõned koomiksid ja osta uue särgi. Ühtäkki on selline käitumine vale.

Astusin abiellu, teadvustades endale täiel määral, et me hakkame suuri otsuseid koos tegema, ja see polnud ka mingi probleem, sest see tundub täiesti mõistlik. Kaks pead on parem kui üks. Mind üllatas aga see, kui sageli pean ka väikeste otsuste üle tagantjärele juurdlema hakkama. Ja nagu tuleb välja, koosnebki elu suuresti väikestest otsustest.

See probleem tõusis eriti teravalt esile pärast pühadeaegsele perekondlikule kokkusaamisele järgnenud koristamist. Tabasin end ühel hetkel jõllitamast serveerimisalust, millel oli põhjalikult puhastatud kintsukont ja natuke kõhre, ja mõtlemast, kas ma võin selle ära visata. Minu abielueelsetel

päevadel oleks selle otsustamine lihtne olnud. Ma poleks seda mitte ainult ära visanud, vaid sõna otseses mõttes aknast välja visanud, et näha, kui palju kulub pesukarul aega selle leidmiseks. Mulle meeldib vahel selliseid uurimusi korraldada. Neil päevil oli igale probleemile ilmselge lahendus.

Kuid nüüd olen silmitsi otsusega, mille puhul on palju eksimisvõimalusi. Mõtlen, et see kandikutäis toidujääke *võib* olla prügi. See näeb kindlasti sedamoodi välja. Aga võib-olla oli Shellyl plaan sellest suppi teha. Ma polnud veel kunagi näinud, et ta oleks kintsukondist suppi teinud, kuid elu on täis esimesi kordi. Või äkki oli ta selle kondi juba mu ämma koerale lubanud. Teadmine, et ma võin inimesele pettumuse valmistada, on juba küllalt suur pinge, kuid nüüd pean muretsema koera kurvastamise pärast. Seda on peaaegu võimatu taluda.

Hakkasin mõtlema, kas see kintsujääk näeb vaid minu jaoks prügi moodi välja, kuna ma olen taimetoitlane. Võib-olla keegi teine näeks kõhre piiludes seal terve nädala jagu maitsvaid võileibu. Pidin leppima sellega, et mul puudub kvalifikatsioon hindamaks kintsuvõileibade tõenäosust. Tegin mõttes märkuse lisada see oma kasvavasse mitteadekvaatsuste nimekirja.

Selle otsustusprotsessi ajal polnud Shellyt läheduses. Oleksin võinud oodata, kuni ta tuleb tagasi, kuid taldrikutäis kintsujääke takistas tõsiselt mu köögipuhastusplaane. Ja ma teadsin, et kui ma lükkan selle otsustamise edasi, takerduksin dipikausi juures sama küsimuse taha. Olin halvatud. Pidin vastu võtma (tõenäoliselt vale) juhiotsuse või riskima sellega, et mind nähakse kui kasutut kaasat. Otsustasin, et parim valik oleks nii kaua aega veeta, kuni Shelly tagasi jõuab. Hakkasin kasutatud nõusid aeglaselt kokku koguma ja nõudepesumasinasse laduma. See oli midagi, mille puhul olin kindel, et ma saan sellega hakkama. Ja hakkama saamise all mõtlen ma seda, et täidan üldjuhul masina sajaprotsendiliselt ja seejärel tõstab Shelly nõud ümber nii, et sinna saab veel üheksakümmend asja lisada.

Mul õnnestus pesumasina täitmise protsessi venitada kuni Shelly kojujõudmiseni. Tuli välja, et see oli hea strateegia. Kui ma oleksin kintsuküsimuse ühepoolselt lahendanud, oleksin hiljem kuulnud küsimust: „Miks sa prügi Tupperware karpidesse pakkisid ja külmkappi paigutasid?" Ja siis ma oleksin pidanud vastama: „Hoian su ema koera jaoks kintsukondi värskena. Seda kutsutakse teiste peale mõtlemiseks."

Üks häda maailmaga

Mis oleks see üks probleem, mille kõrvaldamise korral – ütleme näiteks võlukunsti abil – kaoksid ka peaaegu kõik teised maailma hädad?

Võid ju öelda, et suurim probleem on vaesus. Seda väidet toetaksid paljud argumendid. Kuid ma olen võrdlemisi kindel, et kui kõik planeedi elanikud muutuksid järsku miljardärideks, võitleks me ikkagi selle pärast, kellel on parem jumal. Ja üsna varsti maksaks Windowsi operatsioonisüsteem miljard dollarit ja Bill Gates saaks jälle kogu raha tagasi. Sellest võlunipist poleks kauaks kasu.

Minu parim kandidaat universaalse remondi jaoks oleks meie kõigi täitmine teadmisega, kes meist on mingil suvalisel teemal kõige targem. Praegusel hetkel, mil me ei saa seda võlutrikki kasutada, on meil ainult võime tuvastada kindlalt inimesi, kes on meist lollimad.

Näiteks tean ma täiesti kindlalt, et mu koer on rumalam kui mina. Ma ei pea tal selleks loogikateste teha laskma. See on niigi selge. Ja arvatavasti tead omast käest, et kui sul on tulnud mõni tohutult hea idee – selline, mis hiljem geniaalseks tunnistatakse, kuna see toimib –, siis peavad sind ümbritsevad inimesed sind ohmuks täpselt senikaua, kuni su idee tööle hakkab. Seejärel leiavad nad, et sa oled õnnelik ohmu. Geniaalsus tundub kõrvaltvaatajale lollusena.

Kui ma vaatan ükskõik millist tähtsat teemat – globaalsest kliimasoojenemisest kuni geopoliitiliste strateegiateni – puudutavate arvamuste hulka, siis ei suuda ma vahet teha ajuhiiglase ja idioodi arvamusel. Mõlemad arvamused erinevad minu omast. Ja kuna nii on mugavam ja mulle meeldib, kui asjad on korralikult kategoriseeritud, teen ma sama, mida teeksid sinagi sellises olukorras: ma otsustan, et kõik, kes minuga ei nõustu, on idioodid.

Olen täheldanud, et kui esitan väite, mis on sama kindel kui 2 + 2 = 4, siis on sellevastane kriitika sageli stiilis „sa unustasid, et elevandid oskavad klaverit mängida". Mulle tundub, et vastuargumendid on sageli niivõrd teemast mööda, et see on lausa õudne.

Kuid olgem ausad, need elevantidest ja klaveritest rääkivad inimesed usuvad, et nad löövad mu haisva argumendihunniku geniaalselt laiali. Nen-

de silmis olen ma nõdrameelne. „Joonista koomikseid edasi," ütlesid nad. Ja olles ka enda suhtes aus, pean tunnistama, et neil võis õigus olla. Kui nad oleksid ka ükskõik millisel teemal mõttehiiglased, ei suudaks ma neid idiootidest eristada. Mul pole säärast läbinägelikkuse võimet. Nagu pole ka sinul.

Võiksid ju loota niinimetatud ekspertidele, kes teeksid sinu eest tarku otsuseid. Kuid eksperdid pole sageli ühel nõul. Seega jääb sulle võimalus valida parim ekspert ja tõenäoliselt ei ole sa eksperdi valimise ekspert. Vaata aktsiaturgu. Seal on umbes 10 000 aktsiat. Kuid lisaks on seal 20 000 hallatavat aktsiafondi, millest enamik ei suudaks võistelda ka noolemängu abil aktsiaid valiva pärdikuga. Sul on 1:10 000 šanss valida juhuslikult maailma parim aktsia ja 1:20 000 šanss juhuslikult valida parim aktsiaekspert.

Minu võlulahendus oleks anda inimestele võime eristada supergeeniust idioodist. Ma arvan, et see lahendaks kõik maailma probleemid, sest siis oleks tõenäoline, et iga valdkonna eksperdil oleks hea mõte, kuidas oma valdkonna probleeme lahendada. Kuid praeguse asjade käigu juures kaalutakse vaid neid lahendusi, mida pakuvad heade soengutega pikad kutid.

Ainuke probleem selle võlulahenduse juures oleks, et esimene päev, mil taipad, et maailma juhivad nõrdameelsed ja sinu muru niitev sell oskaks maailma näljahäda lahendada, oleks mõnevõrra šokeeriv. Kuid sa saaksid sellest üle.

Peaaegu naljakad asjad

Professionaalse humoristina loen ma lehti teistmoodi kui sina. Ma sõelun neid samamoodi nagu vanamees, kes käib metallidetektoriga rannas. Sina näed kilomeetrite kaupa liiva, merekarpe ja kasutatud kondoome, kuid mina näen võimalikke taskust kukkunud münte ja poolikut kõrvarõngast. Sellepärast on minu elu mõtestatum kui sinu oma. Kuid ma ei tahtnud praalida. Lihtsalt ütlesin.

Hea huumoriiva leidmise võtmeks on leida lugu, mis oleks *peaaegu* naljakas, olemata iseenesest täiesti naljakas. Kui ma näen näiteks lugu mõnest orienteerumishäirega murdvargast, kes kiilus oma pea korstnasse kinni ja kelle tagumikule kurg oma pesa punus, siis on see juba läbinisti naljakas. Mul poleks sellele midagi lisada.

Otsin sellist lugu, mis paneb mind itsitama enne, kui saan aru miks. Potentsiaal on olemas, kuid saavutamaks oma täielikku võimekust, vajab see natuke maagilist naljatolmu. Räägin seda, sest lugesin MSNBC.com'ist, et paavst külastab Türgit. See on iseenesest juba 50 protsenti naljakas.

Seejärel lugesin, et kakskümmend tuhat moslemist meeleavaldajat karjusid Istanbulis: „Paavst, ära tule!" (Tõsiselt.)

Bingo!

Pea meeles, et mina pole veel ühtegi nalja *lisanud*. See on juba iseenesest 99 protsendi ulatuses naljakas. Võid mitmeid põhjuseid ette kujutada, miks moslemid karjuksid: „Paavst, ära tule!"

1. Moslemid toetavad paavsti tsölibaati ja hoiavad talle pöialt.
2. Moslemid on oma pojad juba luku taha pannud, kuid tunnevad, et lisaettevaatusabinõud on vajalikud.
3. Keegi ei taha tema järelt koristada.

Kahekümnest tuhandest inimesest koosneva rahvahulga puhul võib arvata, et neil kõigil on omad põhjused.

Kujutasin kohe ette teist meeleavaldajate rühma, kes valdab natuke lääne slängi ja hüüab: „Paavst, ära situ meie metsadesse!" Leelutuste koha pealt on tähtis kõik põhiteemad katta. Sa oleksid pärast enda peale vihane, kui paavst läheks ja teeks seda, mida sa unustasid skandeerida.

Kujutan ka ette, kuidas paavst üritab oma kõnesid nii koostada, et need ei annaks põhjust III maailmasõjaks. Sellise libastuse tegemiseks polekski eriti suurt vääratust vaja (valesti tõlgendatud tegusõna, ebaselge vanasõna, ammuse õpetlase tsitaat, mis ütleks, et moslemid on Jumala kakamarjad). Keegi pole eksimatu.

Mind huvitab ka see, mida arvavad moslemid sellest rahusaadikust, kes kannab saua, millel on kujutatud ristile naelutatud Lähis-Ida selli. Ma pole just spetsialist edu tagava kehakeele ja ehete alal, kuid ma ei saa teisiti, kui mõelda, et püüeldes maailmarahu poole, oleks tark oma piinateemalised uudismänguasjad ära peita.

Ma lugesin, et Türgi president kavatseb paavstile kinkida *koopia* keiserlikust tolerantsiukaasist, mille koostas sultan Ottoman, kes vallutas kristlastelt 1453. aastal Istanbuli. Kui me nüüd ka korraks ignoreerime tõika, et sa võid ühe neist osta 1,75 dollari eest lennujaama suveniiripoest, tekib ometi küsimus, millise sõnumi see välja saadab. Ühelt poolt võib see tähendada: „Meie, moslemid, ei taha kristlastele halba." Või siis tähendab see: „Nää, nää – te olete meie hooraks olnud juba neist aegadest, mil Kolumbus oli alles sügoot!" Ma arvan, et see võib mõlemat tähendada.

Igatahes tean, et ma tunnen end paremini, kui paavst on Türgis. Kui tegemist on õrnade teemadega, mis mõjutavad planeedi ellujäämist, siis tasub saata Marge Simpsoni mütsi kandev seitsmekümne üheksa aastane saksa mees, kes teadupärast räägib Jumalaga ja kel on seitsme aastakümne spermavarud. Ma ei saa aru, mis siin valesti võiks minna.

(Teiste) inimeste solvamine

Ma solvan oma ajaveebis või koomiksis harva *inimesi*. Kuid sageli solvan ma *teisi* inimesi. Pean silmas seda, et olen kaheksateist aastat saanud järgnevas stiilis kirju:

> *Hr Adams – teie (ajaveeb või koomiks) oli täna mõlemakäeliste rotariaanide suhtes äärmiselt solvav! Kujutades mõlemakäelist rotariaani laisana, kuulutate maailmale, et mõlemakäeliste rotariaanide pilkamises pole midagi halba. Neil on ühiskonnas niigi raske. Kas te kohtleksite samamoodi afroameeriklasi või juute?*

See pole veel huvitav osa. Huvitav on see, et kirjas on peaaegu alati lisamärkus: („Muuseas, ma ise pole mõlemakäeline rotariaan, kuid ma tunnen kedagi, kes on.")

Kui mulle saadetakse selline kaebus, siis vaatan oma postkasti üle, kas ka mõni mõlemakäeline rotariaan ise on kirjutanud. On üsna kindel, et hakkan ka neilt kirju saama. Viivitus on umbes ühepäevane, sest nende sõbrad saadavad neile mu koomiksi või veebipostituse edasi. Need kirjad jagunevad kahte kategooriasse:

1. „Võib-olla võin teile rääkida, kuivõrd toredad on mõlemakäelised rotariaanid, et võiksite tulevikus meie headuse kohta midagi ilusat öelda."
2. „Kust ma saaksin selle koomiksi osta, et see oma seinale riputada?"

Kuid ükski mõlemakäeline rotariaan ei kurtnud, et teda oleks *isiklikult* solvatud. See on üks neid inimlikkust puudutavaid hea uudis/halb uudis variante. Hea on teada, et peaaegu kõigil on enda suhtes hästiarenenud huumorisoon. Võiksin su nime telefoniraamatust välja otsida ja joonistada sinu tegelaskujuga koomiksi, mille puändiks oleks „George Phtbucnjak on titesööja" (eeldades, et see on su nimi), ja sa naeraksid. Tõenäoliselt küsiksid minult signeeritud koomiksit.

Halb on aga see, et mingi persevinn varastab aega SKT-le panuse andmise või oma perekonnaga ajaveetmise kõrvalt, et kirjutada mulle üks pikk ja vihane kiri sellest, kuidas ma teda haavasin, pilgates mis iganes etnilist rühma, millesse George kuulub. „Ma pole küll pool-tiibetlasest, pool-leedukast titesööja, kuid ma tunnen inimesi, kes on! Kui sul oleks ajuraasugi, siis teaksid, et nad ei saa sinna midagi parata."

Tõele truuks jäädes pean tunnistama, et olen ka mõningaid *konkreetseid* inimesi solvanud. Kuid seda juhtub harva. Näiteks kui koomiksisse ilmus esimest korda praktikant Asok, sain kurje kirju afroameeriklastelt, kes olid sellest isiklikult haavunud, et ma kujutasin koomiksi ainukest mustanahalist tegelast naiivikuna, keda kontoris ära kasutatakse. Nad ähvardasid ajalehtedele kaevata ja mu koomiksi sealt kõrvaldada lasta. Oleksin võinud neile vastata, et praktikandi töökirjelduses on ette nähtud olla naiivne ja ärakasutatav, nii et tegelikult pole see solvang. Kuid kasutasin otsesemat kaitset, öeldes, et Asok pole afroameeriklane. Ta on indialane. Ja mis sa arvad, kuidas mu kirjasõbrad sellele reageerisid?

„Te peaksite koomiksisse ka afroameeriklase lisama."

Kujuteldav kuulaja

Mõeldes mingile teemale, teen ma seda peaaegu alati nii, nagu selgitaksin oma seisukohti kujuteldavale kuulajale. Siis kujutan ette, kuidas see teisele inimesele tunduks, ja otsustan sel viisil mõttemõttekuse üle. Ilma sõnadeta mõtted on lihtsalt tunded ja neid on raske usaldada. Aga kui mõtet on kerge selgitada, on ka väike võimalus, et sellel on mingi mõte.

Minu hüpoteetiline kuulaja on mõnikord terve grupp (nagu näiteks selle raamatu lugejad) või üksikisik. Ühes varasemas peatükis rääkisin sellest, kuidas näidata kujuteldavale koopamehele nüüdisaegset tehnikat. Kasutan oma imaginaarse kuulaja rollis ka sõpru ja tuttavaid. Vahel püsib mõni kuulaja selles rollis mitu aastat, enne kui ta välja vahetatakse. Ma ei ütle inimestele, et nad on mu hüpoteetilised kuulajad, sest see vestlus muutuks imelikuks. „Hei, Bruce, mõtlesin sinust eile 18 tundi, nagu ka kõigil teistel päevadel."

Kindlate teemade puhul kasutan ma kindlaid kuulajaid. Kirjutades huumorit, kujutan tavaliselt ette, kuidas ma räägiksin seda lugu vanemale vennale, kelle huumorimeel on minu omaga äravahetamiseni sarnane. See hoiab ka mu kirjutiste stiili lihtsana, kuna nii ma oma vennaga räägingi. Ja huumor seisneb 90 protsendi ulatuses lihtsuses.

Nüüd olen abielus Shellyga. Mis tähendab seda, et katsetan kõiki oma lugusid „asjadest, mida täna tegin" kujuteldava Shelly peal. Siis ma olen teda nähes stardivalmis. Ma armastan teda ja see, et ta on mul peas, sobib hästi. Ainuke negatiivne külg on see, et paljud asjad, mida ma päeva jooksul teen, tunduvad igas muus mõttes täiesti mõistlikud, *välja arvatud* siis, kui ma neid oma naisele selgitan.

Näiteks selgitasin oma ajaveebis, miks Bill Gates oleks hea president. See tekitas tugeva meediahuvi ja ajakirjanikud hakkasid temalt küsima, kas ta kandideeriks. Keegi käivitas isegi kodulehe, et aidata Bill Gatesil presidendiks saada. Kui ma nüüd sellest üsna tavalisest päevast oma naisele räägiksin, kõlaks see umbes nii: „Algatasin kandideerimiskampaania mehele, keda ei saa valida, kes ei kandideeriks ja kes on juba suure tõenäosusega palgamõrvarid mind tapma saatnud."

Samuti on mul raske seletada, miks kirjanikud palju tukkuma ja üksi olema peavad. Tulemus kõlaks vist selliselt: „Ma kavatsesin sind täna endaga lõunale kutsuda, kuid kasutasin seda aega hoopis selleks, et põrgatada garaažis pingpongipalli ja mõelda koopamehele." Abikaasale ei tundu see õiglase valikuna.

Eile õhtul veetsime koos kodus olles natuke väärtaega ja ma tegin vea, kirjutades endale mingi meeldetuletuse üles ajal, kui Shelly veel rääkis. Ta küsis minult, mida ma kirjutasin. Vastasin uhkelt, et kirjutasin Vladimir Putinist ja sellest, kuidas kaks tema kriitikut hiljuti mürgitati. Ma ütlesin, et minu arvates oleks see suurepärane teema mõne peatüki jaoks. Olin endaga üsna rahul hetkeni, mil Shelly küsis: „Kas sa mõtlesid sellele minu jutu ajal?"

Lase mul nüüd poissmeestest lugejatele ühte asja selgitada. Kui sa arvad, et on olemas mõni lihtne viis, kuidas oma naisele selgitada, miks sa mõtlesid Vladimir Putinile ajal, kui tema rääkis oma tunnetest, siis sa eksid. Ja ma ei olnud seda dialoogi harjutanud, nii et olin täiesti ettevalmistamata. Ma arvan, et ütlesin vist midagi stiilis: „Mõtlen Vene poliitikutele ainult sinu sõnade vahel olevate tühikute ajal." Kuid tuleb välja, et ma peaksin seda aega lihtsalt ootamiseks kasutama.

Minu vend kindlasti naerab selle viimase lõigu üle.

Miks on muusika lubatud?

Vahel ma tahaksin teada, miks on muusika seaduslik. Muusika võib mõjutada su tuju ja kehakeemiat täpselt samamoodi nagu ükskõik milline ebaseaduslik narkootikum. Tõigal, et see siseneb sinu kehasse kõrva kaudu, ei peaks mingit tähtsust olema. Me tarbime narkootikume peaaegu kõigi teiste kehaavauste kaudu – suu, tagumik, silmamunad, nina –, ükskõik kust. Pole siis ka kõrv midagi erilist.

Muusika on ilmselgelt ohtlik. Oletame, et sa oled väga heas tujus ja siis kostab järsku depressiivne muusika. See võib su kurvaks muuta, mis omakorda nõrgendaks sinu keha loomulikku kaitset. Sa võid haigeks jääda ja ära surra. Suur aitäh, Tori Amos.

Paljusid lugusid on mootorsõiduki juhtimise ajal ohtlik kuulata. Näiteks sunnib ükskõik milline Doobie Brothersite lugu mind kiiruspiirangut ületama. Tõenäoliselt on sul samuti omad lood, mis panevad sind kiirendama. Kui sa usud tahtejõusse, siis võid vastu vaielda, öeldes, et inimestel on alati valikuvõimalus *mitte* kiirust ületada. Kuid sama loogika kohaselt peaks olema ka joodikutel lubatud autot juhtida, sest nad võivad otsustada seda mitte teha.

Las ma selgitan seda teise näitega. Kui näts suurendaks tõenäosust, et inimesed hakkavad kihutama, teaksid sa kindlalt, et loodaks seadus, mis keelab üheaegselt nätsu närida ja autot juhtida. Kui see läheb sinu kehasse suu kaudu, on tegemist narkootikumiga. Kui see siseneb sinu kehasse kõrvade kaudu, on see kõigest meelelahutus. Minu arvates on see kuidagi suvaline.

Üks viis tuvastada, et sul on alkoholiprobleem, on see, kui see hakkab su tööd mõjutama. Ma ei tea, kuidas sinuga on, aga kui mind jääb mingi lugu kummitama, siis kukub minu IQ umbes nelikümmend punkti. Ma suudan vahel kahte lihtsat asja korraga teha, näiteks kõndida ja ümiseda. Aga kui ma üritan midagi naljakat kirjutada või litsentsilepingut lugeda, siis muudab kummitav lugu mu šimpansiks. Väite tõestus: mul kummitab praegu peas üks lugu ja see peatükk imeb.

Pea meeles: muusika on ülemineku-uimasti, mis viib karmima kraamini. Muusika viib tantsimiseni. Tantsimine viib alkoholini. Alkohol viib tahtmatu rasestumiseni. Tahtmatu rasestumine viib abordini. Kui sa usud, et elu algab viljastamisest, siis pead ka uskuma, et muusika tapab tittesid.

Ja siis on veel hiphop muusika söövitav mõju. Suures osas see muusika meeldib mulle, kuid pärast kolme loo kuulamist tekib mul vajadus litale laksata. See ei saa kuigi tervislik olla, eriti lita jaoks.

Arusaamatuste vältimiseks olgu öeldud, et minu arvates ei peaks muusika ebaseaduslik olema. Ma arvan vaid, et on kuidagi juhuslik, et see seda pole.

See on piisavalt hullumeelne, et mitte toimida

On sul kunagi olnud mõni mõte, mille puhul sa tead, et see ei tööta, ja ometi ei oska sa öelda, mis sellel viga on?

Näiteks on mul kavatsus saada maailma parimaks teivashüppajaks, treenides end ülesöömise ja ringikõndimisega. See oli nüüd kaks kolmandikku koguplaanist.

Ideeks on see, et mida rohkem ma söön, seda tugevamaks muutuvad mu jalad – seda ka siis, kui piirdun külmkapi vahet käimisega. Kaaludes juba 250 kilo, on mu jalad tohutult tugevad. Plaani teises faasis pean raevukat dieeti, tehes samas jalgadele trenni, kuni saavutan oma praeguse kaalu (75 kg), kaotamata jalgade tugevust.

Selleks hetkeks on mu mõlemad jalad sama suure ümbermõõduga kui mu piht. Mul ei ole küll mingit teivashüppeoskust, kuid minu arvates pole sel tähtsust. Mu vertikaalhüppeulatus oleks umbes 10 meetrit. Jalutan lihtsalt hüppepaku juurde, koputan teivast vastu maad, viskan selle aukartust täis pealtvaatajate sekka ja teen Ämblikmehe hüppe otse üle lati. Kui mul tekib seal üleval olles varuaega, võiksin veel õhus olles eputada, tehes endale svammipesu ja tõmmates tänavariided selga.

Ma olen kindel, et minu plaanis on mingi viga, kuid see ei hakka kohe silma.

Kuu kinnisvara

NASA teatas plaanist teha teiste riikidega koostööd, et luua aastaks 2024 Kuule alaline baas. See tekitab huvitava küsimuse: kellele kuulub Kuu?

Tuleb välja, et on olemas ametlik kokkulepe „Avakosmoseleping", mille kohaselt ei saa keegi omada mingit osa avakosmosest, kaasa arvatud Kuud. Kuid ma arvan, et selle lepingu sõlmimise ajal ei osanud keegi oodata, et NASA tahab Kuu lõunapoolusele ehk „ainukesele heale kohale" ehitada

nohikute korterid. Niipea kui kosmosekoloniseerimine muutub reaalseks, ei tundu see kosmoseleping enam kellegi jaoks mõistlik.

Järgmise tuhande aasta Kuu ajalugu on üsna lihtne ennustada. See kulgeb umbes nii:

1. Alaline jaam lahendab kõik tehnilised Kuul elamise probleemid.
2. Rikas sell ehitab Kuule ultrakalli turismikeskuse.
3. Paljud teised rikkad tüübid ehitavad Kuule hotellid ja kasiinod.
4. Kuu koloniseerimise kulud langevad.
5. Iisrael hakkab Kuule asulaid ehitama.
6. Moslemid tõlgendavad seda solvanguna, kuna islami sümbol on kuusirp ja nad ei taha, et juudid nende sümbolil laiutaksid.
7. Islamistidest terroristid üritavad Kuule saata Põhja-Korea ehitatud raketti ja asju õhku lasta.
8. Põhja-Korea raketid lendavad järjepidevalt Kuust mööda.
9. Islamistidest terroristid hakkavad senisest rohkem Ameerikas asju õhku laskma, sest selleks pole vaja Põhja-Korea rakette.

Ma näen sellise kohutava tuleviku vältimiseks vaid ühte lahendust: lasta Kuu enne õhku, kui NASA kosmosejaam valmib. Ma pole „Avakosmoselepingu" detailidesse süvenenud, aga kui Kuu ei kuulu kellelegi, siis tundub mulle, et sa võid selle õhku lasta ja keegi ei saa sinu üle kohut mõista. Ma ei usu, et lepingusõlmijad isegi selle mõtte peale tulid. Seaduselünk!

Kui sa just pead seda tegema, siis võid mind ju kennedylikuks visionääriks kutsuda, kuid mina kutsun jõukaid maailmakodanikke üles rahastama tohutu tuumapommi valmistamist ja selle Kuule saatmist aastaks 2023. Pihustame Kuu enne, kui see fanaatikutele veel ühe sõdimispõhjuse annab.

Ära saa minust valesti aru, ma armastan Kuud. Passides seal üleval tähistaeva taustal, näeb see väga kütkestav välja. Ma tunneksin sellest puudust. Kuid vahel tuleb teha raskeid valikuid. Ja nii kaua, kui inimkond koosneb 90 protsendi ulatuses kergeusklikest vägivalla-altitest sitapeadest, oleks kõige vähem mõttekas suurendada omanikuta religioosse kinnisvara alasid.

Kes on minuga?

Mu mõõdukad mured

Vahel on mul suured mured. Oma suurte probleemide lahendamiseks leian ma alati aega, sest need on nii suured, et neid ei saa parimagi tahtmise juures ignoreerida.

Samuti on mul palju pisiprobleeme, näiteks sügelev selja keskosa. Ma leian nende probleemide lahendamiseks just sellepärast alati aega, et nad on nii pisikesed.

Kuid mõõdukad probleemid ajavad mind segadusse. Mul on neid sadu. Keskmist mõõtu mured on täiesti lahendatavad, kuid need nõuaksid rohkem aega ja vaeva, kui asi ise väärt on.

Kui ma näiteks üritan oma naisele meili saata, kirjutab Outlooki ettetrükifunktsioon tema vana aadressi lahtrisse ja seda aadressi pole mu aadressiraamatus isegi olemas. (Jah, ma vaatasin hoolikalt järele.) Mitte et sel oleks tähtsust, mis mu Outlooki aadressiraamatus on, sest mingil viisil on see fail Outlooki meilitalitlusest eraldatud. Kui ma tahan saata meili kellelegi, keda ettetrükimälus veel pole, pean ma tema meiliaadressi aadressiraamatust välja lõikama ja meililahtrisse kleepima.

Ma tean, et suudaksin need probleemid mõningase aja ja vaevaga lahendada. Kuid ma tean oma kogemusest ka seda, et kui ma need sümptomid guugeldan, saan ma vastuseks nelikümmend kolm täiesti erinevat ekspertide pakutavat lahendust. Enamik neist neljakümne kolmest lahendusest kõlab umbes nii:

„Tõsta kõik oma andmed teise arvutisse. Formaadi oma kõvaketas ümber. Installeeri uuesti kõik rakendusprogrammid. Palu kohalikul elektriettevõttel oma kodulähedased elektriliinid ümber tõsta. Kui su koer on kastreeritud, õmble talle munandid uuesti külge. Pressi natuke sütt kokku, kuni see muutub teemandiks. Kandideeri ateistina edukalt kongressi. Avasta külmfusioon. Seejärel taaskäivita arvuti nelisada korda."

Ja see on alles esimene nimekirjas olevast neljakümne kolmest lahendusest. Ma ei ava mitte mingil juhul Pandora kõvaketast. Selle asemel saadan hajameelselt iga kolmanda oma naisele mõeldud meili tema olematu postkasti tühjusesse ja pean temaga hiljem järgneva dialoogi:

SHELLY: „Sa polegi mulle selle asja kohta midagi vastanud."
MINA: „Olen, ma meilisin sulle."
SHELLY: „See pole minuni jõudnud."
MINA: „Neetud. Saatsin selle jälle su vanale aadressile."
SHELLY: „Millal sa selle vea kõrvaldad?"

Ma olen alles paar kuud abielus olnud, nii et ehk keegi ütleks mulle, kui palju kulub aega, kuni naine lõpetab pärimise, millal ma midagi korda teen. Hoian pöialt, et see lõppeb paari järgneva nädala jooksul.

Igatahes, salvestasin nutikalt nimekirja keskmistest arvutiprobleemidest ja tellisin üleriiklikust teenindusest arvutispetsialisti, kes parandaks kõik vead ja optimeeriks arvuti ühe maratonpingutusega. See tehnik (kes nägi iroonilisel kombel täpselt Dilberti moodi välja) kõrvaldas enamiku möödukatest vigadest, kuid ei suutnud välja mõelda, kuidas kustutada ettekirjutusest Shelly vana aadressi. Ja nüüd võtab mu veebilehitsejal avanemine viisteist sekundit aega. Nii et tehniliselt võttes ta vist ka ei optimeerinud mu arvutit.

Seega on mul nüüd jäänud valida lahutusega riskimise ja Google'is antud nõuande järgimise vahel: otsida oma koera kadunud munandid üles ja need uuesti külge õmmelda. Ja mul pole isegi koera. Võiksin ju guugeldades otsida mõne spetsialisti arvamust, kuidas lahendada „lahutuse *versus* olematute koeramunandite" probleemi, kuid olen liiga kannatamatu, et oma veebilehitseja avanemist oodata.

Lisaks on mul palju lõputuid probleeme. Need on sellised, mille lahendamiseks peaks kõigepealt mõne teise probleemi lahendama ja nii lõpmatuseni. Kui ma näiteks sõidan kuhugi esimest korda, siis tahaksin ehk enne suunajuhised arvutist välja trükkida. Kuid kõigepealt peaksin printeril tindikasseti välja vahetama. Aga enne kui ma seda teha saan, pean poes käima ja selle kasseti ostma. Ja enne selle tegemist pean üles leidma 20-protsendilise hinnaalandusega kupongi, et mul hiljem ostukahetsust ei tekiks. Ja enne selle tegemist pean oma kontori ära koristama, muidu pole reaalset lootust, et ma kupongi üles leian. Ja peagi vahetaksin katusel sindleid ning üritaksin meelde tuletada, kuhu ma sõita tahtsin.

Kuid mul õnnestus oma selja keskel seda sügelevat kohta kratsida. Sellepärast arhitektid kujundavadki teravate nurkadega tube. Ilmselt ka nende seljad sügelevad.

Uuendatud: Ma mõtlesin lõpuks välja, kuidas seda vana aadressi kustutada. Mulle ei meeldi abi paluda, kuid mingil põhjusel ei takista see mul vinguda ja vaadata, kas keegi pakub abi.

Endast targemana käitumine

Inimesed ütlevad mulle sageli, et ma jätan targema mulje, kui ma tegelikult olen. Ma nõustun selle komplimendiga. Nagu tead, on mulje tähtsam kui olemus. Ja kuna ma armastan sind, õpetan sulle mõned võtted, kuidas endast targem mulje jätta. Usu mind, see tuleb kasuks.

Esiteks (ja seda ei saa üle tähtsustada) peaksid kandma prille isegi juhul, kui sul on ideaalne nägemine. Prillid lisavad su kujuteldavale IQ-le kümme punkti. Sa ei kujuta ette, kui paljud inimesed sind tänaval kinni peavad ja maksualaseid nõuandeid küsivad. Minuga on seda juhtunud alates neljandast klassist. Ma ei teagi, kui paljud inimesed on sellepärast vangi läinud, et võtsid kuulda minu *offshore* maksuvarjendite soovitusi.

Sa võid ju arvata, et prillid pole seksikad, kuid sa ei tea, et on päris palju inimesi, kellel on arukate inimeste fetiš. See on arvatavasti mingi evolutsiooniteema. Sa vist arvad, et Stephen Hawking on selles ratastoolis motoorse neuroni tõve tõttu. Aga kui sina saaksid sama palju napilt legaalset tudengitutti nagu Hawkster, oleksid ka sina ratastoolis. Ja seda lugevate naiste jaoks pean mainima, et ka Tina Fey ei kõnni viimasel ajal eriti sirgelt. Kui te, naised, rohkem meest tahate saada, hankige omale prillid.

Tavatsesin mõelda, et prillikandjast nohiku stereotüüp kehtib vaid, emm, minu kohta, kuni pidasin MIT-is[15] kõne. Ligi 80 protsenti kuulajaskonnast kandis prille. Oletan, et ülejäänud 20 protsenti kandsid kontaktläätsi. See pole kokkusattumus. Halva silmanägemisega inimesed on üle keskmise tar-

[15] Massachusetts Institute of Technology – Massachusettsi Tehnoloogiainstituut (tlk).

gad ja seda teavad kõik. Mida aga kõik *ei* tea, on see, et sina ostsid oma prillid karnevalipoest.

Teiseks pead õppima vähem rääkima. Rääkimine on kõige kindlam asi, millega tahtmatult oma tohutut teadmatust demonstreerida. Kui vestlus kaldub poliitilistele rahutustele Tšetšeenia vabariigis, on sul õige aeg küsida, kas keegi midagi juua soovib. Inimesed ei saa aru, kas väldid teemat, kuna sa ei tea poliitikast mitte midagi, või oled lihtsalt tüdinud vaidlemast 1999. aasta kokkupõrke üle Dagestanis. (Ole sa tänatud, Wikipedia.)

Samuti oleks hea, kui tunneksid mõningaid tarku sõnu, mida kasutatakse vaid kvaliteetkirjanduses. Kõige enam läheb sul vaja sõnu „ajaloomus" ja „eponüümiline". Üritan ühe neist kahest intellektuaalsest junnist visata iga vestluse sekka nii sageli kui võimalik. Kui sa kasutad neid sõnu enesekindlalt, eeldavad inimesed loomulikult, et sa tead ka paljusid teisi tähtsaid sõnu. Kui keegi vastab omalt poolt suurte sõnadega, on sul aeg rääkimine täielikult katkestada ja usinalt noogutamise ning naeratamisega tegeleda. See toob mind järgmise vihje juurde.

Et inimesed peaksid sind geeniuseks, on väga tähtis nõustuda nende arvamusega. Enamiku inimeste jaoks on targa inimese definitsioon: „Mõtleb täpselt samamoodi nagu mina ja enamgi veel." Kui sa arvad, et mittenõustumine ja oma mõtteviisi kaitseks suurepäraste põhjenduste pakkumine muudab kellegi meelt, siis võib olla, et oled esimest korda sellel planeedil. Parim tulemus, mida mõnest vaidlusest loota võid, on see, et teine inimene kõnnib minema, mõeldes, et sa oled mingi asjanduse tegevdirektor, ja leides samas, et sa oled isekas, enesekeskne ja ebaeetiline.

Sa võid oma võltsi nutikust täiendada võltsveiniekspserdiks hakkamisega. Mul on üks veiniarmastajast sõber, kes õpetas mulle, kuidas ennast ükskõik millisest veiniarutelust välja bluffida. Nipp on selles, et tuleb paar veinitüüpi endale põhjalikult selgeks teha ja juhtida vestlus nende paari asja suunas, millest sa ka tegelikult midagi tead. Kui sa kombineerid seda huvitatuse teesklemisega ajal, mil teised inimesed patravad veinidest, mida sa kindlasti mitte iialgi ei proovi, näed sa välja nagu maailmarändurist epikuurlane.

Oh, ja lisa „epikuurlane" „ajaloomusele" ning „eponüümilisele". Kui sa õpid kõiki neid kolme sõna ühes lauses kasutama, on sul üsna pea vaja oma ratastooli ja häälesüntesaatorit.

Tära

Kasutasin „Dilberti" koomiksis vandesõna „tära". Nagu oivalise TV-sarja „Battlestar Galactica" austajad teavad, karjuvad Galactica meeskonnaliikmed ühe episoodi jooksul mitu korda „tära" selle teise t-sõna asemel.

Galactica on sõjalaev, mida ähvardab pidevalt tsailonite-poolne annihilatsioon. Kui sa oleksid sellel laeval, siis sa vannuksid samamoodi. Näiteks võib sul tekkida tahtmine karjuda: „Tära!" kui sa avastad, et kuum tibi, kes just su tära otsas ratsutas, on tegelikult üks tärastund tsailon, kes sai sinult nüüd tärastund tite, mis on poolinimene ja pooltärastund röster.

Kui ma kuulsin esimest korda lahingutes karastunud Galactica meeskonda „tära" röögatamas, oli see nagu kristlik hiphop. See lihtsalt kõlas valesti. Kuid ajapikku õppisin seda hindama kui nutikat viisi, kuidas panna vaatajaskond mõtlema t-sõnale, seda tegelikult välja ütlemata. Sea on hea ettevaatusabinõu, sest nagu me teame, vigastavad tõelised vandesõnad lapsi.

Üks asi, mis mind on alati imestama pannud, on see, et miks meil pole spetsiaalseid raviasutusi, mis aitaksid ropendamise tõttu kannatada saanud lapsi. Meil on erihaiglad igasuguste haiguste ja vaevuste jaoks, kuid mitte sentigi ei kulutata laste aitamiseks, kes kogemata HBO-d vaatavad.

Sa võid ehk imestada, kui ohtlik siis võib olla lastel vandesõnu kuulata lasta. Ma pole kunagi ühtegi selleteemalist teaduslikku uuringut näinud, kuid ohu kalkuleerimine on lihtne. Lapsevanemad näiteks lubavad lastel ratastega sõita. Kuid lapsevanemad ei luba lastel kunagi vulgaarseid sõnu kuulata, kui nad seda vähegi takistada saavad. Seepärast võime järeldada, et ropendamine on ohtlikum kui näiteks auto alla jäämine.

Võid ju väita, et ropendamise vältimise mõte on tegelikult selles, et õpetada lastele korralikku käitumist. Kuid realistlikuks jäädes teame, et lõpuks kuuleb iga laps kõiki pahasid sõnu ja kasutab varem või hiljem enamikku neist. Sellepärast ma pooldangi koolides korrektse ropendamise õpetamist.

Me teeme juba sarnast asja liiklusõpetuses ja seksuaalhariduses. Seda sellepärast, et autod ja genitaalid on vale kasutamise korral ohtlikud asjad, eriti aga siis, kui neid üheaegselt kasutada. Autodes ja genitaalides pole mingit algupärast ohtu. Kõik tuleneb õpetusest.

Vandumisega on sama lugu. Kohatult kasutatud needus on nii ehmatav kui ka eemaletõukav. Näiteks võib alaealine, keda pole õpetatud korrektselt ropendama, teha vestluses nunnaga sellise valesammu:

NUNN: „Tere hommikust, laps. Kuidas sa end täna tunned?"
LAPS: „Mine perse, pingviin."

Saad aru? See on vale. Kuid korrektselt formuleeritud ja esitatud sõim võib olla hingematvalt ilus. See võib olla ka väga praktiline. Kui näiteks õigesti õpetatud alaealist ähvardab riiukukk, võib ta olukorra kahjutuks muuta, kasutades kaitsesõimu:

RIIUKUKK: „Ma litsun su laiaks!"
LAPS: „Proovi ainult, sa sokikeppijast sitalehane kodulinnuhoor."
RIIUKUKK: „Ha-ha! Päris hea. Kust sa seda sokiasja teadsid? Saame sõpradeks!"

Kuidas aru saada, et su esitlus ei lähe hästi

Ma saan meilitsi palju „Dilberti" soovitusi. Paljud neist põhinevad väidetavalt tõestisündinud lugudel. Vahel tekib mul kahtlus, et väidetavalt tõestisündinud lood pole tõestisündinud. Siinkohal üks neist, mis on nii veider, et see peab ehtne olema:

Igal aastal läheb Barcelonasse 4000 nohikut, et uusi Microsofti tooteid vahtides vesistada. Ühe esitluse ajal nähtu trumpas üle kõik, mida Wally seni teinud on.

Üks nohik ilmselgelt ei olnud sellest huvitatud, mida Microsofti tüüp rääkis. Seega oli tal igav ja ta hakkas nihelema. Ühel hetkel avastas ta, et oli sel hommikul unustanud habet ajada. See polnud aga mingi probleem, kuna selle võis kohe joonde ajada: ta pistis käe taskusse ja tõmbas sealt välja... KÜÜNELÕIKURI.

Täpselt nii, see sell hakkas end „RASEERIMA", kasutades selleks vaid KÜÜNELÕIKURIT.

Lisaks visuaalsele efektile (ta pidi käega oma näonahka venitama, et vigastamist vältida) oli ka klõbistamise „audio" võimas...

Ta tegeles sellega 45 minutit.

See meil pani mind mõtlema teistele asjadele, mille järgi esineja võib tuvastada, et publik ei pühenda oma tähelepanu jäägitult talle. Ma arvan, et sul tasub oma esitluse lõpetamisele mõtlema hakata siis, kui keegi publiku seas teeb järgmist:

Teeb endale svammipesu, kasutades selleks sülge ja kokkukortsutatud paberitükki.
Muudab oma pikavarrukalise särgi vestiks, eemaldades varrukaid kinni hoidvad niidid.
Näitleb klaaskastis kinni olevat miimi.
Süüvib ükskõik millisesse eneserahuldusviisi.
Loob surmateemalist origamit.

Ülestunnistus

Minu köögi seinakappide all on rida fluorestsentslampe, mis valgustavad alumiste kappide pealispindu. Üks neist lampidest otsustas mul Bagdadiks kätte minna. See lamp hakkab pärast sisselülitamist särisema, plõksuma ja vilkuma. Võid ju mõelda, et see pole suurem asi probleem. Mul pole ju vaja teha muud, kui pirn välja vahetada, eks?

Pean ühe asja üles tunnistama.
Ma pole... mehaaniku kalduvustega.
Või sõnastame selle teisiti:

K: Mitut koomiksijoonistajat on vaja ühe pirni vahetamiseks?
V: Rohkem, kui praegu minu majas elab.

Probleem seisneb selles, et see pirn on ümbritsetud mingisuguse ligipääsmatu karbiga, millel pole ühtegi vihjet sellele, kuidas seda avada. Arvata võib, et mõni osav inimene viskaks sellele vaid ühe pilgu, pitsitaks karbi ühte otsa oma töntsakate õliplekiliste sõrmedega, tõmbaks lähima sahtli lahti, koputaks puulusikaga rösteri külge ja valgusti ümbris avaneks. Lahendus oleks sellelaadsete oskustega inimese jaoks ilmselge. Ohe.

Ma kulgen läbi elu nagu pimekurt Helen Keller Rubiku kuubikutega täidetud ruumis. Minu jaoks on selle lambipirni vahetamine sama, mis „Mona Lisa" Louvre'ist väljasmugeldamise planeerimine. Valgusti karbil pole mingeid hoobasid, nuppe, juhendeid, väikeseid auke, kuhu kruvikeeraja pista – mitte kui mingeid vihjeid. Ma pole veel välistanud võimalust, et see pärineb tulevikust.

Ma oletan, et lahendus seisneb millegi üheaegses pigistamises ja painutamises. Kaheksakümne neljast millegi võimalikust pitsitamisest ja väänamisest lõppeks kaheksakümmend kolm ümbrise purunemise, kiirabisse sõidu ja sõna *killud* liigagi sagedase kuulmisega.

Minu senine strateegia on olnud valgusti ümbrise hoolega uuesti ülevaatamine ja vihjete otsimine, mis eelmisel kaheteistkümnel avamiskoha otsimisel kahe silma vahele võisid jääda. Ma teen seda siis, kui kõik on kodus, sest ma tean, et siis ei möödu minutitki, mil keegi ei kutsuks mind midagi tõstma, liigutama, lahti keerama, avama, puhastama, sõitma, hääldama või taaskäivitama. Niipea, kui kuulen uusi nõudmisi, kuulutan kõva häälega: „Ma tegelen selle lambipirni probleemiga hiljem edasi."

Ma tean, et oleksin võinud kellegi appi paluda. Mul on arvatavasti küllaga naabreid, kellel on samasugune köögiarmatuur. Üks neist naabritest võib osav olla. Kuid ma valetaksin, kui ütleksin, et pirnivahetuseks kellegi abi paluda poleks piinlik. Ma arvan, et nõustud minuga, kui ma ütlen, et see oleks viimane abinõu.

Minu praeguseks plaaniks on oodata ära, millal naist kodus pole, ja siis lambikasti peal haamrit ja kruvikeerajat katsetada. Kasutan seda lahendust paljude asjade puhul. On täiesti võimalik, et mul õnnestub kest avada, lõhkudes selle käigus vaid serva või midagi, mida on hiljem võimalik parandada kleeplindiga või tegevusega, mida mina kutsun „selle sisse toppimiseks".

Samuti on võimalik, et mul õnnestub kest avada, kuid see sulgub hoopis teistsuguse painutamise, pressimise, haamerdamise ja palvetamise strateegia abil. Ja selle tegemiseks on vaja kolme kätt ja saba.

Kuid kõige tõenäolisem on see, et ma lõhun kasti haamri ja kruvikeeraja täiesti ära. Siis tuleb veel vaid leida uus riistvara, mis pärineb tulevikust ja millel puuduvad igasugused märgid. Tehniliselt võttes on see poodlemine. Poodlemine on Shelly ülesanne. Minu ülesandeks on ainult parandamine. Nii et kuigi ma pole osav, suudan ma mõnikord oma probleemid lahendada.

Veel nendest neetud valimismasinatest

Pärast pikka ja põhjalikku järelemõtlemist otsustasin, et ma ei muretse selle pärast, et hääletusmasinatesse sisse häkitakse. Nii kaua, kui korraldatakse valijate küsitlusi, on meil võimalik märgata igasuguseid äärmuslikke valimismasinate manipuleerimisi. Kui näiteks sinu taga olevas kuubikus töötav arvutiprogrammeerija saab järgmiseks senaatoriks, ja ta pole isegi kandideerinud, siis on see ohumärk. Kõik suuremad pettused on tuvastatavad ja korrigeeritavad.

Teine võimalus on, et andmete moonutus on vaevu hoomatav ja sul ei ole võimalik rahvaküsitluste põhjal mingit probleemi märgata. Ütleme, et see kandidaat, kes pälvis ametlikult 48 protsenti häältest, saab lõpuks hoopis 51-protsendilise toetuse. Seda pettust ei pruugi keegi märgata. Aga mis siis?

Kui kandidaat on võimeline välja teenima 48 protsendi toetuse, siis pole mingit võimalust teada saada, kas ta oleks kehvem kui häältest 52 protsenti saanu. Valijad lihtsalt pole nii osavad tulevikuennustajad. Iga meie halb president on suutnud enamuse toetuse koguda. Vahel isegi kaks korda.

Olen oma restoranides osalenud mitmel juhtide ja peakokkade töövestlusel. Ma pean ennast oma suure intervjueerimiskogemuse tõttu heaks inimloomuse asjatundjaks. Aga kui ma võrdlen tegelikku töötulemust sellega, mida ma temalt eeldasin, siis puudub seos peaaegu täielikult. Valimisega on sama lugu. Me otsustame kandidaadi tuumakriisi haldamise võimekuse üle selle järgi, kui häid kampaaniareklaame tema töötajad loovad. See on täiesti absurdne protsess.

Ja realistlikult võttes võidetakse enamik valimisi pettusega, kasutades eksitavaid kampaaniaid, sihilikult moonutatud statistikat ja jultunud valesid. See, et valijatele valetamine pole seadusega keelatud, ei tähenda veel, et see oleks parem kui valimismasinatesse häkkimine. Eesmärk ja tulemus on samad. Kui võisime ühe variandiga leppida, võime ka teisega leppida. Samuti on olemas väike võimalus, et hääletusmasina pettus tühistab valeliku kampaaniapettuse. Sellest tulenev mõju võib vähemalt mõnikord anda positiivse tulemuse.

Me peaksime tegema kõik endast oleneva, et hääletusmasinad oleksid turvalised. Kuid mina võtan need oma murenimekirjast maha. See nimekiri on juba niigi pikk.

Mille pärast ma siis muretsen?

Kui ma räägin inimestele, et ma ei muretse valimismasinate pärast, siis küsivad nad minult sageli, *mille* pärast ma siis muretsen. Hea küll.

Esiteks ei muretse ma probleemide pärast, mille tekkimist me oskame ette näha. Kui vaadata maailma ajalugu, siis peaaegu iga kord, kui me arvasime, et me teame, et midagi halba võib juhtuda, *ja* meil oli aastaid selleks valmistumiseks, siis lõppes kõik hästi.

Inimkond ei kasvanud oma toiduvarudest üle.
Nafta ei saanud kaheksakümnendatel otsa.
2000. aasta probleem lahendati.
Nõukogude Liit ei visanud meile tuumapommi.
Vietnami sõda ei käivitanud doominoefekti.
AIDS pole Ühendriikide heteroelanikkonda hävitanud.

Seda meeles pidades ei muretse ma ka Põhja-Korea, globaalse soojenemise, Iraani, maailmalõpu, al-Qaeda tuumapommi, kinnisvaramulli põhjustatava depressiooni, (jälle) nafta lõppemise, Ameerika hävitava sisserände, linnugripi, järgmise põlvkonna idioodistumise või ükskõik millise muu pidevalt ennustatava katastroofi pärast.

Ära saa minust valesti aru; ma arvan, et me peame nende probleemide lahendamiseks palju vaeva nägema. Need ei lahene iseenesest. Kuid ma ei muretse nende pärast just seetõttu, et kõik teised muretsevad, ja see on läbi ajaloo olnud probleemide lahendamise võti.

Asjad, mille pärast mina muretsen, on need, mille pärast keegi teine ei muretse. Siin on mu kümme tähtsamat muret:

1. Pensioniloleku jaoks ebapiisava rahahulga omamine

Mul on piisavalt raha, et pensionile minna, kui eeldada, et ma elan vaid 140-aastaseks. Kuid ma loodan väga, et teadlased saavad ühel päeval teada, miks kilpkonnad elavad sajandeid, ja mul õnnestub saada kilpkonna surematuse seerumit. Ma ei saa kunagi vanaduspuhkusele minna. Ja ma olen peaaegu kindel, et „Dilbertit" ei avaldata ajalehtedes rohkem kui viissada aastat. Millist tööd saaksin ma teha pärast seda, kui ma pole viissada aastat tõelist tööd teinud? Pealegi kasvaks mulle arvatavasti mingisugune kilpkonna kilp. Isegi Säästumarket ei palkaks kilpmeest koristajaks.

Lisaks kardan ma seda, et ühel päeval räägitakse uudistes Charles Schwabist, kes varastas kogu mu raha ja kulutas selle litsidele ja kokaiinile. Ma arvan, et see on rohkem kõhutunne kui mure.

2. Targad terroristid

Ma ei taha küll terroristidele mingeid ideid anda, kuid oled sa kunagi võtnud viis minutit ja mõelnud kõigile nendele võimalustele, kuidas vaid kümnedollarilist eelarvet kasutades tervet Ühendriiki terroriseerida? Õneks on al-Qaeda hõivatud asteroidi Valgele Majale ümbersuunamisega. Kardan seda, et nad loobuvad oma viimase plaani ületrumpamisest ja hakkavad ka tegelikult terroriseerima. Kui need terroristid töötaksid sinu firmas, siis oleksid nad juba neli aastat tagasi koondatud.

3. Atentaat

Kui sinust saab keskmine kuulsus ja sa solvad nii paljusid inimesi kui mina, siis hakkad sa enne auto käivitamist selle põhja kontrollima. Sellepärast ongi mu kinganinal peegel. Kui sa kuulsid kuskilt, et see on seal mingil muul põhjusel, siis see on vale.

4. Kahanemine

Ma kardan, et tulevased põlvkonnad kasvavad pikemaks. Kui mõelda mu tõenäolisele surematusele ja tõigale, et vananedes tikuvad inimesed kahanema, siis olen ma ühel päeval teismelisega võrreldes pisihaldjamõõtu. Kui ma hakkan karjuma: „Keri oma hõljukrattaga mu katuselt minema!" siis nad vaid naeravad ja hõõruvad mind oma hea õnne tagamiseks.

5. Kellegi tapmine, kes on seda väärt

Ma kardan seda, et tapan kellegi, kes on seda väärt, ja lähen siis eluks ajaks vanglasse. See on karm karistus, kui sa kavatsed igavesti elada. See on täpselt selline irooniline asi, mis juhtub koomiksiautoritega.

Ütleme näiteks, et ma sõidan Floridas autoga ja mulle satub ülekäigurajal ette O. J. Simpson. Mul võiks tekkida vastupandamatu karmasoov „õiglus jalule seada". Olgu öeldud, et ma ei sõidaks *iialgi* O. J.-st üle. Kui ma ta peale vihastaksin, siis lihtsalt magaksin tema tüdrukuga. Mis on halvim, mida ta mulle teha võiks?

6. Põieplahvatus

Muretsen selle pärast, et võin sattuda staadionilaadsesse olukorda, kus meeste käimlas on pissuaarid, mina seisan kõrvuti teiste sellidega ja minu selja taga olevas järjekorras pomiseb keegi: „Tee kiiremini." Mu põis pigem plahvatab, kui laseb mul end sellise pinge all tühjendada. Ma suudaksin vaid grimasse teha, sügavalt sisse hingata ja koskesid ette kujutada. Seejärel tunneks keegi mu ära ja ütleks liiga kõva häälega: „Kuule, kas sa oled see „Dilberti" tüüp?" Pauh – lõhkeks mu põis nagu Bagdadi politseijaoskond.

7. Kirjutamistõrge

Emm... oh jama.

Minu Universumi Sõõrikuteooria

Inimesed küsivad minult sageli, mida mina universumist arvan, arvestades, et ma olen Jumala välistanud ja suhtun samuti kahtlevalt evolutsiooni (sest aeg on illusioon). See on paljastav küsimus, sest minu arvates on tegelik põhjus, miks keegi üldse millessegi usub, see, et ebakindlus on valus. Seetõttu valime seisukoha ja hiljem põhjendame oma valikut. Kui ilmneb, et olemas on ainult kaks selgitust, siis kas sa ei pea mitte ühe neist välja valima või jääma alatiseks otsustusvõimetuks memmekaks?

Mina isiklikult olen igavese kimbatusega täiesti rahul. See on peaaegu et elustiil.

Kui jutus natuke tagasi minna, pean ütlema, et ma ei usu, et evolutsioon on läbinisti vale. Minu arvates lõhnab see teooria kahtlaselt ja meil võib piltmõistatusest üks suur tükk puudu olla.

Näiteks võivad teadlased avastada, et ema kogemused võivad aktiveerida või deaktiveerida sündimata lapse DNA tunnusjooni. Niisiis, kui ema toob lapse ilmale ebatavaliselt külmal talvel, on vastsündinul keskmisest rohkem rasvarakke või paksem karvkate. Ja ehk säilitab selle lapse laps vähemalt mõneks ajaks need kalduvused. See oleks väga erinev meie praegusest loodusliku valiku mõistest ja toetaks sellegipoolest üldist arusaama liikide muutumisest aegade jooksul. Ma ei väida, et see peaks paika; see on kõigest üks näide, mis peaks aitama sul ette kujutada, kuidas teadlased võivad evolutsiooni revideerida täiesti teaduslikel alustel. See poleks ka esimene kord. Teadlane Stephen Jay Gould kujundas kunagi mõned tähtsad evolutsiooni puudutavad arusaamad ümber. Nii et minipretsedent on olemas.

Täna esitan sulle ühe mõtteeksperimendi, mis aitaks sul kujutleda, kuidas see universum võiks siin lihtsalt sellisena olemas olla, ilma Jumalata, ilma praeguse tõlgendusega evolutsioonivormita ja ilma tulnukateta. Ma nimetan seda Universumi Sõõrikuteooriaks ja see on selline:

Kujutle sipelgat sõõrikul. Sipelgas sibab sirgjooneliselt sõõriku välimisest servast sõõriku keskosa poole. Kui ta samamoodi jätkab, siis läheb ta läbi sõõriku keskme ja jõuab täpselt sinna, kust alustas.

Nüüd kujutle, et universum on sõõrikukujuline, kuid meie seda sellisena ei näe, kuna me kõik oleme sipelgad, kes jooksevad sirgjooneliselt. Võimatu on näha seda kõiksust meie sipelgavaatenurgast.

Sellelaadsel mudelil on omad piirid ja analoogia jääb küündimatuks rohkem kui paaril korral. Kuid pea meeles, et Einstein kirjeldas gravitatsiooni kui keeglikuuli madratsil. See analoogia on mitmes mõttes nõrk, kuid vahel pole meil midagi paremat kui halvad analoogiad. Nii et tule minu mõttega kaasa.

Nüüd kujuta ette, et see sipelgas pole reaalne sipelgas, vaid töötava arvutiprogrammi kontrollpunkt. Me kujutame seda kontrollpunkti ette liikuvana, kuid tegelikult on see pigem idee.

Nüüd kujutle, et see sõõrik koosneb kõigist sinu elu mineviku ja tuleviku tardunud kujutistest, mis jäävad kujuteldava sipelga teele. Üks sipelga samm ettepoole on sinu täpne koopia, mis on natuke muutunud ja nii edasi. Sinust vasemal ja paremal on sinu koopiad, kes on vaid natukene erinevad. Sa võid neid teisteks dimensioonideks nimetada. Igaühel on oma sipelgas, kes jookseb sõõriku tsentrumi poole.

Kui kõik need reaalsused jõuavad sõõriku keskele, muutub neil olemine liiga kitsaks. Siin pole nii palju ruumi, kui oli sõõriku välisserval. Ja nii litsutakse kõik need reaalsused peaaegu olematuks, nagu Mustas augus, enne kui nad teiselt poolt välja tulevad. Sellel hüpoteetilisel sõõrikul on väga pisike auk.

Kui kõik need puruks litsutud tükid teiselt poolt seda pisikest auku väljuvad, on see samaväärne Suure Pauguga. Kõik tundub tekkivat väga väikesest kohast.

Selles universumis ei liigu mitte midagi peale imaginaarse sipelga. Kõik muu on paigalseisvad pildid erinevatest võimalustest, mis jäävad sipelga teele. Kõndiv sipelgas vaatab neid paigalolevaid pilte kui animatsioonikaadreid, nii et temale jätab kõik liikuva mulje. Kuid tegelikult on sipelgas ainukesena liikvel.

Selles analoogias on sipelgas meie teadvus. See „liigub" nagu programmi kontroll, omamata sealjuures füüsilist kuju.

Nüüd kujutle oma sipelga sirgjoonel oma järglasi, kes meie inimlikust perspektiivist vaadates jäävad praegusest hetkest miljonite aastate kaugusele. Nad teavad, et universum tõmbub iseenesesse kokku ja kõik hävib hiiglaslikus mustas augus, käivitades sellega järgmise Suure Paugu. Sinu järeltulijad tahavad end säilitada. Neil on miljoneid aastaid, et mõelda välja, kuidas läbi Musta augu saata programm, mis loob inimesed teisel pool uuesti. See programm võib joosta 15 miljardit aastat, kuid vaid kõige lihtsam programm suudaks Musta augu läbida, seega võibki arvata, et see toimiks aeglaselt. Programm oleks pigem looduse koostisosadest koosnev seeme, valmistatud sellise detailsusega, mida me ei suuda ettegi kujutada.

Ja nii mõtlevad need tulevikugeeniused välja, kuidas see evolutsiooniprogramm läbi Musta augu saata, et taasluua inimkond ja lõppkokkuvõttes tagada, et nad sünniks umbes 16 miljardi aasta pärast uuesti, kui sipelgas teiselt poolt tagasi tuleb.

See on nende maailmavaade. Aga kui sa saaksid seda väljastpoolt, Jumala vaatenurgast vaadata, näeks see välja nagu hunnik paigalseisvaid kaadreid, mis on kokku pakitud sõõriku vormi, mille keskel on Must auk.

See mudel selgitab ka seda, miks universum tundub paisuvat ja teadlased ei tea miks. See toimub sellepärast, et me tulime hiljuti (15 miljardit aastat tagasi) sõõriku august läbi ja suundume sõõriku serva poole, kus on ruumi laialt. Jõudes kaugeima servani ja hakates keskele liikuma, tundub meile, et universum hakkab kokku tõmbuma. Sel hetkel hakkavad tulevikuteadlased töötama oma programmikoodi kallal, mis elaks tulevase Musta augu/Suure Paugu üle.

See mudel lahendab ka põhjendamatu alguse probleemi. Kui Jumal lõi universumi, siis kes lõi Jumala? Kui kõigepealt toimus Suur Pauk, siis mis põhjustas Suure Paugu?

Sõõrikumudelis ei liigu miski muu peale meie endi teadvuse. Ja kuna füüsiliselt ei liigu mitte midagi, siis pole ka aeg midagi muud kui illusioon. Küsimus, mis toimus esimesena, muutub mõttetuks.

Kui sa tahad teada, kust see sõõrik ise tuli, siis tuleta meelde, et selle mudeli puhul on aeg vaid illusioon, seega ei saa miski enne midagit olla ja miski ei saa millegi tekkimist põhjustada. Reaalsus eksisteerib lihtsalt ajatus olekus.

Sõõrikuteooria lahendab ka probleemi, mille kohaselt tundub paljudele inimestele, et evolutsioon on kellegi kujundatud. Meie tulevased minad on meie loojad. Me lõime programmi, mis loob meid. Siinkohal kirjeldan olukorda nii, nagu oleks aeg olemas, kuid teen seda vaid seetõttu, et meie keel nõuab seda.

Võid väita, et Sõõrikuteooria toetab ka ümbersünniteooriat. Ühe paigalseisvate kaadrite grupi lõpus, mis moodustavad sinu elu, läheb su sipelgas edasi ja valib järgmise kaadri, kes iganes see siis oleks.

Kui sa tahad oma tahtejõu arusaama alal hoida, siis võid ette kujutada, et saad oma sipelgat (oma teadvust) kõrvalolevale rajale suunata, kui sellele piisavalt keskenduda. Kõik sirgjooneliselt eesolev on ette määratud, kuid sa saad oma sipelgal lasta kogeda ette määratud reaalsuse teisi radu. Seega ühel reaalsuse rajal avad sa ümbriku ja selles on arve. Teisel rajal on seal tšekk.

Ja viimaks (kuid mitte tähtsuse järjekorras) säilitab Sõõrikuteooria ka kujutluspildi Jumalast, kui tahad teda sõõrikukujulisena defineerida. Pole vaja palju vaeva näha, et kirjeldada sõõriku kuju ajatu, täiusliku, kõiketeadvana, kõikvõimsana ja meie olemusest väljaspool olevana – kuna kuju pole füüsiline asi. See oleks põhjalikum diskussioon, kuid sa näed, et see võib toimida.

Ja ka sinu sipelga – kutsusin teda sinu teadvuseks – kirjeldamiseks hingena ei pea väga pingutama. Nii et võid selles teoorias ka oma hinge alles hoida. Pole tänu väärt.

Pean tunnistama, et selle universumiteooriaga on miljon probleemi. Kuid pea meeles, et igal teoorial on lüngad. Teadlasi ajab segadusse kogu see niinimetatud nähtamatu must mateeria. Stringiteoorial on kriitikud olemas. Ja see piibli Jumala idee oleks märksa mõjusam, kui me leiaksime Noa laeva üles. Igas reaalsuse teoorias on lüngad.

Universumi Sõõrikuteooria ivaks on aidata sul ette kujutada, et universumi seletamiseks võib olemas olla hoopis teistsugune seletus. Seda mudelit ei saa kasutada enamaks kui sinu kujutlusvõime tööriistaks. Pole vaja oma matemaatika ja füüsikaga mulle tagumikku karata.

Ja ära parem hakkagi mulle midagi pontšikust rääkima. Me peame jõud ühendama, et „sõõrik" muutuks üldkasutatavaks. Vastasel korral on elu mõttetu.

Diskrimineerimine

Enamik valgustatud inimesi on ühte meelt, et diskrimineerimine on paha. Nad ei suuda aga selles kokku leppida, kes peaks kaitsealuste nimekirjas olema. Üldise reegli kohaselt ei tohiks diskrimineerida inimesi asjade pärast, mille üle neil kontroll puudub, nagu näiteks sugu, rahvus või invaliidsus. Kuid sel reeglil on mõned huvitavad erandid.

Näiteks võib tööandja täiesti seaduslikult keelduda tööle võtmast lolli inimest, kuigi lollid inimesed ei saa oma lollusse midagi parata. Nii palju, kui mina asjast aru saan, võib lolle endiselt diskrimineerida vaid sellepärast, et (ja see pole just eriline üllatus) nad pole hästi organiseeritud. Kui nad üritaksid meeleavaldust korraldada, uitaksid kõik erinevas suunas minema. Ja jumal teab, mis nende plakatitel kirjas oleks.

Probleemiks on ka see, et lollidel on raskusi arusaamisega, kas nad kuuluvad lollide inimeste gruppi või mitte. Kui sul on füüsiline hälve, siis sa oled sellest arvatavasti teadlik. Aga kui sa oled loll, siis on tõenäoline, et sinu arvates on kõigil teistel midagi viga. Ja pealegi pole sul arvatavasti eriti palju aega selle üle järele mõelda, arvestades seda, kui palju tunde sa kulutad Internetis oma eksliku meelepaha väljendamiseks.

Kui lollid üritaksid oma ürituse jaoks rahalisi annetusi koguda, saaksid nad vastuseks vaid ilmetuid ilmeid ja: „Miks sa seda *minult* küsid?" Ja ükski poliitik ei tahaks olla tuntud kui kandidaat, kes sai Loolide Ihnimeste Asodsiatsioonilt kõige rohkem rahalist toetust.

Võid ju väita, et see on ühiskonna huvides, et lolle inimesi diskrimineeritaks, sest vastasel korral variseks majandus kokku. Kuid mina vastaksin, et kui idioodid ei saaks töötada ametis, mille jaoks neil puudub kvalifikatsioon, siis oleks sinu töökoht praegu tühi. Ja see ei tuleks samuti majandusele kasuks. Seega on lollide diskrimineerimine majandusele ilmselt nii kaua kasulik, kuni tööandjad sellega väga tõhusalt hakkama ei saa.

Enamik mõistlikke inimesi on samuti nõus, et inimesi võib ka nende tehtud *valikute* pärast diskrimineerida. Kui näiteks töökandidaat ilmub vestlusele, kandes otsaette kirjutatud roppust, võid sa ta ära põlata, kartmata mingeid juriidilisi tagajärgi. Kui keegi tarbib töökohal narkootikume või joob alkoholi, võid sa teda ka nende valikute pärast diskrimineerida. Mis

puutub inimeste valikute alusel diskrimineerimisse, siis on ainukeseks erandiks inimese religioonivalik. Sa ei saa teda vale religiooni valimise pärast diskrimineerida. Ja siinjuures räägin ma vaid suurematest religioonidest. Väikeste usulahkude pärast võib endiselt kiusata.

Kui näiteks töövestlusele ilmub sell, kes räägib sulle, et tema usk käsib tal ninasarviku täistopitud peenist mütsina kanda, siis võid talle ust näidata. Aga kui ta räägib, et tema prohvet kõndis vee peal või lendas hobusega taevasse, siis lajatad kuubikule tema nimesildi ja loodad parimat. Kui ta arvab, et oli eelmises elus tõuk, siis võta ta tööle. Kui ta ütleb, et kannab kurjuse tõrjumiseks erilisi aluspükse, tee tal karjääritegemine lihtsaks.

Jäädes täiesti erapooletuks, ei leia ma, et religiooni ja töötulemuste vahel oleks mingi seos, nii et usudiskrimineerimine ei ole mõistlik. Ma tahan lihtsalt oma ninasarviku peenismütsiga tänaval kõndides end turvaliselt tunda.

Need al-Qaeda lindistatud sõnumid

Al Jazeera lasi just eetrisse ühe järjekordse al-Qaeda tähtsuselt teise mehe al-Zawahiri salvestatud sõnumi. Ta esines samasugusel pruunil taustal nagu eelminegi kord ja seina najale oli toetatud sama vintpüss.

Kas ma olen ainuke, kes arvab, et al-Zawahiril on Jazeeras oma kuubik?

Kujutan ette, kuidas al-Zawahiri tuleb iga päev tööle oma turbani, rüü ja plastpüssiga, ühes käes kohvitops, Jihadi Teataja värske number kaenla alla pistetud. Al Jazeera kanali ülemus silmab teda ja hüüab: „Kuule, *Show*-mees, meil on täna uudistevaene päev. Saaksid sa ühe neist videosõnumiasjandustest teha?"

Niisiis võtab al-Zawahiri oma pruuni lina ja plastpüssi ning läheb puhkeruumi ja ütleb seal viigimarju söövatele kaastöötajatele, et nad oleksid minutikese vaiksed, kuni ta oma salvestist teeb.

Ma oletan, et ta valmistub filmimiseks, harjutades oma „hullumeelsete silmade" vaadet ja raputades oma habemest sõõrikupuru välja. Ma ei tea, milliseid häälharjutusi ta soojenduseks teeb, kuid pakun, et midagi stiilis „La-la-la-la-la-la!"

Siis lappab ta arvatavasti Jihadi Teataja läbi ja otsib viimaseid sündmusi, et tema sõnumid oleksid ajakohased. Ma kahtlen, et tal kohe esimene võte välja tuleb. See kõlab arvatavasti umbes nii:

„Mina olen Ayman al-Zawahiri. Ma kutsun oma džihaadiõdesid ja -vendi üles ründama Donald Trumpi, sest ta andis miss USA-le teise võimaluse! Jumal on ülev! Jumal on ülev!"

Telekanali ülemus astub sisse, et natuke viigimarju süüa ja jaava teed juua ja kuuleb esimest salvestust. „Z-mees, see on liiga lühike. Ma vajan kaheminutilist ja praegu on võitude kuu, nii et ära unusta Iisraeli süüdistada."

Pole mingit võimalust veenduda, et al-Zawahiri töötab al Jazeeras, aga kui tema järgmises videos on kaassaatejuhiks kuum tibi, siis on see kaudne tõend.

Sootestis põrumine

BBC teatas, et üks India naissportlane, kes võitis hiljuti regionaalsel võistlusel hõbemedali, ei läbinud sootesti. Tõsiselt.

Ma leian, et kõigist testidest, milles on võimalik põruda, oleks sootest kõige piinlikum. Artikkel on testi enese osas natuke pealiskaudne, kuid tundub, et sellesse kaasatakse endokrinoloog, psühholoog ja günekoloog.

Mind huvitab just see, kuidas psühholoogiline test välja nägi, kuna teised eksperdid pidid vaid tema kraami uurima. Ma oletan, et selleks kasutati mingit äärmiselt solvavat, stereotüüpset ja seksistlikult koostatud testi. See nägi arvatavasti umbes selline välja:

1. Poodlemine on...
a. Kütkestav tegevus, mida on tore jagada.
b. Terroristidelt saladuste väljapressimise meetod.

2. Mida tähendab „kõik on korras"?
a. Hakka oletama ja vabandama või muidu tapan su magamise ajal ära.
b. Oh perse.

3. Parim aeg seksimiseks on...
a. Siis kui sul on õige meeleolu ja graafik klapib.
b. Kas sind segab, kui ma selle testi lahendamise ajal masturbeerin?

4. Kui sa vaatad lihtsat ülesannet täitvat meest, siis sa mõtled...
a. See neetud paavian teeb seda valesti ja rikub kõik ära.
b. Miks ma peaksin lihtsat ülesannet täitvat meest jälgima?

5. Kui mees ei märka, et sul on juuksed teist värvi, tähendab see, et...
a. Ta ei armasta sind enam.
b. Juukseid on erinevat värvi?

6. Kui mees on selgitanud oma vaatepunkti vastuvaidlematut loogikat...
a. Tõestab see, et ta lihtsalt ei saa aru.
b. Probleem lahendatud!

7. Sinu reaktsioon sellele testile on...
a. Värdjas!
b. Ha-ha! Mees, sa oled surnud.

Kuradima Komodo draakonid

Keskajal oli tore olla mees. Neil päevil olid mehed oma kindluste kuningad. Mehed kehtestasid reeglid, sest kaks kõige tähtsamat asja olid olla suur ja tugev. Kui metssiga ründas perekonna mudast ja okstest onni, siis oli mehe ülesandeks see siga suure kiviga surnuks lüüa. Naine sai aru, et tal on mehe läheduses ohutum olla, mis sest, et mees vahel ennast täis jõi ja naise metsseaga segi ajas. Kuid head ajad ei kesta igavesti.

Aja möödudes muutusid mehed aina vähem ja vähem tähtsaks. Kerime tänapäeva edasi ja näeme, et naistel on töökohad, haridus, raha ja tulirelvad. Nüüd tahavad naised meestelt vaid seda, et nad vahel harva seksiksid ja veel harvemini neid rasestaksid.

Siis näeme uudistest, et miss USA suudles miss USA Teismelisega, muutes heteroseksuaalse tüdruk-tüdrukuga suhte täiesti õiguspäraseks. Need kaks küll ei algatanud trendi, kuid võin kihla vedada, et nad tegid selle tunduvalt populaarsemaks. Nüüd mõtlevad heteronaised kõikjal: „Oot-oot... te tahate öelda, et ma võin teiste naistega kohtamas käia? Lahe!" Kuidas saaks mingi mees sellega võistelda?

Ja just siis, kui ma arvasin, et asjad enam hullemaks minna ei saa, asetati koormasse viimane õlekõrs. Kuulsin hiljuti, et üks Briti loomaaias elav Komodo draakon sai lapsed, ilma et oleks eales isase Komodo draakoniga kokku puutunud. Seda uudist kuuldes oli mu esimene mõte, kas ehk mõni loomahooldaja sai pärast tööaega natuke Komodo pilu proovida. Ma ei usu, et on sellist pretsedenti, kus inimene teeks reptiilile lapse, kuid samuti pole enne juhtunud, et Komodo draakon saaks järglase ilma isase Komodo draakoni kaasabita. Nii et selgitusvõimaluste koha pealt ütleks, et tegemist on ettearvamatu nähtusega.

Kuid oletame, et teadlastel on seekord õigus. Nad kontrollisid DNA üle – arvatavasti selleks, et inimesed välistada. Ja ilmselt on olemas ka teisi sisalikuliike, kes võivad ilma isaste abita lapsi saada. ***Lõpetage meie inimnaistele ideede jagamine, te lollid sisalikud!***

Niipea, kui naised saavad rasestuda, kasutades selleks „ma tahan" võtet või mis iganes nippi need Komodo draakonid kasutasid, pole meeste olemasolul enam mitte mingit mõtet.

Meeste ainuke lootus on, et energiakriis süveneb. Hiinas arendati välja selline tehnoloogia, mille abil juhatatakse väljas sulus hoitavate sigade metaangaas torudega majja ja kasutatakse küpsetamiseks. Kunagi hakkavad mehed elama sulus, endal vasktorud tagumikus, et selle kaudu varustada metaaniga maju, kus elavad kuumad heteroseksuaalsed naised, kes rasestuvad siis, kui nad tõsiselt keskenduvad.

Ma nõuan keskaja tagasitoomist, kuid seekord rohkema seebi ja parema hambaraviga.

Maailma parim advokaat

Hiljuti oli Inglismaal kohtuasi, kus üks mees väitis, et ta muutus pärast töö juures peavigastuse saamist kontrollimatult tiiraseks. Selle mehe advokaat veenis kohtunikku, et tema klient muutus ajukahjustuse tõttu eriti kiimaseks. Väidetavalt käitus mees pärast õnnetust naiste ligiduses kohatult, vaatas pornot ja helistas seksiliinidele.

On olemas vähemalt kaks põhjust, miks seda advokaati läbi aegade parimaks pidada:

1. Advokaat veenis kohtunikku, et mehed teevad lolle ja tiiraseid asju vaid siis, kui nad on tööl peavigastuse saanud.
2. Põhimõtteliselt veenis advokaat kohtunikku, et tahtevabadust pole olemas. Kui tema kliendil oleks olemas vaba tahe, oleks ta hoolimata oma aju füüsilistest muutustest olnud võimeline lisaahvatlusele vastu panema. Kuid et klient seda ei suutnud, siis pole tal tahtevabadust.

Kui sind kunagi vahistatakse selle eest, et sul tuli Super Bowlil kuueteistkümne võimsa kaamera ja miljardi tunnistaja silme all tapakihk peale, siis oleks sul enda kaitseks just *seda* advokaati vaja. Ja kui sa peaksid kohtuprotsessi ajal tundma vajadust kohtutäiturit käperdada, siis ma ei näe mingit põhjust, miks sa end tagasi hoidma peaksid.

Aitamine

Eile ma „aitasin" – võtsin nõud nõudepesumasinast välja ja paigutasin need kappidesse. Kõigepealt panin ära taldrikud, tassid, klaasid ja kausid. Seejärel panin ära suuremad serveerimislusikad ja muu pudi-padi. Viimaseks jäid noad ja kahvlid.

Kuid osa neist oli ilmselgelt pesemata.

Oh kurat.

Kõik teised söögiriistad olid puhtad. Või vähemalt üsna puhtad. Kuid need kaks võinuga olid võiga koos. Mul oli kaks teooriat:

1. Nõudepesumasin tegi oma töö ära, kuid keegi pani sinna hiljem kogemata paar määrdunud võinuga.
2. Ükski nõu polnud puhas ja mina panin need kappidesse ära.

Seda ei juhtu kunagi, kui mina olen see, kes pesumasina täidab, sest mina ei loputa kõigepealt nõusid üle. Mina pistan määrdunud nõud uhkelt masinasse, nii et on aru saada, kas pesumasin on oma tööd teinud. Kuid keegi *võis* need nõud eelnevalt põhjalikult üle loputada.

Ma otsustasin määrdunud noad rahule jätta ja ülejäänud kappi pandud asjade osas suu kinni hoida, lähtudes teooriast, et oleks parem, kui ma ei saaks kunagi teada, kui palju räpaseid nõusid ma olen kappi pannud ja siis hiljem uuesti kasutanud. See teooria toimis suurepäraselt, kuni...

SHELLY: „Miks on nõudepesumasin muus osas tühi, kui välja arvata need määrdunud kahvlid, noad ja lusikad?"

MINA: „Emm... Sest kõik muu oli pestud?"

SHELLY: „Ei usu. Ma usun, et nad olid kõik määrdunud. Mis sai kõigist neist mustadest nõudest?"

MINA: „Emm... Ma olen üsna kindel, et kõik ülejäänud olid täiesti puhtad. Nii et... ma... panin need kappi."

SHELLY: „Isegi Molly kausi?"

Nüüd on sul aeg teada saada, et Molly on mu ämma koer, kes käis enne jõule meil külas. Molly ajutine koerakauss oli üks meie igapäevakaussidest. Mis tähendas seda, et eksisteeris 1/4 tõenäosus, et mina võisin olla see, kes sööb lõpuks koera mustast (kuid loputatud!) kausist maisihelbeid.

Niisiis andsin järele ja tõstsin kõik mustad nõud kappidest pesumasinasse – vähemalt need, mis meeles olid.

Minu lõppsiht on luua endale selline majapidamisalase käpardi kuulsus, et mul ei paluta enam iial kodus midagi teha. Seni olen õigel teel püsinud.

Déjà-muu

Uudistes teatati hiljuti, et terviseamet kaalub kloonitud loomadest valmistatud toidu kasutamise lubamist. Ilmselt suhtuvad mõned inimesed kloonide söömisse ebalusega. Nende mõtteviis on selline: „Mulle küll meeldib süüa lehmake-Bobi, kuid teist lehmake-Bobi ma süüa ei tahaks."

Kloonide söömine viis mu mõtte inimsupermodellide DNA intellektuaalomandile. Mulle tundub vältimatu, et mingil hetkel hakkavad miljardärid omale supermodelle kloonima, et endale isiklikud tüdruksõbrad kasvatada. Ühel päeval muutub see mingis riigis kindlasti lubatuks.

Kui sa oleksid supermodell, kes on kogu oma raha triibuks tõmmanud, ja oleksid nüüd liiga vana, et esineda, ja mingi miljardär pakuks sulle su DNA eest 100 miljonit dollarit, siis kas sa võtaksid selle vastu? Oleta, et sa teaksid ette, et see miljardär on vastik siga, kes kasvatab sinu kloonist arulageda seksiorja.

Eelda ka seda, et sinu klooni ei sunnita midagi vastu oma tahtmist tegema. Talle lihtsalt õpetatakse, et see miljardär on jumalik olend ja kõik muu tuleb iseenesest. Seadusi ei rikutaks. Ja ta elaks nagu printsess, kui välja arvata see osa, et ta on vana, paksu ja rikka mehe seksiori. Teisisõnu oleks tema elukvaliteet planeedi tippkümne hulgas, kui arvestada maakera keskmise inimese elu armetust.

Peopidurikusimus: kas sa müüksid oma DNA 100 miljoni dollari eest, kui teaksid, et sinu kloonist saaks miljardäri seksiori?

Elu Marsil

Kujuta ette, et me leiame Marsilt elu, kuid see on väga pisike – ütleme mikroobi suurune. Ja ütleme, et need Marsi eluvormid on üliintelligentsed, sõbralikud ja rahumeelsed. Nende puhul on halb vaid see, et nad on väga-väga väikesed. Ja Marsi pind on nendega kaetud. See tõstatab terve hulga eetilisi küsimusi.

Kas me jätaksime need tillukesed tulnukad rahule või kühveldaksime neid järgmisele sondile paar kastitäit ja see ei kotiks meid, kuna nad on nii pisikesed. Suurus on tähtis siis, kui tegemist tuleb teiste eluvormide austamisega. Näiteks võid sa sääse kergelt lömastada ja see ei vaeva sind, kuna sääsk on nii väike. Kuid enamiku inimeste jaoks oleks raske känguru kallal sepavasarat kasutada. Mida enam on ohver sinu kasvu, seda rohkem kaastunnet sul tema suhtes on.

Sama nähtus kehtib ka suuremate mõõtude puhul. Kui keegi on sinust tunduvalt suurem, siis on sul märksa kergem näha teda viga saamas. Minu arvates oleme kõik ühte meelt, et päris põnev oleks vaadata, kuidas näiteks Godzillal soolikad välja lastaks. Huvitav oleks näha, kuidas kiirteele kukuks bussisuurune põrn ja tõkestaks kogu liiklust. Ma ei usu, et ma olen ainuke, kes nii mõtleb.

Niisiis arvan ma, et Maa mõõtudes valitsejad kohtleksid superväikeseid Marsi geeniuseid nagu dresseeritud kirpe. Me valmistaksime väikesed kaamerad ja sunniksime marslasi Riverdance'i tantsima. Kui nad hakkaksid vastu, siis tapaksime nad pintsettidega. See oleks väga ühepoolne suhe.

Lõpuks loodaks seadused, mis keelaksid maalastel venelastelt marslasi kotikaupa osta ja neid terraariumis (marslasi, mitte venelasi) hoida. Kuid ütleme, et kuni selle seaduse vastuvõtmiseni on kuldajastu, mil sul on võimalik omada isiklikku pisikest tulnukorjadest armeed. Marslased ei saaks sind eriti praktilistes asjades aidata, kuid võib-olla suudaksid nad klaaspurgi sees üksteise õlgadel seista ja sinu külaliste nimesid välja hüüda või midagi sellist.

Ükskõik kui eelarvamustevaba sa ka oled, marslased oleksid ikkagi liiga väikesed, et sinu sõbrad olla. Sa ei saa käia palli loopimas sõbraga, kes on tillukesem kui sipelga noku külmal päeval. Vähemalt mitte pärast paari esimest viset, eeldades, et sul on täpne käsi.

Lemmikloomade omamine on sellepärast lubatud, et nad pole inimesed. See, et marslased on targad, ei tähenda veel, et nende klassifitseerimisel erand tehtaks. Pole ühtegi seadust, mis ütleks, et su lemmikloom peaks olema lollim kui sina. Ta peab lihtsalt sind kartma. Intelligents ei puutu asjasse. Ma tahan seda öelda, et isegi kui su kass oskaks lugeda, ei laseks sa tal ikkagi oma autoga raamatukogus käia. Sa sunniksid teda kodus püsima ja vaibal lebasklema. See on su kuradima kass, mitte mingi professor.

Seega ma ei arva, et pisikestel geeniustulnukatel oleks erilist lootust kuldkala staatusest kõrgemale tõusta, kui me Marsile koppasid saatma hakkame. Aga noh, arvatavasti oli neil vähemalt seni hea elu.

Oih

Viimasel ajal muretsen selle pärast, et Päike ei kõrveta ühtlaselt ja tohutu suur juhuslik protuberants hävitab elu Maal. Kuid ma ei peaks sellise asja pärast muretsema, sest nagu ma juba varem ütlesin, ei taba sind kunagi need asjad, mille pärast sa muretsed. Sind tabab mingi täiesti suvaline asi, mida sa ei suutnud isegi ette kujutada. Mulle meenus see mõttekäik siis, kui nägin uudistes seda reportaaži: Hormuze väinas põrkas USA tuumaallveelaev Jaapani naftatankeriga kokku. Ja et asja huvitavamaks teha – seda marsruuti mööda liigub 40 protsenti maailma naftast.

Õnneks oli see vaid kerge mõlkimine. Kuid see ajas mind naerma ja ma ei ole selle üle uhke. Kujuta ette, et sa üritaksid kirjutada väljamõeldud lugu kõige hullemast käkist, mille kari inimmõttehiiglasi suudaksid kokku keerata. Selles loos oleks arvatavasti: (1) mingi tuumateema, (2) naftatanker ja (3) maailma energiavarustuse katkemine.

Ja see võiks juhtuda kusagil Lähis-Ida kandis, kus võid kindel olla, et madalalaubalised kohalikud hakkaksid karjuma: „Uu-la-la-la-la," haaraksid teravad objektid pihku ja tormaksid Iisraeli poole.

Ma ei tea, mis juhtub, kui tuumarelvad süütavad naftahiidtankeri, kuid ma arvan, et seda oleks tore vaadata. Ma näeksin seda tõenäoliselt isegi Californiast. Vähemalt seni, kuni see mu pimestab.

Olen oma varasematest kogemustest õppinud, et ma ei tohiks hiljutiste hukkumiste üle nalja heita. Aga kuna selles väikeses õnnetuses keegi surma ei saanud, siis katsetan sellega suguluses olevat teooriat, mille kohaselt võib pilada hüpoteetilisi hukkumisi, mida ei juhtunud.

Kui õnnetus oleks hullem olnud, näeksin vaimusilmas, kuidas tuumaallveelaeva kapteni perekond üritaks sõpradele tema hukkumist seletada: „Noh, ta sõitis oma tuumaallveelaevaga naftahiidtankerile sisse. Seda võib igaühel juhtuda."

Kui sa oleksid perekonnatuttav ja kuuleksid seda lugu, võiks sul tekkida kiusatus esitada kohatu täpsustav küsimus: „Kas supertankerid pole mitte hiiglaslikud? Kas nende kajaloodiasjandustega pole võimalik neid tulemas näha?"

Allveelaeva kaptenil oleks keeruline hiidtankeri kaptenit süüdistada. Minu arusaam merendusreeglitest on selline, et eesõigus on „suurel asjal, mida on kõige raskem keerata". Supertankeril veab, kui neil õnnestub välja nuputada, kuidas Indiast vasakule keerata, ilma et nad lõunapoolusele otsa sõidaksid. Öösiti saan rahus magada vaid eeldades, et tuumaallveelaevu juhtivate meremeeste tippmeeskonnad teavad ka tegelikult, milleks kõik need nupud ja kangid vajalikud on. Kuid pean tunnistama, et optimismi säilitamine muutub iga päevaga raskemaks.

Ülim test

Hakkasin mõtlema, kas mul on *üldse* mingeid mõtteid, mis kellelgi teisel pole pähe tulnud.

Täna panen selle teooria proovile.

Kui ma ristan oma jalad (parem üle vasaku) ja toetun vasakule tagumikupoolele, ei taha mu aju enam hästi toimida. Selleks, et töötamiseks küllalt hästi mõelda, pean kas toetama mõlemad jalad (ja mõlemad tuharad) tasapinnale või siis tõstma vasaku jala üle parema ja istuma oma paremal kannikal.

Avastasin selle aastaid tagasi. Mul pole aimugi, mis seda põhjustada võib.

Sinu esimene mõte võib olla, et see pole eriti suur probleem, kuna võin ju alati korralikus asendis olla, kui kavatsen tööd teha. Oleks see vaid nii lihtne.

Probleem on selles, et istun sageli automaatselt vasaku kannika asendisse ja mingil põhjusel lähen seejärel uimasesse transsi. Ma tean, et peaksin töö tegemiseks asendit muutma, ja tean ka, et ma tahan tööd teha, kuid mingil põhjusel ei suuda ma end sundida tööasendisse. Nii mõnus tunne on kõõluda vasakul tuharal ja ma olen alati hoolimata aastatepikkusest vastupidisest kogemusest kindel, et *seekord* suudan vaid ühele kannikale toetudes korralikku tööd teha. Niisiis proovin seda teha, kuid tulemus on alati katastroofiline. Selles asendis valminud tööd on kõige parem kirjeldada kui... noh, poolpersega tehtut.

Ma oletan, et nii see väljend „poolperse" kasutusse tuligi. Kujutan ette ühte muistset inimest, kes üritab ühel tagumikupoolel istudes ratast leiutada ja karjub: „Olgu jumalad neetud, nelinurkne kuju töötab sama halvasti kui kolmnurkne!"

On ka teisi kaudseid tõendeid aju ja tagumiku vahelise ühenduse kohta. Näiteks on igaühel oma lemmikmagamisasend. See on üks neist:

Tagumik vasakul
Tagumik paremal
Tagumik püsti
Tagumik all

Tead omast kogemusest, et kui su tagumik on sihitud vales suunas, ei suuda sa magada.

Samuti tulevad mul duši all paremad mõtted, kuid seda vaid siis, kui mu tagapool on dušiotsiku poole pööratud, et tunneksin sooja vee rahustavat mõju. Kui ma olen näoga joa poole pööratud, siis suudab mu aju mõelda vaid: „Vesi kõditab mu nokut." Niipea, kui pööran ümber, hakkan mõtlema, kui paljusid loodusnähtuseid on võimalik seletada eeldusega, et universum on nagu sõõrik, mille keskel on must auk. Märkad erinevust?

Minu arvates tead sa instinktiivselt, et tagumikul on mõtlemise juures tähtis roll. Kui sul on alluv, kes käitub idiootlikult, kas sa ütled siis sisimas: „Ma peaksin minema talle jalaga ajju lööma," või hoopis: „Ma peaksin minema talle jalaga tagumikku lööma."? Vaid üks neist kahest variandist tagab parema mõtlemise.

Ja kui sul on salk töötajaid, kes on eriti targad ja võimekad, siis kuidas sa neid kutsud? Täpselt nii – *sitaks* nutikad. Ma ei usu, et see on kokkusattumus.

Kui sa ikka veel ei usu tagumiku ja aju vahelisse seosesse, siis vali sellele lausele lõpp:

Mõtlemisega on lihtsam tegeleda pärast seda, kui olen...
a) juuksuris käinud,
b) sooled tühjendanud.

Autoremont

Pole palju asju, mis panevad mind end vähem mehelikult tundma, kui lasta oma autot remontida. Osalt tundub mulle, et ma peaksin seda ise tegema, kuigi ma tean, et selle mootor disainiti Kryptonil ja sepistati Mordori leekides. Sellegipoolest tekitab see minus kohmetust, et ma ei saa seda kivitüki ja majavõtmega parandatud.

Tõeline häda algab juba siis, kui helistan, et aega kokku leppida.

MINA: „Ma tahaks lasta oma auto korda teha. See on M3." (Sel hetkel olen enda üle uhke, kuna tean mudelit.)
REMONDIMEES: „Mis aasta oma?"
MINA: „Eem... ei tea."
REMONDIMEES: „Sa ei tea, mis aastal su auto valmis?"

Sel hetkel võiksin ma sama hästi ümber pöörata ja omal pahkluudest kinni haarata. Kui sa ei tea, mis aastal su auto valmistati, siis pole võimalik, et sa teaksid, kas selle mootoriplokk on pärast kolmekümmet tuhandet kilomeetrit läbi või mitte.

Kui ma auto kohale viin, siis käitub remondirahvas väga professionaalselt. Kuid nad kõik nõretavad autondustestosteroonist, kui välja arvata

üks naistöötaja, kes teeks mulle ära ka küttimises, kalapüügis ja käesurumises. Sagides edasi-tagasi põhjustel, mis mind ei huvita, aasivad nad üksteist teravmeelselt. Mina sisustan selle aja mulle määratud teenindusmehe laual oleva pudi-padi vahtimisega. Kui mul veab, siis juhtub käeulatuses olema autobrošüür, millest paelutuks olemist ma võin ootamise ajal teeselda.

Tõtt-öelda ei huvita mind miski vähem kui autod. Ma ostsin oma praeguse auto telefonitsi, olemata seda eelnevalt näinud. Helistasin automüüjale ja küsisin, kas tal on mõni uus auto, mis sarnaneks minu vana autoga. Tal oli. See oli hõbedane. Mulle meeldib hõbedane. Saatsin talle tšeki.

See on tänu mu madalale standardile seni mu parim auto olnud. Mind häirib vaid see, et navigatsiooniseade on jäänud „karjumisrežiimi" toppama. Normaalrežiim oleks mahe naishääl. Aga kui see on kinni „kriiskamisrežiimis", ei saa aru, kas peaks pöörama vasakule või end sellest lahutama ja talle oma maja jätma. Ma oleksin rahul, kui nad saaksid selle kas või „näägutava harpüüia" režiimi tagasi keerata.

Järgmine autoteenindusprotsessi faas viib mind kõige rohkem rööpast välja. Ma saan kõne teenindustüübilt, kes ütleb, et ta leidis midagi, mille remontimata jätmisel võib mu järgmine kord, kui ma autol tagurdamiskäigu sisse lülitan, teibasse ajada.

Kui see oleks tõsine meditsiiniline probleem, otsiksin kellegi teise arvamust. Kuid mu auto pole sellist vaeva väärt. Kui diferentsiaal kipub vastu hüdraulilisi käigutugesid hõõrduma, siis ma tahan, et see jama tehtaks korda isegi siis, kui sellist asja tegelikult olemas pole. Vastasel korral hakkan ma iga kord autosse istudes orki minemisest mõtlema. Nii ei saa maastikku nautida.

Mõnikord, kui teenindus kestab mitu päeva, saan ma endale rendiauto. Rendiauto on põhimõtteliselt ratastel tuhatoos. Jõuülekandeks kasutatakse krussis kummipaela. Aga kui see ei karju minu peale ärapööramiskoha mahamagamise pärast, olen ma sellega väga rahul. Umbes ühe päeva pärast on mul kopsupuhitus, aga sellegipoolest mõtlen: „Ma pean endale samasuguse hankima."

Madala standardi väärtust ei saa üle hinnata.

Ilmselt olen ma ära hellitatud

Mulle meeldib peatuda hotellis, mis asub minu sihtpunktile kõige lähemal. Vahel on see neljatärnihotell. Vahel, nagu täna, on tegemist aga „mis asi see tärn on?" situatsiooniga. Sain esimese vihje, et see siin pole Bellagio, kui helistasin ette, tagamaks, et nad hoiavad mu ruumi kinni ka siis, kui ma pärast ühteteist kohale jõuan.

„Pole probleemi. Kontor suletakse üheteistkümnest, aga ma jätan teie ruumi lukust lahti ja võtme voodile."

Ja nii nad tegidki. See meetod töötas üllatavalt hästi, kuigi sellega kaasneb alati see pingeline esimene hetk, kui avad ukse ja mõtled, palju hulkureid on sinu voodit enne su kohale jõudmist kasutanud.

Tuba ise on umbes sama suur kui voodi, pluss helde jalaruum inimestele, kellel pole paksud jalad. Otsustasin mitte liialdada all, teisel pool sisehoovi pakutava kerge hommikueinega, sest mul jääb vaid paar grammi puudu seina ja voodi vahele lõksu jäämisest.

Toasisustust kirjeldab kõige paremini väljend „vanaema vangikong". Mööblil on midagi öelda. Ja see on: „Ma kukkusin ümber ega saa enam püsti."

Kuidagiviisi on sisekujundajatel õnnestunud ühe ruumiga tabada nii klaustrofoobia, vanaduse kui ka karistusasutuse meeleolu.

Hambaid pestes ei olnud mul muud teha, kui vaadata kraanikausi taga olevat seinaplaati, mis oli ülejäänud seinast eraldunud ja ootas, millal väljas järgmine kallur mööda sõidab, et oma reis minu jala peal lõpetada.

Televiisori oli valmistanud Daewoo-nimeline firma. Ma oletan, et see on Korea ettevõte. Võimalik, et Põhja-Korea. See näeb välja näljane ja kummaliselt vaenulik.

Soojendus- ja jahutusseade asub seletamatul põhjusel seinal, otse lae all. Seda seadistatakse puldiga. Ma ei saanud selle paigutuse mõttest aru, kuni üritasin pulti kasutada ja see ei töötanud. Või vähemalt ei mõelnud ma välja, kuidas seda tööle saada.

Luba mul korraks teemast kõrvale kalduda. Kas sellel on ka mingi mõistlik põhjus, miks mu termostaadil peaksid olema valikud külm-kuum ja *samuti* lüliti, millega saad valida oma eelistemperatuuri? Mis @$!&%# põhjusel ei saa ma seda keerata temperatuurivahemikku, mis oleks mulle vastuvõetav,

ja lasta soojendajal või jahutil tuba mulle sobival temperatuuril hoida? Kas see on siis palju palutud?

Vabandust. Pidin suu tühjaks rääkima.

Igatahes, pärast aasta kõige külmemal päeval (Californias on umbes -1 kraadi) oma hotellitoas talvemantli selga tõmbamist ja lõputut kasutult puldiga jändamist sain ma aru, miks see käeulatusest välja on paigutatud. Nad panid termoregulatsiooniseadme sellepärast lae alla, et ma seda vanaema mööbliga pilbasteks ei peksaks.

Minu voodil oleva teki keskel on üks kõige hämmastavamaid plekke. Sellel pole ebaühtlasi servu, mis võiksid üle serva loksutamisel või kallamisel tekkida. Sellel on täiuslikult ühtlased servad, nagu oleks keegi triikraua voodile jätnud. Tavatingimustes ei usuks ma, et keegi oleks küllalt loll, et kuum triikraud voodile jätta, aga kui sellel kohal on olemas püsiklientuur, siis võib vabalt uskuda, et nad võisid seda teha.

Hämmastav romantika

Palusin hiljuti oma ajaveebi lugejail mulle rääkida, mida romantilist nad viimati oma partneri jaoks tegid. Lugesin vastuseid tundega, milles oli annus segadust, hämmastust ja jahmatust.

Olin üllatunud, saades teada, et paljude inimeste jaoks kvalifitseerub majapidamistööde tegemine romantilise tegevusena, näiteks: „Tõmbasin maja tolmuimejaga üle, ilma et mul oleks seda teha palutud." Just sel põhjusel ei tohiks sa äkkrikastudes omale ülemteenrit palgata – niipea, kui Jeeves hakkab ilma palumata nõudepesumasinat tühjendama, asub su naine ta jala kallal kiimlema.

Korduvalt mainiti kirju ja lilli. Kuid ka siin olen ma segaduses. Hüpoteetiliselt – kui sa annaksid oma paarilisele terve aasta igal nädalal armastuskirju ja lilli, siis tõstaks see põhinõudmiste taset. See poleks enam romantiline. Tegelikult tunduks see liiga lihtne. Nii et mingis mõttes muudavad lilled ja armastuskirjad romantiliseks... valmistu tarkuseteraks... kõik need korrad, mil sa *ei anna* lilli ja armastuskirju.

Iga lillekimbu muudavad eriliseks kõik need kuud, mille kestel sa *ei andnud* lilli. Seega on *mitte* andmine omamoodi tähtsaim osa, sest romantikavalemis on seda nii palju võrreldes andmisega. Tuleb välja, et romantika on sama, mis koonerdamine.

Täheldasin ka seda, et paljud niinimetatud romantilised žestid sisaldavad isekaid elemente – näiteks „võtsin töölt ühe päeva vabaks, et see temaga veeta" ja mu lemmik, „üllatusseks". Paranda mind, kui ma eksin, kuid mulle tundub, et need on isetud tegevused vaid juhul, kui sulle ei meeldi oma paarilisega aega veeta või ta meenutab oma välimuselt Shreki. Vastasel korral tegeled sa oma huvidega ja sinu kaasal lihtsalt veab, et ta satub sellest osa saama. Ma olen kahe käega vabade päevade ja lisaseksi poolt, kuid kust otsast need romantilised on?

Romantika tundub ka sugusid diskrimineeriva kallakuga olevat. Asjad, mis naisi rõõmustavad, on sageli sellised, mis nõuavad suurt vaeva, nagu näiteks: „Üllatus! Kallis, ma katsin katuse sindlitega!" või: „Ma planeerisin meile neljateistpäevase Hispaania-reisi!" Asjad, mida mehed tahavad, on loomupäraselt lihtsad, nagu näiteks: „Ma lasen sul segamatult mängu vaadata," või: „Muidugi võid, ära mind ainult üles aja."

Eravestlustes andsid kõik mehed mulle enne abiellumist sama nõu: „Sea latt madalale. Vastasel korral pole sul lootustki." Sain teada, et romantika on see vahemik, mis jääb sinu iseka sitapea põhiliini ja üksikute põhiliinist kõrvalekallete vahele. Sellepärast ei saa ka näiteks Donald Trump abielus püsida. Niipea, kui oled oma naisele ostnud helikopteri, suusakuurordi ja hunniku teenijaid, oled sa talle kindla pettumuse valmistanud.

Nüüd, kus ma olen kõik tavapärased romantikaklišeed välistanud, ei ole mulle eriti palju vahendeid jäänud. Niisiis luba mul siin ja praegu öelda, et iga minut, mil mu imeilus naine on nõus mind taluma, teeb mu maailma kõige õnnelikumaks meheks. Minu parimad ajad algasid siis, kui kohtasin Shellyt. Ma jumaldan ja armastan teda igavesti.

Autos laulmine

Olen märganud, et mitte kõigi minu arvamustega ei olda ühel nõul. Mitte millegi juures ei ole see olnud nii ilmne, kui hiljutise „autos laulmise" vaidluse puhul.

Nagu sa tead, on olemas kahte sorti autos laulmist. Üks neist on see, kui sa laulad üksi autos olles, ja ma arvan, et me oleme kõik nõus, et see ei häiri kedagi. Jah, tunnistan, et ma ei taha sind su Hyundais gängsta stiilis räppimas näha isegi siis, kui ma sind ei kuule. See on üks optilise reostuse vorme. Kuid seni, kui mul on võimalik mujale vaadata, pole see eriline probleem.

Asi läheb natuke inetumaks, kui sul on aknad lahti ja me mõlemad istume liikluses kinni. Õnneks ei kesta ebameeldivus kaua. Peagi põristad sa oma viisipidamatu perse kuhugi mujale ja tüütad kedagi teist. Kordan, see pole eriti suur probleem.

Asi läheb koledaks alles siis, kui sa oled lõksus inimesi täis autos, raadio mängib, ja sul on seal üks entusiastlik autolaulik, kes arvab, et ta teab sõnu. (See kurjategija on tavaliselt naine.)

Mõndade jaoks on selline vaoshoidmatu muusikaline entusiasm elujaatuse väljenduseks. Teiste jaoks on see peaaegu parim viis muusika rikkumiseks – sellest hullem on vaid Elton Johni seksielu ettekujutamine. Ma olen nende viimaste hulgas ja ma ei taha sellega öelda, et ma olen Elton Johni seksielu. Tahan seda öelda, et kui olen sunnitud autolaulikut kuulama, tekib mul vastupandamatu soov laulu lõpetamiseks autoga kuristikku sõita.

Võid ju imestada, miks ma ei palu autos lauljal end tagasi hoida. See ei aita. Autos lauljatel on võõrandamatu õigus muusikaga kaasa laulda isegi siis, kui see tekitab teistes inimestes tunde, nagu oleksid nende koljudesse pugenud oravatest itkujad, et süüa neid aju osi, mis tekitavad rõõmuaistinguid. Autolaulikud on selle õiguse nimel valmis võitlema.

Üllatav on siinjuures, et autos laulmisel on toetajaid. Raske on ette kujutada, et inimesed kaitseksid mõnda muud reostusliiki, nagu näiteks: „Ära ole nii pirtsakas; ma pissisin ainult sellesse basseini ossa, kus ma üksi ujusin." Või siis: „Ma ei suutnud võileiba lõpuni süüa, nii et panin ülejäänu sinu diivanivahesse. Tasub siis sellepärast ärrituda?"

Peopidurikùsimus: millisel poolel oled sina autos laulmise vaidluses?

Religioosne JOKK

Nägin uudistes lugu Iraagi šiiidi moslemitest, kes kasutavad *mutaa* ehk ajutise abielu võtet seksimise eesmärgil. Šiiidi mehel võib olla rohkem kui üks naine, seega korraldab ta hoolimata sellest, kas ta on abielus või vallaline, salajase ajutise abielu. See võib kesta paar tundi või paar aastat. Mõndade šiiitide arvates kiidab islami seadus selle kõik heaks. Teiste heade külgede kõrval on see ka humaanne leskede eest hoolitsemise viis. Minu arvates on ilmselge, et Jumal toetaks sellist ideed. Mulle ei tule pähe ühtegi paremat leskede eest hoolitsemise viisi, kui nende muutmine hooradeks.

Need ajutised abielud olid siis keelatud, kui Saddam Hussein veel võimul oli, või nagu mina eelistan teda kutsuda „viimane tore mees Iraagis".

Kui uskuda Washington Posti artiklit, siis kulub ajutisele naisele vaid neli dollarit kuus, pluss elamiskulud. Ma kõhklesin enne selle kirjutamist, kuna ma tean, et juba peagi kaaluvad mõned mu kokkuhoidlikud lugejad islamiusku üleminemist ja Iraaki kolimist, mõeldes: „Ühelt poolt on 80-protsendiline tõenäosus, et mind nädala jooksul ära tapetakse. Teisalt on need väga mõistlikud hinnad."

Mind huvitab, mis juhtuks Ameerikas, kui šiit võtaks endale ajutise naise ja kaitseks seda tegu religioossete põhjustega. Meil on siin usuvabadus. Ja selle all mõtlen ma seda, et sa võid teha kõike, mis on protestandi jaoks seaduslik, isegi kui sa kannad avalikult hommikumantlit ja annad Jumalale uue nime. Nii võid sa näiteks Jumalat nimetada Allahiks või Larryks ja keegi ei pista sind pokri. Aga kui allkorruse lesk hakkab sinult enda pilastamise eest raha nõudma, peate mõlemad oma religiooni eest vastust andma.

Olen kuulnud, et moslemi kultuurides kasutatakse söömisel ühte ja tagumiku pühkimisel teist kätt. Minu arvestuse kohaselt ei jää siis masturbeerimiseks ühtegi sobivat kätt. Selleks võibki sul ajutist hoorkaasat vaja minna – eelistatavalt sellist, kellel on kolm kätt.

Lainetav pluusikoletis

Hiljuti juhtusin just siis ümber pöörama, kui mu tantsuõpetaja oli ametis pealmise riideeseme, džempri eemaldamisega. Ta oli oma parema käe juba varrukast kätte saanud ja siugles sellega pluusi all üle rinna vasaku varruka juurde, et lihtsustada vasaku käe väljatõmbamist. Kuid minu silmad nägid midagi muud.

Ma ei näinud selle tegevuse algust. Mina nägin ümber pöörates vaid seda, et see osa tema džemprist, mis oleks pidanud rahulikult tema rindu katma, tundus hoopis varjavat mingisugust väänlevat koletist. Tagantjärele mõeldes pidi lainetust põhjustama džempri all liikuv parem käsi, kuid mulle tundus, et tema tissid tantsivad või teda ründab mingisugune pluusikoletis.

Tagatipuks oli tema näoilme täiesti ükskõikne. See muutis olukorra eriti kõhedaks. Ma oletan, et professionaalne tantsuõpetaja naerataks uhkelt, kui ta suudaks oma kopsikud *two-step*'i tantsima panna. Või kui teda oleks rünnanud pluusikoletis, siis oleksid ta suu ja silmad läinud ümmarguseks nagu kolm auku kahvatuvalges keeglikuulis. Midagi oli siin väga valesti.

Illusioon kestis vaid sekundi, kuid sellest piisas, et ma jõuaksin eelisteooria luua. Ma lootsin, et siin on tegemist tantsivate tisside ja mitte pluusikoletisega. Kuid juhuks, kui see olnuks siiski pluusikoletis, käivitus minus juba skaudiinstinkt ja olin jõudnud valida lapse, keda enda ette tõmmata, kui koletis välja pääseb.

Mäletan ühte klassikaaslast, kes oskas oma kõrvu nii elavalt liigutada, et ta võis – ja see on vaid üks näide – käsi taskutest välja võtmata maandumisrajal lennukeid juhatada. Minu arvates on täiesti võimalik, et kuskil sellel suurel vanal planeedil on olemas naine, kellel on oma rindade üle sama hea kontroll. Ja see oleks kasulik oskus näiteks siis, kui ta peaks oma kallima etteaste peale plaksutama, kuid tema käed oleksid kinni. Või kui ta tahaks üheaegselt dirigeerida kahte orkestrit. Igatahes, minu jutu iva on selles, et mulle ei meeldi pluusikoletised.

Primaadi müsteeriumid

Kas sa nägid seda saadet Louisiana varjupaiga šimpansist, kes rasestus hoolimata sellest, et kõigile isastele šimpansitele oli tehtud vasektoomia?

Minu esimene mõte oli, et valvur oli käinud šimpanseid kargamas. Kuid ma kuulsin autoriteetsest allikast, et inimesed ei saa šimpanseid rasestada, ükskõik kui energiliselt nad ka ei üritaks. See tekitab täiesti uue müsteeriumi: miks ei püüa rohkem inimesi rohkem šimpanseid tonksata?

Sinu esimeseks mõtteks võib olla, et šimpansid pole inimesed. Kuid sama võib öelda täispuhutavate naiste ja seksilelude kohta. Kui sa arvad, et kahekümnendates purjus meest heidutaks fakt, et tema seksipartner pole inimolend, siis võib olla, et sa oled naine.

Sinu teiseks mõtteks võib olla, et šimpansid on inetud. Kuid kõnni ükskõik millisel Ameerika kõnniteel ja vaata hoolega, milline on konkurents. Ma ei väida, et šimpansid võidaksid iludusvõistlusi. Aga kui sa raseeriksid ja puuderdaksid šimpansi ära, paneksid talle paruka pähe ja meigiksid natuke, näeks ta ilusam välja kui pooled inimesed, kellega koos sa töötad. Viitan vaid sellele, et ta oleks konkurentsivõimeline.

Võid ka väita, et šimpansiga seksimine on ohtlik. Šimpansid on tugevad ja ettearvamatud. Paljude meeste jaoks nullib need miinused ära tõik, et šimpansid ei tiku sinuga Super Bowli ajal rääkima. Vahel tuleb vastu võtta nii halb kui ka hea.

Kõnealune varjupaik on loodud koduks šimpansitele, keda enam laborikatseteks ei kasutata. Nad peaksid seal banaane süües ja vastutustundetult juhuseksi nautides oma pensioniaastaid veetma. Nii et mu teine müstilise raseduse teooria on see, et see on kuidagi nende laborikatsetega seotud.

Nende eksperimentide sisust ei räägitud sõnagi. Võib-olla vedeles teadlastel seal mingi üleliigne primaadi peenis ja nad õmblesid selle mõne šimpansi kuklasse lihtsalt selleks, et näha, kuidas see välja näeb. Võib-olla jäi arstidel see kahe silma vahele, kui nad vasektoomiaid tegid. Kujutan ette vadistamist loomakliinikus:

DOKTOR: „Pruunikese, Koko ja Hallhabeme vasektoomia on tehtud. Kes veel järel on?"
ÕDE: „Ainult Pontsa ja Türapea."

Meest närilise pähe

Avasin täna oma veebisirvija ja märkasin lugu mehest Oregonis, kes snorgeldas jões ja keda tulistati pähe, kuna üks teine sell arvas, et ta on näriline.

Pähetulistamine pole naljakas. Välja arvatud siis, kui sa ujusid jões ja keegi pidas sind näriliseks.

Õnneks snorgeldaja paraneb kenasti. Tuli välja, et kuul tabas tema kolju kõige tihedamat osa ja purunes.

Kordan veel kord – see ei ole naljakas, kui sind pähe tulistatakse. Välja arvatud siis, kui sa snorgeldasid jões, keegi pidas sind näriliseks ja su pea on nii kõva, et peatab ka kuule.

Tulistaja pidas snorgeldajat nutriaks. See on roti välimusega elukas, kes ujub. Ilmselt on selles jões palju ujuvaid närilisi. Ma arvan, et ma ei pea sulle ütlema, et parim snorgeldamiskoht on jõgi, mis on täis ujuvaid rotte. Meeldiv ümbruskond ja head sõbrad – kõik ühes.

Snorgeldaja ütles, et ta oli jões, kuna otsis erinevaid kalaliike. Artiklis ei mainitud, kas kogu see uurimisretk ka vaeva väärt oli, see tähendab kas ta mõnda kala nägi.

Ma imetlen snorgeldaja seiklusjanu ja ilmset lennupiletiraha puudust. Ma soovin, et minulgi oleks sellist tarmukust, et ärkaksin hommikul, pööraksin oma naise poole ja ütleksin: „Kallis, ma ei saa sinu ja lastega täna aega veeta. Ma lähen närilistest kubisevasse jõkke kalu otsima."

Ma ei tahaks täna snorgeldaja nahas olles kuulata „ma ju ütlesin" jutlust:

„Ma ju ütlesin, et ära snorgelda jões."
„Ma ju ütlesin, et nutriad pole uus kalaliik."
„Ma ju ütlesin, et sa peaksid oma selga epileerima, muidu oled liiga sarnane hiiglasliku närilisega."

Mees, kes tulistas, arreteeriti süüdistatuna metamfetamiinide ja marihuaana omamise eest. (Ma vaid oletan, kuid ma arvan, et politseil jäi paar narkootikumi kahe silma vahele.) Ma tean, et sa mõtled arvatavasti sama, mis minagi: kui mina oleksin illegaalsete droogide omamises süüdistatu,

tulistaksin ka mina püssiga jõkke. Raske on ette kujutada, kuidas see plaan viltu võiks minna.

Ma ei suuda otsustada, kas snorgeldajal ei vedanud, sest teda tulistati, või tal vedas, kuna kuul tabas tema kolju kõige kõvemat osa. Olen optimist, seega on minu jaoks kolju poolkõva. Sina võid olla pessimist ja sulle võib paista, et jõgi on lasketiir, mis on täis rotte pluss ühte tüüpi, kellel on tõesti uut hobi vaja. Sul on õigus oma arvamusele.

Kalleim muumia

Viimaste Egiptuse uudiste kohaselt on arheoloogid ühest maa-alusest hauakambrist leidnud vaarao ülemteenri. Sellistel juhtudel huvitab mind alati, kas ülemteener oli surnud enne kinnimässimist.

Kujutan ette kolme tuhande aasta tagust vaarao testamendi ettelugemise stseeni. Ülemteener seisab seal lootusrikkalt juures ja mõtleb: „Lõpuks ometi olen vaba. Nüüd tahan veel vaid seda kullast peekrit, mis seisis kamina peal, ja ülejäänud elu on muretu. Ütlesin talle oma tuhat korda, kui väga see mulle meeldis. Palun, palun, palun."

Siis loeb egiptlasest advokaat testamendi ette ja jõudes ülemteenrini, kostab: „Mässige see mis-ta-nimi-nüüd-oligi kinni ja pistke ta hauakambrisse. Mul võib teda teispoolsuses vaja minna."

Maailma halvim... ülemus.

Pea meeles, et minu arvates on iga amet õilis. Kõik me ei saa vaaraod olla. Keegi peab ka ukse lahti tegema. Kuid ma ei usu, et arheoloogid samamoodi mõtlesid, kui nad ülemteenri muumia avastasid. See valmistab arvatavasti piinlikkust, kui arheoloogid kokku saavad. Kujutan tutvustamist ette: „See on Bob; tema leidis Ramses II. Ja see on Larry; tema leidis Tutanhamoni. Ja see on Bruce; tema leidis selle ülemteenri. Te ikka mäletate ülemteenrit, eks?"

Ja siis ütleks Larry, kes on arheoloogide ringkonnas omamoodi sitapea, midagi sellist: „Ülemteener, mis? Mul on selliseid garaažis kolm tükki ja neljandast tegin oma külalistemajja kohvilaua. Tuli kõvasti lihvida."

Tahaksin juba selle ülemteenri muumia rändnäitust näha. Nad peavad turunduspõhjustel arvatavasti nime lühendama, samamoodi, nagu Tutanhamonist sai Tut. Igatahes ma oletan, et Ültsi näitus külastab piirkondi, mis ei jaksa omale surnud vaaraod või kooliharidust lubada.

Ma ei kujuta ette, et Ültsi väljapanek üksi suurt piletiraha sisse tooks, seega peaksid reklaamijad midagi lisaks pakkuma. Võib-olla nad julgustaksid külastajaid pintsette kaasa võtma ja väikest tükki ülemteenri muumiast endaga koju viima. Vähemalt seni, kuni kõik otsa saab. See oleks hea äri, välja arvatud nende inimeste jaoks, kes ostaksid pileti viimasele näitusele.

Minu ajalooteadmised

Minu usuharidust ületab vaid mu ulatuslik ajaloolane koolitus. Näiteks sain ma teada, et omapoolse tähtsa panuse on andnud nii mehed kui ka naised ja kõik riigid ja rahvad. Teen kokkuvõtte oma ajalooteadmistest, nagu ma neid koolis õppisin, et sina seda tegema ei peaks.

Kes	*Mida nad tegid*
Valgenahalised mehed	Leiutasid kõik tehnikaliigid. Avastasid kõik. Lõid kapitalismi ja demokraatia. Kirjutasid kõik suured raamatud ja näidendid. Vallutasid kõik.
Naised	Õmblesid ühe lipu. Vingusid valimiskeelu pärast. Kandsid inetuid riideid.
Afroameeriklased	Laulsid palju. Mingi maapähkliteema.
Hiinlased	Leiutasid püssirohu, kuid ei suutnud välja mõelda, kuidas sellega inimesi tappa. Endiselt lusikast ja kahvlist hämmastuses.
Eurooplased	Kõik targemad kolisid Ameerikasse. Neile meeldib alustada sõdu, mille Ameerika peab lõpetama.
Lõunaameeriklased	Ei saanud paarist pisikust jagu. Vahel söövad üksteist, et olla valedele jumalatele meele järele.
Aafriklased	Leiutasid teravad toikad. Nudistid.
Teised aasialased	Täpselt nagu hiinlased, kuid ei tulnud püssirohu peale.
Eskimod	Söövad kala. Ajaviiteks hõõruvad ninasid kokku, sest genitaalide paljastamiseks on liiga külm.
Põlisameeriklased	Sõid pühvleid. Müüsid Manhattani 24 dollari eest. Valmistasid linnuosadest mütse. Armastasid ülemäära tekke.

Mõned on avaldanud arvamust, et nende aegade ajalooraamatud olid Ameerikasse kolinud ja enamiku ajalooraamatuid kirjutanud Euroopa inimeste suhtes erapoolikud. Ma arvan, et see on parim seletus minu tohutule teadmatusele. Mulle meeldib mõelda, et see on kellegi teise süü.

Mis tekitab järgmise küsimuse: kui usaldusväärsed on ükskõik millise maa ükskõik millised ajalooraamatud? Ka siin on vastuse saamisel su parimaks abivahendiks konteksti teadmine. Esimene asi, mida otsima peaksid, on iga olukord, kus ajalooraamatud kirjutanud inimesed kujutavad oma

riiki ja esivanemaid kahtlaselt heas valguses. Oma elu jooksul oled arvatavasti märganud, et su enda riigi valitsus (milline iganes see siis ka on) näeb palju vaeva inimeste tapmisega, kes tagantjärele vaadates seda ei väärinud. Nii et sulle võiks see kahtlane tunduda, kui sinu maa ajalugu koosnes sinu sünnini põhiliselt sõdadest rahvaste vastu, kes seda ise alustasid ja said karistuse, mida väärisid. Sa näed harva ajalooraamatud, mis ütleksid: „Me olime nii jobud, et teised riigid tulid ja tapsid meid hulganisti. Me olime selles ise täiesti süüdi."

Teine maailmasõda on parim näide kahtlastest ajalootõlgendustest. Igal riigil on oma lugu.

Ameerika versioon: hullud sakslased, jaapanlased ja itaallased üritasid maailma vallutada. Peaaegu läks õnneks, aga Ameerika tuli ja päästis päeva.

Jaapani versioon: Jaapan üritas naabermaades mõningaid asju paremaks teha, täiesti tasuta. Ameerika pommitas meid seni, kuni lõpetasime.

Saksamaa versioon: Adolf Hitler (tehniliselt võttes austerlane) tegi natuke üleannetust. Sakslased läksid asjaga kaasa, kuna neile ei meeldi laineid tekitada. Kõige tähtsam õppetund oli, et austerlasi ei tohi usaldada.

Ja see on meie *tänapäeva* ajalugu. Kujuta ette, kui halvaks see läheb siis, kui liigud ajas tagasi, ütleme kaks tuhat aastat. Esimene ohumärk sellest, et sinu ajalugu ei pruugi täpne olla, on see, kui selle üles kirjutanud inimesel oli sellest midagi võita. Selleks, et inimesi valetama mõjutada, pole neil palju isiklikke huvisid vajagi.

Las ma panen selle sulle perspektiivi. Umbes kord nädalas tuleb keegi mulle rääkima, et tal on sõber, kes käis minuga samas keskkoolis. Umbes 90 protsendil juhtudest pole ma seda väidetavat klassikaaslast kunagi kohanud. (Minu keskkooli lõpuklassis oli vaid nelikümmend inimest. Ma võin nende kõigi nimed ette lugeda.) Sajad inimesed on oma sõpradele valetanud, üritades neile minu tundmisega muljet avaldada. Ja mina olen kõigest koomiksijoonistaja. Kujuta ette, kui palju rohkem inimesi oli valmis kinnitama, et nad olid Kristusega lähedased semud. Ma arvan, et vähemalt 10 protsenti rohkem.

Minu umbusk ajaloo suhtes tugevneb alati siis, kui kuulen sõnasõnalisi tsitaate, nagu näiteks: „Ja siis naaldus George Washington ettepoole ja ütles pilkava naeratusega: „Nikerda mulle mõned kunsthambad, sa kanepikimujast mädapea."" Seda on tore lugeda, kuid üldiselt võttes tuleb ajaloolistele tegelastele omistatud kõnekeelseid tsitaate nähes eeldada, et need on kahtlased.

Samuti ei tasuks sul eeldada, et need fabritseeritud tsitaadid hõlmavad öeldu iva. Kui sa tead kedagi, keda on ajalehe- või ajakirjaartikli jaoks intervjueeritud, siis küsi temalt, kui täpsed on tsitaadid. Mind on sadu kordi intervjueeritud ja kui mõned väljaanded, kus kasutatakse faktikontrollijaid (inimene, kes enne artikli avaldamist helistab ja kontrollib paikapidavuse üle), välja arvata, siis enamikus lugudes on põhifaktid valed. Ja sageli manipuleeritakse kontekstiga, nii et isegi täpsed tsitaadid omandavad tähenduse, mida neil enne ei olnud.

Andsin kunagi intervjuu mulle pühendatud Playboy ajakirjanumbri artikli jaoks. Nad on uhked selle üle, et avaldavad artikleid säravatest ja huvitavatest isikutest. See on nende nišš ja ma kartsin, et tõmban nende lati alla. Nii et kui ma nende avaldatud intervjuud lugesin, täheldasin rõõmuga, et nad näitasid mind umbes neljakümne IQ punkti võrra targemana, kui ma tegelikult olen. Tänu heldele toimetamisele olid kõik mu mõtted naksakad ja selged. Ma ei korranud end kunagi ega sumbunud mõminasse, nagu ma tavaliselt teen. Ma kõlasin arusaadavalt, teravmeelse ja hiilgavana – peaaegu täielik vastand sellele, millisena ma tegelikult intervjuul kõlasin.

Mu jutu iva on selles, et igal kirjutajal on omad eelarvamused või tegevuskava või mõlemad. Halvim viis ajaloolise tegelase jutu teadasaamiseks on lugeda, mida keegi temast kirjutas. Täpsem viis oleks oletamine selle alusel, milline see inimene välja nägi. Kui mina näen näiteks maale Benjamin Franklinist, siis ma tean, et ta ütles kunagi arvatavasti: „Ära mingeid jälgi jäta. Ma ütlesin oma naisele, et läksin lohet lennutama!"

Mida vanem lugu, seda väiksem tõenäosus, et see on tõene. Sellepärast on ka arusaadav, miks piibli ajaloolise paikapidavuse üle palju vaieldakse. Minu arvates on kõige tähtsam üks küsimus: kus on kõik need kivistunud Jeesuse junnid?

Minu teada Jeesus sõi ja jõi nagu tavaline inimene. *Ipso facto* pidi tema Maa-perioodil toodetama ligi üheksa tuhat Jeesuse junni. Sa ei saa mulle selgeks teha, et tema järgijad ei järgnenud talle kalju taha iga kord, kui ta julka punnitama läks, ega pistnud seda väikesesse karpi tallele. Kõige parem on see, et tema sitt ei haiseks! Kui sa teeksid sellest mütsi, siis hoiaksid sellega arvatavasti kurjuse eemal ja oleksid hoobilt kõigist haigustest vabasta-

tud. Ma pole eriline koguja ega hooli pudist-padist, kuid isegi *mina* hoiaksin Jumala poja junni oma kaminasimsil klaaskarbis. See oleks suurepärane vestlusteema. „See tehti kohe pärast mäejutlust. Mõned viigimarjatükid on endiselt näha."

Minu teada ärkas ta keha uuesti ellu ja läks taevasse, nii et seda ei ole meil võimalik näha. Ja tal ei olnud kuigi palju asju, nii et temast ei jäänud eriti midagi järele. Kui välja arvata üheksa tuhat junni. Kui mul oleks võimalik valida, siis võtaksin pigem ta käe-päikesekella või tema Püha Graali. Aga kui neid pole saada, siis lepin ka junni ja autentsuse sertifikaadiga. Kui sina ütled, et sa seda ei tahaks, siis sa valetad.

Võid ju vastu vaielda, et ajapikku tema junnid kõduneksid. Kuid sina mõtled tavalistele junnidele, mitte pühale sitale. Minu lemmikteooria kohaselt kõduneksid need *peaaegu* täiesti ära, et seejärel just siis, kui sa seda kõige vähem oodata oskad, uuesti suurte auravate halgudena ellu ärgata.

Ma saan aru, kui raske võis ajaloolastel olla Jeesuse rüüd leida. Seda oli ainult üks. Aga kuidas on võimalik kaotada üheksa tuhat junni?

Sarnane küsimus on mul seoses kümne käsuga. Mind on alati huvitanud, miks Jumal kasutas kivitahvlite abil suhtlemise meetodit vaid see üks kord. Tal ei ole ju puudust lamedatest kividest, eriti veel siis, kui tal on määratu võim neid juurde teha. Ma ei näe mingit põhjust, miks iga inimene ei peaks otse Jumalalt saama oma isikliku kivitahvlite komplekti. Kõikvõimas olend ei väsi ju ära ja tal ei saa välgunooled otsa (ma oletan, et nii ta neid vormis), nii et minu arvates peaks ta suutma neid toota nii kiiresti kui ise tahab.

Mõtle kui lahe oleks kõndida oma sahvrisse ja leida sealt isiklik käsutahvlite komplekt, mis veel suitseb ja nõjatub vastu riisikotti, nagu poleks see midagi erilist? Mulle meeldiks, kui mu käsud oleksid otseselt mulle mõeldud – võib-olla viskaks Jumal sekka paar uut käsku, mis kehtiksid vaid minu kohta, näiteks: „Lõpeta oma sõrme kassi kõrva toppimine ja mõtlemine, et see on naljakas." Vähe sellest, et see muudaks mu usklikuks – nendest tahvlitest saaks ka vinge kohvilaua.

Konkreetsele isikule suunatud käsud lahendaks uskmatute probleemi, eriti siis, kui need valmistataks sinu enda silme all. See on jälle üks olukord, mis näitab, et Jumal pole ilmselt turunduses osav. Ta tahab, et kõik temasse

usuksid, kuid keeldub meie veenmiseks tegema pisemaidki isiklikke imesid. Mis on sellise põikpäisuse põhjuseks? Pirtsakas käitumine stiilis „Palju teil, inimestel, neid imesid vaja on?" pole eriti jumalik. Ja kindlasti ei saa põhjuseks olla see, et tema arvates lisaimed ei veenaks paganaid. Me *armastame* imesid! Ainuke seletus on see, et tal on mõttes täpne tõendite ja usu suhtarv, mis on kuidagi tähtis. Ta pole põhimõtteliselt tõestamise vastu, ta lihtsalt tahab, et me selle jaoks vaeva näeksime.

Jumala skeem on kahtlaselt sarnane sellega, kui meie, inimesed, laseme koeral hoida küpsist oma ninal, enne kui ta seda süüa võib. Asi ei ole ju selles, et me ei tahaks, et koer küpsist sööks, vaid selles, et see on lihtsalt lõbusam, kui koer seda enne oma nina peal hoiab. Kui see peab paika, et me oleme loodud Jumala näo järgi, ja inimestele meeldib vahetevahel naerda, siis peab ka see tõsi olema, et tema arvates on see ülilõbus, kui me ei suuda välja mõelda, mida ta tahab.

See selgitab arvatavasti ka tõika, miks end sildadel ja puudel ja grillitud juustuleibadel ilmutav neitsi Maarja näeb alati välja nagu Willy Nelsoni ja Käsna Kalle sohilaps. Jumalalt eeldaks paremat loomevõimet. Võib-olla mitte päris Norman Rockwelli kraami, aga vähemalt South Parki taset.

Olles kõikvõimas olend, kes suudab luua puid, rääkimata inimolenditest, ei ole ju eriti raske teha jalakäijate tunnelisse plekki, mis ei tekitaks inimestes küsimust: „Kus kohas ta nina on?" Jumala ebaselgus peab olema tahtlik. Jumal arvab kindlasti, et see on naljakas. Noh, sinu esmane reaktsioon võib olla: „Mis selles nii naljakat on?" Mina olen elukutseline humorist, seega luba, ma selgitan.

Jumala teosed on pigem vingerpussi moodi kui naljakas ha-ha-anekdoot. Kõige tähtsam on veenda inimesi, et need pühad kujutised tekivad sageli tavalistes kohtades. Olles selle mõtte inimestele pähe istutanud, on ülejäänu juba sulakuld-huumor. Oletame, et Jumal tekitab paar eriti karmi ilmutust, mis on nii metsikult mitmetähenduslikud, et inimesed hakkavad arvama, et nad näevad igasugustes tavalistes asjades imesid.

Pärast paari hästi avalikustatud, kuid peent imet võid kindel olla, et kusagil Kesk-Läänes on üks opakas, kes pole aastaid oma juukseid pesnud, sest ühel päeval ärgates oli tal eriti hull padjasoeng, mis tundus olevat „Viimse Õhtusöögi" kujuline. Nüüd magab ta vaid toolis istudes, et mitte kogemata Jeesust laiaks litsuda. Kui see ajas su naerma, siis tead täpselt, kuidas tunneb

ennast Jumal, kuid korruta see veel mõne miljoni nõdrameelsega ja sa hakkad asjale tegelikult pihta saama.

Räägitakse, et Jumal näeb meid kõiki kogu aeg, seega näeb ta alati, kuidas ta naljad õnnestuvad. Kui see on nii, siis naerab ta omal kannid küljest, mis on ebatõenäoline, kuna ka tagumikud on ilmne vingerpuss. Järgnevalt veel mõned asjad, mis on ilmselged Jumala naljad:

Jumal annab inimestele genitaalid, mis tekitavad neid katsudes väga hea tunde, ja käed, mis ulatuvad mugavalt nendeni. Seejärel ütleb ta, et kui sa seda teha proovid, siis põled põrgus.

Jumal lõi inimesed selliste emotsioonidega, et nad armuvad inimestesse, kes ei kasutaks tolle armunu õõnsat koljut isegi süljekausina.

Jumal loob heteroseksuaalsetele meestele sellised ajud, mida köidavad võimsad autod, peerud ja tulirelvad. Seejärel loob ta naised ja homod, kes selle isu ära võtavad.

Jumal varustab meid võimega kogeda tohutut naudingut. Seejärel hoolitseb ta selle eest, et kõik need tegevused lõppeksid piinarikka surmaga.

Jumal teeb nii, et enamik pikki ja ilusaid inimesi on lollid. Seejärel mõjutab ta meid neid valitsusse valima, et näha, mis juhtub.

Jumal laseb inimestel avastada steroidid, mis teevad musklid suureks, kuid geniaalseks käiguks, milleks vaid Looja on võimeline, on kõrvalmõju, mis paneb su munandid kahanema.

Jumal laseb inimestel leiutada juuksekasvatusvahendid, mis muudavad mehed naiste jaoks atraktiivsemaks, ja annab nendele seejärel ühe kõrvalmõju: impotentsuse.

Jumal laseb inimestel leiutada antidepressandid, et inimesed võiksid elu nautida, ja annab nendele seejärel ühe kõrvalmõju: impotentsuse.

Huumor selgitab, miks Jumal vaevus inimesi looma. Ta vajab meid oma lõbuks. Kõik me teame, et ennast ei saa naerutada. Võib-olla ei saa ka Jumal seda teha, vähemalt mitte otseselt. Isegi Jumal ei saa endale anekdooti rääkida ja siis südamest selle üllatusliku lõpu üle naerda. Jumal vajab inimesi, kes teda naerma ajaksid. Totakad, kergeusklikud, omadega metsas inimesed. Ja terve hulk selliseid.

Kuid tulles tagasi imede juurde; kui mina oleksin Jumal, siis pakuksin imede esitluspaketti, et aidata oma kogudust veenda. Pakkumine oleks selline: tasuks minusse uskumise eest saab iga inimene ühe tasuta ime, kuid see peab juhtuma sinu enda koduseinte vahel ja ei tohi teisi inimesi mõjutada. Siis sa võid minult paluda, et ma muudaksin nõudepesumasina vaiksemaks, et sa kuuleksid televiisorit, või et ma muudaksin su koera munad lutsukommiks, nii et see näeks normaalsem välja, kui ta su külaliste ees neid lakub. Kõik, mis sa tahad, kuid see peaks olema tagasihoidlik palve. Vastasel korral tekiksid vastuolud, kui 4 miljardit inimest nõuaksid maailma vaieldamatuks ainuvalitsejaks saamist.

Maailma parim majakaaslane

Kuulsin kuskilt, et ühe kurjategija vanglas pidamine maksab 25 000 dollarit aastas. Kuna vanglad on ülerahvastatud, suureneb see kulu veelgi, kui viia oma süüdimõistetud teistesse osariikidesse, kus on veel ruumi, nagu näiteks California teeb.

See andis mulle äriidee, mida sa saad kodus teostada: muuda oma vaba magamistuba vangikongiks ja küsi valitsuselt 25 000 dollarit aastas süüdimõistetu majutamise eest. Arvatavasti on sul võimalik ühte vabasse tuppa pista kaks vangi ja teenida 50 000 dollarit aastas, millest arvuta maha nii palju, kui kulub nende kõhtude täitmiseks.

Valitsus peaks nende koduvanglate jaoks kehtestama mõned standardid. Loomulikult tuleb sul terve ruum trellidega ümbritseda, lisada väike pott ja paigaldada valvekaamera. Valitsusametnikud saaksid Interneti kaudu jälgida, kas sa kohtled vange piisavalt halvasti. Ma arvan, et üks suurem prob-

leem koduvanglatega oleks see, et vangid manguksid end välja, näiteks nii: „Kas ma saaksin koos perekonnaga vähemalt „Kodus ja võõrsil" vaadata? Ma luban, et tulen pärast seda kohe kongi tagasi."

Kui sul on majapidamises lapsi, siis võib kahe vangi ühes kongis hoidmine problemaatiliseks kujuneda. Varem või hiljem näevad lapsed midagi, mis neid elu lõpuni kummitama jääb. „Issi, miks üks vang teise ees palvetab?"

Kõige lõbusamad oleksid Texase koduvanglad, eriti kui sul oleks seal surmamõistetu ja sul lubatakse ta ise hukata. See pole mitte igaühele meelepärane, kuid ma usun, et jahimehed, kes naudivad lõbu pärast suurte imetajate tulistamist, hakkaksid rõõmust huilgama. „Kallis, ma tulen ühe tunni pärast voodisse. Ma pean keskööl Karli maha laskma."

Arvatavasti kujuneksid probleemiks ka naabrid, kes hakkavad uhkeldama ja oma vange võrdlema. Sa kuuleksid päris palju: „Ah et sinu vang vaid haavas kedagi? Nojah, ehk olid kõik paremad vangid otsas."

Ma olen kõige üksildasem skeptik

Mina olla on üksildane. Skeptikud vihkavad minu arvamusi sama palju kui usklikud. Loomulikult on iga skeptik erinev, kuid mina olen skeptilisuse kõverjoonel nii kõrgel, et teised skeptikud ei tunne minus enam endasugust ära. Erinevus on kõigiti seotud ühe sõnaga: ebatavaline.

Skeptikutele meeldib öelda, et „ebatavalised väited nõuavad ebatavalisi tõendeid". Mille peale mina ütlen: „Mis kurat on sinu jaoks ebatavaline?" See on täiesti subjektiivne. Kui näiteks keegi väidaks, et ta suudab paljalt keskendumise abil maapinna kohal hõljuda, siis kas sa usuksid seda ühelt reporterilt kuuldes? Kuidas oleks mitme reporteri ja fotograafiga? Kas videost piisaks sinu veenmiseks? Oletame, et teadlaste grupp korraldaks kontrollitud tingimustes katse ja avaldaks oma tulemused teadusajakirjades – kas see veenaks sind?

Mind mitte. Mina tahaksin selle tüübiga olla kahekesi ruumis, kus ta pole kunagi varem olnud, et ma saaksin tema hõljumist lähedalt jälgida. Ja ma

tahaksin selle tegevuse ajal temast üle suure hularõnga tõmmata, et näha, kas ta kasutab trosse. Ja ma tooksin selle hularõnga ise. Pärast seda, kui ta on kõik katsed läbinud, arvaksin ma endiselt, et ta ajab paska, kuid rajaksin arvatavasti mingi teda austava religioonivormi juhuks, kui ta peaks olema messias või arenenud tulnukas, kes on Maale meid uurima saadetud. Ma arvan, et tasub asuda nende poolele ja hakata tulnukatest ülemvalitsejate apostliks või reetlikuks lakeiks – mida iganes nad eelistavad. Ma ei tahaks kohe seisukohta võtta. Kuid sellegipoolest ei oleks ma täiesti veendunud, et ta hõljus.

Inimkonna lõpp

Räägitakse, et suur osa tehnikast võlgneb oma olemasolu eest tänu seksile. Näiteks viis porno videomakkide hinnad alla. Ma näen veel ühte ala, kus see nähtus tõenäoliselt kordub: robotid.

Oled sa kuulnud ettevõttest, mis toodab realistlikke elusuuruses seksinukke? Need maksavad kuni 10 000 dollarit. Ma pole isiklikult ühtegi näinud (ausõna ei ole), kuid kuuldavasti kaaluvad nad sama palju kui päris inimesed ja on õõvastavalt elutruud.

Neid nukke valmistav ettevõte töötab kuulu järgi tehisintellekti kallal. See ei tohiks eriline väljakutse olla. Keegi ei taha ju niikuinii, et tema seksinukk oleks kole jutukas. Internetis on juba olemas mitmed *chatbot*'id, kes suudavad tõelist vestlust simuleerida. Viska üks neist programmidest kiibile, paigalda seksinuku pähe väike kõlar ja kogu lugu.

Sel momendil on sul põhimõtteliselt kuuma tibi jäljend, mis oskab vestelda, kuid on muus osas halvatud. Minu arvates oleks jube, kui see nukk näeks välja täpselt nagu naine, räägiks nagu naine, kuid ei suudaks end liigutada. Sa võid ju lisavarustusena kasutada haiglavoodit ja tema kätele mõned voolikud kinnitada, aga see oleks vaid ajutine lahendus. Täisrobootiline liikumine arendatakse kindlasti varsti välja.

Ilmselt oleksid esimesed robootiliste funktsioonidega varustatud kehaosad need, mis oleks, emm... kõige lihtsamini turustatavad. Kuid lõpuks

hakkaks see nukk küpsiseid küpsetama ja pulti kätte tooma. See on vaid aja küsimus.

Täna esitan ma sulle kõige hirmuäratavama küsimuse, mida sa eales loed. See on hüpoteetiline, mõeldud ainult meestele.

Kui (hüpoteetilises) tulevikus oleks seksitibist robot inimnaisest eristamatu ja sa poleks ühegi inimesega suhtes, kas sa siis tonksaksid robotit?

Ma esitasin selle küsimuse oma ajaveebis ja umbes 95 protsenti heteromeestest vastas jaatavalt. Ülejäänud 5 protsenti näitasid tugevat kalduvust valetamisele.

Teie vastustele tuginedes võib järeldada, et igal mehel on oma taluvuslävi roboti kvaliteedi osas. Mõned mehed kaaluks robotiga amelemist vaid siis, kui see oleks atraktiivsest naisterahvast eristamatu. Teised mehed kargavad juba praegu oma TiVo'sid.

Paljud teist ütlesid, et nad seksiksid robotiga vaid siis, kui see oleks uhiuus. Kuid mis saab siis, kui avastad pärast kuuekuist monogaamset robotiarmastust tema jalalt kleepsu, millel on kiri: „Karli poolt kontrollitud"?

Paljud teist kartsid, et robotis kasutatav tarkvara pärineks Microsoftilt. Esiteks oleme vist kõik ühte meelt, et nimi Microsoft[16] oleks seksiroboti tarkvara jaoks halb kaubamärk. Kuid see pole veel kõige suurem probleem. Piisab ühest tarkvara talitlushäirest, et sa peaksid oma vända katuselt kätte saamiseks tuletõrje appi kutsuma.

Ma kirjutaksin rohkemgi, kuid kahtlustan, et siit edasi läheks kõik allamäge.

[16] Pisipehme (tlk).

Lisa A: korduma kippuvad küsimused

Inimesi huvitab sageli mu karikaturistikarjäär. Ma päris ei mõista seda uudishimu, sest võimatu on omaenese elust lummatud olla. See on umbes sama hea, kui iseennast kõditada. See ei toimi. Kuid ma kuulen korduvalt samu küsimusi, millest järeldan, et kedagi see huvitab. Oma elu lihtsustamiseks võid järgnevalt lugeda neid küsimusi ja minu vastuseid.

Milline ajaleht avaldas „Dilberti" esimesena?

„Dilbertit" levitatakse. See tähendab seda, et minu levitusfirma United Media üritas seda samal avalduspäeval müüa nii paljudele ajalehtedele kui võimalik. Enne koomiksi käiku laskmist ostsid selle kakskümmend viis ajalehte. Koomiksi avaldamiskuupäeval lasi neist vaid käputäis selle ka trükki. Ma ei tea isegi, kes selle esimesena avaldas. Ükski neist polnud suur ajaleht.

(Teised ajalehed ostsid selle, kavatsemata seda avaldama hakata. Nad teevad seda vahel selleks, et hoida õigused oma linna konkurentide eest enda käes juhuks, kui koomiksist peaks hitt saama.)

Kust sa oma ideed võtad?

Enamiku oma ideedest saan ma postitustest, mis laekuvad aadressile scottadams@aol.com. Kuid ma veetsin kuusteist aastat korporatiivses Ameerikas ja igapäevaelu sündmused meenutavad mulle seda kogemust. Ma olen ka ise omamoodi ärimees. Ma äritsen pidevalt konverentsikõnede, lepingute, turustuse ja kujundusega. Lisaks olen kahe restorani kaasomanik ja ka need on inimsuhete osas viljakad kohad.

Kas sa kõigepealt joonistad või kirjutad teksti?

Enamik karikaturiste kirjutab kõigepealt teksti. Siis joonistab. Mina alustan vaid ideealge ja joonistamisega. Joonistan esimese kasti, lisan sõnad, joonistan järgmise, lisan sõnad ja nii edasi. Ma ei tea kunagi, kuidas koomiks lõppeb, enne kui see valmis saab. See teeb sageli järsu vasakpöörde selle suhtes, kuhu ma arvasin, et see läheb.

Üks minu meetodi eeliseid on see, et pärast tegelase joonistamist vihjab tema ilme või kehakeel järgnevale dialoogile. See aitab tal minuga „rääkida". Kui ma näiteks joonistan Wally tavalisest lõdvestunumana või kortsus (täiesti juhuslikult – see võib olla vaevu hoomatav), siis võin ma seda kasutada teistsuguse dialoogi koostamiseks, kui mul algselt kavas oli.

Kas sa valmistad ühe koomiksi päevas või teed neid korraga terve hunniku?

Aastaid tegin ma päevas ühe koomiksi, kaasa arvatud nädalavahetused ja pühad. Pärast abiellumist üritan nädalapäevadel valmistada kaks tükki päevas ja jätta rohkem vaba aega nädalavahetusteks ja reisimisteks. Sellegipoolest satun sageli enamikul nädalavahetustel vähemalt pooleks päevaks tööle.

Kui palju aega enne avaldamist sa koomiksid ära saadad?

Igapäevane koomiks tuleb mu levitamisfirmale saata umbes neli nädalat enne selle avaldamistähtaega. Pühapäevased koomiksid vajavad põhjalikumat ajalehtede poolset töötlust (värvide pärast) ja need tuleb umbes kaheksa nädalat enne avaldamist ära saata. Viimasel ajal olen nendest tähtaegadest vaid nädalajagu ees. Seda äri alustades olin kuus kuud tähtaegadest ees. Sellest ajast alates olen järjest oma puhverperioodi kahandanud.

Kas sa joonistad koomikseid endiselt paberile?

Enamik koomiksijoonistajaid kasutab endiselt paberit, vähemalt suurema osa oma töö jaoks. Tavaliselt nad viimistlevad seda pärast sisseskannimist Photoshopiga. Photoshopi võib kasutada teksti jaoks (rakendades omaenese käekirja kirjastiili) või varjutamise ja efektide lisamisel.

Umbes kaks aastat tagasi tekkisid mul mõningad käeprobleemid (ülekoormuse tõttu) ja hakkasin otse arvutisse joonistama, mis säästab rohkem mu kätt. Mul on arvutimonitor (mitte joonistamisalus laual), mis võimaldab otse ekraanile joonistada. See on Wacomi 21SX. See lühendas mu tööperioodi poole võrra. See erineb paberile joonistamisest ja monitoriga harjumine võtab paar kuud aega. Aga kui asi on juba käpas, on see täiesti hämmastav. Kasutan nüüd kogu protsessi juures Photoshopi. Seejärel toksan paari klahvi ja saadan selle United Mediale.

Kust sai Dilbert oma nime?

Ma arendasin Dilberti välja oma kontoriaastate sirgeldamiste käigus. Tal polnud nime, kuid mu kaastöötajad leidsid, et ta vajas seda. Seega korraldasin oma kuubiku markertahvlil „Nohikunime" võistluse. Minu toonane ülemus Mike Goodwin kirjutas sinna Dilbert ja ma lõpetasin võistluse. Võitja oli selgunud.

Pärast oma „Dilberti" pakkumist levitusfirmale tuli Mike mulle häbelikult rääkima, et ta sai teada, miks „Dilbert" poleks koomiksi jaoks hea nimi. Ta oli oma isa vana sõjakraami läbi lapanud ja avastanud, et ta oli juba varem „Dilberti" koomiksit näinud. Alates Teisest maailmasõjast kasutati „Dilberti"-nimelist koomiksit selgitamaks sõjaväelenduritele, mida nad ei tohi teha. Dilbert oli idiootse lenduri sünonüüm. Minu jaoks oli liiga hilja ümber mõelda. Jätsin „Dilberti" nime alles ja pole toonase kunstniku perekonnast senini midagi kuulnud. Ilmselt on nad teadlikud minu „Dilberti" versioonist. Olen tänulik, et nad on otsustanud sellest mitte probleemi teha.

Kuidas sinust sündikaadi karikaturist sai?

Lühike vastus oleks, et sa võid igast raamatupoest osta raamatu, mis õpetab, kuidas oma teoseid müügikartellidesse sokutada. Sündikaate on vaid käputäis ja sinul tuleb neile ainult oma tööde koopiad saata. Otsustajad vaatavad kõik pakkumised üle, nii et erinevalt teistest aladest pole sul koomiksijoonistamises kellegi tundmise või õigete niitide tõmbamise eelist. Sinu töö räägib enda eest ja kogenud toimetaja tabab karikaturisti potentsiaali mõne minutiga ära. Seega, kuigi sa konkureerid ehk kolme tuhande pakkumisega aastas, avastatakse head tööd nende seast hõlpsalt.

Seda meetodit ma kasutasingi. Saatsin „Dilberti" üheaegselt mitmele müügikartellile. Mõned keeldusid kohe. Üks sündikaat soovitas mul oma joonistuste jaoks kunstnik leida. (Neile meeldis mu tekst.) United Mediast helistati ja pakuti lepingut. Nad võtsid minu näruste joonistustega endale riski ja see risk tasus end ära.

Kas sa kavatsed samamoodi erru minna nagu need loobujad Watterson, Larson, Breathed ja Amend?

Mitte enne, kui avalikkus ei taha enam „Dilbertit" näha. Ma ei pinguta oma töö pärast nii meeleheitlikult, nagu mõned kunstnikud seda teevad. Näiteks

Watterson tegi oma teoseid pisikese pintsli ja tindiga. Ma ei suuda ette kujutada, kui väsitav see võis olla. Ja arvatavasti teenis ta oma lühikese karjääri kestel rohkem, kui mina oma elu jooksul teenida jõuan. Erruminek oli tema jaoks mõttekas.

Ma naudin oma tööd. Ja see pole teab mis raske. Lisaks meeldib mulle tähelepanu ja puhas loomise rõõm. Ma ei kujuta ette majandustegevuses mitteosalemist. Ma kaldun ennast oma töö kaudu määratlema. Mis tähendab, et ma pean kasulik olema, et ennast hästi tunda. Jõudeolek mulle ei sobi, kui välja arvata üksikud aja mahavõtmised.

Lisa B: Scott Adamsi (ja „Dilberti") tsitaadid

Palusin oma lugejatel ütelda, millised on mu parimad tsitaadid ükskõik millisest mu kirjutisest. Siin näete nimekirja nendest, mida nad välja pakkusid. Mõned neist leiate käesolevast raamatust.

„Loovus tähendab lubada endal vigu teha. Kunst on selles, millised neist alles jätta." – Scott Adams

„Kurbus on lihtsalt sünonüüm kohvipuudusele." – Wally

„Sina näed palju vaeva. Mina mitte. Saja aasta pärast oleme mõlemad surnud." – Dogbert

„Minu elueesmärgiks on olla natuke vähem õnnetu kui need inimesed, kes mind vihkavad. Ma nimetan seda võitmiseks." – Scott Adams

„Ma usun karmasse. See tähendab seda, et ma võin päev läbi sulle halba teha ja eeldada, et sa oled selles ise süüdi." – Dogbert

„Me kõik oleme niisked robotid." – Scott Adams, kommenteerides vaba tahte illusiooni

„Tegelikult pole erilist mõtet teisi kuulata. Nad kas nõustuvad sinuga või hakkavad lollusi rääkima." – Dogbert

„Vahel on parim, mida sa teha saad, panna teisi ennast halvasti tundma." – Scott Adams

„Pole midagi ohtlikumat kui leidlik idioot." – Scott Adams

„Kurjuse ja alatasustatuse vaheline piir on väga õrn." – Sekretär Carol „Dilberti" koomiksis

„Minu filosoofia kohaselt on kõik, mis vääriks tegemist, liiga raske." – Wally

„Kui sul on raske kõlada üleolevalt armulikuna, siis küsi Unixi kasutajalt, kuidas seda teha." – Scott Adams

„Intelligents on vähem praktiline kui võiks arvata." – Scott Adams

„Kui sa arvad, et oma mõttekäigu suurepärane selgitamine muudab kellegi arvamust, siis võib olla, et sa oled sellel planeedil esimest korda." – Scott Adams

„Viimasel ajal takistab mind sarimõrtsukaks hakkamast vaid mu vastumeelsus käsitöö suhtes." – Scott Adams

„Ja siis ta hääletas." – Scott Adamsi vastus peaaegu igasugusele jaburale argumendile

„Sa pole saavutanud võrdõiguslikkust enne, kui oled muutunud ametlikuks pilkemärklauaks." – Scott Adams

„Teadmine on võim. Võim korrumpeerib. Korruptsioon on kuritegu. Kuritegu ei tasu end ära. Kui sa lugemist jätkad, lähed pankrotti!!" – Dogbert

„Isiksuse vead pole filosoofia." – Scott Adams

„Sinu ilmsete asjade mõistmise võime muudab mu alandlikuks." – Scott Adams

„Sinu argipäev on täis hetki, mil küsid tassikest kohvi ja keegi ulatab sulle kotitäie naelu." – Scott Adams

„Ma palun nii vähest. Ja sa poiss, kus ma seda alles saan." – Dilbert

„Osavõtu ja pilkamise vaheline piir on väga õrn." – Dilbert

„Võib-olla olen ma liiga küüniline. Või äkki olen ma piisavalt küüniline. Vahel on raske erinevust märgata." – Scott Adams

„Insenerid arvavad, et kui see pole katki, siis pole sel veel piisavalt palju lisafunktsioone." – Scott Adams

„Elu on poolenisti maitsev jogurt, poolenisti sitt, ja sinu ülesandeks on plastlusikas jogurtipoolel hoida." – Scott Adams

„Vabaduse puhul tuleb meeles pidada, et seda ei anta, seda võetakse." – Scott Adams

„Ma tantsin nagu elektrikarjusele kusev purjus pärdik." – Scott Adams

„Kui sa tahad, et inimesed sind geeniuseks peaksid, on tähtis nende arvamustega nõus olla. Enamiku inimeste jaoks on targa inimese definitsioon: „Mõtleb täpselt nagu mina ja enamgi veel."" – Scott Adams

"Tantsi, nagu see teeks haiget. Armasta, nagu vajaksid raha. Tööta, nagu sind vaadataks pealt." – Dogbert

„Ära mõtle endast nagu orgaanilisest valukogujast, kes tormab hävingusse." – Dogbert

„Kui sa pole oma lastele öelnud: „Ärge võtke presidendil suhu," siis oled arvatavasti halb lapsevanem." – Scott Adams

„Vähemalt ühe korra võidaks näidata lugu sportlasest, kes kasutas steroide ja ei saavutanud maailmarekordit ega tõmmanud tervet Victoria's Secreti modellide nimekirja läbi. Vastasel korral saadetakse niinimetatud vastuoluline sõnum." – Scott Adams

„Mehed elavad fantaasiamaailmas. Ma tean seda, sest ma olen ka mees ja ma saan seal isegi meile." – Scott Adams

„Ma kulgen läbi elu nagu pimekurt Rubiku kuubikutega täidetud ruumis." – Scott Adams

„Muidugi, valitsusel on mõned õnnelikud vedamised nagu kiirteede, koolide ja tammide ehitamised, reostuse vähendamine, lastehalvatuse väljajuurimine, Interneti leviku toetamine ja mõlema maailmasõja võitmine. Kuid ka katkine kell näitab kaks korda ööpäevas õiget aega." – Scott Adams

„Inimesena koosned sa paljude asjade kogumist: nahk, luud, ajud, kogemused ja emotsioonid. Kuid veel enam koosned sa oma eeldustest. Sellepärast eelistan ma olla optimist." – Scott Adams

„Juhul, kui ka sina kavatsed kunagi kofeiinist loobuda, lase mul seda protsessi sulle kirjeldada. Alustad liikumatult laua taga istumisest. Seejärel jätkad igavesti selle tegemist, sest elul pole mingit mõtet." – Scott Adams

„Ma pigem klammerdaksin oma otsaette haisulooma ja läheksin bandžovalmistajate näitusele." – Scott Adams

„Tuleviku ennustamiseks on palju meetodeid. Sa võid näiteks vaadata horoskoope, teelehti, tarokikaarte või kristallkuule. Kokkuvõtlikult tuntakse neid meetodeid kui „nõdrameelsed meetodid". Sa võid ka sisestada keerulistesse arvutiprogrammidesse korraliku taustauuringu läbinud faktid, mida kutsutakse „täielikuks ajaraiskamiseks"." – Scott Adams

„Käisin hiljuti laste koolis avatud uste päeval. Esimese asjana märkasin, et meie lapsed lõid hämmastavaid kunstiteoseid, samas kui teised lapsed valmistasid täielikku paska." – Scott Adams

„… murulooma ja idioodi ristsugutis." – Scott Adams, kommenteerides Põhja-Korea juhti Kim Jon Il'i.

„Ma pole ka ainuke mees, kelle aluspüksid vahel mangustlikult tema ühesilmset madu ründavad." – Scott Adams, rääkides meeste aluspükste disainist

„Paavst on keerulises olukorras. Ta võib öelda, et tema arvates valisid moslemid vale religiooni, tekitades sellega ulatusliku vägivallalaine. Või siis jääb ta naljaka mütsiga valetajaks." – Scott Adams

„Seda kirjutades on mu Interneti-ühendus päev otsa maas olnud. Ma ei taha küll paanilist muljet jätta, kuid ma valetaksin, kui ütleksin, et pole kaalunud enda täisjoomist." – Scott Adams

„Kui sa arvad, et on olemas mõni lihtne viis, kuidas oma naisele selgitada, miks sa mõtlesid Vladimir Putinile ajal, kui tema rääkis oma tunnetest, siis sa eksid." – Scott Adams

„Sinu näide tõestab vaid seda, et teised inimesed võivad teha teisi asju." – Dilbert, selgitades oma ülemusele, miks analoog pole mingi argument

„See on nagu kulla sõelumine, ainult et kulda asendab kassikaka. See tülikas fakt ei varjutagi nii palju leiurõõmu, kui sa võid arvata." – Scott Adams, rääkides kassi liivakasti puhastamisest

„Minu lemmikuima vandenõuteooria kohaselt juhib maailma käputäis ülirikkaid kapitaliste ja meie valitud valitsused on kõigest marionetid. Loodan kõigest südamest, et see peab paika. Vastasel korral sõltub minu eluspüsimine ajudeta tegelaste hordidest, kes valivad kompetentseid juhte. Selle toimivuse tõenäosus oleks umbes sama, kui et koer kuseks lumevalli Mona Lisa pildi." – Scott Adams

„Ma pean maailmale oma panuse andma, et ennast hästi tunda." – Scott Adams

„Võib-olla me peaksime tulevasi lollpäid harima, et nad lõpetaksid uskumise tulevastesse juhtidesse." – Scott Adams

„Proovi oma lõugade vahele vähem toitu toppida." – Dogbert, rääkides oma dieedist

„Ma pole kunagi näinud, et keegi muudaks oma arvamust vastuvaidleja väidete tugevuse või uute faktide esilekerkimise pärast. Kuid ma olen küllalt paljusid näinud oma käitumist muutmas, et vältida pilkamist." – Scott Adams

„Adamsi ennastvääravate ennustuste reegel: iga maailmalõpp, mida osatakse ette näha, jääb ära." – Scott Adams

„Minu arvates peaksid sa oma elu elama nii, et su matusele tuleks võimalikult palju inimesi." – Scott Adams

„Sa vist arvad, et Stephen Hawking on selles ratastoolis motoorse neuroni tõve tõttu. Aga kui sina saaksid sama palju napilt legaalset tudengitutti nagu Hawkster, oleksid ka sina ratastoolis." – Scott Adams

„Ma olin juba kolmekümnendates, kui keegi ütles mulle, et söömine pole võistlus aja peale." – Scott Adams

„Ma pole veendunud, et Lähis-Ida probleemiks on nafta. Ma olen üsna kindel, et kui me lendaksime üle Lähis-Ida ja viskaksime neile kotitäite kaupa raha, tahaksid nad meid ka vaate varjamise eest tappa." – Scott Adams

„Ma arvan, et kui riiukukk sind lööb, siis peaksid sa ära jooksma. Hiljem, kui ta magab, võiksid talle kuuli pähe lasta ja relva tema väikese venna hälli panna, et jätta mulje vendade vahelisest tülist." – Scott Adams

„Kuulen sageli väidet, et mõned asjad on põhiseaduslikud ja teised ei ole. Väite mõte on selles, et me peaksime pooldama kõiki neid asju, mille otsustasid üle kahesaja aasta tagasi käputäis orjaomanikest transvestiite, kes kakasid aukudesse." – Scott Adams

„Ma sööstsin tegevusse nagu gepard batuudilt." – Dilbert

„Ma võin küll loll olla, kuid mitte nii loll, et avaldaksin oma tegelikku arvamust millegi tähtsa kohta. Üks asi, mida ma sõnavabaduse kohta õppinud olen, on see, et sellised asjad tuleb tegelikult enda teada jätta." – Scott Adams

„Kõik räägivad, et praegusel ajal on maailmas puudus tugevatest juhtidest. Mina leian, et me peaksime kõik selle eest tänulikud olema, sest juhtkonna ainuke mõte on veenda inimesi tegema asju, mis on kas ohtlikud (näiteks teise maa ründamine) või lollid (teha lisatööd ilma lisatasuta)." – Scott Adams

„On olemas kaks põhilist juhtimisreeglit. Esiteks: kliendil on alati õigus; teiseks: neid tuleb oma ülbuse eest karistada!" – Scott Adams

„Lollim kui alasitega täidetud Yugo auto." – Scott Adams

„Ma ei suuda kuidagi uskuda Jumalasse, kelle isiksus sarnaneks mingilgi määral minu omaga. Minu arvamus põhineb teenitult välgutabamuse saanud inimeste vähesusel." – Scott Adams

„Ma küsisin, kui paljud seksiksid robotiga, mis oleks äravahetamiseni sarnane kuuma naisterahvaga, ja umbes 95 protsenti heteromeestest vastas jaatavalt. Ülejäänud 5 protsenti näitasid tugevat kalduvust valetamisele." – Scott Adams

„Pole olemas sellist asja nagu head mõtted ja halvad mõtted. On vaid sinu enese mõtted ja teiste inimeste omad. Kui sa tahad, et kellelegi su idee meeldiks, ütle talle, et ta ise ütles seda eelmisel nädalal ja see meenus sulle just praegu." – Scott Adams

„Maailm pole õiglane, kuid kuni see minu kasuks kaldub, leian ma, et selles on minu õiglasele põlgusele oma lahter." – Scott Adams

„Autos lauljatel on võõrandamatu õigus muusikaga kaasa laulda isegi siis, kui see tekitab teistes inimestes tunde, nagu oleksid nende koljudesse pugenud oravatest itkujad, et süüa neid aju osi, mis tekitavad rõõmuaistinguid." – Scott Adams

„Parim, mida inimesed teha saavad, on valida selline pettekujutelm, mis aitab neil päeva üle elada. Sellepärast suudavad erinevate religioonidega rahvad üldjuhul rahus elada. Mingil tasandil kahtlustame kõik, et teised inimesed usuvad oma religiooni sama vähe kui meie." – Scott Adams

„Kui tegemist on õrnade teemadega, mis mõjutavad planeedi ellujäämist, siis tasub saata Marge Simpsoni mütsi kandev seitsmekümneüheksa aastane saksa mees, kes teadupärast räägib Jumalaga ja kel on seitsme aastakümne spermavarud. Ma ei saa aru, mis siin valesti võiks minna." – Scott Adams, rääkides paavstist

„Järgmisel nädalal näitab taskulambiga arst meile, kust tulevad müügiprojektsioonid." – Dilbert

„See näeb välja nagu viisteist purjus pärdikut mosaiikmõistatuse kallal." – Dilbert, rääkides oma projekti olukorrast

„Nähes esimest korda midagi, mida sa pole kunagi varem näinud, tead sa peaaegu alati, kas peaksid selle ära sööma või selle eest minema jooksma." – Scott Adams

„Näeb välja, nagu oleks selle teinud purjus pärdik, kes on kõigile teistele purjus pärdikutele vingerpussi mänginud." – Dilbert, kommenteerides kellegi tööd

„Reeglina mulle ei meeldi teiste õnnetuse üle naerda. Erandiks on olukorrad, mis on väga, väga naljakad." – Scott Adams

„Rendiauto on põhimõtteliselt ratastel tuhatoos." – Scott Adams

„Anna inimesele kala ja sa täidad üheks päevaks ta kõhu. Õpeta inimene kala püüdma ja ta ostab endale kummalise mütsi. Räägi näljasele inimesele kalast ja sa oled konsultant." – Scott Adams

„Seda kutsutakse „ideeautoks", sest see kõlab paremini kui „miski, mille me omal persest välja tõmbasime ja mille loodame kunagi sinu omasse lükata"." – Scott Adams

„Inimkond koosneb 90 protsendi ulatuses kergeusklikest vägivalla-altitest sitapeadest." – Scott Adams

„Suurepärased ideed on sageli äravahetamiseni sarnased lollide ideedega hetkeni, mil need toimima hakkavad." – Scott Adams

„Lõppkokkuvõttes on meie eksistents ainult tõenäoliselt olemasolevat mateeriat mõjutavate nähtamatute jõudude summa." – Scott Adams

„Alaarenenud šimpans võib juua kastitäie õlut ja sellest hoolimata täita enamiku juhtimisülesannetest." – Scott Adams

„Ma olen kindel, et Shakespeare'i fännid ütlevad mulle, et ma naudiksin tema töid siis, kui vaid varuksin aega nende mõistmiseks. Kuid see on umbes sama hea, kui öelda, et mulle meeldiks polka muusika, kui näeksin küllalt vaeva, et see oma peas ümber panna sellise ansambli muusikaks, mis mulle meeldib." – Scott Adams

„Kui selles valimises osalenud eeskujudelt midagi õppida, siis seda, et tähtsa teabe varjamine on hoopis midagi muud kui valetamine." – Scott Adams

„Ristiusu ja islami vaheline erinevus seisneb selles, et mõndade inimeste arvates kõndis üks sell vee peal ja teiste arvates suudab hobune lennata." – Scott Adams

„Millal sai võhiklikkusest vaatepunkt?" – Scott Adams

„Tüvirakud on nagu varbaküüne tükid, ainult et parema karjääriplaaniga." – Scott Adams

„Teadus on hea asi. Uudistereporterid on samuti head asjad. Kuid nende ühte ruumi panemine pole kunagi hea mõte." – Scott Adams

„Valitsus juhib alkoholi, tubaka ja tulirelvade ametit, järelikult teavad nad mõningaid võtteid, kuidas naist rahuldada." – Scott Adams

„Võta teadmiseks, et ma pole segane. Ma olen optimist. See on sama, mis segane, ainult et parema suhtumisega." – Scott Adams

„Sina arvad, et ma olen üks neist targutavatest California taimetoitlastest, kes räägib sulle sellest, kuidas paari peekoniriba söömine sinu tervist kahjustab. Ma ei ole selline. Mina ütlen, et see on vaba maa ja sul on õigus ennast vabalt valitaval viisil tappa seni, kuni su elutu ja külm keha minu sissesõiduteed ei tõkesta." – Scott Adams

„Minu arvates peaksid kõigil maailma inimestel relvad olema. Samuti arvan ma, et vaid minul peaks olema laskemoon. Sest ausalt öeldes ei usaldaks ma teie, ülejäänud opakate kätte midagi ohtlikumat nöörijupist." – Scott Adams

„Minu kritiseerijad on ennasttäis, huumorimeeleta, enesel suhu võtvad persemütsid." – Scott Adams

„Universumi looja teed on kummalised. Kuid ta kasutab kümnendsüsteemi ja talle meeldivad suured ümmargused numbrid." – Scott Adams

„Olin õnnelikum kui lõngajupiga kassipoeg." – Scott Adams

„Ta oli surnum kui kuivatatud pea footbag'i festivalil." – Scott Adams

„Olin toimekam kui kobras kohvijärves." – Scott Adams

„Ta vahetas alukaid sagedamini kui õllejoomisvõistlusel osalev tita." – Scott Adams

„Olin rohkem närvis kui juuksetutiga oma kiilasust varjav fännipoe omanik." – Scott Adams